

Knjiga 3
Crvena lista faune
Federacije Bosne i Hercegovine

Knjiga 3
Crvena lista faune
Federacije Bosne i Hercegovine

EU „Greenway“ Sarajevo

Aleja Lipa 9

71000 Sarajevo

Tel.: +387 61 190 203

Sarajevo, 04.02.2013.

Projekat Šumskih i planinskih zaštićenih područja
Broj: BA-FMPAP-TF091919-CQ-21-S-12/FBIH

Izrada crvene liste ugroženih biljaka, životinja
i gljiva u Federaciji Bosne i Hercegovine

Knjiga 3

CRVENA LISTA FAUNE FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

Nacrt izvještaja - Prijedlog

Naručilac:

Federalno Federalno ministarstvo okoliša i turizma

Izvršilac:

EU „Greenway“ Sarajevo

U saradnji sa:

Prirodno-matematički fakultet Sarajevo

Period realizacije: april 2012. – mart 2013.

Presjednik NVO „Greenway“ Sarajevo

Prof.dr.sc. Samir Đug

Sarajevo, Februar 2013.

NVO „Greenway“ Sarajevo

Aleja Lipa 9

71000 Sarajevo

Tel.: +387 61 190 203

E-mail: nusret2109@gmail.com

Članovi ekspertne grupe:

1. Prof.dr. Rifat Škrijelj, voditelj projekta i ekspert za ihtiofaunu
2. Prof dr. Suvad Lelo, voditelj ekspertnog tima za faunu
3. Doc.dr. Nusret Drešković, voditelj ekspertnog tima za GIS
4. Prof.dr. Avdo Sofradžija, ekspert za ihtiofaunu i sisare
5. Prof.dr. Sadbera Trožić-Borovac, ekspert za faunu
6. Prof.dr. Enad Korjenić, ekspert za sisare
7. Doc.dr. Lada Lukić-Bilela, ekspert za faunu
8. Doc.dr. Maja Mitrašinović-Brulić, ekspert za faunu
9. Mr.sc. Dražen Kotrošan, ekspert za ornitofaunu
10. Mr.sc. Senad Šljuka, saradnik za faunu
11. Mr.sc. Mahir Gajević, saradnik za faunu
12. Jasenko Karačić, saradnik za faunu

Presjednik NVO „Greenway“ Sarajevo

Prof.dr.sc. Samir Đug

Sarajevo, Februar 2013.

SADRŽAJ

1. Pregled ugroženih vrsta faune Federacije Bosne i Hercegovine	2
1.1. Historijat zooloških istraživanja u Bosni i Hercegovini	3
1.2. Klasa Mammalia (sisari)	7
1.3. Klasa Aves (ptice)	27
1.4. Klasa Reptilia (gmizavci)	81
1.5. Klasa Amphibia (vodozemci)	90
1.6. Klasa Osteichthyes (košljoribe)	97
1.7. Fauna redova: Ephemeroptera, Odonata, Plecoptera i Trichoptera	127
1.8. Natporodica Hesperioidea (brodari), Natporodica Papilionoidea (lastini repci)	163
1.9. Porodica Carabidae (trčuljci)	198
1.10. Natporodica Scarabaeoidea (balegari)	237
1.11. Red Amphipoda (rakušci), Red Decapoda (desetonošci)	256
1.12. Red Opiliones (kosci)	268
1.13. Red Pseudoscorpionida (pseudoškorpije)	275
2. Klasa Mammalia (sisari)	287

**1. PREGLED UGROŽENIH VRSTA FAUNE
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE**

1.1. HISTORIJAT ZOOLOŠKIH ISTRAŽIVANJA U BOSNI I HERCEGOVINI

Dosadašnja istraživanja faune Bosne i Hercegovine mogu se uslovnopodjeliti na pet perioda (Lelo i sar., 2010; Kašić-Lelo, 2011):

- period Otomanske imperije – od 1758. do 1878. godine,
- period Austrougarske monarhije – od 1878. do 1918. godine,
- period Kraljevine Jugoslavije – od 1918. do 1943. godine,
- period Socijalističke Jugoslavije – od 1943. do 1992. godine,
- period samostalne BIH.

Za **prvi period** istraživanja faune Coleoptera u Bosni i Hercegovini nema mnogo podataka. Poznato je tek da je francuski general (hobist entomolog) Dejean posjetio ove prostore tokom 1829. godine te su njegovi nešto kasnije publicirani podaci i prvi podaci o tvrdokrilcima Bosne i Hercegovine.

Najstariji nesumnjiv navod za istraživanje bosanskohercegovačke jeste opis vrste *Plebejus dardanus od strane* Freyera 1844 (po nekim navodima 1843. godine) na osnovu egzemplara sakupljenih na planini Čvrsnici (Lelo, 2007).

Između 1850. i 1878. godine pojavila su se i prva značajnija djela o bh. fauni poput: Heckel i Kner, 1858; Möllendorff, 1873.

Drugi period zasigurno treba vezati za najvećeg, istraživača taksonomistu, kustosa Zemaljskog muzeja u Sarajevu, Viktora Apfelbecka.

Naime, nakon osnivanja Zemaljskog muzeja Bosne i Hercegovine u Sarajevu 1888. godine intenzivirana su i zoološka istraživanja prvenstveno zahvaljujući kustosima spomenute institucije među kojima je i Apfelbeck koji je sakupio enormno bogatu kolekciju Coleoptera sa Balkanskog poluotoka i danas pohranjenu u Zemaljskom muzeju (Apfelbeck, 1904, 1912).

U navedenom periodu postoji znatno više kvalitetnih naučnih radova o bh. fauni: Bayer, 1881; Talsky, 1882; Steindacher, 1882, 1886; Mitis, 1882; Platz, 1883; Dabrowski, 1884; Kadish, 1885; Seunik, 1887; i dr. (Obratil, 1967, 1980; Sijarić, 1980; Lelo, 2004, 2007; Kotrošan, 2002a, 2002b, 2005-2011).

Između brojnih zoologa koji su radili u Bosni i Hercegovini svakako treba izdvojiti: Pantoscek, Brusina, Zelebor, Clessin, Sturany, Boettger, Brancsik, Wagner, Simroth, Wohlberedt, Kimakowics (koji su istraživali mekušce, Berberović, 1980); Dollfus, Verhoeff (koji su istraživali rakove, Buturović, 1953), Klapalek, Pangracz, Strobl, Nicholl, Schawerda, Fruhstorfer, Wasmann, Pusching, Burr, Baudyš, Werner (koji su istraživali insekte: Lelo, 2004; Luteršek, 1980; Marinković-Gospodnetić i sar., 1980; Mikšić, 1980b; Sijarić, 1980); Heintz, Trgovčević (koji su istraživali ribe, Vuković, 1980); Pagliarucci, Pichler, Floericke, Lužecki (koji su istraživali ptice, Obratil, 1967); Werner (koji je istraživao vodozemce i gmizavce (Đurović, 1980; Lelo, 2012) što je detaljno obradio D. Kotrošan (Kotrošan, 2005-2011).

U spomenutom periodu najdragocjeniji su zbirni pregledi određenih skupina u Bosni i Hercegovini: mekušci - Kobelt, 1897, diplopode - Verhoeff, 1898, zareznici - Knotek, 1892, dvokrilci - Strobl, 1898a, 1898b, leptira - Rebel, 1904; tulari i mrežokrilci - Klapalek, 1899, žohari i pravokrilci - Werner, 1904, mravi - Wasmann, 1898 vodozemci i gmizavci - Tommasini, 1889a, 1889b, 1889c, 1890a, 1890b, 1890c, 1894; Werner, 1898, 1904 (Kotrošan, 2005-2011).

U **trećem periodu** dogodio se postepeni pad u zoološkim istraživanjima u Bosni i Hercegovini. Ipak, vrijedi istaći da neposredno nakon rata u Zemaljski muzej dolazi na mjesto kustosa Stjepan Bolkay koji je istraživanjima vršenim u periodu 1818.- 1930. godine

intenzivno istraživao vodozemce i gmizavce (Kotrošan, 2003a). Također u periodu 1926-1938. godine Stanko Karaman je intenzivno istraživao slatkovodnu ihtiofaune (Vuković, 1980), kao i više sporadičnih radova na drugim skupinama: Zaplata, Taller (ribe), Ponebšeg (ptice), Baretta (krpelji), Gligić (trčuljci) itd. (Marinković-Gospodnetić, 1980; Mikšić, 1980a; Mučibabić, 1980; Vagner, 1980; Lelo, 2004; Kotrošan, 2005-2011).

Nakon vremena intenzivnog istraživačkog rada, u **četvrtom periodu** (poslije Drugog svetskog rata) nastupa najproduktivnije razdoblje u istraživanjima bosanskohercegovačke faune kao jugosloenskih tako i inostranih istraživača. Poseban poticaj navedenim istraživanjima dalo je osnivanje Biološkog instituta 1946. godine (Bjelčić, 1988), a nedugo iza toga i osnivanje niza fakulteta (Prirodno-matematički, Šumarski, Vetrinarski, Poljoprivredni) unutar Univerziteta u Sarajevu (Kotrošan, 2005-2011).

Ipak do 1960. godine bilo je malo istraživanja pa vrijedi izdvojiti tek: istraživanja Kirila, Viktora i Elene Martino (Bjelčić, 1988; Hamzabegović i sar., 2002; Lelo, 2004; Obratil, 1967; Šenk, 1980), istraživanja izopoda od strane kustosa Zemaljskog muzeja Adem Buturović (Mikšić, 1980a, Hamzabegović i sar., 2002) te radove Vendela (izopoda), Stankovića (turbelarije) i Živkovića (simulide; Marinković-Gospodnetić i sar., 1980; Mikšić, 1980a, Mučibabić, 1980), kao i brojne radove o parazitofauni u Bosni i Hercegovini (Čanković i Rozman, 1980).

U periodu iza 1960. godine najintenzivnije je proučavana entomofauna uz brojne inostrane istraživače (Alberti, Aubert, Botosaneanu, Carnelluti, Drovenik, Jakšić, Karaman, Lorković, Nosek, Rauh, i dr.) pored niza bh. stručnjaka. Značana pažnja posvećena je leptirima od kustosa Zemaljskog muzeja BiH u Sarajevu (Rizo Sijarić), kao i stručnjaka Poljoprivrednog fakulteta u Sarajevu: dr. Nenada Dimića, dr. Jelve Batinice i dr. Adema Tafre; ali i hobista poput Bore Mihljevića koji je svojim sakupljačkim i istraživačkim radom dao značajan doprinos poznavanju bosanskohercegovačke faune dnevnih leptira Bosne i Hercegovine (Kotrošan, 2003b, 2005-2011; Lelo, 2004, 2007; Sijarić, 1980). U skupinu intenzivno proučavanih insekata spadaju i tvrdokrilci. Od bosanskohercegovačkih koleopterologa posebno se ističu radovi Renea i Sofije Mikšić, Emila Georgijevića, Aleksandra Pope i Mare Tabaković-Tošić (Mikšić, 1980; Hamzabegović i sar., 2002). Proučavanjem pravokrilaca intenzivno se bavila kustosica Zemaljskog muzeja Bosne i Hercegovine dr. Sofija (Ognjeva) Mikšić (Kotrošan, 2003c, 2005-2011). Vodenim insektima bavila se skupina istraživača iz Biološkog instituta i Odsjeka za biologiju Prirodno-matematičkog fakulteta Univerziteta u Sarajevu: dr. Mirjana Tanasijević (Ephemeroptera), dr. Dragica Kačanski (Plecoptera i Diptera), dr. Mara Marinković-Gospodnetić (Trichoptera), dr. Salih Krek (Diptera), a pedofaunom su se bavili: dr. Jelena Živadinović i dr. Milutin Cvijović (Collembola i Protura; Marinković-Gospodnetić i sar., 1980; Živadinović, 1980; Kotrošan, 2005-2011).

Ističemo da je u periodima 1961-1963. te 1969-1974. godine Šumarski fakultet u Sarajevu organizirao je ispitivanje entomofaune šuma Bosne i Hercegovine što je objedinjeno u projektnom izvještaju sa preko 1.000 konstatovanih vrsta (Georgijević, 1974) što je jedan od najznačajniji doprinosa poznavanju faune insekata Bosne i Hercegovine ikada.

Druge skupine istraživane su u znatno manjem obimu: Rukavina, Delić i saradnici sa Veterinarskog fakulteta u Sarajevu (parazitofauna – nematoda), Vagner, Šenk, Šapkarev (oligoheta), Bole i Radoman, povremeno Berberović (mekušci); Matić i Dizdarević (stonoge); Čurčić i Frank (paukolike životinje) (Berberović, 1980; Vagner, 1980; Živadinović, 1980; Kotrošan, 2005-2011).

Kičmenjaci su u spomenutom periodu naučno slabije proučavani, ali su sakupljeni brojni podaci u lovačkim i ribolovačkim udruženjima koji nisu objedinjavani u naučnom smislu. Ipak, više naučnika u Bosni i hercegovini dali su izuzetan doprinos u poznavanju bh. ihtiofaune: Tonko Šoljan, Tihomir Vuković, Avdo Sofradžija, Rifat Škrijelj, Đorđe Kosorić, Esma Đurović i Ljubomir Berberović (Vuković, 1980). U istom periodu herpetofauna Bosne i

Hercegovine je proučavana u znatno manjem obimu, ali su značajniji doprinos poznavanju pripadajućih skupina dali: Radovanović, Mihailinović, Đurovićeva, Mikšićeva, Čučković i Pocrnjić (Đurović, 1980; Kotrošan, 2003b; Šenk, 1980). Proučavanjima ptica Bosne i Hercegovine, pored niza stranih ornitologa (Rucner, Matvejev, Vasić, Marinković i dr.), od 1964. godine organizovano se bavi samo dr. Svjetoslav Obratil, kustos Zemaljskog muzeja BiH (Kotrošan i sar., 2004). Konačno kada govorimo o fauni sisara neophodno je istaći da organizovana proučavanja u spomenutom vremenskom razdoblju nisu vršena te da su jedini podaci o sisarima publikovani u lovačkim časopisima. Izuzetak čine podaci prikupljeni tokom istraživanja morske faune u Neumskom zaljevu od 1960. do 1963. godine (Šoljan, 1980; Kotrošan, 2005-2011).

U **petom periodu**, tj. nakon ratnih događanja u Bosni i Hercegovini, 1992-1995, gotovo u potpunosti izostaju faunistička istraživanja u Bosni i Hercegovini, ali sporadično postoje publicističke aktivnosti poput prijeglada faune Empididae Bosne i Hercegovine (Horvat, 1993).

Nakon zaustavljanja ratnih aktivnosti otpočinje i revitalizacija naučnih i publicističkih aktivnosti. Tako dr. Salih Krek publicira monografiju koja predstavlja jedno od najeminentnijih bosanskohercegovačkih faunističkih djela uz vlastiti opis 73 taksona (Krek, 1999).

Napominjemo da su rezultati istraživačkih aktivnosti iza 1995. godine mahom publicirana početkom 21. vijeka (npr. Kotrošan, 2002c; Kotrošan i sar., 2001; Lelo, 2000, 2003; Lelo i Škrijelj, 2001; Lelo i sar., 2002, Kašić-Lelo i Lelo, 2005, 2007a, 2009; Kašić-Lelo i sar., 2006; Mulaomerović i sar., 2002, Muzaferović i sar., 2001; Škrijelj i Mašović, 2001; Trožić-Borovac, 2001; Trožić-Borovac i sar., 2001). Među ovim radovima je i potvrda egzistencije štapić-insekta, *Bacillus rossius* (Rossi, 1788), a time i reda Phasmatodea u Bosni i Hercegovini (Lelo i sar., 2009). Izvršene su i brojne analize pojedinih posebno značajnih vrsta za BiH poput jelenka (Lelo i sar., 2010) ili leptira velikog paunovca (Žujo Zekić i sar., 2010). Od radova objavljenih u datom vremenskom razdoblju izdvajaju se opisi novih vrsta pećinskih tvrdokrilaca (Nonveiller i sar., 2002; Moravec i Mlejnek, 2002). S druge strane, do kraja 20. vijeka veoma je malo objavljenih podataka o fauni Bosne i Hercegovine, a možemo izdvojiti prvu registraciju vrste *Nyctalis leisleri* u Bosni i Hercegovini (Mirić i Paunović, 1997).

Najznačajniji naučni doprinos u 21. vijeku svakako treba pripisati mr. Adiju Vesniću (višem asistentu u Odsjeku za biologiju Prirodno-matematičkog fakulteta Univerziteta u Sarajevu) koji je nadgradio poznavanje faune mrava Bosne i Hercegovine od 57 vrsta do 89 vrsta zaključno sa oktobrom 2012. godine (Vesnić, 2011; Vesnić i Lelo, 2008, 2009a, 2009b, 2010a, 2010b itd.). Odmah iza njega svakako dolazi D. Kotrošan koji je podigao broj konstatovanih vrsta ptica na 337 (Kotrošan i Dročić, 2011).

Značajan pomak u publiciranju faunističkih radova ostvaren je osnivanjem dva faunistička časopisa: Bilten posmatrača ptica (u izdanju NVO Ornitološkog udruženja »Naše ptice« i Prilozi fauni Bosne i Hercegovine (u izdanju NVO Udruženje za inventarizaciju i zaštitu životinja Bosne i Hercegovine i NVO Biospeleološko udruženje u Bosni i Hercegovini).

U 21. vijeku je publicirano i nekoliko kapitalnih radova ili zooloških monografija: "Psychodidae (Diptera, Insecta) Balkanskog poluotoka" (Krek, 1999); "Revised inventory of the butterflies of Bosnia and Herzegovina (Insecta: Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea)" (Lelo, 2000); Revizija Rebelovog popisa leptira Bosne i Hercegovine (Lelo, 2004); "Contribution to knowledge of the fauna of butterflies in Bosnia and Herzegovina" (Lelo, 2007a); "Biodiverzitet kolembola/skokuna (Insecta, Collembola) Bosne i Hercegovine" (Lelo, 2007b); "Priručnik za identifikaciju bosanskohercegovačkih vodozemaca" (Lelo, 2007c); "Dnevni leptiri Bosne i Hercegovine (Lepidoptera: Papilionoidea i Hesperioidea: Ključ za determinaciju vrsta sa osnovnim monografskim podacima" (Lelo, 2008);

"Slatkovodne ribe Bosne i Hercegovine" (Sofradžija, 2009); "Cetoniidae Leach, 1815 (Insecta: Coleoptera) from Bosnia and Herzegovina" (Kašić-Lelo i Lelo, 2009); „Ptice Kantona Sarajevo“ (Kotrošan i sar., 2010); „Biodiverzitet listorožaca (Insecta: Coleoptera, Scarabaeoidea) Bosne i Hercegovine“ (Lelo i Kašić-Lelo, 2010); „Priručnik za identifikaciju zlataca Bosne i Hercegovine“ (Lelo i Kašić-Lelo, 2011); „Revision of the checklist of Amphibians (Vertebrata, Amphibia) of Bosnia and Herzegovina“ (Lelo i Vesnić, 2011); „Natura 2000 u Bosni i Hercegovini“ (Drešković i sar., 2011 – nagrađena knjiga na Sajmu knjige 2012. godine u kategoriji naučna knjiga).

Svakako treba istaći i da je autor u rukopisu osmog internog izdanja Fauna Bosne i Hercegovine editorski prikupio podatke o skoro svim vrstama životinja koje su do sada konstatovane u Bosni i Hercegovini, odnosno 11.841 vrstu sa nadređenim taksama uz nazive autora i godine opisa za skoro sve citirane takse (Lelo, 2012).

1.2. Klasa Mammalia (sisari)

1.2.1. Predložene vrste za Crvenu listu Sisara u Federaciji Bosne i Hercegovine

Metodologija

Preliminarna pitanja za formular pripadajućih vrsta

1) *Da li je fauna poznata i da li je moguće procijeniti distribuciju vrsta*

Fauna je: a) vrlo dobro poznata (skoro sve lokalne populacije su evidentirane)

b) dobro poznata (distribucija je nepotpuno poznata)

c) osrednje poznata (fauna je procijenjena prema literaturi i iskustvu)

d) slabo poznata (za mnoge vrste ne postoje relevantni podaci)

2) *Da li je moguća kvalitetna procjena trendova u populacijama*

Moguća je: a) vrlo dobra procjena (raspoložemo podacima iz brojnih istraživanja)

b) dobra procjena (postoje kompjuterski podaci, moguća su poređenja)

c) osrednja procjena (na osnovu literature i vlastitog iskustva)

d) slaba procjena (za mnoge vrste ne postoje relevantni podaci)

3) *Distribucija i veličina populacije određene vrste na prostoru je poznata*

Poznata je: a) tačna distribucija vrste (u procentima datog prostora)

b) tačna distribucija vrste (u km²)

c) tačan broj lokalnih populacija vrste sa procjenom broja

d) aproksimativna procjena distribucije vrste

4) *Fluktuacija broja individua u lokalnim populacijama u posljednjih 15 godina na datom prostoru je poznata*

Poznata je: a) tačna fluktuacija povećanja/smanjenja broja individua (u procentima)

b) negativna fluktuacija broja individua

5) *Da li se ugrožena vrsta nalazi na nekom od zaštićenih područja*

Poznata je: a) u okviru zaštićenih područja

b) nije poznata u okviru zaštićenih područja

Tabela 1. Pregled IUCN kategorizacije ugroženih vrsta/podvrsta prema: IUCN 2001 Categories & Criteria (verzion 3.1)

SKUPINA KATEGORIJA	Kategorija ugroženosti vrste/podvrste
Izumrle vrste (Extinct)	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Izumrle u prirodi, više nema živog primjerka (EX) ✓ Regionalno izumrle, više nema živog primjerka u prirodi, ali postoje živi primjerci u uzgajalištima (EW)
Vrste pred izumiranjem (Threatened)	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Kritično ugrožene vrste, postoji izuzetno visok rizik od izumiranja (CR) ✓ Ugrožene vrste, postoji veoma visok rizik od izumiranja (EN) ✓ Rizične vrste, postoji visok stepen od izumiranja (VU)
Niska vjerovatnoća opasnosti od izumiranja (At lower risk)	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Niskorizične vrste, nisu pred izumiranjem, ali bi uskoro mogle biti, (NT) ✓ Najmanje zabrinjavajuće vrste, vrednovane su kriterijima IUCN-a te je utvrđeno da ne pripadaju ni jednoj od spomenutih kategorija (LC)
Nedovoljno poznate vrste da bi se odredila eventualna ugroženost (Data deficient)	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Nedovoljno poznate vrste, nema dovoljno potrebnih podataka (stanje populacije i rasprostranjenost) za procjenu rizika od izumiranja (DD)

Tabela 2. Predložene vrste za Crvenu listu sisara u Federaciji Bosne i Hercegovine

TAKSON	IUCN kategorija		Crvena lista
	Evropski status	Verzija 3.1 BiH	
Red: Erinaceomorpha			
Familija: Erinaceidae			
1. <i>Erinaceus concolor</i> Martin 1837	LC	EN	1
Red: Soriciomorpha			
Familija: Soricidae			
2. <i>Sorex araneus</i> , Linnaeus, 1758	LC	LC	
3. <i>Sorex alpinus</i> , Schintz, 1837	NT	LC	
4. <i>Sorex minutus</i> , Linnaeus, 1766	LC	LC	
5. <i>Neomys fodiens</i> Pennant, 1771	LC	LC	
6. <i>Neomys anomalus</i> , Cabrera, 1907	LC	LC	
7. <i>Crocidura leucodon</i> Hermann, 1780	LC	LC	
8. <i>Crocidura suaveolens</i> (Pallas, 1811)	LC	LC	
9. <i>Suncus etruscus</i> , (Savi, 1837)	LC	LC	
Familija: Talpidae			
10. <i>Talpa europaea</i> Linnaeus, 1758	LC	LC	
Red: Chiroptera			
Familija: Rinolophidae			

11. <i>Rhinolophus ferrumequinum</i> (Schreber, 1774)	LC	VU	2
12. <i>Rhinolophus hipposideros</i> (Bechstein, 1800)	LC	EN	3
13. <i>Rhinolophus euryale</i> Blasius, 1853	NT	EN	4
14. <i>Rhinolophus blasii</i> Peters, 1866	LC	VU	5
Familija: Vespertilionidae			
15. <i>Myotis mystacinus</i> (Khul, 1817)	LC	VU	6
16. <i>Myotis myotis</i> (Borkhausen, 1797)	LC	EN	7
17. <i>Myotis blythii</i> (Tomes, 1857)	LC	EN	8
18. <i>Myotis capaccinii</i> (Binaparte, 1837)	VU	VU	9
19. <i>Myotis emarginatus</i> (Geoffroy, 1806)	LC	VU	10
20. <i>Vespertilio murinus</i> Linnaeus, 1758	LC	VU	11
21. <i>Nyctalus noctula</i> (Schreber, 1774)	LC	EN	12
22. <i>Nyctalus lasiopterus</i> (Schreber, 1780)	NT	EW	13
23. <i>Pipistrellus pipistrellus</i> (Schreber, 1774)	LC	VU	14
24. <i>Pipistrellus kuhlii</i> (Kuhl, 1817)	LC	VU	15
25. <i>Pipistrellus savii</i> (Bonaparte, 1837)	LC	VU	16
26. <i>Plecotus auritus</i> Linnaeus, 1758	LC	VU	17
27. <i>Plecotus austriacus</i> (Fischer, 1829)	LC	VU	18
28. <i>Miniopterus schreibersi</i> (Kuhl, 1817)	DD	EN	19
Red: Lagomorpha			
Familija: Leporidae			
29. <i>Lepus europaeus</i> Pallas, 1778	LC	LC	
30. <i>Oryctolagus cuniculus</i> (Linnaeus, 1758)	NT	LC	
Red: Rodentia			
Familija: Sciuridae			
31. <i>Sciurus vulgaris</i> Linnaeus, 1758	LC	LC	
Familija: Castoridae			
32. <i>Castor fiber</i> Linnaeus, 1758	LC	EW	20
Familija: Cricetidae			
33. <i>Cricetus cricetus</i> (Linnaeus, 1758)	LC	LC	
Familija: Arvicolidae			
34. <i>Myodes glareolus</i> (Schreber, 1780)	LC	LC	
35. <i>Dinaromys bogdanovi</i> (Martino, 1922)	VU	VU	21
36. <i>Ondatra zibethicus</i> (Linnaeus, 1766)	LC	LC	
37. <i>Arvicola terrestris</i> (Linnaeus, 1758)	LC	LC	
38. <i>Microtus subterraneus</i> (de Selis-Longchamps, 1836)	LC	LC	
39. <i>Microtus liechtensteini</i> (Wettsein, 1927)	LC	LC	
40. <i>Microtus arvalis</i> (Pallas, 1778)	LC	LC	
41. <i>Microtus agrestis</i> (Linnaeus, 1761)	LC	LC	
42. <i>Microtus thomasi</i> (Barett-Hamilton, 1903)	LC	LC	
43. <i>Chionomys nivalis</i> (Martins, 1842)	LC	LC	
44. <i>Micromys minutus</i> (Pallas, 1771)	LC	LC	
Familija: Spalacidae			
45. <i>Spalax leucodon</i> Nordmann, 1840	DD	DD	
Familija: Muridae			
46. <i>Apodemus flavicollis</i> (Melchior, 1834)	LC	LC	
47. <i>Apodemus sylvaticus</i> (Linnaeus, 1758)	LC	LC	
48. <i>Apodemus agrarius</i> (Pallas, 1771)	LC	LC	

49. <i>Apodemus epimelas</i> Nehring, 1902	LC	LC	
50. <i>Mus musculus</i> Linnaeus, 1758	LC	LC	
51. <i>Rattus rattus</i> (Linnaeus, 1758)	LC	LC	
52. <i>Rattus norvegicus</i> (Berkenhout, 1769)	LC	LC	
Familija: Gliridae			
53. <i>Glis glis</i> (Linnaeus, 1766)	LC	LC	
54. <i>Muscardinus avellanarius</i> (Linnaeus, 1758)	LC	LC	
55. <i>Eliomys quercinus</i> (Linnaeus, 1766)	NT	VU	22
56. <i>Dryomys nitedula</i> (Pallas, 1778)	LC	LC	
Familija: Myocastoridae			
57. <i>Myocastor coypus</i> (Molina, 1782)	LC	LC	
Red: Zvijeri, Carnivora			
Familija: Canidae			
58. <i>Canis lupus</i> Linnaeus, 1758	LC	EN	23
59. <i>Canis aureus</i> Linnaeus, 1758	LC	LC	
60. <i>Vulpes vulpes</i> (Linnaeus, 1758)	LC	LC	
61. <i>Nyctereutes procyonoides</i> (Gray, 1834)	LC	LC	
Familija: Ursidae			
62. <i>Ursus arctos</i> Linnaeus, 1758	LC	VU	24
Familija: Mustelidae			
63. <i>Mustela erminea</i> Linnaeus, 1758	LC	LC	
64. <i>Mustela nivalis</i> Linnaeus, 1766	LC	LC	
65. <i>Mustela putorius</i> Linnaeus, 1758	LC	LC	
66. <i>Martes martes</i> (Linnaeus, 1758)	LC	LC	
67. <i>Martes foina</i> (Erxleben, 1777)	LC	LC	
68. <i>Meles meles</i> (Linnaeus, 1758)	LC	LC	
69. <i>Lutra lutra</i> (Linnaeus, 1758)	NT	EN	25
Familija: Felidae			
70. <i>Felis silvestris</i> Schreber, 1777	LC	LC	
71. <i>Lynx lynx</i> (Linnaeus, 1758)	LC	VU	26
Familija: Herpestidae			
72. <i>Herpestes ichneumon</i> (Linnaeus, 1758)	LC	LC	
Red: Artiodactyla			
Familija: Suidae			
73. <i>Sus scrofa</i> Linaeus, 1758	LC	LC	
Familija: Cervidae			
74. <i>Cervus elaphus</i> Linnaeus, 1758	LC	LC	
75. <i>Dama dama</i> (Linnaeus, 1758)	LC	LC	
76. <i>Capreolus capreolus</i> (Linnaeus, 1758)	LC	LC	
Familija: Bovidae			
77. <i>Rupicapra rupicapra</i> (Linnaeus, 1758)	LC	EN	27
78. <i>Ovis musimon</i> (Pallas, 1766)	NE	LC	
Red: Cetacea			
Familija: Delphinidae			
79. <i>Delphinus delphis</i> Linnaeus, 1758	LC	LC	

Tabela 3. Regionalno izumrle vrste (EW)

TAKSON	IUCN kategorija		Crvena lista
	Evropski status	Verzija 3.1 BiH	
Familija: Vespertilionidae			
<i>Nyctalus lasiopterus</i> (Schreber, 1780)	NT	EW?	
Red: Rodentia			
Familija: Castoridae			
<i>Castor fiber</i> Linnaeus, 1758	LC	EW?	

Tabela 4. Ugrožene vrste (EN)

TAKSON	IUCN kategorija		Crvena lista
	Evropski status	Verzija 3.1 BiH	
Red: Erinaceomorpha			
Familija: Erinaceidae			
<i>Erinaceus concolor</i> Martin 1838	LC	EN	
Red: Chiroptera			
Familija: Rhinolophidae			
<i>Rhinolophus hipposideros</i> (Bechstein, 1800)	LC	EN	
<i>Rhinolophus euryale</i> Blasius, 1853	NT	EN	
Familija: Vespertilionidae			
<i>Myotis myotis</i> (Borkhausen, 1797)	LC	EN	
<i>Myotis blythii</i> (Tomes, 1857)	DD	EN	
<i>Nyctalus noctula</i> (Schreber, 1774)	LC	EN	
<i>Miniopterus schreibersi</i> (Kuhl, 1817)	LC	EN	
Red: Zvijeri, Carnivora			
Familija: Canidae			
<i>Canis lupus</i> Linnaeus, 1758	LC	EN	
Familija: Mustelidae			
<i>Lutra lutra</i> (Linnaeus, 1758)	NT	EN	
Red: Artiodactyla			
Familija: Bovidae			
<i>Rupicapra rupicapra</i> (Linnaeus, 1758)	LC	EN	

Tabela 5. Rizične vrste (VU)

TAKSON	IUCN kategorija		Crvena lista
	Evropski status	Verzija 3.1 BiH	
Red: Chiroptera			
Familija: Rinolophidae			
<i>Rhinolophus ferrumequinum</i> (Schreber, 1774)	LC	VU	
<i>Rhinolophus blasii</i> Peters, 1866	LC	VU	
Familija: Vespertilionidae			
<i>Myotis mystacinus</i> (Khul, 1819)	LC	VU	
<i>Myotis emarginatus</i> (Geoffroy, 1806)	LC	VU	
<i>Myotis capaccinii</i> (Binaparte, 1837)	VU	VU	
<i>Pipistrellus pipistrellus</i> (Schreber, 1774)	LC	VU	
<i>Pipistrellus kuhlii</i> (Kuhl, 1819)	LC	VU	
<i>Pipistrellus savii</i> (Bonaparte, 1837)	LC	VU	
<i>Vespertilio murinus</i> Linnaeus, 1758	LC	VU	
<i>Plecotus austriacus</i> (Fischer, 1829)	LC	VU	
<i>Plecotus auritus</i> (Linnaeus, 1758)	LC	VU	
Familija: Arvicolidae			
<i>Dinaromys bogdanovi</i> (V. Et E. Martino, 1922)	VU	VU	
Familija: Arvicolidae			
<i>Eliomys quercinus</i> (Linnaeus, 1758)	NT	VU	
Familija: Ursidae			
<i>Ursus arctos</i> Linnaeus, 1758	LC	VU	
Familija: Felidae			
<i>Lynx lynx</i> (Linnaeus, 1758)	LC	VU	

PREGLED PO KATEGORIJAMA UGROŽENOSTI

MAMMALIA

Red: Ježevi, Erinaceomorpha

Familija: Erinaceidae

Vrsta	<i>Erinaceus concolor</i> Martin 1838	
Nrodni naziv	Bjeloprski jež	
Status	Ugrožena vrsta (Endangered; E)	
IUCN 2009	Least Concern – najmanje zabrinjavajuće	
Rasprostranjenost	Cijela F BIH	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. Sofradžija, A., Muzaferović, Š. (2007): Biodiverzitet sisara Bosne i Hercegovine. Institut za genetičko inženjerstvo i biotehnologiju Sarajevo. 2. Đulić, B., Mirić, Đ. (1967): Catalogus Faunas Jugoslaviae. Mammalia IV/4 Academia Scientiarum et artium Slovenica, Ljubljana. 3. Garma, H., Born, L. (1981): Fauna Evrope. Mladinska knjiga. 4. Kryštufek, B., (1983): The distribution of hedgehogs (<i>Erinaceus</i> L. 1758). Insectivora, Mammalia in western Yugoslavia. Biosist. 9 (1): 71-78. 	

Red: Slijepi miševi, Chiroptera

Familija: Rhinolophidae

Vrsta	<i>Rhinolophus ferrumequinum</i> (Schreber, 1774)	
Narodni naziv	Veliki topir	
Status	Rizična vrsta (Vulnerable; VU)	
IUCN 2009	Least Concern – najmanje zabrinjavajuće	
Rasprostranjenost	cijela F BIH	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. Đulić, B. (1963): Étude écologique des chauves-souris cavernicoles de la Croatie occidentale (Yugoslavie). Mammalia 28, 385-436. 2. Kovačević, D., Đulić, B. (1988): Prilog poznavanja šišmiša (Chiroptera Mammalia) srednje Dalmacije. Biosistematika 14, 31-40. 3. Đulić, B., Mirić, Đ. (1967): Catalogus Faunas Jugoslaviae. Mammalia IV/4 Academia Scientiarum et artium Slovenica, Ljubljana. 4. Sofradžija, A., Muzaferović, Š. (2007): Biodiverzitet sisara Bosne i Hercegovine. Institut za genetičko inženjerstvo i biotehnologiju Sarajevo. 	

Vrsta	<i>Rhinolophus hipposideros</i> (Bechstein, 1800)	
Narodni aziv	Mali topir	
Status	Ugrožena vrsta (Endangered; E)	
IUCN 2009	Least Concern – najmanje zabrinjavajuće	
Rasprostranjenost	cijela F BiH	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. Đulić, B. (1959): Beitrag zur Kenntnis der geographischen Verbreitung der Chiroptera Kroatiens. Glanik prirodnjačkog muzeja, ser. B. 14, 67-112. 2. Đulić, B., Mirić, Đ. (1967): Catalogus Faunas Jugoslaviae. Mammalia IV/4 Academia Scientiarum et artium Slovenaca, Ljubljana. 3. Sofradžija, A., Muzaferović, Š. (2007): Biodiverzitet sisara Bosne i Hercegovine. Institut za genetičko inženjerstvo i biotehnologiju Sarajevo. 	
Vrsta	<i>Rhinolophus euryale</i> Blasius, 1853	
Narodni naziv	Južni topir	
Status	Ugrožena vrsta (Endangered; E)	
IUCN 2009	Near Threatened – skoro ugrožene (niskorizične)	
Rasprostranjenost	cijela F BiH	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. Đulić, B., Mirić, Đ. (1967): Catalogus Faunas Jugoslaviae. Mammalia IV/4 Academia Scientiarum et artium Slovenaca, Ljubljana. 2. Sofradžija, A., Muzaferović, Š. (2007): Biodiverzitet sisara Bosne i Hercegovine. Institut za genetičko inženjerstvo i biotehnologiju Sarajevo. 	

Vrsta	<i>Rhinolophus blasii</i> Peters, 1866	
Narodni naziv	Topir hercegovački	
Status	Rijetka vrsta (Rare; R)	
IUCN 2009	Least Concern – najmanje zabrinjavajuće	
Rasprostranjenost	Hercegovina	
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Đulić, B., Mirić, Đ. (1967): Catalogus Faunas Jugoslaviae. Mammalia IV/4 Academia Scientiarum et artium Slovenaca, Ljubljana. 	

Reference	<ol style="list-style-type: none"> 2. Stebbings, R.E. (1982): Distribution and status of bats in Europe. Report prepared for the Commission of the European Communities. 85 pp. 3. Matvejev, S.D. (1960): Fauna Jugoslavije. U „Enciklopedija Jug.“. Beograd. 3. Sofradžija, A., Muzaferović, Š. (2007): Biodiverzitet sisara Bosne i Hercegovine. Institut za genetičko inženjerstvo i biotehnologiju Sarajevo.
------------------	---

Familija: Vespertilionidae

Vrsta	<i>Myotis mystacinus</i> (Khul, 1819)	
Narodni naziv	Brkati šišmiš	
Status	Rijetka vrsta (Rare; R)	
IUCN 2009	Least Concern – najmanje zabrinjavajuće	
Rasprostranjenost	cijela F BiH	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bolkay, S. (1924): Catalogus of the Mammals occurring in Bosnia-Hercegovina and preserved in the Land- Museum in Sarajevo. Biol. Hung., Budapest. 2. Đulić, B., Mirić, Đ. (1967): Catalogus Faunas Jugoslaviae. Mammalia IV/4 Academia Scientiarum et artium Slovenica, Ljubljana. 3. Sofradžija, A., Muzaferović, Š. (2007): Biodiverzitet sisara Bosne i Hercegovine. Institut za genetičko inženjerstvo i biotehnologiju Sarajevo. 	

Vrsta	<i>Myotis myotis</i> (Borkhausen, 1797)	
Narodni naziv	Veliki šišmiš	
Status	Ugrožena vrsta (Endangered; E)	
IUCN 2009	Least Concern – najmanje zabrinjavajuće	
Rasprostranjenost	cijela F BiH	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bolkay, S. (1924): Catalogus of the Mammals occurring in Bosnia-Hercegovina and preserved in the Land- Museum in Sarajevo. Biol. Hung., Budapest. 2. Đulić, B., Mirić, Đ. (1967): Catalogus Faunas Jugoslaviae. Mammalia IV/4 Academia Scientiarum et artium Slovenica, Ljubljana. 3. Stebbings, R.E. (1982): Distribution and status of bats in Europe. Report prepared for the Commission of the European Communities. 85 pp. 4. Sofradžija, A., Muzaferović, Š. (2007): Biodiverzitet sisara Bosne i Hercegovine. Institut za genetičko inženjerstvo i biotehnologiju Sarajevo. 	

Vrsta	<i>Myotis blythii</i> (Tomes, 1887)	
Narodni naziv	Mali šišmiš	
Status	Ugrožena vrsta (Endangered; E)	
IUCN 2009	nema	
Rasprostranjenost	cijela F BiH	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bolkay, S. (1924): Catalogus of the Mammals occurring in Bosnia-Hercegovina and preserved in the Land- Museum in Sarajevo. Biol. Hung., Budapest. 2. Đulić, B., Mirić, Đ. (1967): Catalogus Faunas Jugoslaviae. Mammalia IV/4 Academia Scientiarum et artium Slovenica, Ljubljana. 3. Stebbings, R.E. (1982): Distribution and status of bats in Europe. Report prepared for the Commission of the European Communities. 85 pp. 4. Sofradžija, A., Muzaferović, Š. (2007): Biodiverzitet sisara Bosne i Hercegovine. Institut za genetičko inženjerstvo i biotehnologiju Sarajevo. 	

Vrsta	<i>Myotis capaccinii</i> (Binaparte, 1837)	
Narodni naziv	Dugonogi šišmiš	
Status	Neopredjeljena vrsta (Intermediate; I)	
IUCN 2009	Vulnerable - rizične	
Rasprostranjenost	Veći dio F BiH	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bolkay, S. (1924): Catalogus of the Mammals occurring in Bosnia-Hercegovina and preserved in the Land- Museum in Sarajevo. Biol. Hung., Budapest. 2. Đulić, B., Mirić, Đ. (1967): Catalogus Faunas Jugoslaviae. Mammalia IV/4 Academia Scientiarum et artium Slovenica, Ljubljana. 3. Stebbings, R.E. (1982): Distribution and status of bats in Europe. Report prepared for the Commission of the European Communities. 85 pp. 4. Sofradžija, A., Muzaferović, Š. (2007): Biodiverzitet sisara Bosne i Hercegovine. Institut za genetičko inženjerstvo i biotehnologiju Sarajevo. 	

Vrsta	<i>Myotis emarginatus</i> (Geoffroy, 1806)	
Narodni naziv	Trepavičavi šišmiš	
Status	Rizična vrsta (Vulnerable; VU)	
IUCN 2009	Least Concern – najmanje zabrinjavajuće	
Rasprostranjenost	cijela F BiH	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bolkay, S. (1924): Catalogus of the Mammals occurring in Bosnia-Hercegovina and preserved in the Land- Museum in Sarajevo. Biol. Hung., Budapest. 2. Đulić, B., Mirić, Đ. (1967): Catalogus Faunas Jugoslaviae. Mammalia IV/4 Academia Scientiarum et artium Slovenica, Ljubljana. 3. Stebbings, R.E. (1982): Distribution and status of bats in Europe. Report prepared for the Commission of the European Communities. 85 pp. 4. Sofradžija, A., Muzaferović, Š. (2007): Biodiverzitet sisara Bosne i Hercegovine. Institut za genetičko inženjerstvo i biotehnologiju Sarajevo. 	

Vrsta	<i>Vespertilio murinus</i> Linnaeus, 1758	
Narodni naziv	Dvobojni šišmiš	
Status	Rijetka vrsta (Rare; R) ili nestala	
IUCN 2009	Least Concern – najmanje zabrinjavajuće	
Rasprostranjenost	Južni dijelovi F BiH	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bolkay, S. (1924): Catalogus of the Mammals occurring in Bosnia-Hercegovina and preserved in the Land- Museum in Sarajevo. Biol. Hung., Budapest. 2. Đulić, B., Mirić, Đ. (1967): Catalogus Faunas Jugoslaviae. Mammalia IV/4 Academia Scientiarum et artium Slovenica, Ljubljana. 3. Stebbings, R.E. (1982): Distribution and status of bats in Europe. Report prepared for the Commission of the European Communities. 85 pp. 4. Sofradžija, A., Muzaferović, Š. (2007): Biodiverzitet sisara Bosne i Hercegovine. Institut za genetičko inženjerstvo i biotehnologiju Sarajevo. 	

Vrsta	<i>Nyctalus noctula</i> (Schreber, 1774)	
Narodni naziv	Rani večernjak	
Status	Ugrožena vrsta (Endangered; E)	
IUCN 2009	Least Concern – najmanje zabrinjavajuće	
Rasprostranjenost	cijela F BIH	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bolkay, S. (1924): Catalogus of the Mammals occurring in Bosnia-Hercegovina and preserved in the Land- Museum in Sarajevo. Biol. Hung., Budapest. 2. Đulić, B., Mirić, Đ. (1967): Catalogus Faunas Jugoslaviae. Mammalia IV/4 Academia Scientiarum et artium Slovenica, Ljubljana. 3. Đulić, B., Mikuska, J., (1968): Ein weisser Abendsegler <i>Nyctalus noctula</i> (Schreber, 1774). Säugetierkundliche Mitt. 16, 308-309. 4. Stebbings, R.E. (1982): Distribution and status of bats in Europe. Report prepared for the Commission of the European Communities. 85 pp. 5. Sofradžija, A., Muzaferović, Š. (2007): Biodiverzitet sisara Bosne i Hercegovine. Institut za genetičko inženjerstvo i biotehnologiju Sarajevo. 	

Vrsta	<i>Nyctalus lasiopterus</i> (Schreber, 1780)	
Narodni naziv	Veliki večernjak	
Status	???? (nestala vrsta) Fauna Europea ga navodi za BIH	
IUCN 2009	Near Threatened – skoro ugrožene (niskorizične)	
Rasprostranjenost	Južna Hercegovina	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bolkay, S. (1924): Catalogus of the Mammals occurring in Bosnia-Hercegovina and preserved in the Land- Museum in Sarajevo. Biol. Hung., Budapest. 2. Đulić, B., Mirić, Đ. (1967): Catalogus Faunas Jugoslaviae. Mammalia IV/4 Academia Scientiarum et artium Slovenica, Ljubljana. 3. Đulić, B., Mikuska, J., (1968): Ein weisser Abendsegler <i>Nyctalus noctula</i> (Schreber, 1774). Säugetierkundliche Mitt. 16, 308-309. 4. Stebbings, R.E. (1982): Distribution and status of bats in Europe. Report prepared for the Commission of the European Communities. 85 pp. 5. Sofradžija, A., Muzaferović, Š. (2007): Biodiverzitet sisara Bosne i Hercegovine. Institut za genetičko inženjerstvo i biotehnologiju Sarajevo. 	

Vrsta	<i>Pipistrellus pipistrellus</i> (Schreber, 1774)	
Narodni naziv	Patuljasti šišmiš	
Status	Neopredjeljena vrsta (Intermediate; I)	
IUCN 2009	Least Concern – najmanje zabrinjavajuće	
Rasprostranjenost	cijela F BiH	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bolkay, S. (1924): Catalogus of the Mammals occurring in Bosnia-Hercegovina and preserved in the Land- Museum in Sarajevo. Biol. Hung., Budapest. 2. Đulić, B., Mirić, Đ. (1967): Catalogus Faunas Jugoslaviae. Mammalia IV/4 Academia Scientiarum et artium Slovenaca, Ljubljana. 3. Đulić, B., Mikuska, J., (1968): Ein weisser Abendsegler <i>Nyctalus noctula</i> (Schreber, 1774). Säugetierkundliche Mitt. 16, 308-309. 4. Sofradžija, A., Muzaferović, Š. (2007): Biodiverzitet sisara Bosne i Hercegovine. Institut za genetičko inženjerstvo i biotehnologiju Sarajevo. 	

Vrsta	<i>Pipistrellus kuhlii</i> (Kuhl, 1819)	
Narodni naziv	Bjelorubi šišmiš	
Status	Neopredjeljena vrsta (Intermediate; I)	
IUCN 2009	Least Concern – najmanje zabrinjavajuće	
Rasprostranjenost	Zapadna Hercegovina	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bolkay, S. (1924): Catalogus of the Mammals occurring in Bosnia-Hercegovina and preserved in the Land- Museum in Sarajevo. Biol. Hung., Budapest. 2. Đulić, B., Mirić, Đ. (1967): Catalogus Faunas Jugoslaviae. Mammalia IV/4 Academia Scientiarum et artium Slovenaca, Ljubljana. 3. Đulić, B., Mikuska, J., (1968): Ein weisser Abendsegler <i>Nyctalus noctula</i> (Schreber, 1774). Säugetierkundliche Mitt. 16, 308-309. 4. Sofradžija, A., Muzaferović, Š. (2007): Biodiverzitet sisara Bosne i Hercegovine. Institut za genetičko inženjerstvo i biotehnologiju Sarajevo. 	

Vrsta	<i>Pipistrellus savii</i> (Bonaparte, 1837);	
Narodni naziv	Savijev šišmiš	
Status	Neopredjeljena vrsta (Intermediate; I)	
IUCN 2009	Least Concern – najmanje zabrinjavajuće	
Rasprostranjenost	Sjeveroistočna Bosna (F BiH)	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bolkay, S. (1924): Catalogus of the Mammals occurring in Bosnia-Hercegovina and preserved in the Land- Museum in Sarajevo. Biol. Hung., Budapest. 2. Đulić, B., Mirić, Đ. (1967): Catalogus Faunas Jugoslaviae. Mammalia IV/4 Academia Scientiarum et artium Slovenica, Ljubljana. 3. Đulić, B., Mikuska, J., (1968): Ein weisser Abendsegler <i>Nyctalus noctula</i> (Schreber, 1774). Säugetierkundliche Mitt. 16, 308-309. 4. Stebbings, R.E. (1982): Distribution and status of bats in Europe. Report prepared for the Commission of the European Communities. 85 pp. 5. Sofradžija, A., Muzaferović, Š. (2007): Biodiverzitet sisara Bosne i Hercegovine. Institut za genetičko inženjerstvo i biotehnologiju Sarajevo. 	

Vrsta	<i>Plecotus auritus</i> (Linnaeus, 1758)	
Narodni naziv	Smeđi dugouhan	
Status	Rizična vrsta (Vulnerable; VU)	
IUCN 2009	Least Concern – najmanje zabrinjavajuće	
Rasprostranjenost	Federalni dio Bosne	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bolkay, S. (1924): Catalogus of the Mammals occurring in Bosnia-Hercegovina and preserved in the Land- Museum in Sarajevo. Biol. Hung., Budapest. 2. Đulić, B. (1959): Beitrag zur Kenntnis der geographischen Verbreitung der Chiroptera Kroatiens. Glanik prirodnjačkog muzeja, ser. B. 14, 67-112. 3. Feriancova-Masárová., Hanek, V. (1965): Stavovce Slovenska IV. Cicavce. Slovenska Akademia Vied, Bratislava. 334 pp.+12 tabl. 4. Stebbings, R.E. (1982): Distribution and status of bats in Europe. Report prepared for the Commission of the European Communities. 85 pp. 5. Sofradžija, A., Muzaferović, Š. (2007): Biodiverzitet sisara Bosne i Hercegovine. Institut za genetičko inženjerstvo i biotehnologiju Sarajevo. 	

Vrsta	<i>Plecotus austriacus</i> (Fischer, 1829)	
Narodni naziv	Sjeverni dugouhan	
Status	Neopredjeljena vrsta (Intermediate; I)	
IUCN 2009	Least Concern – najmanje zabrinjavajuće	
Rasprostranjenost	cijela F BIH	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bolkay, S. (1924): Catalogus of the Mammals occurring in Bosnia-Hercegovina and preserved in the Land- Museum in Sarajevo. Biol. Hung., Budapest. 2. Đulić, B. (1959): Beitrag zur Kenntnis der geographischen Verbreitung der Chiroptera Kroatiens. Glanik prirodnjačkog muzeja, ser. B. 14, 67-112. 3. Stebbings, R.E. (1982): Distribution and status of bats in Europe. Report prepared for the Commission of the European Communities. 85 pp. 4. Sofradžija, A., Muzaferović, Š. (2007): Biodiverzitet sisara Bosne i Hercegovine. Institut za genetičko inženjerstvo i biotehnologiju Sarajevo. 	

Vrsta	<i>Miniopterus schreibersi</i> (Kuhl, 1817)	
Narodni naziv	Dugokrili pršnjak	
Status	Ugrožena vrsta (Endangered; E)	
IUCN 2009	Least Concern – najmanje zabrinjavajuće	
Rasprostranjenost	cijela F BIH	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bolkay, S. (1924): Catalogus of the Mammals occurring in Bosnia-Hercegovina and preserved in the Land- Museum in Sarajevo. Biol. Hung., Budapest. 2. Đulić, B., Mirić, Đ. (1967): Catalogus Faunas Jugoslaviae. Mammalia IV/4 Academia Scientiarum et artium Slovenaca, Ljubljana. 3. Stebbings, R.E. (1982): Distribution and status of bats in Europe. Report prepared for the Commission of the European Communities. 85 pp. 4. Sofradžija, A., Muzaferović, Š. (2007): Biodiverzitet sisara Bosne i Hercegovine. Institut za genetičko inženjerstvo i biotehnologiju Sarajevo. 	

Red: Glodari, Rodentia**Familija: Castoridae**

Vrsta	<i>Castor fiber</i> Linnaeus, 1758	
Narodni naziv	Dabar	
Status	Izumrla ili nestala vrsta (Extinct; EX) – prema hrvatskoj listi	
IUCN 2009	Least Concern – najmanje zabrinjavajuće	
Rasprostranjenost	??? Okolina Donjeg Vakufa. Prema Faune Europea nema ga u BIH	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bolkay, S. (1924): Catalogus of the Mammals occurring in Bosnia-Hercegovina and preserved in the Land- Museum in Sarajevo. Biol. Hung., Budapest. 2. Sofradžija, A. (1999): Lovna divljač. Lovački savez BiH, Sarajevo. 3. Sofradžija, A., Muzaferović, Š. (2007): Biodiverzitet sisara Bosne i Hercegovine. Institut za genetičko inženjerstvo i biotehnologiju Sarajevo. 	

Familija: Arvicolidae

Vrsta	<i>Dinaromys bogdanovi</i> (V. Et E. Martino, 1922)	
Narodni naziv	Dinarska voluharica	
Status	Rijetka vrsta (Rare; R)	
IUCN 2009	Vulnerable - rizične	
Rasprostranjenost	Jugoistočna F BIH	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bolkay, S. (1924): Catalogus of the Mammals occurring in Bosnia-Hercegovina and preserved in the Land- Museum in Sarajevo. Biol. Hung., Budapest. 2. Sofradžija, A., Muzaferović, Š. (2007): Biodiverzitet sisara Bosne i Hercegovine. Institut za genet.inžinj.i biotehn. Sarajevo. 	

Familija: Gliridae

Vrsta	<i>Eliomys quercinus</i> (Linnaeus, 1758)	
Narodni naziv	Vrtni puh	
Status	Neopredjeljena vrsta (Intermediate; I)	
IUCN 2009	Near Threatened – skoro ugrožene (niskorizične)	
Rasprostranjenost	cijela F BiH	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bolkay, S. (1924): Catalogus of the Mammals occurring in Bosnia-Hercegovina and preserved in the Land- Museum in Sarajevo. Biol. Hung., Budapest. 2. Đulić, B., Mirić, Đ. (1967): Catalogus Faunas Jugoslaviae. Mammalia IV/4 Academia Scientiarum et artium Slovenica, Ljubljana. 1. Sofradžija, A., Muzaferović, Š. (2007): Biodiverzitet sisara Bosne i Hercegovine. Institut za genetičko inženjerstvo i biotehnologiju Sarajevo. 	

Red: Zvijeri, Carnivora

Familija: Canidae

Vrsta	<i>Canis lupus</i> Linnaeus, 1758	
Narodni naziv	Vuk	
Status	Ugrožena vrsta (Endangered; E)	
IUCN 2009	Least Concern – najmanje zabrinjavajuće	
Rasprostranjenost	cijela F BiH	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bolkay, S. (1924): Catalogus of the Mammals occurring in Bosnia-Hercegovina and preserved in the Land- Museum in Sarajevo. Biol. Hung., Budapest. 2. Matvejev, S.D. (1960): Fauna Jugoslavije. U „Enciklopedija Jug.“. Beograd. 3. Bojović, D., Čolić, D. (1974): Vuk u jugoslaviji sa posebnim osvrtom za period 1945-1973. G. Simpozijum o lovstvu. Beograd. 4. Brancelj, A. (1988): Volk. Zveri II Ljubljana. 5. Sofradžija, A. (1999): Lovna divljač. Lovački savez BiH, Sarajevo. 6. Sofradžija, A., Muzaferović, Š. (2007): Biodiverzitet sisara Bosne i Hercegovine. Institut za genetičko inženjerstvo i biotehnologiju Sarajevo. 	

Familija: Ursidae

Vrsta	<i>Ursus arctos</i> Linnaeus, 1758	
Narodni naziv	Mrki medvjed	
Status	Rijetka vrsta (Rare; R)	
IUCN 2009	Least Concern – najmanje zabrinjavajuće	
Rasprostranjenost	cijela F BiH	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bolkay, S. (1924): Catalogus of the Mammals occurring in Bosnia-Hercegovina and preserved in the Land- Museum in Sarajevo. Biol. Hung., Budapest. 2. Sofradžija, A. (1999): Lovna divljač. Lovački savez BiH, Sarajevo. 3. Sofradžija, A., Muzaferović, Š. (2007): Biodiverzitet sisara Bosne i Hercegovine. Institut za genetičko inženjerstvo i biotehnologiju Sarajevo. 	

Familija: Mustelidae

Vrsta	<i>Lutra lutra</i> (Linnaeus, 1758)	
Narodni naziv	Vidra	
Status	Ugrožena vrsta (Endangered; E)	
IUCN 2009	Near Threatened – skoro ugrožene (niskorizične)	
Rasprostranjenost	cijela F BiH	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bolkay, S. (1924): Catalogus of the Mammals occurring in Bosnia-Hercegovina and preserved in the Land- Museum in Sarajevo. Biol. Hung., Budapest. 2. Matvejev, S.D. (1960): Fauna Jugoslavije. U „Enciklopedija Jug.“. Beograd. 3. Sofradžija, A. (1999): Lovna divljač. Lovački savez BiH, Sarajevo. 4. Sofradžija, A., Muzaferović, Š. (2007): Biodiverzitet sisara Bosne i Hercegovine. Institut za genetičko inženjerstvo i biotehnologiju Sarajevo. 	

Familija: Felidae

Vrsta	<i>Lynx lynx</i> (Linnaeus, 1758)	
Narodni naziv	Ris	
Status	Rijetka vrsta (Rare; R)	
IUCN 2009	Least Concern – najmanje zabrinjavajuće	
Rasprostranjenost	Jugozapadna F BIH	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. Sofradžija, A. (1999): Lovna divljač. Lovački savez BiH, Sarajevo. 2. Sofradžija, A., Muzaferović, Š. (2007): Biodiverzitet sisara Bosne i Hercegovine. Institut za genetičko inženjerstvo i biotehnologiju Sarajevo. 	

Red: Papkari, Artiodactyla
Familija: Bovidae

Vrsta	<i>Rupicapra rupicapra</i> (Linnaeus, 1758)	
Narodni naziv	Divokoza	
Status	Ugrožena vrsta (Endangered; E)	
IUCN 2009	Least Concern – najmanje zabrinjavajuće	
Rasprostranjenost	Jugozapadna i jugoistočna F BIH	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bolkay, S. (1924): Catalogus of the Mammals occurring in Bosnia-Hercegovina and preserved in the Land- Museum in Sarajevo. Biol. Hung., Budapest. 2. Sofradžija, A. (1999): Lovna divljač. Lovački savez BiH, Sarajevo. 3. Sofradžija, A., Muzaferović, Š. (2007): Biodiverzitet sisara Bosne i Hercegovine. Institut za genetičko inženjerstvo i biotehnologiju Sarajevo. 4. Korjenić, E., Džano, A., Šuta, N. (2009): Brojnostpopulacijedivokoze – <i>Rupicaprarupicapra</i> (Linné) uplaninskomkompleksuDiveGrabovice. Veterinaria 58 (1-2), 77-81. 5. Korjenić E., Bašić Belma, Džano A.(2011): Brojnostpopulacijedivokoze, <i>RupicapraRupicapra</i> (Linnaé) ulovištimaOrufa, BareiTreskavac. Veterinaria 60 (1-2), 33-41. 	

1.3. Klasa Aves (ptice)

1.3.1. Crvena lista ptica Federacije Bosne i Hercegovine

Metodologija

Preliminarna pitanja za formular pripadajućih vrsta

1) *Da li je fauna poznata i da li je moguće procijeniti distribuciju vrsta*

Fauna je: a) vrlo dobro poznata (skoro sve lokalne populacije su evidentirane)

b) dobro poznata (distribucija je nepotpuno poznata)

c) osrednje poznata (fauna je procijenjena prema literaturi i iskustvu)

d) slabo poznata (za mnoge vrste ne postoje relevantni podaci)

2) *Da li je moguća kvalitetna procjena trendova u populacijama*

Moguća je: a) vrlo dobra procjena (raspoložemo podacima iz brojnih istraživanja)

b) dobra procjena (postoje kompjutorski podaci, moguća su poređenja)

c) osrednja procjena (na osnovu literature i vlastitog iskustva)

d) slaba procjena (za mnoge vrste ne postoje relevantni podaci)

3) *Distribucija i veličina populacije određene vrste na prostoru je poznata*

Poznata je: a) tačna distribucija vrste (u procentima datog prostora)

b) tačna distribucija vrste (u km²)

c) tačan broj lokalnih populacija vrste sa procjenom broja

d) aproksimativna procjena distribucije vrste

4) *Fluktuacija broja individua u lokalnim populacijama u posljednjih 15 godina na datom prostoru je poznata*

Poznata je: a) tačna fluktuacija povećanja/smanjenja broja individua (u procentima)

b) negativna fluktuacija broja individua

5) *Da li se ugrožena vrsta nalazi na nekom od zaštićenih područja*

Poznata je: a) u okviru zaštićenih područja

b) nije poznata u okviru zaštićenih područja

U pregledu izdvojenih vrsta bit će naglašeno da li je zabilježena na zaštićenom području, RAMSAR području i potencijalnim IBA područjima.

S obzirom na određene specifičnosti grupe (sezonski status i sl.) bilo je potrebno prilagoditi opise pojedinih kategorija. Za osnovu je poslužio model korišten u Hrvatskoj (Radović et al., 2003), koji je baziran na IUCN standardima (IUCN, 2003), a kategorije su usaglašene u odnosu na karakteristike Federacije Bosne i Hercegovine. Za prijedlog pojedinih kategorija osnovu su predstavljala terenska istraživanja autora vršena u periodu od 2000. do 2012. godine, neobjavljeni podaci istraživanja koja su vršili članovi Ornitološkog društva „Naše Ptice“ (IWC, monitoring pojedinih vrsta, inventarizacija IBA područja i sl.) i svi dostupni literaturni podaci. Globalne kategorije date su prema IUCN dopuni za 2012. godinu (IUCN, 2012).

Za Federaciju Bosne i Hercegovine date su kategorije za sve vrste za koje se zna da su gnijezile ili trenutno gnijezde na datom području. Također, date su kategorije za pojedine vrste za koje se zna da su prisutne u drugim sezonskim aspektima (seoba, zimovanje ili su prisutne u gnjezdećem periodu ali ne gnijezde u Federaciji BiH), a smatraju se značajnim za faunu ptica Federacije Bosne i Hercegovine.

Tabela 6. Pregled kategorija za prijedlog Crvene liste za ptice u FBiH

Oznaka kategorije	Naziv kategorije	Opis
Ex	Extinct -Izumrle vrste	Globalno izumrle vrste
ExW	Extinct in the Wild -Vrste izumrle u prirodi	Globalno izumrle vrste u prirodi
RE	Regionally Extinct -Regionalno izmrle vrsta	Vrsta izumrla kao gnjezdarica na području Federacije BiH
CR	Critically endangered -Kritično ugrožene vrste	Vrste suočene sa krajnje visokim rizikom od izumiranja usljed sljedećih razloga: a) male populacije (manje od 10 parova gnjezdeće populacije ili manje od 30 jedinki za negnjezdeće populacije), b) malog areala (vrsta rasprostranjena na jednom lokalitetu, ukupna površina koju naseljuje ispod 50 km ² , rasjepkan areal) ili c) jako izraženo smanjenje populacije u zadnjih 10 godina ili velike fluktuacije u brojnosti
EN	Endangered -Ugrožene vrste	Vrste sa veoma visokim rizikom od izumiranja usljed sljedećih razloga: a) male populacije (manje od 80 parova gnjezdeće populacije ili manje od 150 jedinki za negnjezdeće populacije), b) malog areala (vrsta rasprostranjena na manje od 5 lokaliteta, ukupna površina koju naseljuje ispod 3.000 km ² , rasjepkan areal) ili c) konstantno smanjenja populacije smanjenje populacije u zadnjih 10 godina ili izražene fluktuacije u brojnosti
VU	Vulnerable -Rizične vrste	Vrste ugrožene sa rizikom izumiranja iz sljedećih razloga: a) male populacije (manje od 200 parova gnjezdeće populacije ili manje od 500 jedinki za negnjezdeće populacije), b) malog areala (vrsta rasprostranjena na 5 do 10 lokaliteta, ukupna površina koju naseljuje ispod 8.000 km ² , rasjepkan areal) ili c) smanjenja populacije (manje od 30% smanjenja populacije u zadnjih 10 godina
NT	Near Threatened -Niskorizične vrste	Vrsta koja u ovom trenutku nije ugrožena i ima stabilnu populaciju, ali za koju postoji opasnost od smanjenja populacije usljed konstantnog ugrožavanja staništa
LC	Least Concern -Najmanje	Široko raspšrostranjene ili brojne vrste koje bi

	zabrinjavajuće vrste	zbog potencijalnog nestanka ili ugrožavanja prirodnih ili vještačkih staništa u skoroj budućnosti mogle preći u neku višu kategoriju ugroženosti
DD	Data Deficient -Nedovoljno poznate vrste	Sigurno ili vjerovatno ugrožene vrste čija se kategorizacija nemože izvršiti zbog nedostatka podataka
S	Secure -Neugrožene vrste	Vrste koje nisu ugrožene

U užem izbor ptica sa Crvene liste Federacije Bosne i Hercegovine koje će biti kartirane uzete su samo aktuelne gnjezdarice čije je status označen kategorijama CR, EN i VU. U pojedinačnom prijedlogu za svaku vrstu je naglašeno da li je zabilježena kao gnjezdarica na nekom od zaštićenih područja u FBiH, RAMSAR područja ili na nekom od međunarodno značajnih područja za ptice (IBA područja) ili potencijalnih IBA područja koja se nalaze na listi predloženoj za Bosnu i Hercegovinu (Kotrošan et al., 2012).

S obzirom na ograničen budžet koji nije omogućavao pribavljanje originalnih fotografija visoke rezolucije, što će biti potrebno uraditi prilikom izrade „Crvene knjige“, fotomaterijal koji je korišten za slikovni prikaz u dijelu u kojem su predstavljene izdvojene gnjezdarice preuzet je sa <http://en.wikipedia.org/wiki/>.

2.2. Prijedlog crvene lista ptica u Federaciji Bosne i Hercegovine

Na osnovu popisa ptica za Bosnu i Hercegovinu i njihovih dopuna objavljenih u posljednjih pet godina (Dročić, 2010; Kotrošan, 2008; Kotrošan & Dročić, 2010-2011; Kotrošan & Papes, 2007) sačinjen je originalni popis vrsta ptica koje su registrovane u Federaciji Bosne i Hercegovine. Popis ptica Federacije Bosne i Hercegovine sadrži 328 vrsta ili oko 98% ukupno registrovane ornitofaune u Bosni i Hercegovini. Pri tome, 198 vrsta je zabilježeno da trenutno ili su u posljednjih 150 godina gnijezdile u Bosni i Hercegovini. Od spomenutog broja 10 vrsta je označeno kao regionalno izmurlle gnjezdarice tj. izumrle gnjezdarice na području FBiH. Posebno je izdvojena 40 vrsta za koju se pouzdano zna da aktuelno gnijezde u FBiH, a njihov status je označene kategorijama veće ugroženosti (CR, VU i EN). Pored ovih vrsta vjerovatno da je ugroženo i 21 vrsta označenih sa DD, ali zbog nedostatka kvalitetnih podataka nije moguće procijeniti kategoriju njihove ugroženosti tačno i u ovom trenutku nisu posebno izdvojene.

Neophodno je istaći da su pojedine vrste zabilježene da ne gnijezde u Federaciji Bosne i Hercegovine veoma značajne u drugim sezonskim aspektima (migracija, zimovanje), a neke od njih vjerovatno i ugrožene. Međutim, u ovom trenutku zbog nedostatka odgovarajućih podataka nije moguće uraditi kvalitetnu analizu za sve vrste iz ove skupine. Zbog toga nisu posebno izdvojene i kategorijom ugroženosti označene sve vrste koje spadaju u ovo skupinu. U ovom trenutku kategorijama CR, VU, EN i DD je označeno 54 vrsta koje u preletu, tokom migracija ili na zimovanju su zabilježene u Federaciji BiH. Neke od vrsta označenih u ovoj skupini su gnjezdarice u Republici Srpskoj, a neke od njih su nekada gnijezdile u Federaciji Bosne i Hercegovine. Izdvojene vrste u ovom trenutku nisu posebno opisivane.

Zadnju skupinu čine vrste koje nisu označene ni jednom kategorijom ugroženosti zbog toga što se radi o vrstama sa vrlo malo podataka o registraciji (rijetke preletnice, slučajni nalazi i sl.) i nije moguće tačno odrediti njihov sezonski status i stepen ugroženosti.

Prezentirane kategorizacije treba prihvatiti kao preliminarne s obzirom da izostaje dovoljno kvalitetnih podataka i stoga je potrebno intenzivirati terenska istraživanja, kvantitativne procjene, kartiranje ornitofaune i na temelju toga uskoro uraditi i reviziju ponuđenog prijedloga.

Tabela 7. Pregled vrsta u fauni ptica u Federaciji Bosne i Hercegovine sa preliminarnim prijedlogom kategorija ugroženosti

PORODICA/VRSTA	Globalna kategorija ugroženosti	Kategorija ugroženosti za Crvenu listu F BiH		Izdvojene ugrožene gnjezdarice
		gnj	ngn,seo,zim	
Anatidae Vigors, 1825				
1. <i>Anser fabalis</i> (Latham, 1787)	LC		DD	
2. <i>Anser albifrons</i> (Scopoli, 1769)	LC			
3. <i>Anser erythropus</i> (Linnaeus, 1758)	VU			
4. <i>Anser anser</i> (Linnaeus, 1758)	LC			
5. <i>Branta ruficollis</i> (Pallas, 1769)	EN			
6. <i>Cygnus olor</i> (J. F. Gmelin, 1789)	LC		VU	
7. <i>Cygnus atratus</i> Latham, 1790	LC			
8. <i>Cygnus cygnus</i> (Linnaeus, 1758)	LC			
9. <i>Tadorna ferruginea</i> (Pallas, 1764)	LC			
10. <i>Tadorna tadorna</i> (Linnaeus, 1758)	LC			
11. <i>Aix galericulata</i> Linnaeus, 1758	LC			
12. <i>Anas strepera</i> Linnaeus, 1758	LC		DD	
13. <i>Anas penelope</i> Linnaeus, 1758	LC		DD	
14. <i>Anas platyrhynchos</i> Linnaeus, 1758	LC	LC		
15. <i>Anas clypeata</i> Linnaeus, 1758	LC		DD	
16. <i>Anas acuta</i> Linnaeus, 1758	LC		DD	
17. <i>Anas querquedula</i> Linnaeus, 1758	LC	NT		
18. <i>Anas crecca</i> Linnaeus, 1758	LC	DD	LC	
19. <i>Marmaronetta angustirostris</i> (Ménétriés, 1832)	VU			
20. <i>Netta rufina</i> (Pallas, 1773)	LC	CR		1
21. <i>Aythya ferina</i> (Linnaeus, 1758)	LC	DD	LC	
22. <i>Aythya nyroca</i> (Güldenstädt, 1770)	NT	EN	DD	2
23. <i>Aythya fuligula</i> (Linnaeus, 1758)	LC	DD	NT	
24. <i>Aythya marila</i> (Linnaeus, 1761)	LC		DD	
25. <i>Somateria mollissima</i> (Linnaeus, 1758)	LC			
26. <i>Melanitta fusca</i> (Linnaeus, 1758)	EN			
27. <i>Melanitta nigra</i> (Linnaeus, 1758)	LC			
28. <i>Clangula hyemalis</i> (Linnaeus, 1758)	VU			
29. <i>Bucephala clangula</i> (Linnaeus, 1758)	LC		DD	
30. <i>Mergellus albellus</i> (Linnaeus, 1758)	LC			
31. <i>Mergus merganser</i> Linnaeus, 1758	LC		DD	
32. <i>Mergus serrator</i> Linnaeus, 1758	LC			
33. <i>Oxyura leucocephala</i> (Scopoli, 1769)	EN			

Phasianidae Horsfield, 1821				
34.	<i>Alectoris graeca</i> (Meisner, 1804)	NT	DD	
35.	<i>Perdix perdix</i> (Linnaeus, 1758)	EN	NT	
36.	<i>Coturnix coturnix</i> (Linnaeus, 1758)	LC	NT	
37.	<i>Phasianus colchicus</i> Linnaeus, 1758	LC	LC	
Tetraonidae Vigors, 1825				
38.	<i>Tetrao urogallus</i> (Linnaeus, 1758)	LC	VU	3
39.	<i>Tetrao tetrix</i> (Linnaeus, 1758)	LC	RE	
40.	<i>Bonasa bonasia</i> (Linnaeus) 1758	LC	LC	
Gaviidae Allen 1897				
41.	<i>Gavia stellata</i> (Pontoppidan, 1763)	LC		DD
42.	<i>Gavia arctica</i> (Linnaeus, 1758)	LC		DD
43.	<i>Gavia immer</i> (Brünnich, 1764)	LC		
Podicipedidae Bonaparte, 1831				
44.	<i>Tachybaptus ruficollis</i> (Pallas, 1764)	LC	NT	
45.	<i>Podiceps auritus</i> (Linnaeus, 1758)	LC		
46.	<i>Podiceps grisegena</i> (Boddaert, 1783)	LC		
47.	<i>Podiceps cristatus</i> (Linnaeus, 1758)	LC	NT	
48.	<i>Podiceps nigricollis</i> C. L. Brehm, 1831	LC	DD	
Pelecanidae Rafinesque 1815				
49.	<i>Pelecanus crispus</i> Bruch, 1832	VU		
Phalacrocoracidae Reichenbach 1849				
50.	<i>Phalacrocorax aristotelis</i> (Linnaeus, 1761)			
51.	<i>Phalacrocorax carbo</i> (Linnaeus, 1758)	LC	VU	LC 4
52.	<i>Phalacrocorax pygmaeus</i> (Pallas, 1773)	LC	CR	5
Ardeidae Leach, 1820				
53.	<i>Botaurus stellaris</i> (Linnaeus, 1758)	LC	EN	6
54.	<i>Ixobrychus minutus</i> (Linnaeus, 1766)	LC	EN	7
55.	<i>Ardea cinerea</i> Linnaeus, 1758	LC	VU	8
56.	<i>Ardea purpurea</i> Linnaeus, 1766	LC	DD	
57.	<i>Ardea alba</i> Linnaeus, 1758	LC		VU
58.	<i>Egretta garzetta</i> (Linnaeus, 1766)	LC	VU	9
59.	<i>Ardeola ralloides</i> (Scopoli, 1769)	LC	VU	10
60.	<i>Nycticorax nycticorax</i> (Linnaeus, 1758)	LC	EN	11
Threskiornithidae Poche 1904				
61.	<i>Plegadis falcinellus</i> (Linnaeus, 1766)	LC	RE	EN
62.	<i>Platalea leucorodia</i> Linnaeus, 1758	LC	RE	EN
Ciconiidae Gray, 1840				
63.	<i>Ciconia nigra</i> (Linnaeus, 1758)	LC	DD	EN
64.	<i>Ciconia ciconia</i> (Linnaeus, 1758)	LC	EN	12
Pandionidae Bonaparte 1854				
65.	<i>Pandion haliaetus</i> (Linnaeus, 1758)	LC		EN
Accipitridae Vieillot, 1824				
66.	<i>Pernis apivorus</i> (Linnaeus, 1758)	LC	NT	
67.	<i>Milvus milvus</i> (Linnaeus, 1758)	NT		DD
68.	<i>Milvus migrans</i> (Boddaert, 1783)	LC	RE	
69.	<i>Haliaeetus albicilla</i> (Linnaeus, 1758)	LC		EN
70.	<i>Gypaetus barbatus</i> (Linnaeus, 1758)	LC	RE	

71.	<i>Neophron percnopterus</i> (Linnaeus, 1758)	EN	RE		
72.	<i>Gyps fulvus</i> (Hablizl, 1783)	LC	RE	DD	
73.	<i>Aegyptius monachus</i> (Linnaeus, 1766)	NT			
74.	<i>Circaetus gallicus</i> (J. F. Gmelin, 1788)	LC	VU		13
75.	<i>Circus aeruginosus</i> (Linnaeus, 1758)	LC	VU		14
76.	<i>Circus cyaneus</i> (Linnaeus, 1766)	LC		DD	
77.	<i>Circus macrourus</i> (S. G. Gmelin, 1770)	NT			
78.	<i>Circus pygargus</i> (Linnaeus, 1758)	LC	VU		15
79.	<i>Accipiter brevipes</i> (Severtsov, 1850)	LC			
80.	<i>Accipiter nisus</i> (Linnaeus, 1758)	LC	LC		
81.	<i>Accipiter gentilis</i> (Linnaeus, 1758)	LC	LC		
82.	<i>Buteo buteo</i> (Linnaeus, 1758)	LC	LC		
83.	<i>Buteo rufinus</i> (Cretzschmar, 1827)	LC	EN		16
84.	<i>Buteo lagopus</i> (Pontoppidan, 1763)	LC		VU	
85.	<i>Aquila pomarina</i> C. L. Brehm, 1831	LC	CR		17
86.	<i>Aquila clanga</i> Pallas, 1811	VU			
87.	<i>Aquila heliaca</i> Savigny, 1809	VU			
88.	<i>Aquila chrysaetos</i> (Linnaeus, 1758)	LC	EN		18
89.	<i>Aquila fasciata</i> (Vieillot, 1822)	LC	RE		
90.	<i>Hieraaetus pennata</i> (J. V. Gmelin, 1788)	LC			
Falconidae Leach 1820					
91.	<i>Falco naumanni</i> Fleischer, 1818	LC	CR		19
92.	<i>Falco tinnunculus</i> Linnaeus, 1758	LC	LC		
93.	<i>Falco vespertinus</i> Linnaeus, 1766	NT		VU	
94.	<i>Falco columbarius</i> Linnaeus, 1758	LC		VU	
95.	<i>Falco subbuteo</i> Linnaeus, 1758	LC		VU	
96.	<i>Falco biarmicus</i> Temminck, 1825	LC		DD	
97.	<i>Falco cherrug</i> J. E. Gray, 1834	EN		DD	
98.	<i>Falco peregrinus</i> Tunstall, 1771	LC	DD		
Rallidae Rafinesque 1815					
99.	<i>Crex crex</i> (Linnaeus, 1758)	LC	VU		20
100.	<i>Rallus aquaticus</i> Linnaeus, 1758	LC	LC		
101.	<i>Porzana parva</i> (Scopoli, 1769)	LC	LC		
102.	<i>Porzana pusilla</i> (Pallas, 1776)	LC		DD	
103.	<i>Porzana porzana</i> (Linnaeus, 1766)	LC	LC		
104.	<i>Gallinula chloropus</i> (Linnaeus, 1758)	LC	LC		
105.	<i>Fulica atra</i> Linnaeus, 1758	LC	LC		
Otididae Rafinesque, 1815					
106.	<i>Otis tarda</i> Linnaeus, 1758	VU			
107.	<i>Tetrax tetrax</i> Linnaeus, 1758	NT			
Gruidae Vigors, 1825					
108.	<i>Grus grus</i> (Linnaeus, 1758)	LC	RE	NT	
Burhinidae Mathews, 1912					
109.	<i>Burhinus oedicnemus</i> (Linnaeus, 1758)	LC			
Charadriidae Leach 1820					
110.	<i>Vanellus vanellus</i> (Linnaeus, 1758)	LC	VU		21
111.	<i>Pluvialis squatarola</i> (Linnaeus, 1758)	LC			
112.	<i>Pluvialis apricaria</i> (Linnaeus, 1758)	LC			

113.	<i>Charadrius alexandrinus</i> Linnaeus, 1758	LC			
114.	<i>Charadrius hiaticula</i> Linnaeus, 1758	LC			
115.	<i>Charadrius dubius</i> (Scopoli, 1786)	LC	DD		
116.	<i>Charadrius morinellus</i> Linnaeus, 1758	LC			
Haematopodidae Bonaparte, 1838					
117.	<i>Haematopus ostralegus</i> Linnaeus, 1758	LC			
Recurvirostridae Bonaparte, 1854					
118.	<i>Himantopus himantopus</i> (Linnaeus, 1758)	LC		EN	
119.	<i>Recurvirostra avosetta</i> Linnaeus, 1758	LC		EN	
Scolopacidae Rafinesque 1815					
120.	<i>Actitis hypoleucos</i> (Linnaeus, 1758)	LC	DD		
121.	<i>Tringa ochropus</i> Linnaeus, 1758	LC	DD		
122.	<i>Tringa erythropus</i> (Pallas, 1764)	LC		DD	
123.	<i>Tringa nebularia</i> (Gunnerus, 1767)	LC		DD	
124.	<i>Tringa stagnatilis</i> (Bechstein, 1863)	LC		DD	
125.	<i>Tringa glareola</i> Linnaeus, 1758	LC		DD	
126.	<i>Tringa totanus</i> (Linnaeus, 1758)	LC	EN		22
127.	<i>Numenius phaeopus</i> Linnaeus, 1758)	LC			
128.	<i>Numenius tenuirostris</i> Vieillot, 1817	CE			
129.	<i>Numenius arquata</i> (Linnaeus, 1758)	NT		EN	
130.	<i>Limosa limosa</i> (Linnaeus, 1758)	DD			
131.	<i>Limosa lapponica</i> (Linnaeus, 1758)	LC			
132.	<i>Calidris alba</i> (Pallas, 1764)	LC			
133.	<i>Calidris minuta</i> (Leisler, 1812)	LC			
134.	<i>Calidris temminckii</i> (Leisler, 1812)	LC			
135.	<i>Calidris alpina</i> (Linnaeus, 1758)	LC			
136.	<i>Calidris ferruginea</i> (Pontoppidan, 1763)	LC			
137.	<i>Philomachus pugnax</i> (Linnaeus, 1758)	LC		DD	
138.	<i>Lymnocyptes minimus</i> (Brünnich, 1764)	LC		DD	
139.	<i>Gallinago media</i> (Latham, 1787)	NT		DD	
140.	<i>Gallinago gallinago</i> (Linnaeus, 1758)	LC	EN		23
141.	<i>Scolopax rusticola</i> Linnaeus, 1758	LC		DD	
142.	<i>Phalaropus fulicarius</i> (Linnaeus, 1758)	LC		DD	
Glareolidae C. L. Brehm, 1831					
143.	<i>Glareola pratincola</i> (Linnaeus, 1766)	LC			
Laridae Vigors, 1825					
144.	<i>Rissa tridactyla</i> (Linnaeus, 1758)	LC			
145.	<i>Chroicocephalus ridibundus</i> Linnaeus, 1766	LC	LC		
146.	<i>Hydrocoloeus minutus</i> Pallas, 1766	LC			
147.	<i>Ichthyaetus melanocephalus</i> Temmnick, 1820	LC			
148.	<i>Ichthyaetus audouinii</i> Payraudeau, 1826	NT			
149.	<i>Larus canus</i> Linnaeus, 1758	LC			
150.	<i>Larus michahellis</i> Neumann, 1840	LC			
151.	<i>Larus cachinnans</i> Pallas, 1811	LC	LC		
152.	<i>Larus fuscus</i> Linnaeus, 1758	LC			
153.	<i>Larus marinus</i> Linnaeus, 1758	LC			
Sternidae Bonaparte, 1838					
154.	<i>Sternula albifrons</i> Pallas, 1764	LC			

155.	<i>Gelochelidon nilotica</i> J. F. Gmelin, 1789	LC			
156.	<i>Hydroprogne caspia</i> (Lepechin, 1770)	LC			
157.	<i>Chlidonias niger</i> (Linnaeus, 1758)	LC	DD		
158.	<i>Chlidonias leucopterus</i> (Temmnick, 1815)	LC			
159.	<i>Chlidonias hybrida</i> (Pallas, 1811)	LC			
160.	<i>Sterna hirundo</i> Linnaeus, 1758	LC		DD	
161.	<i>Thalasseus sandvicensis</i> Latham, 1787	LC		DD	
Stercorariidae Gray, 1871					
162.	<i>Stercorarius pomarinus</i> (Temmnick, 1815)	LC			
163.	<i>Stercorarius parasiticus</i> (Linnaeus, 1758)	LC			
164.	<i>Stercorarius longicaudus</i> Vieillot, 1819	LC			
Pteroclididae Bonaparte, 1831					
165.	<i>Syrhaptus paradoxus</i> (Pallas, 1773)	LC			
Columbidae Illiger, 1811					
166.	<i>Columba livia</i> J. F. Gmelin, 1789	LC	LC		
167.	<i>Columba oenas</i> Linnaeus, 1758	LC	LC		
168.	<i>Columba palumbus</i> Linnaeus, 1758	LC	LC		
169.	<i>Streptopelia turtur</i> (Linnaeus, 1758)	LC	LC		
170.	<i>Streptopelia decaocto</i> (Frisvaldszky, 1838)	LC	LC		
Cuculidae Leach 1820					
171.	<i>Clamator glandarius</i> (Linnaeus, 1758)	LC			
172.	<i>Cuculus canorus</i> Linnaeus, 1758	LC	LC		
Tytonidae Ridgway, 1914					
173.	<i>Tyto alba</i> (Scopoli, 1769)	LC	VU		24
Strigidae Vigors, 1825					
174.	<i>Otus scops</i> (Linnaeus, 1758)	LC	NT		
175.	<i>Bubo bubo</i> (Linnaeus, 1758)	LC	VU		25
176.	<i>Glaucidium passerinum</i> (Linnaeus, 1758)	LC	EN		26
177.	<i>Athene noctua</i> (Scopoli, 1769)	LC	NT		
178.	<i>Strix aluco</i> Linnaeus, 1758	LC	LC		
179.	<i>Strix uralensis</i> Pallas, 1771	LC	VU		27
180.	<i>Asio otus</i> (Linnaeus, 1758)	LC	LC	NT	
181.	<i>Asio flammeus</i> (Pontoppidan, 1763)	LC	CR		28
182.	<i>Aegolius funereus</i> (Linnaeus, 1758)	LC	EN		29
Caprimulgidae Vigors, 1825					
183.	<i>Caprimulgus europaeus</i> Linnaeus, 1758	LC	NT		
Apodidae Hartert, 1897					
184.	<i>Apus apus</i> (Linnaeus, 1758)	LC	LC		
185.	<i>Apus pallidus</i> (Shelley, 1870)	LC	EN		30
186.	<i>Apus melba</i> (Linnaeus, 1758)	LC	NT		
Alcedinidae Rafinesque 1815					
187.	<i>Alcedo atthis</i> (Linnaeus, 1758)	LC	NT		
Meropidae Vigors 1825					
188.	<i>Merops apiaster</i> Linnaeus, 1758	LC	NT		
Coraciidae Vigors 1825					
189.	<i>Coracias garrulus</i> Linnaeus, 1758	NT	RE		
Upupidae Linnaeus, 1758					
190.	<i>Upupa epops</i> Linnaeus, 1758	LC	NT		

Picidae Vigors, 1825				
191.	<i>Jynx torquilla</i> Linnaeus, 1758	LC	LC	
192.	<i>Dendrocopos minor</i> (Linnaeus, 1758)	LC	LC	
193.	<i>Dendrocopos medius</i> (Linnaeus, 1758)	LC	LC	
194.	<i>Dendrocopos leucotos</i> (Bechstein, 1803)	LC	VU	31
195.	<i>Dendrocopos major</i> (Linnaeus, 1758)	LC	LC	
196.	<i>Dendrocopos syriacus</i> (Hemprich & Ehrenberg, 1833)	LC	DD	
197.	<i>Picoides tridactylus</i> (Linnaeus, 1758)	LC	VU	32
198.	<i>Dryocopus martius</i> (Linnaeus, 1758)	LC	NT	
199.	<i>Picus viridis</i> Linnaeus, 1758	LC	LC	
200.	<i>Picus canus</i> J. F. Gmelin, 1788	LC	LC	
Laniidae Rafinesque 1815				
201.	<i>Lanius collurio</i> Linnaeus, 1758	LC	LC	
202.	<i>Lanius excubitor</i> Linnaeus, 1758	LC		NT
203.	<i>Lanius minor</i> (J. F. Gmelin, 1788)	LC	NT	
204.	<i>Lanius senator</i> Linnaeus, 1758	LC		DD
Oriolidae Vigors 1825				
205.	<i>Oriolus oriolus</i> (Linnaeus, 1758)	LC	LC	
Corvidae Leach 1820				
206.	<i>Garrulus glandarius</i> (Linnaeus, 1758)	LC	LC	
207.	<i>Pica pica</i> (Linnaeus, 1758)	LC	LC	
208.	<i>Nucifraga caryocatactes</i> (Linnaeus, 1758)	LC	LC	
209.	<i>Pyrrhocorax graculus</i> (Linnaeus, 1766)	LC	NT	
210.	<i>Corvus monedula</i> (Linnaeus, 1758)	LC	LC	
211.	<i>Corvus frugilegus</i> Linnaeus, 1758	LC	NT	
212.	<i>Corvus cornix</i> Linnaeus, 1758	LC	LC	
213.	<i>Corvus corax</i> Linnaeus, 1758	LC	LC	
Panuridae Des Murs 1860				
214.	<i>Panurus biarmicus</i> (Linnaeus, 1758)	LC		
Alaudidae Vigors, 1825				
215.	<i>Melanocorypha calandra</i> (Linnaeus, 1766)	LC		
216.	<i>Calandrella brachydactyla</i> (Leisler, 1814)	LC	DD	
217.	<i>Galerida cristata</i> (Linnaeus, 1758)	LC	LC	
218.	<i>Alauda arvensis</i> Linnaeus, 1758	LC	LC	
219.	<i>Lullula arborea</i> (Linnaeus, 1758)	LC	LC	
220.	<i>Eremophila alpestris</i> (Linnaeus, 1758)	LC	VU	33
Hirundinidae Rafinesque 1815				
221.	<i>Riparia riparia</i> (Linnaeus, 1758)	LC	LC	
222.	<i>Ptyonoprogne rupestris</i> (Scopoli, 1769)	LC	LC	
223.	<i>Hirundo rustica</i> Linnaeus, 1758	LC	LC	
224.	<i>Cecropis daurica</i> (Laxmann, 1769)	LC	VU	34
225.	<i>Delichon urbicum</i> (Linnaeus, 1758)	LC	LC	
Paridae Vigors, 1825				
226.	<i>Poecile lugubris</i> Temminck, 1820	LC	LC	
227.	<i>Poecile palustris</i> Linnaeus, 1758	LC	LC	
228.	<i>Poecile montanus</i> C. v. Baldenstein, 1827	LC	LC	
229.	<i>Periparus ater</i> Linnaeus, 1758	LC	LC	

230.	<i>Lophophanes cristatus</i> Linnaeus, 1758	LC	LC		
231.	<i>Parus major</i> Linnaeus, 1758	LC	LC		
232.	<i>Cyanistes caeruleus</i> Linnaeus, 1758	LC	LC		
Remizidae Olphe-Galliard, 1891					
233.	<i>Remiz pendulinus</i> (Linnaeus, 1758)	LC	VU		35
Cettiidae Alström, Ericson, Olsson, & Sundberg, 2006					
234.	<i>Cettia cetti</i> (Temminck, 1820)	LC	DD		
Aegithalidae Reichenbach, 1850					
235.	<i>Aegithalos caudatus</i> (Linnaeus, 1758)	LC	LC		
Sittidae Lesson, 1828					
236.	<i>Sitta europaea</i> Linnaeus, 1758	LC	LC		
237.	<i>Sitta neumayer</i> Michahellis, 1830	LC	DD		
Tichodromidae Swainson 1827					
238.	<i>Tichodroma muraria</i> (Linnaeus, 1766)	LC	VU		36
Certhiidae Leach, 1820					
239.	<i>Certhia familiaris</i> Linnaeus, 1758	LC	NT		
240.	<i>Certhia brachydactyla</i> C. L. Brehm, 1820	LC	NT		
Troglodytidae Swainson, 1832					
241.	<i>Troglodytes troglodytes</i> (Linnaeus, 1758)	LC	LC		
Cinclidae Sundevall 1836					
242.	<i>Cinclus cinclus</i> (Linnaeus, 1758)	LC	NT		
Regulidae Vigors 1825					
243.	<i>Regulus regulus</i> (Linnaeus, 1758)	LC	LC		
244.	<i>Regulus ignicapilla</i> (Temminck, 1820)	LC	LC		
Phylloscopidae Alström, Ericson, Olsson&Sundberg, 2006					
245.	<i>Phylloscopus trochilus</i> (Linnaeus, 1758)	LC		DD	
246.	<i>Phylloscopus collybita</i> (Vieillot, 1817)	LC	LC		
247.	<i>Phylloscopus sibilatrix</i> (Bechstein, 1793)	LC	NT		
Acrocephalidae Salvin, 1882					
248.	<i>Hippolais pallida</i> (Hemprich&Ehrenberg, 1833)	LC		DD	
249.	<i>Hippolais olivetorum</i> (Strickland, 1837)	LC	DD		
250.	<i>Hippolais polyglotta</i> (Vieillot, 1817)	LC		DD	
251.	<i>Hippolais icterina</i> (Vieillot, 1817)	LC	NT		
252.	<i>Acrocephalus melanopogon</i> (Temminck, 1823)	LC		DD	
253.	<i>Acrocephalus paludicola</i> (Vieillot, 1817)	VU		DD	
254.	<i>Acrocephalus schoenobaenus</i> (Linnaeus, 1758)	LC	NT		
255.	<i>Acrocephalus scirpaceus</i> (Hermann, 1804)	LC		DD	
256.	<i>Acrocephalus palustris</i> (Bechstein, 1798)	LC	NT		
257.	<i>Acrocephalus arundinaceus</i> (Linnaeus, 1758)	LC	NT		
Megaluridae Blyth, 1875					
258.	<i>Locustella naevia</i> (Boddaert, 1783)	LC			
Cisticolidae Sundevall 1872					
259.	<i>Cisticola juncidis</i> (Rafinesque, 1810)	LC	CR		37
Sylviidae Leach 182					
260.	<i>Sylvia atricapilla</i> (Linnaeus, 1758)	LC	LC		
261.	<i>Sylvia borin</i> (Boddaert, 1783)	LC	DD		
262.	<i>Sylvia nisoria</i> (Bechstein, 1795)	LC	DD		
263.	<i>Sylvia communis</i> Latham, 1787	LC	LC		

264.	<i>Sylvia curruca</i> (Linnaeus, 1758)	LC	LC		
265.	<i>Sylvia crassirostris</i> Cretzschmar 1826	LC	DD		
266.	<i>Sylvia cantillans</i> (Pallas, 1764)	LC		DD	
267.	<i>Sylvia melanocephala</i> (J. F. Gmelin, 1789)	LC		DD	
Muscicapidae Fleming 1822					
268.	<i>Muscicapa striata</i> (Pallas, 1764)	LC	LC		
269.	<i>Ficedula hypoleuca</i> (Pallas, 1764)	LC		DD	
270.	<i>Ficedula albicollis</i> (Temminck, 1815)	LC	LC		
271.	<i>Ficedula parva</i> (Bechstein, 1792)	LC			
272.	<i>Erithacus rubecula</i> (Linnaeus, 1758)	LC	LC		
273.	<i>Luscinia megarhynchos</i> C. L. Brehm, 1831	LC	NT		
274.	<i>Luscinia svecica</i> (Linnaeus, 1758)	LC			
275.	<i>Cercotrichas galactotes</i> (Temminck, 1820)	LC	CR		38
276.	<i>Phoenicurus ochruros</i> (S. G. Gmelin, 1774)	LC	LC		
277.	<i>Phoenicurus phoenicurus</i> (Linnaeus, 1758)	LC	LC		
278.	<i>Oenanthe oenanthe</i> (Linnaeus, 1758)	LC	LC		
279.	<i>Oenanthe hispanica</i> (Linnaeus, 1758)	LC	NT		
280.	<i>Saxicola rubetra</i> (Linnaeus, 1758)	LC	LC		
281.	<i>Saxicola torquatus</i> (Linnaeus, 1766)	LC	LC		
Turdidae Rafinesque, 1815					
282.	<i>Monticola saxatilis</i> (Linnaeus, 1766)	LC	NT		
283.	<i>Monticola solitarius</i> (Linnaeus, 1758)	LC	DD		
284.	<i>Turdus torquatus</i> Linnaeus, 1758	LC	LC		
285.	<i>Turdus merula</i> Linnaeus, 1758	LC	LC		
286.	<i>Turdus pilaris</i> Linnaeus, 1758	LC	CR		39
287.	<i>Turdus iliacus</i> Linnaeus, 1766	LC		DD	
288.	<i>Turdus philomelos</i> C. L. Brehm, 1831	LC	LC		
289.	<i>Turdus viscivorus</i> Linnaeus, 1758	LC	LC		
Sturnidae Rafinesque, 1815					
290.	<i>Pastor roseus</i> (Linnaeus, 1758)	LC			
291.	<i>Sturnus vulgaris</i> Linnaeus, 1758	LC	LC		
Prunellidae Richmond, 1908					
292.	<i>Prunella collaris</i> (Scopoli, 1769)	LC	NT		
293.	<i>Prunella modularis</i> (Linnaeus, 1758)	LC	LC		
Motacillidae Horsfield 1821					
294.	<i>Motacilla flava</i> Linnaeus, 1758	LC	LC		
295.	<i>Motacilla cinerea</i> Tunstall, 1771	LC	LC		
296.	<i>Motacilla alba</i> Linnaeus, 1758	LC	LC		
297.	<i>Anthus campestris</i> (Linnaeus, 1758)	LC	NT		
298.	<i>Anthus pratensis</i> (Linnaeus, 1758)	LC	LC		
299.	<i>Anthus trivialis</i> (Linnaeus, 1758)	LC	LC		
300.	<i>Anthus cervinus</i> (Pallas, 1811)	LC			
301.	<i>Anthus spinoletta</i> (Linnaeus, 1758)	LC			
Bombycillidae Swainson, 1831					
302.	<i>Bombycilla garrulus</i> (Linnaeus, 1758)	LC			
Emberizidae Vigors 1825					
303.	<i>Calcarius lapponicus</i> (Linnaeus, 1758)	LC			
304.	<i>Emberiza citrinella</i> Linnaeus, 1758	LC	LC		

305.	<i>Emberiza cirrus</i> Linnaeus, 1766	LC	LC		
306.	<i>Emberiza cia</i> Linnaeus, 1766	LC	LC		
307.	<i>Emberiza hortulana</i> Linnaeus, 1758	LC	LC		
308.	<i>Emberiza melanocephala</i> Scopoli, 1769	LC	NT		
309.	<i>Emberiza schoeniclus</i> (Linnaeus, 1758)	LC	NT		
310.	<i>Emberiza calandra</i> Linnaeus, 1758	LC	LC		
311.	<i>Plectrophenax nivalis</i> (Linnaeus, 1758)	LC			
Fringillidae Leach 1820					
312.	<i>Fringilla coelebs</i> Linnaeus, 1758	LC	LC		
313.	<i>Fringilla montifringilla</i> Linnaeus, 1758	LC		LC	
314.	<i>Carpodacus erythrinus</i> (Pallas, 1770)	LC			
315.	<i>Chloris chloris</i> (Linnaeus, 1758)	LC	LC		
316.	<i>Loxia curvirostra</i> Linnaeus, 1758	LC	LC		
317.	<i>Acanthis flammea</i> (Linnaeus, 1758)	LC		DD	
318.	<i>Acanthis hornemanni</i> (Holboll, 1843)	LC			
319.	<i>Spinus spinus</i> (Linnaeus, 1758)	LC	LC		
320.	<i>Carduelis carduelis</i> (Linnaeus, 1758)	LC	LC		
321.	<i>Carduelis cannabina</i> (Linnaeus, 1758)	LC	LC		
322.	<i>Serinus serinus</i> (Linnaeus, 1766)	LC	LC		
323.	<i>Pyrrhula pyrrhula</i> (Linnaeus, 1758)	LC	LC		
324.	<i>Coccothraustes coccothraustes</i> (Linnaeus, 1758)	LC	LC		
Passeridae Rafinesque 1815					
325.	<i>Passer domesticus</i> (Linnaeus, 1758)	LC	LC		
326.	<i>Passer hispaniolensis</i> (Temminck, 1820)	LC	NT		
327.	<i>Passer montanus</i> (Linnaeus, 1758)	LC	LC		
328.	<i>Montifringilla nivalis</i> (Linnaeus, 1766)	LC	EN		40

PREGLED PO KATEGORIJAMA UGROŽENOSTI

Klasa: AVES

Red: Anseriformes

Familija: Anatidae

Vrsta	<i>Netta rufina</i> (Pallas, 1773)	
Narodni naziv	Patka gogoljica	
Status	CR	
IUCN Red list	LC	
Rasprostranjenost	<p>Patka gogoljica ima rasjepkan areal koji obuhvata dijelove Evrope, Azije i Afrike. Pri tome, veći dio se gnijezdi u centralnoj Aziji, dok je gnježđenje u Evropi uglavnom zabilježeno u južnoj Evropi, mediteranskom dijelu i uz obale Crnog mora. Gnijezdi se pojedinačno ili u manjim skupinama. Vezana je uz močvarna staništa obrasla trskom, jezera i lagune. Ne smatra se globalno ugroženom vrstom, ali trend kretanja veličine populacije nije poznat (BirdLife International, 2012). U Bosni i Hercegovini je prije bila zabilježena na nekoliko lokaliteta i samo u periodu migracija i zimovanja (Obratil, 1968). Gniježđenje je po prvi put zabilježeno 2007. godine na lokalitetu akumulacije Lipa u Livanjskom polju, a procjenjuje se da gnijezde 2-4 para (Stumberger & Sackl, 2008/2009). Glavni uzrok ugroženosti je ubijanje i uništavanje staništa gdje se gnijezdi. Vrsta je zabilježena na RAMSAR područjima Livanjsko polje i Park prirode Hutovo blato.</p>	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. BirdLife International 2012. <i>Netta rufina</i>. In: IUCN 2012. IUCN Red List of Threatened Species. Version 2012.1. www.iucnredlist.org 2. Kotrošan, D., Dročić, N., Trbojević, S., Šimić, E. & Dervović, I., 2012: Program IBA, Međunarodno značajna područja za ptice, u Bosni i Hercegovini. Ornitološko društvo "Naše ptice", interno izdanje za projekat "Evaluacija IBA područja u FBiH", Sarajevo. 3. Obratil, S., 1968: Pregled istraživanja ornitofaune Bosne i Hercegovine II (<i>Gaviiformes, Podicipediformes, Pelacaniiformes, Ciconiiformes, Anseriformes</i>). Glasnik Zemaljskog muzeja (PN) NS 6: 227-254. 4. Stumberger, B., Sackl, P., 2008/2009: Rezultati brojanja ptica močvarica i njihov gnjezdeći status u Livanjskom polju 2007.-2009. Bilten Mreže posmatrača ptica u Bosni i Hercegovini, 4-5(4-5): 38-55. 	

Red: Anseriformes
Familija: Anatidae

Vrsta	<i>Aythya nyroca</i> (Güldenstädt, 1770)	
Narodni naziv	Patka njorka	
Status	EN	
IUCN Red list	NT	
Rasprostranjenost	<p>Patka njorka gnijezdi u jugozapadnoj Aziji, centralnoj i istočnoj Evropi i sjevernoj Africi, dok je u zimskom periodu, osim na spomenutom području, zabilježena na Bliskom Istoku, sjeveroistočnoj i zapadnoj Africi i jugoistočnoj Aziji. Gnijezdi se pojedinačno ili u manjim skupinama. Vezana je uz bočatne stajace vode, spore tekućice, ribnjake, akumulacije i močvare sa obalama obraslim trstikom. Globalna populacija varira i prije deset godina je smatrana globalno ugroženom vrstom, a danas je u statusu da može preći opet u status ugrožene vrste jer se procjenjuje da je brojnost populacije u opadanju. U pojedinim zemljama se smatra jako ugroženom vrstom (BirdLife International, 2012). U Bosni i Hercegovini je zabilježena tokom cijele godine i na većem broju lokaliteta (Obratil, 1968). Prema podacima za period od 2000. do 2012. godine poznato je da se u Federaciji Bosne i Hercegovine gnijezdi na Plivskom jezeru (Ilhan Dervović, perss.comm.), Hutovom blatu (Stumberger & Sackl, 2008/2009) i Ždralovcu na Livanjskom polju (Stumberger et al., 2008/2009). Procjenjuje se da bi na datim područjima ukupno moglo gnijezditi do 50 parova. Glavni uzrok ugroženosti je ubijanje i uništavanje staništa gdje se gnijezdi. Vrsta je zabilježena na RAMSAR područjima Livanjsko polje i Park prirode Hutovo blato, a od potencijalnih IBA područja u Federaciji Bosne i Hercegovine (Kotrošan et al., 2012) je zabilježena na Plivskom jezeru, Modracu, Haljinićima, Popovom polju, Mostarskom blatu i rijekama Uni, Vrbasu, Drini, Bosni i Savi.</p>	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. BirdLife International 2012. <i>Aythya nyroca</i>. In: IUCN 2012. IUCN Red List of Threatened Species. Version 2012.1. www.iucnredlist.org 2. Kotrošan, D., Dročić, N., Trbojević, S., Šimić, E. & Dervović, I., 2012: Program IBA, Međunarodno značajna područja za ptice, u Bosni i Hercegovini. Ornitološko društvo "Naše ptice", interno izdanje za projekat "Evaluacija IBA područja u FBiH", Sarajevo. 3. Obratil, S., 1968: Pregled istraživanja ornitofaune Bosne i Hercegovine II (<i>Gaviiformes</i>, <i>Podicipediformes</i>, <i>Pelacaniiformes</i>, <i>Ciconiiformes</i>, <i>Anseriformes</i>). Glasnik Zemaljskog muzeja (PN) NS 6: 227-254. 4. Stumberger, B., Matić, S., Kitonić, D., Vernik, M., Knaus, P., Schneider Jacoby, M., Petras Sackl M., Sackl, P., 2008/2009: Rezultati brojanja ptica močvarica u Hutovom blatu i okolnim močvarnim staništima 2007.-2009. Bilten Mreže posmatrača ptica u Bosni i Hercegovini, 4-5(4-5): 30-38. 5. Stumberger, B., Sackl, P., 2008/2009: Rezultati brojanja ptica močvarica i njihov gnjezdeći status u Livanjskom polju 2007.-2009. Bilten Mreže posmatrača ptica u Bosni i Hercegovini, 4-5(4-5): 38-55. 	

Red: Galliformes**Familija: Tetraonidae**

Vrsta	<i>Tetrao urogallus</i> (Linnaeus, 1758)	
Narodni naziv	Veliki tetrijeb	
Status	CR	
IUCN Red list	LC	
Rasprostranjenost	<p>Areal velikog tetrijeba obuhvata područje Evrope i Mongolije. Vezan je uz crnogorične šume. Ne smatra se ugroženom vrstom na svjetskom nivou, ali se smatra da je brojnost svjetske populacije u padu (BirdLife International, 2012). U Bosni i Hercegovini je zabilježena kao gnjezdarica na većem broju lokaliteta (Obratil, 1975). U Federaciji Bosne i Hercegovine gniježđenje je zabilježeno na lokalitetima Plješevica, Grmeč, Osječenica, Klekovača, Semešnica, Konjuh, Šator, Kupres (Malovan), Igman, Šiša kod Ključa, Šedinac kod Jajca, Kruščica kod Busovače, Vranica (Gornji Vakuf), Prušaćka kod Donjeg Vakufa, Skrta kod Bugojna, Neretvica kod Konjica, Lovska kod Olova, Prača, Prkos kod Fojnice (Hadžiabdić, 2008/2009), Vlašić, Vran i Raduša-Vukovsko polje (arhiva Ornitološkog društva „Naše ptice“). Procjenjuje se da na datom području gnijezdi oko 200-400 parova velikog tetrijeba. Glavni uzrok ugroženosti je ubijanje i uništavanje staništa gdje se gnijezdi. Vrsta je zabilježena na području Nacionalnog parka „Una“, parka prirode Blidinje, kao i budućeg zaštićenog područja Konjuh. Od potencijalnih IBA područja u Federaciji Bosne i Hercegovine (Kotrošan et al., 2012) je zabilježen na Plješevici, Vlašiću, Igmanu i Bjelašnici, Raduši, Vitorogu, Dinari, Vukovskom polju i uz rijeku Unu.</p>	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. BirdLife International 2012. <i>Tetrao urogallus</i>. In: IUCN 2012. IUCN Red List of Threatened Species. Version 2012.1. www.iucnredlist.org 2. Kotrošan, D., Dročić, N., Trbojević, S., Šimić, E. & Dervović, I., 2012: Program IBA, Međunarodno značajna područja za ptice, u Bosni i Hercegovini. Ornitološko društvo “Naše ptice”, interno izdanje za projekat “Evaluacija IBA područja u FBiH”, Sarajevo. 3. Hadžiabdić, S., 2008/2009: Stanje populacije velikog tetrijeba (<i>Tetrao urogallus</i> L.) na području Federacije Bosne i Hercegovine. Bilten Mreže posmatrača ptica u Bosni i Hercegovini, 4-5(4-5): 55-68. 4. Obratil, S., 1975: Pregled istraživanja ornitofaune Bosne i Hercegovine IV (<i>Galliformes, Gruiformes</i>). GZM BiH (PN) NS 13: 153-161. 	

Red: Pelecaniformes**Familija: Phalacrocoracidae**

Vrsta	<i>Phalacrocorax carbo</i> Linnaeus, 1758	
Narodni naziv	Veliki kormoran	
Status	VU	
IUCN Red list	LC	
Rasprostranjenost	<p>Veliki kormoranje široko rasprostranjena vrsta koja je zabilježena na svim kontinentima osim Južne Amerike i Antartika. Globalno se ne smatra ugroženom vrstom, a procjenjuje se da mu je populacija u porastu. Prisutan je uz morske obale, rijeke, jezera, ribnjake i akumulacije. Gnijezdi se kolonijalno na drveću, stijenama i liticama (BirdLife International, 2012). U Bosni i Hercegovini veliki kormoran je zabilježen tokom cijele godine i na većem broju lokaliteta (Obratil, 1968). U zimskom periodu je veoma brojan i posebno uočljiv na noćilištima, ali je vrlo rijedak kao gnjezdarica. Krajem sedamdesetih godina i početkom osamdesetih godina 20. stoljeća zabilježena su gniježđenja na Bardači i Hutovom blatu, ali su date kolonije zbog uništavanja gnijezda i uznemiravanja ptica nestale (Obratil, 1978, 1984). Trenutno jedina veća kolonija se gnijezdi na Modracu, dok su četiri para bila zabilježena na gniježđenju od 2009. do 2011. na Buškom jezeru. Pored ovoga poznat je pokušaj gniježđenja na Hutovom blatu 2008. godine (Kotrošan et al., 2011, 2012). Procjenjuje se da na datim područjima gnijezdi 120-150 parova. Glavni uzrok ugroženosti je ubijanje i uništavanje gnijezda i staništa gdje se gnijezdi. Vrsta je zabilježena na RAMSAR područjima Livanjsko polje i Park prirode Hutovo blato gdje se vrsta gnijezdila i postoji mogućnost da se ponovo gnijezdi, a od drugih potencijalnih IBA područja u Federaciji Bosne i Hercegovine (Kotrošan et al., 2012) zabilježena je na Modracu, Plivskom jezeru, Haljinićima, rijekama Una, Vrbas, Bosna, Drina, Sava i kraška polja Mostarsko blato i Duvanjsko polje.</p>	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. BirdLife International 2012. <i>Phalacrocorax carbo</i>. In: IUCN 2012. IUCN Red List of Threatened Species. Version 2012.1. www.iucnredlist.org 2. Kotrošan, D., Šimić E., Sjeničić, J. & Topić, G., 2011: Great Cormorant (<i>Phalacrocorax carbo</i>) population status in Bosnia and Herzegovina-report for the period 2005-2011. Wetlands international, Cormorant Research Group, 7: 33-38. 3. Kotrošan, D., Dervović, I., Hatibović, E., Kulijer, D. 2012: Novi podaci o gniježđenju velikog kormorana (<i>Phalacrocorax carbo</i> L.) u Bosni i Hercegovini. Glasnik Zemaljskog muzeja Bosne i Hercegovine, NS (PN) 32 (u pripremi za štampu). 4. Kotrošan, D., Dročić, N., Trbojević, S., Šimić, E. & Dervović, I., 2012: Program IBA, Međunarodno značajna područja za ptice, u Bosni i Hercegovini. Ornitološko društvo "Naše ptice", interno 	

	<p>izdanje za projekat “Evaluacija IBA područja u FBiH”, Sarajevo.</p> <p>5. Obratil, S. 1978: Gniježđenje vranca velikog - <i>Phalacrocorax carbo</i> (L., 1758) u Bosni i Hercegovini. Glasnik Zemaljskog Muzeja BiH, (Prirodne nauke, Nova sveska) 18: 343-347.</p> <p>6. Obratil, S. 1984: Gniježđenje vranca velikog , <i>Phalacrocorax carbo</i> (L.) na Hutovu blatu. Glasnik Zemaljskog Muzeja BiH, (Prirodne nauke, Nova sveska) 23: 185-189.</p>
--	--

Red: Pelecaniformes

Familija: Phalacrocoracidae

Vrsta	<i>Phalacrocorax pygmaeus</i> (Pallas, 1773)	
Narodni naziv	Mali kormoran	
Status	CR	
IUCN Red list	VU	
Rasprostranjenost	<p>Mali kormoranje vrsta čiji areal rasprostranjenja obuhvata veći dio Evrope i dio Azije. Gnijezdi se na Balkanskom i Krimskom poluotoku, maloj Aziji i Iraku. Globalno se ne smatra ugroženom vrstom, a procjenjuje se da je svjetska populacija u porastu. Prisutan je uz slatke i bočatne vode sa dobro razvijenim tršćacima. Gnijezdi se kolonijalno na drveću i u trsci (BirdLife International, 2012). U Bosni i Hercegovini je mali kormoran zabilježen u svim sezonskim aspektima, ali na manjem broju lokaliteta (Obratil, 1968). Kao gnjezdarica je rijetka i gnijezdi se samo na Hutovom blatu (Kotrošan et al., 2011, 2012) gdje se procjenjuje da gnijezdi između 573 i 855 parova (Kotrošan et al., 2012). Glavni uzrok ugroženosti je ubijanje i uništavanje gnijezda i staništa gdje gnijezdi. Vrsta je zabilježena na RAMSAR područjima Park prirode Hutovo blato i Livanjsko polje. Od potencijalnih IBA područja u Federaciji Bosne i Hercegovine (Kotrošan et al., 2012) zabilježena je na Plivskom jezeru i Popovom polju.</p>	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. BirdLife International 2012. <i>Phalacrocorax pygmaeus</i>. In: IUCN 2012. IUCN Red List of Threatened Species. Version 2012.1. www.iucnredlist.org 2. Kotrošan, D., Šimić E., Sjeničić, J. & Topić, G., 2011: Great Cormorant (<i>Phalacrocorax carbo</i>) population status in Bosnia and Herzegovina-report for the period 2005-2011. Wetlands international, Cormorant Research Group, 7: 33-38. 3. Kotrošan, D., Dervović, I., Hatibović, E., Kulijer, D. 2012: Novi podaci o gniježđenju velikog kormorana (<i>Phalacrocorax carbo</i> L.) u Bosni i Hercegovini. Glasnik Zemaljskog muzeja Bosne i Hercegovine, NS (PN) 32 (u pripremi za štampu). 4. Kotrošan, D., Dročić, N., Trbojević, S., Šimić, E. & Dervović, I., 2012: Program IBA, Međunarodno značajna područja za ptice, u Bosni i Hercegovini. Ornitološko društvo “Naše ptice”, interno izdanje za projekat “Evaluacija IBA područja u FBiH”, Sarajevo. 	

Red: Ciconiiformes**Familija: Ardeidae**

Vrsta	<i>Botaurus stellaris</i> (Linnaeus, 1758)	
Narodni naziv	Bukavac	
Status	EN	
IUCN Red list	LC	
Rasprostranjenost	<p>Areal rasprostranja bukavca se proteže od zapadne Evrope, preko centralne Rusije do Pacifika. Manja populacija je zabilježena u južnoj Africi. Na gniježđenju je zabilježen duž obale Atlantika u Evropi, na Mediteranu, u južnoj Africi. Gnijezdi se pojedinačno ili u manjim skupinama. Vezana je uz močvarna staništa jako obrasla trskom. Ne smatra se globalno ugroženom vrstom, dok se procjenjuje da je brojnost svjetske populacije u padu (BirdLife International, 2012). Bukavac je u Bosni i Hercegovini zabilježen u vrijeme gnijedenja i migracije, dok je u zimskom periodu registrovano svega nekoliko nalaza. Registrovan je na više lokaliteta (Obratil, 1968). Prema podacima za period od 2000. do 2012. godine u Federaciji BiH je malobrojna gnjezdarica na Hutovom blatu i Livanjskom polju (Stumberger & Sackl, 2008/2009). Glavni uzrok ugroženosti je ubijanje i uništavanje staništa gdje se gnijezdi. Vrsta je zabilježena na RAMSAR područjima Livanjsko polje i Park prirode Hutovo blato, a od potencijalnih IBA područja u Federaciji Bosne i Hercegovine (Kotrošan et al., 2012) zabilježena je na Modracu, Haljinićima, Plivskom jezeru, rijeci Savi i Popovom polju.</p>	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. BirdLife International 2012. <i>Botaurus stellaris</i>. In: IUCN 2012. IUCN Red List of Threatened Species. Version 2012.1. www.iucnredlist.org 2. Kotrošan, D., Dročić, N., Trbojević, S., Šimić, E. & Dervović, I., 2012: Program IBA, Međunarodno značajna područja za ptice, u Bosni i Hercegovini. Ornitološko društvo "Naše ptice", interno izdanje za projekat "Evaluacija IBA područja u FBiH", Sarajevo. 3. Obratil, S., 1968: Pregled istraživanja ornitofaune Bosne i Hercegovine II (<i>Gaviiformes, Podicipediformes, Pelacaniiformes, Ciconiiformes, Anseriformes</i>). Glasnik Zemaljskog muzeja (PN) NS 6: 227-254. 4. Stumberger, B., Sackl, P., 2008/2009: Rezultati brojanja ptica močvarica i njihov gnjezdeći status u Livanjskom polju 2007.-2009. Bilten Mreže posmatrača ptica u Bosni i Hercegovini, 4-5(4-5): 38-55. 	

Red: Ciconiiformes

Familija: Ardeidae

Vrsta	<i>Ixobrychus minutus</i> (Linnaeus, 1766)	
Narodni naziv	Čapljica voljak	
Status	EN	
IUCN Red list	LC	
Rasprostranjenost	<p>Čapljica voljak se gnijezdi u Evropi i centralnoj Aziji, dok je van gniježđenja zabilježena u Africi, Australiji i Novom Zelandu. Gnijezdi se pojedinačno ili u manjim skupinama. Vezana je uz slatkovodna i močvarna staništa jako obrasla trskom. Ne smatra se globalno ugroženom vrstom, iako se procjenjuje da se brojnost svjetske populacije smanjuje (BirdLife International, 2012). U Bosni i Hercegovini zabilježena u periodu gniježđenja i migracije na nekoliko lokaliteta (Obratil, 1968). Prema podacima prikupljenim u periodu od 2000. do 2012. godine (arhiva Ornitološkog društva „Naše ptice“) u Federaciji Bosne i Hercegovine gniježđenje je registrovano na Hutovom blatu, Duvanjskom polju i u Popovom polju. Pretpostavlja se da gnijezdi i na Livanjskom polju (Stumberger & Sackl, 2008/2009). Procjenjuje se da na ovim područjima gnijezdi manje od 100 parova. Glavni uzrok ugroženosti je ubijanje i uništavanje staništa gdje se gnijezdi. Vrsta je zabilježena na RAMSAR područjima Livanjsko polje i Park prirode Hutovo blato, a od potencijalnih IBA područja u Federaciji Bosne i Hercegovine (Kotrošan et al., 2012) zabilježena je na Modracu, Haljinićima, rijekama Sava i Bosna, te na kraškim poljima Mostarsko blato, Duvanjsko polje i Popovo polje.</p>	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. BirdLife International 2012. <i>Ixobrychus minutus</i>. In: IUCN 2012. IUCN Red List of Threatened Species. Version 2012.1. www.iucnredlist.org 2. Kotrošan, D., Dročić, N., Trbojević, S., Šimić, E. & Dervović, I., 2012: Program IBA, Međunarodno značajna područja za ptice, u Bosni i Hercegovini. Ornitološko društvo „Naše ptice“, interno izdanje za projekat “Evaluacija IBA područja u FBiH”, Sarajevo. 3. Obratil, S., 1968: Pregled istraživanja ornitofaune Bosne i Hercegovine II (<i>Gaviiformes, Podicipediformes, Pelacaniformes, Ciconiiformes, Anseriformes</i>). Glasnik Zemaljskog muzeja (PN) NS 6: 227-254. 4. Stumberger, B., Sackl, P., 2008/2009: Rezultati brojanja ptica močvarica i njihov gnjezdeći status u Livanjskom polju 2007.-2009. Bilten Mreže posmatrača ptica u Bosni i Hercegovini, 4-5(4-5): 38-55.	

Red: Ciconiiformes**Familija: Ardeidae**

Vrsta	<i>Ardea cinerea</i> Linnaeus, 1758	
Narodni naziv	Siva čaplja	
Status	VU	
IUCN Red list	LC	
Rasprostranjenost	<p>Siva čaplja se gnijezdi u Evropi i Aziji, a pored toga zabilježena je i u Africi. Gnijezdi se kolonijalno uglavnom u mješovitim kolonijama sa drugim vrstama, rjeđe pojedinačno i u manjim skupinama. Gnijezda uglavnom gradi na drveću, rjeđe u tršćacima ili na stijenama. Vezana je uz močvarna staništa, rijeke, jezera, ribnjake i akumulacije. Ne smatra se globalno ugroženom vrstom, ali trend kretanja veličine svjetske populacije nije poznat (BirdLife International, 2012). U Bosni i Hercegovini je zabilježena tokom cijele godine i na većem broju lokaliteta (Obratil, 1968). Poznato je da se u Federaciji gnijezdi na lokalitetima Prakosovići-Modrac (Kotrošan et al., 2012), Topčića polje (Mikuska & Mikuska, 2007), Brezovo polje (Narcis Dročić, pers. comm.), Taukčići-Visoko (Kotrošan & Dervović, 2007), Deransko jezero-Hutovo blato (Stumberger et al., 2008/2009), Veliki Ždralovac u Livanjskom polju (Kotrošan & Dervović, 2007; Stumberger & Sackl, 2008/2009) i Popovo polje (arhiva Ornitološkog društva „Naše ptice“). Procjenjuje se da se na datim područjima gnijezdi od 200 do 250 parova. Glavni uzrok ugroženosti je uništavanje staništa gdje se gnijezdi. Vrsta je zabilježena na RAMSAR područjima Livanjsko polje i Park prirode Hutovo blato, a od potencijalnih IBA područja (Kotrošan et al., 2012) u Federaciji Bosne i Hercegovine zabilježena je na Modracu, Haljinićima, rijekama Una, Vrbas, Bosna, Sava i kraškim poljima Mostarsko blato, Duvanjsko polje i Popovo polje.</p>	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. BirdLife International 2012. <i>Ardea cinerea</i>. In: IUCN 2012. IUCN Red List of Threatened Species. Version 2012.1. www.iucnredlist.org 2. Kotrošan, D., Dervović, I., 2007: Gniježđenje sive čaplje u Visokom i na Livanjskom polju. Bilten Mreže posmatrača ptica u Bosni i Hercegovini, 3(3): 56. 3. Kotrošan, D., Dervović, I., Hatibović, E., Kulijer, D. 2012: Novi podaci o gniježđenju velikog kormorana (<i>Phalacrocorax carbo</i> L.) u Bosni i Hercegovini. Glasnik Zemaljskog muzeja Bosne i Hercegovine, NS (PN) 32 (u pripremi za štampu). 4. Kotrošan, D., Dročić, N., Trbojević, S., Šimić, E. & Dervović, I., 2012: Program IBA, Međunarodno značajna područja za ptice, u Bosni i Hercegovini. Ornitološko društvo “Naše ptice”, interno izdanje za projekat “Evaluacija IBA područja u FBiH”, Sarajevo. 5. Mikuska, T., Mikuska, A., 2007: Gniježđenje sive čaplje <i>Ardea cinerea</i> u rijeci Bosni kod Topčić polja u periodu 2005-2007. Bilten Mreže posmatrača ptica u Bosni i Hercegovini, 3(3): 	

	39-42. 6. Obratil, S., 1968: Pregled istraživanja ornitofaune Bosne i Hercegovine II (<i>Gaviiformes, Podicipediformes, Pelacaniiformes, Ciconiiformes, Anseriformes</i>). Glasnik Zemaljskog muzeja (PN) NS 6: 227-254. 7. Stumberger, B., Sackl, P., 2008/2009: Rezultati brojanja ptica močvarica i njihov gnjezdeći status u Livanjskom polju 2007.-2009. Bilten Mreže posmatrača ptica u Bosni i Hercegovini, 4-5(4-5): 38-55.
--	---

Red: Coconiiformes
Familija: Ardeidae

Vrsta	<i>Egretta garzetta</i> (Linnaeus, 1766) –	
Narodni naziv	Mala bijela čaplja	
Status	VU	
IUCN Red list	LC	
Rasprostranjenost	Mala bijela čaplja gnijezdi u južnoj Evropi i centralnoj Aziji, dok je izvan perioda gniježdenja zabilježena na Indijskom poluotoku i u Africi. Gnijezdi se u mješovitim kolonijama sa drugim čapljama gradeći gnijezda na drveću i u trščacima. Vezana je uz močvarna staništa obrasla trskom, jezera i lagune. Ne smatra se globalno ugroženom vrstom, ali se procjenjuje da je brojnost svjetske populacije u porastu (BirdLife International, 2012). U Bosni i Hercegovini je zabilježena na više lokaliteta i u svim sezonskim aspektima (Obratil, 1968). U Federaciji Bosne i Hercegovine poznato je da gnijezdi na Hutovom blatu (Stumberger et al. 2008/2009) i Mostarskom blatu (arhiva Ornitološkog društva „Naše ptice“), dok se prije gnijezdila i na Livanjskom polju Stumberger & Sackl, 2008/2009). Procjenjuje se da na datom području gnijezdi 50-60 parova. Glavni uzrok ugroženosti je ubijanje i uništavanje staništa gdje se gnijezdi. Vrsta je zabilježena na RAMSAR područjima Livanjsko polje i Park prirode Hutovo blato, a od potencijalnih IBA područja u Federaciji Bosne i Hercegovine (Kotrošan et al., 2012) zabilježena je na Haljinićima, rijeci Bosni, Mostarskom blatu i Popovom polju.	
Reference	1. BirdLife International 2012. <i>Egretta garzetta</i> . In: IUCN 2012. IUCN Red List of Threatened Species. Version 2012.1. www.iucnredlist.org 2. Kotrošan, D., Dročić, N., Trbojević, S., Šimić, E. & Dervović, I., 2012: Program IBA, Međunarodno značajna područja za ptice, u Bosni i Hercegovini. Ornitološko društvo “Naše ptice”, interno izdanje za projekat “Evaluacija IBA područja u FBiH”, Sarajevo. 3. Obratil, S., 1968: Pregled istraživanja ornitofaune Bosne i Hercegovine II (<i>Gaviiformes, Podicipediformes, Pelacaniiformes, Ciconiiformes, Anseriformes</i>). Glasnik Zemaljskog muzeja (PN) NS 6: 227-254.	

	<p>4. Stumberger, B., Matić, S., Kitonić, D., Vernik, M., Knaus, P., Schneider Jacoby, M., Petras Sackl M., Sackl, P., 2008/2009: Rezultati brojanja ptica močvarica u Hutovom blatu i okolnim močvarnim staništima 2007.-2009. Bilten Mreže posmatrača ptica u Bosni i Hercegovini, 4-5(4-5): 30-38.</p> <p>5. Stumberger, B., Sackl, P., 2008/2009: Rezultati brojanja ptica močvarica i njihov gnjezdeći status u Livanjskom polju 2007.-2009. Bilten Mreže posmatrača ptica u Bosni i Hercegovini, 4-5(4-5): 38-55.</p>
--	---

Red: Coconiiformes
Familija: Ardeidae

Vrsta	<i>Ardeola ralloides</i> (Scopoli, 1769)	
Narodni naziv	Žuta čaplja	
Status	VU	
IUCN Red list	LC	
Rasprostranjenost	<p>Žuta čaplja gnijezdi u Evropi, Aziji i tropskom dijelu Afrike, dok je još zabilježena i u južnom dijelu Afrike gdje ne gnijezdi. Gnijezdi se u mješovitim kolonijama sa ostalim čapljama. Vezana je uz močvarna staništa obrasla trskom, jezera i lagune. Ne smatra se globalno ugroženom vrstom, ali se procjenjuje da je kretanje veličine svjetske populacije u padu (BirdLife International, 2012). U Bosni i Hercegovini je zabilježena u svim sezonskim aspektima i na više lokaliteta (Obratil, 1968). U Federaciji Bosne i Hercegovine poznato je da gnijezdi na Hutovom blatu (Stumberger et al., 2008/2009), a ranije je gnijezdila i na Livanjskom polju (Stumberger & Sackl, 2008/2009). Procjenjuje se da trenutno gnijezdi na Hutovom blatu 43 do 52 para. Glavni uzrok ugroženosti je ubijanje i uništavanje staništa gdje se gnijezdi. Vrsta je zabilježena na RAMSAR područjima Livanjsko polje i Park prirode Hutovo blato, a od potencijalnih IBA područja u Federaciji Bosne i Hercegovine (Kotrošan et al., 2012) je zabilježena na Haljinićima, rijekama Bosni i Savi, te kraškim poljima Mostarsko blato i Popovo polje.</p>	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. BirdLife International 2012. <i>Ardeola ralloides</i>. In: IUCN 2012. IUCN Red List of Threatened Species. Version 2012.1. www.iucnredlist.org 2. Kotrošan, D., Dročić, N., Trbojević, S., Šimić, E. & Dervović, I., 2012: Program IBA, Međunarodno značajna područja za ptice, u Bosni i Hercegovini. Ornitološko društvo "Naše ptice", interno izdanje za projekat "Evaluacija IBA područja u FBiH", Sarajevo. 3. Obratil, S., 1968: Pregled istraživanja ornitofaune Bosne i Hercegovine II (<i>Gaviiformes, Podicipediformes, Pelacaniiformes, Ciconiiformes, Anseriformes</i>). Glasnik Zemaljskog muzeja (PN) NS 6: 227-254. 	

	<p>4. Stumberger, B., Matić, S., Kitonić, D., Vernik, M., Knaus, P., Schneider Jacoby, M., Petras Sackl M., Sackl, P., 2008/2009: Rezultati brojanja ptica močvarica u Hutovom blatu i okolnim močvarnim staništima 2007.-2009. Bilten Mreže posmatrača ptica u Bosni i Hercegovini, 4-5(4-5): 30-38.</p> <p>5. Stumberger, B., Sackl, P., 2008/2009: Rezultati brojanja ptica močvarica i njihov gnjezdeći status u Livanjskom polju 2007.-2009. Bilten Mreže posmatrača ptica u Bosni i Hercegovini, 4-5(4-5): 38-55.</p>
--	---

Red: Ciconiiformes
Familija: Ardeidae

Vrsta	<i>Nycticorax nycticorax</i> (Linnaeus, 1758)	
Narodni naziv	Gak	
Status	EN	
IUCN Red list	LC	
Rasprostranjenost	<p>Gak je zabilježen na svim kontinentima osim Australije i Antarktika. Gnijezdi se u mješovitim kolonijama sa drugim čapljama gradeći gnijezdo na drveću. Vezana je uz močvarna staništa obrasla trskom, jezera i lagune. Ne smatra se globalno ugroženom vrstom, ali se procjenjuje da je brojnost svjetske populacije u padu (BirdLife International, 2012). Gak je u Bosni i Hercegovini zabilježen u periodu gniježđenja i seobe na većem broju lokaliteta (Obratil, 1968). Poznato je da gnijezdi na Hutovom blatu (arhiva Ornitološkog društva „Naše ptice“) i Duvanjskom polju, a nekada je gnijezdio i na Livanjskom polju (Stumberger & Sackl, 2008/2009). Procjenjuje se da na ovim područjima gnijezdi oko 50 parova. Glavni uzrok ugroženosti je ubijanje i uništavanje staništa gdje se gnijezdi. Vrsta je zabilježena na RAMSAR područjima Livanjsko polje i Park prirode Hutovo blato, a od potencijalnih IBA područja u Federaciji Bosne i Hercegovine (Kotrošan et al., 2012) zabilježena je na Modracu, Haljinićima, rijeci Savi, Duvanjskom polju, Mostarskom blatu i Popovom polju.</p>	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> BirdLife International 2012. <i>Nycticorax nycticorax</i>. In: IUCN 2012. IUCN Red List of Threatened Species. Version 2012.1. www.iucnredlist.org Kotrošan, D., Dročić, N., Trbojević, S., Šimić, E. & Dervović, I., 2012: Program IBA, Međunarodno značajna područja za ptice, u Bosni i Hercegovini. Ornitološko društvo “Naše ptice”, interno izdanje za projekat “Evaluacija IBA područja u FBIH”, Sarajevo. Obratil, S., 1968: Pregled istraživanja ornitofaune Bosne i Hercegovine II (<i>Gaviiformes, Podicipediformes, Pelacaniiformes, Ciconiiformes, Anseriformes</i>). Glasnik Zemaljskog muzeja (PN) NS 6: 227-254. Stumberger, B., Sackl, P., 2008/2009: Rezultati brojanja ptica močvarica i njihov gnjezdeći status u Livanjskom polju 2007.-2009. Bilten Mreže posmatrača ptica u Bosni i Hercegovini, 4-5(4-5): 38-55. 	

Red: Ciconiiformes
Familija: Ciconiidae

Vrsta	<i>Ciconia ciconia</i> (Linnaeus, 1758)	
Narodni naziv	Bijela roda	
Status	EN	
IUCN Red list	LC	
Rasprostranjenost	<p>Areal rasprostranjenja bijele rode obuhvata Evropu, Aziju i Afriku. Pri tome gnijezdi se u većem dijelu Evrope, centralnoj i istočnoj Aziji i sjevernim dijelovima Afrike. Gnijezdi se pojedinačno ili u manjim skupinama unutar naseljenih mjesta. Gnijezda gradi na kućama, električnim i poštanskim stubovima i rjeđe na drveću. Vezana je uz ljudska naselja u blizini manjih močvara i vlažnih livada. Ne smatra se globalno ugroženom vrstom, a procjenjuje se da je brojnost svjetske populacije u porastu (BirdLife International, 2012). U Bosni i Hercegovini je zabilježena na većem broju lokaliteta u vrijeme gniježđenja i migracije (Obratil, 1968). Prema podacima za period od 2000. do 2012. godine poznato je da se u Federaciji Bosne i Hercegovine gnijezdi u Sanskom Mostu (Kotrošan, 2010), Donjoj Orahovici, Orašju, Odžaku, (Kotrošan, 2005; Kotrošan et al., 2006) i Donjoj Mahali kod Tolise (arhiv Ornitološkog društva „Naše ptice“). Poznato je i gniježđenje na Livanjskom polju u 2008. godini, ali nakon toga više nije konstatovano gniježđenje na datom području (Šarac & Stumberger, 2008/2009). Gnijezdeće aktivnosti u vidu prikupljanja materijala za gnijezdo su zabilježene u Sarajevu, ali na kraju ptice nisu podigle gnijezdo (Dender et al., 2008/2009). Pored spomenutog od 2005. godine napuštena i uništena gnijezda su nalažena u Živinicama, Šerićima i Širokom Brijegu (arhiva Ornitološkog društva „Naše ptice“). Procjenjuje se da u Federaciji BiH gnijezdi manje od 10 parova. Glavni uzrok ugroženosti je ubijanje, uništavanje gnijezda i degradacija staništa na kojima se hrani (npr. vlažne livade). Vrsta je zabilježena na RAMSAR područjima Livanjsko polje (gnjezdarica) i Park prirode Hutovo blato, a od potencijalnih IBA područja (Kotrošan et al., 2012) u Federaciji Bosne i Hercegovine zabilježena je na Haljinićima, rijekama Bosni i Savi i kraškim poljima Mostarsko blato i Duvanjsko polje.</p>	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. BirdLife International 2012. <i>Ciconia ciconia</i>. In: IUCN 2012. IUCN Red List of Threatened Species. Version 2012.1. www.iucnredlist.org 2. Dender, D., Hodžić, E., Selimović, M. & Šimić, E., 2008/2009: Gnijezdilišnoponašanje pararoda (<i>Ciconiaciconia</i>) kod Sarajeva. Bilten Mreže posmatrača ptica u Bosni i Hercegovini, 4-5(4-5): 115. 3. Kotrošan, D. 2005: Prvi rezultati praćenja gniježđenja bijele rode (<i>Ciconia ciconia</i>) u Bosni i Hercegovini. Bilten Mreže posmatrača 	

	<p>ptica u Bosni i Hercegovini, 1(1): 12-18.</p> <p>4. Kotrošan, D., 2010: Gniježđenje bijele rode (<i>Ciconia ciconia</i>) u Sanskom Mostu. Bilten Mreže posmatrača ptica u Bosni i Hercegovini, 6(6): 69.</p> <p>5. Kotrošan, D., Dervović, I. & Mulaomerović, J., 2006: Gniježđenja bijele rode (<i>Ciconia ciconia</i>) na području Bosne i Hercegovine u 2006. godini. Bilten Mreže posmatrača ptica u Bosni i Hercegovini, 2(2): 3-8.</p> <p>6. Kotrošan, D., Dročić, N., Trbojević, S., Šimić, E. & Dervović, I., 2012: Program IBA, Međunarodno značajna područja za ptice, u Bosni i Hercegovini. Ornitološko društvo "Naše ptice", interno izdanje za projekat "Evaluacija IBA područja u FBiH", Sarajevo.</p> <p>7. Obratil, S., 1968: Pregled istraživanja ornitofaune Bosne i Hercegovine II (<i>Gaviiformes, Podicipediformes, Pelacaniformes, Ciconiiformes, Anseriformes</i>). Glasnik Zemaljskog muzeja (PN) NS 6: 227-254.</p> <p>8. Šarac, M. & Stumberger, B., 2008/2009: Bijela roda (<i>Ciconia ciconia</i>) na Duvanjskom polju i Livanjskom polju. Bilten Mreže posmatrača ptica u Bosni i Hercegovini, 4-5(4-5): 10-16.</p>
--	--

Red: Falconiformes

Familija: Accipitridae

Vrsta	<i>Circaetus gallicus</i> (J. F. Gmelin, 1788)	
Narodni naziv	Orao zmijar	
Status	VU	
IUCN Red list	LC	
Rasprostranjenost	<p>Areal rasporstranjenja orla zmijara obuhvata područje Evrope, Azije i Afrike. Pri tome gnijezdi u južnoj i istočnoj Evropi, sjeveroistočnoj Africi, Kavkazu, Bliskom Istoku, centralnoj Aziji i jugoistočnom Sibiru. Vezana je uz otvorena područja i planinska područja gdje ima dosta gmizavaca. Gnijezdi se pojedinačno, a gnijezda gradi na izolovanom drveću. Ne smatra se globalno ugroženom vrstom, a procjenjuje se da je svjetska populacija stabilna (BirdLife International, 2012). U Bosni i Hercegovini je zabilježen tokom cijele godine na većem broju lokaliteta (Obratil, 1972). Poznato je da se u Federaciji BiH gnijezdi na više lokaliteta između kojih su i Cincar (Kitonić et al., 2008/2009), Duvanjsko polje, Raduša, Vukovsko polje, Hutovo blato, Mostarsko blato, Livanjsko polje, Dinara, Prenj, Čvrstica, Čabulja, Popovo polje, Vlašić, Visočica (arhiv Ornitološkog društva „Naše ptice“). Procjenjuje se da u Federaciji BiH gnijezdi 50-80 parova. Glavni uzrok ugroženosti je ubijanje i smanjenje broja gmizavaca kojima se prehranjuje. Vrsta je zabilježena na RAMSAR područjima Livanjsko polje i Park prirode</p>	

	Hutovo blato, a od potencijalnih IBA područja (Kotrošan et al., 2012) u Federaciji Bosne i Hercegovine zabilježena je na Duvanjskom polju, Vukovskom polju, Mostarskom blatu, Popovom polju, Dinari, Prenju, Čvršnjaci, Čabulji, Raduši, Vlašiću, Visočici.
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. BirdLife International 2012. <i>Circaetus gallicus</i>. In: IUCN 2012. IUCN Red List of Threatened Species. Version 2012.1. www.iucnredlist.org 2. Kitonić, D., Koch, K., Petras Sackl T., Sackl, P., 2008/2009: Bilješke o fauni ptica planine Krug i platoa Cincar u okolini Livna. Bilten Mreže posmatrača ptica u Bosni i Hercegovini, 4-5(4-5): 86-90. 3. Kotrošan, D., Dročić, N., Trbojević, S., Šimić, E. & Dervović, I., 2012: Program IBA, Međunarodno značajna područja za ptice, u Bosni i Hercegovini. Ornitološko društvo "Naše ptice", interno izdanje za projekat "Evaluacija IBA područja u FBiH", Sarajevo. 4. Obratil, S., 1972: Pregled istraživanja ornitofaune Bosne i Hercegovine III (<i>Falconiformes</i>). GZM BiH (PN) NS 10: 139-155.

Red: Falconiformes

Familija: Accipitridae

Vrsta	<i>Circus aeruginosus</i> (Linneus, 1758)	
Narodni naziv	Eja močvarica	
Status	LC	
IUCN Red list	VU	
Rasprostranjenost	<p>Areal rasprostranjenja eje močvarice obuhvata Evropu, Aziju i Afriku. Pri tome se gnijezdi u većem dijelu Evrope, centralnoj Aziji i sjevernoj Africi. Gnijezdi se pojedinačno ili u manjim skupinama. Vezana je uz otvorena močvarna staništa gdje gradi gnijezda na zemlji skrivena u vegetaciji. Ne smatra se globalno ugroženom vrstom, dok se procjenjuje da je brojnost svjetske populacije u porastu (BirdLife International, 2012). U Bosni i Hercegovini je zabilježena na većem broju lokaliteta u svim mjesecima (Obratil, 1972), ali je zapravo redovna gnjezdarica koja seli. Prema podacima prikupljenim za period od 2000. do 2012. godine poznato je da se gnijezdi na Livanjskom polju (Milanović & Kotrošan, 2012), Hutovom blatu, Mostarskom blatu i Duvanjskom polju (arhiv Ornitološkog društva „Naše ptice“). Procjenjuje se da na području Federacije BiH gnijezdi od 30 do 50 parova. Glavni uzrok ugroženosti je ubijanje i uništavanje staništa gdje se gnijezdi. Vrsta je zabilježena na RAMSAR područjima Livanjsko polje i Park prirode Hutovo blato, a od potencijalnih IBA područja (Kotrošan et al., 2012) u Federaciji Bosne i Hercegovine zabilježena je na Mostarskom blatu, Kupreškom polju, Plivskom jezeru i Haljinićima.</p>	
	1. BirdLife International 2012. <i>Circus aeruginosus</i> . In: IUCN 2012.	

Reference	IUCN Red List of Threatened Species. Version 2012.1. www.iucnredlist.org
	2. Kotrošan, D., Dročić, N., Trbojević, S., Šimić, E. & Dervović, I., 2012: Program IBA, Međunarodno značajna područja za ptice, u Bosni i Hercegovini. Ornitološko društvo “Naše ptice”, interno izdanje za projekat “Evaluacija IBA područja u FBiH”, Sarajevo.
	3. Milanović, Đ. & Kotrošan, D., 2012: Ptice i šaševi Livanjskog polja. Priručnik za praćenje stanja šaševa (<i>Carex</i> sp.) i indikatorskih vrsta ptica u širem području Ždralovca. Centar mladih Livno i Ornitološko društvo „Naše ptice“, interna publikacija projekta “Monitoring populacije ptica i biljnih zajednica u Livanjskom polju”.
	4. Obratil, S., 1972: Pregled istraživanja ornitofaune Bosne i Hercegovine III (<i>Falconiformes</i>). GZM BiH (PN) NS 10: 139-155.

Red: Falconiformes

Familija: Accipitridae

Vrsta	<i>Circus pygargus</i> (Linneus, 1758)	
Narodni naziv	Eja livadarka	
Status	VU	
IUCN Red list	LC	
Rasprostranjenost	<p>Areal rasprostranjenja eje livadarke obuhvata Evropu, Aziju i Afriku. Pri tome gnijezdi se u predjelu od zapadne Evrope do centralnog Sibira i u djelu sjeverozapadne Afrike. Gnijezdi se pojedinačno. Vezana je uz otvorena močvarna staništa gdje gradi gnijezda na zemlji skrivena u vegetaciji. Ne smatra se globalno ugroženom vrstom, dok se procjenjuje da je brojnost svjetske populacije u opadanju (BirdLife International, 2012). U Bosni i Hercegovini je zabilježena na većem broju lokaliteta u periodu seobe i gniježđenja (Obratil, 1972). Prema podacima prikupljenim za period od 2000. do 2012. godine poznato je da se gnijezdi na Livanjskom polju (Stumberger et al., 2007), Mostarskom blatu (Kitonić et al., 2008/2009), Duvanjskom polju, Kupreškom polju i Vukovskom polju (arhiv Ornitološkog društva „Naše ptice“). Procjenjuje se da na području Federacije BiH gnijezdi od 30 do 70 parova. Glavni uzrok ugroženosti je ubijanje i uništavanje staništa gdje se gnijezdi. Vrsta je zabilježena na RAMSAR područjima Livanjsko polje i budućeg zaštićenog područja Konjuh. Od potencijalnih IBA područja (Kotrošan et al., 2012) u Federaciji Bosne i Hercegovine zabilježena je na Duvanjskom polju, Vukovskom polju, Mostarskom blatu, Kupreškom polju, Plivskom jezeru i Haljinićima.</p>	
Reference	<p>1. BirdLife International 2012. <i>Circus pygargus</i>. In: IUCN 2012. IUCN Red List of Threatened Species. Version 2012.1. www.iucnredlist.org</p> <p>2. Kitonić, D., Koch, K., Petras Sackl T., Sackl, P., 2008/2009:</p>	

	<p>Bilješke o fauni ptica planine Krug i platoa Cincar u okolini Livna. Bilten Mreže posmatrača ptica u Bosni i Hercegovini, 4-5(4-5): 86-90.</p> <p>3. Kotrošan, D., Dročić, N., Trbojević, S., Šimić, E. & Dervović, I., 2012: Program IBA, Međunarodno značajna područja za ptice, u Bosni i Hercegovini. Ornitološko društvo "Naše ptice", interno izdanje za projekat "Evaluacija IBA područja u FBiH", Sarajevo.</p> <p>4. Obratil, S., 1972: Pregled istraživanja ornitofaune Bosne i Hercegovine III (<i>Falconiformes</i>). GZM BiH (PN) NS 10: 139-155.</p> <p>5. Stumberger, B., Schneider Jacoby, M. & Gotovac, M., 2007: Livanjsko polje. Information Sheet on Ramsar Wetlands (RIS). Euronatur & Centar Mladih Livno.</p>
--	---

Red: Falconiformes

Familija: Accipitridae

Vrsta	<i>Buteo rufinus</i> (Cretzschmar, 1827)	
Narodni naziv	Riđi škanjac	
Status	EN	
IUCN Red list	LC	
Rasprostranjenost	<p>Areal rasprostranjenja riđeg škanjca obuhvata područje od jugoistočne Evrope do Male Azije, centralnu Aziju i sjevernu Afriku. Pri tome se gnijezdi u Evropi i Aziji. Vezana je uz otvorena staništa, planine, ravnice i predjele sa grmljem. Gnijezdi se pojedinačno i gnijezda gradi na stijenama ili rjeđe na drveću. Ne smatra se globalno ugroženom vrstom, a procjenjuje se da je svjetska populacija stabilna (BirdLife International, 2012). U Bosni i Hercegovini vrsta je zabilježena na malom broju lokaliteta u periodu seobe i gniježdenja (Obratil, 1972). Prema podacima prikupljenim za period od 2000. do 2012. godine poznato je da se gnijezdi na Livanjskom polju (Stumberger et al., 2007), Mostarskom blatu (Kitonić et al., 2008/2009), Duvanjskom polju i Kupreškom (arhiv Ornitološkog društva „Naše ptice“). Procjenjuje se da na području Federacije BiH gnijezdi manje od 50 parova. Glavni uzrok ugroženosti je ubijanje i uništavanje staništa gdje se gnijezdi. Vrsta je zabilježena na RAMSAR područjima Livanjsko polje i park prirode Hutovo blato. Od potencijalnih IBA područja (Kotrošan et al., 2012) u Federaciji Bosne i Hercegovine vrsta je zabilježena na Mostarskom blatu, Duvanjskom polju, Kupreškom polju i Haljinićima.</p>	
Reference	<p>1. BirdLife International 2012. <i>Buteo rufinus</i>. In: IUCN 2012. IUCN Red List of Threatened Species. Version 2012.1. www.iucnredlist.org</p> <p>2. Kitonić, D., Koch, K., Petras Sackl T., Sackl, P., 2008/2009:</p>	

	<p>Bilješke o fauni ptica planine Krug i platoa Cincar u okolini Livna. Bilten Mreže posmatrača ptica u Bosni i Hercegovini, 4-5(4-5): 86-90.</p> <p>3. Kotrošan, D., Dročić, N., Trbojević, S., Šimić, E. & Dervović, I., 2012: Program IBA, Međunarodno značajna područja za ptice, u Bosni i Hercegovini. Ornitološko društvo "Naše ptice", interno izdanje za projekat "Evaluacija IBA područja u FBiH", Sarajevo.</p> <p>4. Obratil, S., 1972: Pregled istraživanja ornitofaune Bosne i Hercegovine III (<i>Falconiformes</i>). GZM BiH (PN) NS 10: 139-155.</p> <p>5. Stumberger, B., Schneider Jacoby, M. & Gotovac, M., 2007: Livanjsko polje. Information Sheet on Ramsar Wetlands (RIS). Euronatur & Centar Mladih Livno.</p>
--	---

Red: Falconiformes

Familija: Accipitridae

Vrsta	<i>Aquila pomarina</i> C. L. Brehm, 1831	
Narodni naziv	Orao kliktaš	
Status	CR	
IUCN Red list	LC	
Rasprostranjenost	<p>Areal rasprostranjenja orla kliktaša je veoma disjunktivan, a obuhvata područje Evrope, Azije i Afrike. Pri tome se gnijezdi u dijelu Evrope i Azije. Vezan je uz nizinske šume, češće dalje od vode. Gnijezdi se pojedinačno. Ne smatra se globalno ugroženom vrstom, dok trend kretanja veličine svjetske populacije nije poznat (BirdLife International, 2012). U Bosni i Hercegovini je zabilježen na većem broju lokaliteta tokom cijele godine (Obratil, 1972). Prema podacima prikupljenim za period od 2000. do 2012. godine poznato je da se gnijezdi na Livanjskom polju (Stumberger et al., 2007) i Kupreškom polju (arhiv Ornitološkog društva „Naše ptice“), a potencijalna gnjezdarija je uz rijeku Savu (Kotrošan, 2008/2009). Procjenjuje se da na području Federacije BiH gnijezdi manje od 10 parova. Glavni uzrok ugroženosti je ubijanje i uništavanje staništa gdje se gnijezdi. Vrsta je zabilježena na RAMSAR području Livanjsko polje i park prirode Hutovo blato. Od potencijalnih IBA područja (Kotrošan et al., 2012) u Federaciji Bosne i Hercegovine zabilježena je na Popovom polju, Mostarskom blatu, Duvanjskom polju, Kupreškom polju i Haljinićima.</p>	
Reference	<p>1. BirdLife International 2012. <i>Aquila pomarina</i>. In: IUCN 2012. IUCN Red List of Threatened Species. Version 2012.1. www.iucnredlist.org</p> <p>2. Kotrošan, D, 2008/2009: Dopune i korekcije popisu ptica zabilježenih u Bosni i Hercegovini od 1888. do 2006. godine. Bilten Mreže posmatrača ptica u Bosni i Hercegovini, 4-5(4-5): 72-86.</p> <p>3. Kotrošan, D., Dročić, N., Trbojević, S., Šimić, E. & Dervović, I.,</p>	

	<p>2012: Program IBA, Međunarodno značajna područja za ptice, u Bosni i Hercegovini. Ornitološko društvo “Naše ptice”, interno izdanje za projekat “Evaluacija IBA područja u FBiH”, Sarajevo.</p> <p>4. Obratil, S., 1972: Pregled istraživanja ornitofaune Bosne i Hercegovine III (<i>Falconiformes</i>). GZM BiH (PN) NS 10: 139-155.</p> <p>5. Stumberger, B., Schneider Jacoby, M. & Gotovac, M., 2007: Livanjsko polje. Information Sheet on Ramsar Wetlands (RIS). Euronatur & Centar Mladih Livno.</p>
--	---

Red: Falconiformes

Familija: Accipitridae

Vrsta	<i>Aquila chrysaetos</i> (Linnaeus, 1758)	
Narodni naziv	Suri orao	
Status	EN	
IUCN Red list	LC	
Rasprostranjenost	<p>Suri orao je široko rasprostranjena vrsta na području Holarktika. Vezan je uglavno uz planinska i krševita područja sa malo drveća, ali može se naći i u nižim područjima i uz močvarna staništa. Gnijezdi se pojedinačno. Ne smatra se globalno ugroženom vrstom, a procjenjuje se da je svjetska populacije stabilna (BirdLife International, 2012). U Bosni i Hercegovini je zabilježen na većem broju lokaliteta tokom cijele godine (Obratil, 1972). Prema podacima prikupljenim za period od 2000. do 2012. godine poznato je da se gnijezdi na Igmanu, Bjelašnici, Skakavcu-Ozren kod Sarajeva, Prenju, Čvršnjici, Konjuhu, Vlašiću i Dinari (arhiv Ornitološkog društva „Naše ptice“). Procjenjuje se da na području Federacije BiH gnijezdi 20-30 parova. Glavni uzrok ugroženosti je ubijanje. Vrsta je zabilježena na RAMSAR području park prirode Hutovo blato i nacionalnom parku „Una“, te budućeg zaštićenog područja Konjuh. Od potencijalnih IBA područja (Kotrošan et al., 2012) u Federaciji Bosne i Hercegovine je zabilježen na Popovom polju, Duvanjskom polju, Vukovskom polju, Vlašiću, Plješevici, Konjuhu, Igmanu, Bjelašnici, Vranici, Vranu, Prenju, Čvršnjici, Čabulji, Visočici, Raduši, Dinari, kamešnici i uz rijeke Una i Vrbas.</p>	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. BirdLife International 2012. <i>Aquila chrysaetos</i>. In: IUCN 2012. IUCN Red List of Threatened Species. Version 2012.1. www.iucnredlist.org 2. Kotrošan, D., Dročić, N., Trbojević, S., Šimić, E. & Dervović, I., 2012: Program IBA, Međunarodno značajna područja za ptice, u Bosni i Hercegovini. Ornitološko društvo “Naše ptice”, interno izdanje za projekat “Evaluacija IBA područja u FBiH”, Sarajevo. 3. Obratil, S., 1972: Pregled istraživanja ornitofaune Bosne i Hercegovine III (<i>Falconiformes</i>). GZM BiH (PN) NS 10: 139-155. 	

Red: Falconiformes
Familija: Falconidae

Vrsta	<i>Falco naumanni</i> Fleischer, 1818	
Narodni naziv	Bjelonokta vjetruša	
Status	CR	
IUCN Red list	LC	
Rasprostranjenost	<p>Bjelonokta vjetruša je rasprostranjena na području manjeg dijela Evrope, sjeverne i južne Afrike i Azije. Vezana je uz otvorene predjele. Gnijezdi se grupno na stijinama i ruševinama. Od procjene 2011. godine ne smatra se globalno ugroženom vrstom, dok je do tada uvrštavana u red ugroženih vrsta. Trenutna procjena je da je svjetska populacija stabilna (BirdLife International, 2012). U Bosni i Hercegovini je zabilježena na manjem broju lokaliteta u vrijeme gniježđenja i migracije (Obratil, 1972). Prema podacima prikupljenim za period od 2000. do 2012. godine poznato je da se gnijezdi u Popovom polju i potencijalno gnijezdi na Roškom polju (arhiv Ornitološkog društva „Naše ptice“). Procjenjuje se da na području Federacije BiH gnijezdi manje od 10 parova. Glavni uzrok ugroženosti je ubijanje. Od potencijalnih IBA područja (Kotrošan et al., 2012) u Federaciji Bosne i Hercegovine zabilježena je na Vlašiću, Popovom polju, Haljinićima i Duvanjskom polju.</p>	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. BirdLife International 2012. <i>Falco naumanni</i>. In: IUCN 2012. IUCN Red List of Threatened Species. Version 2012.1. www.iucnredlist.org. 2. Kotrošan, D., Dročić, N., Trbojević, S., Šimić, E. & Dervović, I., 2012: Program IBA, Međunarodno značajna područja za ptice, u Bosni i Hercegovini. Ornitološko društvo “Naše ptice”, interno izdanje za projekat “Evaluacija IBA područja u FBiH”, Sarajevo. 3. Obratil, S., 1972: Pregled istraživanja ornitofaune Bosne i Hercegovine III (<i>Falconiformes</i>). GZM BiH (PN) NS 10: 139-155. 	

Red: Gruiformes
Familija: Rallidae

Vrsta	<i>Crex crex</i> (Linnaeus, 1758)	
Narodni naziv	Kosac	
Status	VU	
IUCN Red list	LC	
Rasprostranjenost	<p>Areal rasprostranjenja kosca obuhvata Evropu, Aziju i južni dio Afrike. Pri tome se gnijezdi u Evropi i dijelu Azije. Gnijezdi se na</p>	

	<p>vlažnim livadama u manjim i većim skupinama. Najčešće je vezana uz močvarna staništa sa poplavnim livadama i pašnjacima. Trenutno se ne smatra globalno ugroženom vrstom (do 2000. godine je bila označena kao globalno ugrožena vrsta), a svjetska populacije se smatra stabilnom (BirdLife International, 2012). U Bosni i Hercegovini je zabilježena na većem broju lokaliteta u vrijeme gniježdenja i migracije (Obratil, 1975). Prema podacima prikupljenim u periodu od 2000. do 2012. godine poznato je da se u Federaciji BiH gnijezdi na lokalitetima Livanjsko polje (Stumberger & Sackl, 2008/2009), Gojevići kod Fojnice (Iviš, 2008/2009), Duvanjsko polje, Kupreško polje, Roško polje, Vukovsko polje, Lušci polje, Popovo polje, Haljinići i Vitreuša (arhiva Ornitološkog društva „Naše ptice“). Procjenjuje se da u Federaciji BiH gnijezdi 250-350 parova. Glavni uzrok ugroženosti je ubijanje prilikom kosidbe, korištenje pesticida i uništavanje staništa gdje se gnijezdi. Vrsta je zabilježena na RAMSAR područjima Livanjsko polje i Park prirode Hutovo blato, a od potencijalnih IBA područja u Federaciji Bosne i Hercegovine (Kotrošan et al., 2012) zabilježena je na Haljinićima, Duvanjskom polju, Kupreškom polju, Vukovskom polju, Lušci polju i Popovom polju.</p>
<p>Reference</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. BirdLife International 2012. <i>Crex crex</i>. In: IUCN 2012. IUCN Red List of Threatened Species. Version 2012.1. www.iucnredlist.org 2. Iviš, D., 2008/2009: Gniježđenje kosca (<i>Crex crex</i>) na području Gojevića (opština Fojnica). Bilten Mrežeposmatračica u Bosni i Hercegovini, 4-5(4-5): 121. 3. Kotrošan, D., Dročić, N., Trbojević, S., Šimić, E. & Dervović, I., 2012: Program IBA, Međunarodno značajna područja za ptice, u Bosni i Hercegovini. Ornitološko društvo "Naše ptice", interno izdanje za projekat "Evaluacija IBA područja u FBiH", Sarajevo. 4. Obratil, S., 1975: Pregled istraživanja ornitofaune Bosne i Hercegovine IV (<i>Galliformes, Gruiformes</i>). GZM BiH (PN) NS 13: 153-161. 5. Stumberger, B., Sackl, P., 2008/2009: Rezultati brojanja ptica močvarica i njihov gnjezdeći status u Livanjskom polju 2007.-2009. Bilten Mreže posmatrača ptica u Bosni i Hercegovini, 4-5(4-5): 38-55.

Red: Charadriiformes
Familija: Charadriidae

Vrsta	<i>Vanellus vanellus</i> (Linnaeus, 1758)	
Narodni naziv	Vivak	
Status	VU	
IUCN Red list	LC	
Rasprostranjenost	<p>Areal rasprostranjenja vivka obuhvata Evropu, veći dio Azije i sjeverozapadnu Afriku. Pri tome se gnijezdi u Evropi i Aziji. Gnijezdi se u većim skupinama. Najčešće su to poljoprivredne površine, travnjaci, pašnjaci i močvarna polja. Ne smatra se globalno ugroženom vrstom, dok se procjenjuje da je brojnost svjetske populacije u opadanju (BirdLife International, 2012). U Bosni i Hercegovini je zabilježena na većem broju lokaliteta u toku cijele godine (Obratil, 1975). Prema podacima prikupljenim u periodu od 2000. do 2012. godine poznato je da se u Federaciji BiH gnijezdi na Livanjskom polju (Stumberger & Sackl, 2008/2009), Duvanjskom polju i Kupreškom polju (arhiva Ornitološkog društva „Naše ptice“). Procjenjuje se da u Federaciji BiH gnijezdi 200-300 parova. Glavni uzrok ugroženosti je ubijanje i uništavanje staništa gdje se gnijezdi. Vrsta je zabilježena na RAMSAR područjima Livanjsko polje i Park prirode Hutovo blato, a od potencijalnih IBA područja u Federaciji Bosne i Hercegovine (Kotrošan et al., 2012) zabilježena je na Modracu, Haljinićima, Mostarskom blatu, Duvanjskom polju, Kupreškom polju i Popovom polju.</p>	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. BirdLife International 2012. <i>Vanellus vanellus</i>. In: IUCN 2012. IUCN Red List of Threatened Species. Version 2012.1. www.iucnredlist.org 2. Kotrošan, D., Dročić, N., Trbojević, S., Šimić, E. & Dervović, I., 2012: Program IBA, Međunarodno značajna područja za ptice, u Bosni i Hercegovini. Ornitološko društvo “Naše ptice”, interno izdanje za projekat “Evaluacija IBA područja u FBiH”, Sarajevo. 3. Obratil, S., 1976: Pregled istraživanja ornitofaune Bosne i Hercegovine V (<i>Charadriiformes</i>). GZM BiH (PN) NS 15: 221-241. 4. Stumberger, B., Sackl, P., 2008/2009: Rezultati brojanja ptica močvarica i njihov gnjezdeći status u Livanjskom polju 2007.-2009. Bilten Mreže posmatrača ptica u Bosni i Hercegovini, 4-5(4-5): 38-55. 	

Red: Recurvirostridae
Familija: Scolopacidae

Vrsta	<i>Tringa totanus</i> (Linnaeus, 1758)	
Narodni naziv	Crvenonoga prutka	
Status	EN	
IUCN Red list	LC	
Rasprostranjenost	<p>Areal rasprostranjenja crvenonoge prutke obuhvata Evropu, veći dio Azije i Afriku i Australiju. Pri tome se gnijezdi u Evropi i Aziji. Gnijezdi se u manjim i većim skupinama. Najčešće su to močvarna područja, vlažne livade i travnjaci. Ne smatra se globalno ugroženom vrstom, dok trend kretanja veličine svjetske populacije nije poznat (BirdLife International, 2012). U Bosni i Hercegovini je zabilježena na većem broju lokaliteta u toku cijele godine (Obratil, 1975). Prema podacima prikupljenim u periodu od 2000. do 2012. godine poznato je da se u Federaciji BiH gnijezdi na Livanjskom polju (Stumberger & Sackl, 2008/2009), Hutovom blatu i Duvanjskom polju (arhiva Ornitološkog društva „Naše ptice“). Procjenjuje se da u Federaciji BiH gnijezdi manje od 50 parova. Glavni uzrok ugroženosti je ubijanje i uništavanje staništa gdje se gnijezdi. Vrsta je zabilježena na RAMSAR područjima Livanjsko polje i Park prirode Hutovo blato, a od potencijalnih IBA područja u Federaciji Bosne i Hercegovine (Kotrošan et al., 2012) zabilježena je na Haljinićima, Mostarskom blatu, Duvanjskom polju i Popovom polju.</p>	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. BirdLife International 2012. <i>Tringa totanus</i>. In: IUCN 2012. IUCN Red List of Threatened Species. Version 2012.1. www.iucnredlist.org 2. Kotrošan, D., Dročić, N., Trbojević, S., Šimić, E. & Dervović, I., 2012: Program IBA, Međunarodno značajna područja za ptice, u Bosni i Hercegovini. Ornitološko društvo “Naše ptice”, interno izdanje za projekat “Evaluacija IBA područja u FBiH”, Sarajevo. 3. Obratil, S., 1976: Pregled istraživanja ornitofaune Bosne i Hercegovine V (<i>Charadriiformes</i>). GZM BiH (PN) NS 15: 221-241. 4. Stumberger, B., Sackl, P., 2008/2009: Rezultati brojanja ptica močvarica i njihov gnjezdeći status u Livanjskom polju 2007.-2009. Bilten Mreže posmatrača ptica u Bosni i Hercegovini, 4-5(4-5): 38-55. 	

Red: Recurvirostridae
Familija: Scolopacidae

Vrsta	<i>Gallinago gallinago</i> (Linnaeus, 1758)	
Narodni naziv	Šljuka kokošica	
Status	EN	
IUCN Red list	LC	
Rasprostranjenost	<p>Šljuka kokošica je široko rasprostranjena vrsta čiji areal obuhvata Evropu, Aziju, Afriku, Sjevernu i Južnu Ameriku. Pri tome se gnijezdi u Sjevernoj Americi, Evropi i Aziji. Gnijezdi se pojedinačno. Najčešće je vezana uz rubove vlažnih livada i močvara. Ne smatra se globalno ugroženom vrstom, dok se procjenjuje da je brojnost svjetske populacije u padu (BirdLife International, 2012). U Bosni i Hercegovini je zabilježena na većem broju lokaliteta u toku cijele godine (Obratil, 1975). Prema podacima prikupljenim u periodu od 2000. do 2012. godine poznato je da se u Federaciji BiH gnijezdi na Livanjskom polju (Milanović & Kotrošan, 2012; Stumberger & Sackl, 2008/2009), Kupreškom polju, Hutovom blatu i Duvanjskom polju (arhiva Ornitološkog društva „Naše ptice“). Procjenjuje se da u Federaciji BiH gnijezdi manje od 50 parova. Glavni uzrok ugroženosti je ubijanje i uništavanje staništa gdje se gnijezdi. Vrsta je zabilježena na RAMSAR područjima Livanjsko polje i Park prirode Hutovo blato, a od potencijalnih IBA područja u Federaciji Bosne i Hercegovine (Kotrošan et al., 2012) zabilježena je na Lušci polju, Modracu, Haljinićima, Mostarskom blatu, Duvanjskom polju, Kupreškom polju i Popovom polju.</p>	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. BirdLife International 2012. <i>Gallinago gallinago</i>. In: IUCN 2012. IUCN Red List of Threatened Species. Version 2012.1. www.iucnredlist.org 2. Kotrošan, D., Dročić, N., Trbojević, S., Šimić, E. & Dervović, I., 2012: Program IBA, Međunarodno značajna područja za ptice, u Bosni i Hercegovini. Ornitološko društvo „Naše ptice“, interno izdanje za projekat “Evaluacija IBA područja u FBiH”, Sarajevo. 3. Milanović, Đ. & Kotrošan, D., 2012: Ptice i šaševi Livanjskog polja. Priručnik za praćenje stanja šaševa (<i>Carex</i> sp.) i indikatorskih vrsta ptica u širem području Ždralovca. Centar mladih Livno i Ornitološko društvo „Naše ptice“, interna publikacija projekta “Monitoring populacije ptica i biljnih zajednica u Livanjskom polju”. 4. Obratil, S., 1976: Pregled istraživanja ornitofaune Bosne i Hercegovine V (<i>Charadriiformes</i>). GZM BiH (PN) NS 15: 221-241. 5. Stumberger, B., Sackl, P., 2008/2009: Rezultati brojanja ptica močvarica i njihov gnijezdeći status u Livanjskom polju 2007.-2009. Bilten Mreže posmatrača ptica u Bosni i Hercegovini, 4-5(4-5): 38-55. 	

Red: Strigiformes
Familija: Tytonidae

Vrsta	<i>Tyto alba</i> (Scopoli, 1769)	
Narodni naziv	Kukuvija	
Status	VU	
IUCN Red list	LC	
Rasprostranjenost	<p>Kukuvija je široko rasprostranjena vrsta na svim kontinentima. Gnijezdi se pojedinačno, a gnijezda gradi pojedinačno u starim građevinama, kućama, crkvama. Vezana je uz ljudska naselja i poljoprivredne površine. Ne smatra se globalno ugroženom vrstom, a svjetska populacija se smatra stabilnom (BirdLife International, 2012). U Bosni i Hercegovini je zabilježena u vrijeme gniježđenja na većem broju lokaliteta (Obratil, 1977). Prema podacima prikupljenim u periodu od 2000. do 2012. godine poznato je da se u Federaciji BiH između ostalog gnijezdi na područjima Tešnja, Jelaha, Žepča, Zenice, Kaknja, Visokog, Vareša, Vlašića (Dročić et al., 2011), Odžaka, Rame. Procjenjuje se da u Federaciji BiH gnijezdi 200-250 parova. Glavni uzrok ugroženosti je ubijanje, korištenje pesticida, uništavanje gnijezda i izgradnja savremenih objekata bez otvorenog potkrovlja. Od potencijalnih IBA područja (Kotrošan et al., 2012) u Federaciji Bosne i Hercegovine je zabilježena na Vlašiću.</p>	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. BirdLife International 2012. <i>Tyto alba</i>. In: IUCN 2012. IUCN Red List of Threatened Species. Version 2012.1. www.iucnredlist.org 2. Dročić, N., Kotrošan, D., Dervović, I. & Lelo, S., 2011: Sovovke (Aves: Strigiformes) Srednje Bosne. Prilozi fauni Bosne i Hercegovine. Udruženje za inventarizaciju i zaštitu životinja, 7 (u pripremi za štampu). 3. Kotrošan, D., Dročić, N., Trbojević, S., Šimić, E. & Dervović, I., 2012: Program IBA, Međunarodno značajna područja za ptice, u Bosni i Hercegovini. Ornitološko društvo "Naše ptice", interno izdanje za projekat "Evaluacija IBA područja u FBiH", Sarajevo. 4. Obratil, S., 1977: Pregled istraživanja ornitofaune Bosne i Hercegovine VI (<i>Columbiformes</i>, <i>Cuculiformes</i>, <i>Strigiformes</i>, <i>Caprimulgiformes</i>, <i>Apodiformes</i>, <i>Coraciformes</i>, <i>Piciformes</i>). GZM BiH (PN) NS 16: 203-223. 	

Red: Strigiformes
Familija: Strigidae

<p>Vrsta</p>	<p><i>Bubo bubo</i> (Linnaeus, 1758)</p>	
<p>Narodni naziv</p>	<p>Velika ušara</p>	
<p>Status</p>	<p>VU</p>	
<p>IUCN Red list</p>	<p>LC</p>	
<p>Rasprostranjenost</p>	<p>Velika ušara je široko rasprostranjena vrsta u Evropi, Aziji i Africi. Gnijezdi se pojedinačno a gnjezda pravi na stijenama i u pećinama. Vezana je uz otvorena područja, stjenovita i šumska područja. Ne smatra se globalno ugroženom vrstom, a procjenjuje se da je brojnost svjetske populacije u opadanju (BirdLife International, 2012). U Bosni i Hercegovini je zabilježena tokom cijele godine na većem broju lokaliteta (Obratil, 1977). Prema podacima prikupljenim u periodu od 2000. do 2012. godine poznato je da se u Federaciji BiH između ostalog gnijezdi na područjima Žepča, Zenice, Visokog, Vlačića (Dročić et al., 2011), Igmana, Boračkog jezera, Blagaja, Prenja, Cincara, Dinare, Visočici, Hutovog blata, Livanjskog polja, Vukovskog polja, Mostarskog blata, Konjuhu (arhiva Ornitološkog društva „Naše ptice“). Procjenjuje se da u Federaciji BiH gnijezdi 200-250 parova. Glavni uzrok ugroženosti je ubijanje i trovanje pesticidima. Vrsta je zabilježena na RAMSAR područjima Livanjsko polje i Park prirode Hutovo blato i budućeg zaštićenog područja Konjuh. Od potencijalnih IBA područja u Federaciji Bosne i Hercegovine (Kotrošan et al., 2012) je zabilježena na Mostarskom blatu, Vukovskom polju, Prenju, Čvršnjici, Dinari, Kamešnjici, Raduši, Visočici i Popovom polju.</p>	
<p>Reference</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. BirdLife International 2012. <i>Bubo bubo</i>. In: IUCN 2012. IUCN Red List of Threatened Species. Version 2012.1. www.iucnredlist.org 2. Dročić, N., Kotrošan, D., Dervović, I. & Lelo, S., 2011: Sovovke (Aves: Strigiformes) Srednje Bosne. Prilozi fauni Bosne i Hercegovine. Udruženje za inventarizaciju i zaštitu životinja, 7 (u pripremi za štampu). 3. Kotrošan, D., Dročić, N., Trbojević, S., Šimić, E. & Dervović, I., 2012: Program IBA, Međunarodno značajna područja za ptice, u Bosni i Hercegovini. Ornitološko društvo “Naše ptice”, interno izdanje za projekat “Evaluacija IBA područja u FBiH”, Sarajevo. 4. Obratil, S., 1977: Pregled istraživanja ornitofaune Bosne i Hercegovine VI (<i>Columbiformes, Cuculiformes, Strigiformes, Caprimulgiformes, Apodiformes, Coraciformes, Piciformes</i>). GZM BiH (PN) NS 16: 203-223. 	

Red: Strigiformes
Familija: Strigidae

Vrsta	<i>Glaucidium passerinum</i> (Linnaeus, 1758)	
Narodni naziv	Mali ćuk	
Status	EN	
IUCN Red list	LC	
Rasprostranjenost	<p>Mali ćuk je prisutan samo u Evropi i Aziji. Gnijezdi se pojedinačno, a gnijezda pravi na drveću. Vezana je uz četinarske šume u planinskim područjima. Ne smatra se globalno ugroženom vrstom, a procjenjuje se da je svjetska populacija stabilna (BirdLife International, 2012). U Bosni i Hercegovini je zabilježen tokom cijele godine na manjem broju lokaliteta (Obratil, 1977). Prema podacima prikupljenim u periodu od 2000. do 2012. godine poznato je da se u Federaciji BiH gnijezdi na Vlašiću (Dročić et al., 2011), Cincaru (Kitonić et al., 2008/2009), Konjuhu i Bjelašnici (arhiva Ornitološkog društva „Naše ptice“). Procjenjuje se da u Federaciji BiH gnijezdi manje od 50 parova. Glavni uzrok ugroženosti je ubijanje i uništavanje staništa gdje se gnijezdi. Vrsta je zabilježena na RAMSAR području budućeg zaštićenog područja Konjuh. Od potencijalnih IBA područja u Federaciji Bosne i Hercegovine (Kotrošan et al., 2012) je zabilježena na Vlašiću.</p>	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. BirdLife International 2012. <i>Glaucidium passerinum</i>. In: IUCN 2012. IUCN Red List of Threatened Species. Version 2012.1. www.iucnredlist.org 2. Dročić, N., Kotrošan, D., Dervović, I. & Lelo, S., 2011: Sovovke (Aves: Strigiformes) Srednje Bosne. Prilozi fauni Bosne i Hercegovine. Udruženje za inventarizaciju i zaštitu životinja, 7 (u pripremi za štampu). 3. Kitonić, D., Koch, K., Petras Sackl T. & Sackl, P., 2008/2009: Bilješke o fauni ptica planine Krug i platoa Cincar u okolini Livna. Bilten Mreže posmatrača ptica u Bosni i Hercegovini, 4-5(4-5): 86-90. 4. Kotrošan, D., Dročić, N., Trbojević, S., Šimić, E. & Dervović, I., 2012: Program IBA, Međunarodno značajna područja za ptice, u Bosni i Hercegovini. Ornitološko društvo “Naše ptice”, interno izdanje za projekat “Evaluacija IBA područja u FBiH”, Sarajevo. 5. Obratil, S., 1977: Pregled istraživanja ornitofaune Bosne i Hercegovine VI (<i>Columbiformes</i>, <i>Cuculiformes</i>, <i>Strigiformes</i>, <i>Caprimulgiformes</i>, <i>Apodiformes</i>, <i>Coraciiformes</i>, <i>Piciformes</i>). GZM BiH (PN) NS 16: 203-223. 	

Red: Strigiformes
Familija: Strigidae

Vrsta	<i>Strix uralensis</i> Pallas, 1771	
Narodni naziv	Jastrebača	
Status	VU	
IUCN Red list	LC	
Rasprostranjenost	<p>Jastrebača je zabilježena u Evropi i Aziji. Gnijezdi se pojedinačno, a gnijezda pravi na drveću. Vezana je uz crnogorične i bjelogorične šume u planinskim područjima. Ne smatra se globalno ugroženom vrstom, a procjenjuje se da je svjetska populacija stabilna (BirdLife International, 2012). U Bosni i Hercegovini je zabilježena tokom cijele godine na većem broju lokaliteta (Obratil, 1977). Prema podacima prikupljenim u periodu od 2000. do 2012. godine poznato je da se u Federaciji BiH gnijezdi na Cincaru (Kitonić et al., 2008/2009), Grmeču, Vlašiću, Bjelašnici i Prenju (arhiva Ornitološkog društva „Naše ptice“). Procjenjuje se da u Federaciji BiH gnijezdi 100-200 parova. Glavni uzrok ugroženosti je ubijanje i uništavanje staništa gdje se gnijezdi. Od potencijalnih IBA područja u Federaciji Bosne i Hercegovine (Kotrošan et al., 2012) je zabilježena na Vlašiću, Prenju i Bjelašnici.</p>	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. BirdLife International 2012. <i>Strix uralensis</i>. In: IUCN 2012. IUCN Red List of Threatened Species. Version 2012.1. www.iucnredlist.org 2. Kitonić, D., Koch, K., Petras Sackl T. & Sackl, P., 2008/2009: Bilješke o fauni ptica planine Krug i platoa Cincar u okolini Livna. Bilten Mreže posmatrača ptica u Bosni i Hercegovini, 4-5(4-5): 86-90. 3. Kotrošan, D., Dročić, N., Trbojević, S., Šimić, E. & Dervović, I., 2012: Program IBA, Međunarodno značajna područja za ptice, u Bosni i Hercegovini. Ornitološko društvo “Naše ptice”, interno izdanje za projekat “Evaluacija IBA područja u FBiH”, Sarajevo. 4. Obratil, S., 1977: Pregled istraživanja ornitofaune Bosne i Hercegovine VI (<i>Columbiformes</i>, <i>Cuculiformes</i>, <i>Strigiformes</i>, <i>Caprimulgiformes</i>, <i>Apodiformes</i>, <i>Coraciiformes</i>, <i>Piciformes</i>). GZM BiH (PN) NS 16: 203-223. 	

Red: Strigiformes
Familija: Strigidae

Vrsta	<i>Asio flammeus</i> (Pontoppidan, 1763)	
Narodni naziv	Sova močvarica	
Status	CR	
IUCN Red list	LC	
Rasprostranjenost	<p>Sova močvarica je široko rasprostranjena vrsta zabilježena na svim kontinentima osim Australije, a gnijezdi se u Evropi, Evroaziji, Južnoj i Sjevernoj Americi. Gnijezdi se pojedinačno, a gnijezda pravi na drveću. Vezana je uz otvorena staništa, močvare, brežuljke. Ne smatra se globalno ugroženom vrstom, a procjenjuje se da je brojnost svjetske populacije u opadanju (BirdLife International, 2012). U Bosni i Hercegovini je zabilježena u svim sezonskim aspektima na manjem broju lokaliteta (Obratil, 1977). Prema podacima prikupljenim u periodu od 2000. do 2012. godine poznato je da se u Federaciji BiH gnijezdi u okolini Orašja (arhiva Ornitološkog društva „Naše ptice“). Procjenjuje se da u Federaciji BiH gnijezdi manje od 10 parova. Glavni uzrok ugroženosti je ubijanje i uništavanje staništa gdje se gnijezdi. Od potencijalnih IBA područja u Federaciji Bosne i Hercegovine (Kotrošan et al., 2012) je zabilježena uz rijeku Savu.</p>	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. BirdLife International 2012. <i>Asio flammeus</i>. In: IUCN 2012. IUCN Red List of Threatened Species. Version 2012.1. www.iucnredlist.org 2. Kotrošan, D., Dročić, N., Trbojević, S., Šimić, E. & Dervović, I., 2012: Program IBA, Međunarodno značajna područja za ptice, u Bosni i Hercegovini. Ornitološko društvo “Naše ptice”, interno izdanje za projekat “Evaluacija IBA područja u FBiH”, Sarajevo. 3. Obratil, S., 1977: Pregled istraživanja ornitofaune Bosne i Hercegovine VI (<i>Columbiformes</i>, <i>Cuculiformes</i>, <i>Strigiformes</i>, <i>Caprimulgiformes</i>, <i>Apodiformes</i>, <i>Coraciformes</i>, <i>Piciformes</i>). GZM BiH (PN) NS 16: 203-223. 	

Red: Strigiformes
Familija: Strigidae

Vrsta	<i>Aegolius funereus</i> (Linnaeus, 1758)	
Narodni naziv	Planinski ćuk	
Status	EN	
IUCN Red list	LC	
Rasprostranjenost	<p>Planinski ćuk je zabilježen u Evropi, Aziji i Sjevernoj Americi. Gnijezdi se pojedinačno, a gnijezda pravi u dupljama drveća. Vezan je uz šumska planinska područja i to uglavnom crnogorične šume. Ne smatra se globalno ugroženom vrstom, a procjenjuje se da je svjetska populacija stabilna (BirdLife International, 2012). U Bosni i Hercegovini je zabilježen tokom cijele godine na većem broju lokaliteta (Obratil, 1977). Prema podacima prikupljenim u periodu od 2000. do 2012. godine poznato je da se u Federaciji BiH gnijezdi na Vranici, Konjuhu, Vukovskom polju i Vlašiću (arhiva Ornitološkog društva „Naše ptice“). Procjenjuje se da u Federaciji BiH gnijezdi manje od 50 parova. Glavni uzrok ugroženosti je ubijanje i uništavanje staništa gdje se gnijezdi. Vrsta je zabilježena na RAMSAR području budućeg zaštićenog područja Konjuh. Od potencijalnih IBA područja u Federaciji Bosne i Hercegovine (Kotrošan et al., 2012) je zabilježena na Vranici, Vlašiću i Vukovskom polju.</p>	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. BirdLife International 2012. <i>Aegolius funereus</i>. In: IUCN 2012. IUCN Red List of Threatened Species. Version 2012.1. www.iucnredlist.org 2. Kotrošan, D., Dročić, N., Trbojević, S., Šimić, E. & Dervović, I., 2012: Program IBA, Međunarodno značajna područja za ptice, u Bosni i Hercegovini. Ornitološko društvo “Naše ptice”, interno izdanje za projekat “Evaluacija IBA područja u FBiH”, Sarajevo. 3. Obratil, S., 1977: Pregled istraživanja ornitofaune Bosne i Hercegovine VI (<i>Columbiformes</i>, <i>Cuculiformes</i>, <i>Strigiformes</i>, <i>Caprimulgiformes</i>, <i>Apodiformes</i>, <i>Coraciformes</i>, <i>Piciformes</i>). GZM BiH (PN) NS 16: 203-223. 	

Red: Apodiformes
Familija: Apodidae

Vrsta	<i>Apus pallidus</i> (Shelley, 1870)	
Narodni naziv	Smeđa čiopa	
Status	EN	
IUCN Red list	LC	
Rasprostranjenost	<p>Smeđa čiopa je zabilježena u Evropi, Aziji i Africi. Gnijezdi se grupno, a gnijezda pravi u rupama građevina i stijena. Najviše je vezana uz ljudska naselja i priobalna područja. Ne smatra se globalno ugroženom vrstom, a procjenjuje se da je svjetska populacija stabilna (BirdLife International, 2012). U Bosni i Hercegovini je ranije bila zabilježena u Hercegovini, ali nije zabilježena kao gnjezdarica (Matvejev & Vasić, 1973). Prema podacima prikupljenim u periodu od 2000. do 2012. godine poznato je da se u Federaciji BiH gnijezdi u okolini Neuma (arhiva Ornitološkog društva „Naše ptice“), a vjerovatno se gnijezdi i u Sarajevu (Kotrošan, 2008/2009). Procjenjuje se da s u Federaciji BiH gnijezdi manje od 50 parova. Glavni uzrok ugroženosti je uništavanje gnijezda. Od potencijalnih IBA područja u Federaciji Bosne i Hercegovine (Kotrošan et al., 2012) je zabilježena na Popovom polju.</p>	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. BirdLife International 2012. <i>Apus pallidus</i>. In: IUCN 2012. IUCN Red List of Threatened Species. Version 2012.1. www.iucnredlist.org 2. Kotrošan, D, 2008/2009: Dopune i korekcije popisu ptica zabilježenih u Bosni i Hercegovini od 1888. do 2006. godine. Bilten Mrežeposmatračaptica u Bosni i Hercegovini, 4-5(4-5): 72-86. 3. Kotrošan, D., Dročić, N., Trbojević, S., Šimić, E. & Dervović, I., 2012: Program IBA, Međunarodno značajna područja za ptice, u Bosni i Hercegovini. Ornitološko društvo „Naše ptice“, interno izdanje za projekat „Evaluacija IBA područja u FBiH“, Sarajevo. 4. Matvejev, S.D. & Vasić, V.F., 1973: Catalogus faune Jugoslaviae IV/3, <i>Aves</i>. Acad. scien. et art. Slov., Ljubljana. 	

Red: Piciformes
Familija: Picidae

Vrsta	<i>Dendrocopos leucotos</i> (Bechstein, 1803)	
Narodni naziv	Planinski djetlić	
Status	VU	
IUCN Red list	LC	
Rasprostranjenost	<p>Planinski djetlić je zabilježen u Evropi i Aziji. Gnijezdi se pojedinačno, a gnijezda pravi u dupljama drveća. Vezan je uz šumska planinska područja. Ne smatra se globalno ugroženom vrstom, ali se procjenjuje da je brojnost svjetske populacije u opadanju (BirdLife International, 2012). U Bosni i Hercegovini je zabilježen tokom cijele godine na većem broju lokaliteta (Obratil, 1977). Prema podacima prikupljenim u periodu od 2000. do 2012. godine poznato je da se u Federaciji BiH gnijezdi na Igmanu, Bjelašnici, Prenju, Vranici i Vlašiću (arhiva Ornitološkog društva „Naše ptice“). Procjenjuje se da u Federaciji BiH gnijezdi 100-200 parova. Glavni uzrok ugroženosti je uništavanje staništa gdje se gnijezdi tj. sječa drveća. Vrsta je zabilježena na RAMSAR području Park prirode Hutovo blato. Od potencijalnih IBA područja u Federaciji Bosne i Hercegovine (Kotrošan et al., 2012) je zabilježen na Igmanu, Bjelašnici, Prenju, Vranici i Vlašiću.</p>	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. BirdLife International 2012. <i>Dendrocopos leucotos</i>. In: IUCN 2012. IUCN Red List of Threatened Species. Version 2012.1. www.iucnredlist.org 2. Kotrošan, D., Dročić, N., Trbojević, S., Šimić, E. & Dervović, I., 2012: Program IBA, Međunarodno značajna područja za ptice, u Bosni i Hercegovini. Ornitološko društvo “Naše ptice”, interno izdanje za projekat “Evaluacija IBA područja u FBiH”, Sarajevo. 3. Obratil, S., 1977: Pregled istraživanja ornitofaune Bosne i Hercegovine VI (<i>Columbiformes, Cuculiformes, Strigiformes, Caprimulgiformes, Apodiformes, Coraciformes, Piciformes</i>). GZM BiH (PN) NS 16: 203-223. 	

Red: Piciformes
Familija: Picidae

Vrsta	<i>Picoides tridactylus</i> (Linnaeus, 1758)	
Narodni naziv	Troprsti djetlić	
Status	VU	
IUCN Red list	LC	
Rasprostranjenost	<p>Troprsti djetlić je zabilježen u Evropi i Aziji. Gnijezdi se pojedinačno, a gnijezda pravi u dupljama drveća. Vezan je uglavnom uz crnogorične šume. Ne smatra se globalno ugroženom vrstom, ali se procjenjuje da je svjetska populacija stabilna (BirdLife International, 2012). U Bosni i Hercegovini je zabilježen tokom cijele godine na većem broju lokaliteta (Obratil, 1977). Prema podacima prikupljenim u periodu od 2000. do 2012. godine poznato je da se u Federaciji BiH gnijezdi na području Igmana, Bjelašnice, Vlašića, Konjuha, Vranice, Raduše, Prenja i Čvrsnice (arhiv Ornitološkog društva „Naše ptice“). Procjenjuje se da u Federaciji BiH gnijezdi manje 50-100 parova. Glavni uzrok ugroženosti je uništavanje staništa gdje se gnijezdi tj. sječa drveća. Vrsta je zabilježena na području parka prirode Blidinje i budućeg zaštićenog područja Konjuh. Od potencijalnih IBA područja u Federaciji Bosne i Hercegovine (Kotrošan et al., 2012) je zabilježen na Igmanu, Bjelašnici, Prenju, Čvrsnici, Vranici i Vlašiću.</p>	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. BirdLife International 2012. <i>Picoides tridactylus</i>. In: IUCN 2012. IUCN Red List of Threatened Species. Version 2012.1. www.iucnredlist.org 2. Kotrošan, D., Dročić, N., Trbojević, S., Šimić, E. & Dervović, I., 2012: Program IBA, Međunarodno značajna područja za ptice, u Bosni i Hercegovini. Ornitološko društvo “Naše ptice”, interno izdanje za projekat “Evaluacija IBA područja u FBiH”, Sarajevo. 3. Obratil, S., 1968: Pregled istraživanja ornitofaune Bosne i Hercegovine II (<i>Gaviiformes, Podicipediformes, Pelacaniformes, Ciconiiformes, Anseriformes</i>). Glasnik Zemaljskog muzeja (PN) NS 6: 227-254. 	

Red: Passeriformes
Familija: Alaudidae

Vrsta	<i>Eremophila alpestris</i> (Linnaeus, 1758)	
Narodni naziv	Planinska ševa	
Status	VU	
IUCN Red list	LC	
Rasprostranjenost	<p>Planinska ševa je zabilježena u Evropi, Aziji, Africi, Grenlandu, Sjevernoj i Srednjoj Americi. Gnijezdi se pojedinačno, a gnijezda gradi u vegetaciji na tlu. Vezana je uz tundre i visokoplaninske pašnjake. Ne smatra se globalno ugroženom vrstom, ali se procjenjuje da je brojnost svjetske populacije u padu (BirdLife International, 2012). U Bosni i Hercegovini je zabilježena tokom cijele godine na manjem broju lokaliteta (Obratil, 1967). Prema podacima prikupljenim u periodu od 2000. do 2012. godine poznato je da se u Federaciji BiH gnijezdi na području Visočice, Prenja, Čvrsnice, Dinare, Kamešnice, Plješevice (arhiv Ornitološkog društva „Naše ptice“). Procjenjuje se da u Federaciji BiH gnijezdi 200-400 parova. Glavni uzrok ugroženosti je uništavanje staništa gdje se gnijezdi. Vrsta je zabilježena na području parka prirode Blidinje. Od potencijalnih IBA područja u Federaciji Bosne i Hercegovine (Kotrošan et al., 2012) je zabilježena na Visočici, Prenju, Čvrsnici, Dinari, Kamešnici i Plješevici.</p>	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. BirdLife International 2012. <i>Eremophila alpestris</i>. In: IUCN 2012. IUCN Red List of Threatened Species. Version 2012.1. www.iucnredlist.org 2. Kotrošan, D., Dročić, N., Trbojević, S., Šimić, E. & Dervović, I., 2012: Program IBA, Međunarodno značajna područja za ptice, u Bosni i Hercegovini. Ornitološko društvo “Naše ptice”, interno izdanje za projekat “Evaluacija IBA područja u FBiH”, Sarajevo. 3. Obratil, S., 1967: Pregled istraživanja ornitofaune Bosne i Hercegovine I (<i>Passeriformes</i>). GZM BiH (PN) NS 5: 191-268. 	

Red: Passeriformes

Familija: Hirundinidae

Vrsta	<i>Cecropis daurica</i> (Laxmann, 1769)	
Narodni naziv	Dauriska lastavica	
Status	VU	
IUCN Red list	LC	
Rasprostranjenost	<p>Dauriska lastavica je zabilježena u Evropi, Aziji i Africi. Gnijezdi se u južnoj Evropi, centralnoj i sjeverozapadnoj Africi i Aziji. Vezana je uz stjenovita staništa i antropogene građevine. Gnijezdi se pojedinačno ili u manjim grupama, a gnijezda gradi na liticama, mostovima, građevinskim objektima. Ne smatra se globalno ugroženom vrstom, ali se procjenjuje da je brojnost svjetske populacije u porastu (BirdLife International, 2012). U Bosni i Hercegovini je po prvi put registrovana i to na gniježdenju na Hutovom blatu 1976. godine (Obratil, 1976). Prema podacima prikupljenim u periodu od 2000. do 2012. godine poznato je da se u Federaciji BiH gnijezdi na području Neuma, Konjica (Rubinič, 2002), Gojevića kod Fojnice (Iviš, 2008/2009), Jablanice, Hutovom, Livanjskom polju, Popovom polju i Mostarskom blatu (arhiv Ornitološkog društva „Naše ptice“). Procjenjuje se da u Federaciji BiH gnijezdi 50-100 parova. Glavni uzrok ugroženosti je uništavanje gnijezda. Vrsta je zabilježena na RAMSAR područjima Livanjsko polje i Park prirode Hutovo blato, a od potencijalnih IBA područja (Kotrošan et al., 2012) u Federaciji Bosne i Hercegovine je zabilježena na Haljinićima, Popovom polju i Mostarskom blatu.</p>	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. BirdLife International 2012. <i>Cecropis daurica</i>. In: IUCN 2012. IUCN Red List of Threatened Species. Version 2012.1. www.iucnredlist.org 2. Iviš, D., 2008/2009: Gniježđenje daurske lastavice (<i>Hirundo daurica</i>) na području Gojevića (opština Fojnica). Bilten Mrežeposmatračaptica u Bosni i Hercegovini, 4-5(4-5): 120. 3. Kotrošan, D., Dročić, N., Trbojević, S., Šimić, E. & Dervović, I., 2012: Program IBA, Međunarodno značajna područja za ptice, u Bosni i Hercegovini. Ornitološko društvo “Naše ptice”, interno izdanje za projekat “Evaluacija IBA područja u FBiH”, Sarajevo. 4. Obratil, S., 1976: Novi podaci za ornitofaunu Bosne i Hercegovine. GZM BiH (PN) NS 15: 153-193. 5. Rubinič, B., 2002: Red-rumped Swallow <i>Hirundo daurica</i>. <i>Acrocephalus</i> 23(112): 107.	

Red: Passeriformes
Familija: Remizidae

Vrsta	<i>Remiz pendulinus</i> (Linnaeus, 1758)	
Narodni naziv	Sjenica mošnjarka	
Status	VU	
IUCN Red list	LC	
Rasprostranjenost	<p>Sjenica mošnjarka je zabilježena u Evropi, Aziji i Africi, ali se gnijezdi samo u Evropi i Aziji. Gnijezdi se gradeći specifično gnijezdo koje visi vezano na drveću. Vezana je uz močvarna staništa i obale kopnenih voda. Ne smatra se globalno ugroženom vrstom, a procjenjuje se da je brojnost svjetske populacije u porastu (BirdLife International, 2012). U Bosni i Hercegovini je zabilježena tokom cijele godine na malom broju lokaliteta. Prema podacima prikupljenim u periodu od 2000. do 2012. godine poznato je da se u Federaciji BiH gnijezdi na Hutovom blatu (arhiv Ornitološkog društva „Naše ptice“). Procjenjuje se da u Federaciji BiH gnijezdi 50-100 parova. Glavni uzrok ugroženosti je ubijanje i uništavanje staništa gdje se gnijezdi. Vrsta je zabilježena na RAMSAR području Park prirode Hutovo blato, a od potencijalnih IBA područja u Federaciji Bosne i Hercegovine (Kotrošan et al., 2012) je zabilježena na Modracu i Haljinićima.</p>	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. BirdLife International 2012. <i>Remiz pendulinus</i>. In: IUCN 2012. IUCN Red List of Threatened Species. Version 2012.1. www.iucnredlist.org 2. Kotrošan, D., Dročić, N., Trbojević, S., Šimić, E. & Dervović, I., 2012: Program IBA, Međunarodno značajna područja za ptice, u Bosni i Hercegovini. Ornitološko društvo “Naše ptice”, interno izdanje za projekat “Evaluacija IBA područja u FBiH”, Sarajevo. 	

Red: Passeriformes

Familija: Tichodromidae

Vrsta	<i>Tichodroma muraria</i> (Linnaeus, 1766)	
Narodni naziv	Zidarčac	
Status	VU	
IUCN Red list	LC	
Rasprostranjenost	<p>Zidarčac je zabilježen u Evropi, Aziji i Africi. Gnijezdi se u visokoplaninskim predjelima Evrope i Azije. Gnijezdi se pojedinačno, a gnijezda gradi u stijenama. Vezan je uz stjenovite predjele kao što su litice, stijene, klanci i kamenolomi. Ne smatra se globalno ugroženom vrstom, a procjenjuje se da je svjetska populacija stabilna (BirdLife International, 2012). U Bosni i Hercegovini je zabilježen tokom cijele godine na manjem broju lokaliteta (Obratil, 1967). Prema podacima prikupljenim u periodu od 2000. do 2012. godine poznato je da se u Federaciji BiH gnijezdi na području Želeće, Vlašića, Visočice, Prenja, Čvrnsnice, Visočice (arhiv Ornitološkog društva „Naše ptice“). Procjenjuje se da u Federaciji BiH gnijezdi 50-100 parova. Glavni uzrok ugroženosti je uništavanje staništa gdje se gnijezdi. Vrsta je zabilježena na području parka prirode Blidinje. Od potencijalnih IBA područja u Federaciji Bosne i Hercegovine (Kotrošan et al., 2012) je zabilježen na Vlašiću, Visočici, Prenju i Čvrnsnici.</p>	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. BirdLife International 2012. <i>Tichodroma muraria</i>. In: IUCN 2012. IUCN Red List of Threatened Species. Version 2012.1. www.iucnredlist.org 2. Kotrošan, D., Dročić, N., Trbojević, S., Šimić, E. & Dervović, I., 2012: Program IBA, Međunarodno značajna područja za ptice, u Bosni i Hercegovini. Ornitološko društvo “Naše ptice”, interno izdanje za projekat “Evaluacija IBA područja u FBiH”, Sarajevo. 3. Obratil, S., 1967: Pregled istraživanja ornitofaune Bosne i Hercegovine I (<i>Passeriformes</i>). GZM BiH (PN) NS 5: 191-268	

Red: Passeriformes
Familija: Cisticolidae

Vrsta	<i>Cisticola juncidis</i> (Rafinesque, 1810)	
Narodni naziv	Šivalica	
Status	CR	
IUCN Red list	LC	
Rasprostranjenost	<p>Šivalica je zabilježena u Evropi, Aziji, Africi i Australiji. Gnijezdi se pojedinačno. Vezana je uz močvarna staništa, suha travnata područja i poljoprivredne površine. Ne smatra se globalno ugroženom vrstom, a procjenjuje se da je brojnost svjetske populacije u porastu (BirdLife International, 2012). U Bosni i Hercegovini je zabilježena na manjem broju lokaliteta. Prema podacima prikupljenim u periodu od 2000. do 2012. godine poznato je da se u Federaciji BiH gnijezdi na području Popovog polja i Neuma (Kotrošan 2008/2009). Procjenjuje se da u Federaciji BiH gnijezdi manje od 50 parova. Glavni uzrok ugroženosti je uništavanje staništa gdje se gnijezdi. Od potencijalnih IBA područja u Federaciji Bosne i Hercegovine (Kotrošan et al., 2012) je zabilježen na Popovom polju.</p>	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. BirdLife International 2012. <i>Cisticola juncidis</i>. In: IUCN 2012. IUCN Red List of Threatened Species. Version 2012.1. www.iucnredlist.org 2. Kotrošan, D, 2008/2009: Dopune i korekcije popisu ptica zabilježenih u Bosni i Hercegovini od 1888. do 2006. godine. Bilten Mrežeposmatračaptica u Bosni i Hercegovini, 4-5(4-5): 72-86. 3. Kotrošan, D., Dročić, N., Trbojević, S., Šimić, E. & Dervović, I., 2012: Program IBA, Međunarodno značajna područja za ptice, u Bosni i Hercegovini. Ornitološko društvo "Naše ptice", interno izdanje za projekat "Evaluacija IBA područja u FBiH", Sarajevo. 	

Red: Passeriformes

Familija: Muscicapidae

Vrsta	<i>Cercotrichas galactotes</i> (Temminck, 1820)	
Narodni naziv	Živičnjak	
Status	CR	
IUCN Red list	LC	
Rasprostranjenost	<p>Živičnjak je zabilježen u Evropi, Aziji i Africi. Gnijezdi se pojedinačno. Vezan je uz predjele sa malo grmlja, uz suha rječna korita, vinograde i voćnjake. Ne smatra se globalno ugroženom vrstom, a procjenjuje se da je svjetska populacija stabilna (BirdLife International, 2012). U Bosni i Hercegovini je bio zabilježen u Hercegovini (Matvejev & Vasić, 1973). Prema podacima prikupljenim u periodu od 2000. do 2012. godine poznato je da se u Federaciji BiH gnijezdi na području Mostara, Stoca (Dročić, 2010) i Popovog polja (arhiv Ornitološkog društva „Naše ptice“). Procjenjuje se da u Federaciji BiH gnijezdi manje od 50 parova. Glavni uzrok ugroženosti je uništavanje staništa gdje se gnijezdi. Od potencijalnih IBA područja u Federaciji Bosne i Hercegovine (Kotrošan et al., 2012) je zabilježen na Popovom polju .</p>	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. BirdLife International 2012. <i>Cercotrichas galactotes</i>. In: IUCN 2012. IUCN Red List of Threatened Species. Version 2012.1. www.iucnredlist.org 2. Dročić, N., 2010: Prilog dopuni popisa ptica Bosne i Hercegovine. Bilten Mreže posmatrača ptica u Bosni i Hercegovini, 6(6): 53-59. 3. Kotrošan, D., Dročić, N., Trbojević, S., Šimić, E. & Dervović, I., 2012: Program IBA, Međunarodno značajna područja za ptice, u Bosni i Hercegovini. Ornitološko društvo “Naše ptice”, interno izdanje za projekat “Evaluacija IBA područja u FBiH”, Sarajevo. 4. Matvejev, S.D. , Vasić, V.F., 1973: Catalogus faune Jugoslaviae IV/3, Aves. Acad. scien. et art. Slov., Ljubljana.	

Red: Passeriformes
Familija: Turdidae

Vrsta	<i>Turdus pilaris</i> Linnaeus, 1758	
Narodni naziv	Drozd bravenjak	
Status	CR	
IUCN Red list	LC	
Rasprostranjenost	<p>Drozd bravenjak je zabilježen u Evropi, Aziji, Africi i Sjevernoj Americi. Gnijezdi se pojedinačno, a gnijezda gradi u dupljama drveća. Vezan je uz otvorene crnogorične i listopadne šume, u parkovima gradova i uz poljoprivredne površine. Ne smatra se globalno ugroženom vrstom, a procjenjuje se da je svjetska populacija stabilna (BirdLife International, 2012). Drozd bravenjak je u Bosni i Hercegovini ranije bio zabilježen na većem broju lokaliteta, ali samo u zimskom periodu i u vrijeme migracije (Obratil, 1967). Prvo gniježđenje je zabilježeno u Sarajevu 2006. godine (Dender & Kotrošan, 2006). Postoje indicije da se gnijezdi i u okolini Žepča (Narcis Dročić, pers. comm.). Procjenjuje se da u Federaciji BiH gnijezdi manje od 50 parova. Glavni uzrok ugroženosti je uništavanje staništa gdje se gnijezdi. Vrsta je zabilježena na području parka prirode Blidinje. Od potencijalnih IBA područja u Federaciji Bosne i Hercegovine (Kotrošan et al., 2012) je zabilježen na Haljinićima.</p>	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. BirdLife International 2012. <i>Turdus pilaris</i>. In: IUCN 2012. IUCN Red List of Threatened Species. Version 2012.1. www.iucnredlist.org 2. Dender, D. & Kotrošan, D, 2006: First data on the breeding of Fieldfare <i>Turdus pilaris</i> in Bosnia and Herzegovina. <i>Acrocephalus</i>, 27(128-129): 69-71. 3. Kotrošan, D., Dročić, N., Trbojević, S., Šimić, E. & Dervović, I., 2012: Program IBA, Međunarodno značajna područja za ptice, u Bosni i Hercegovini. Ornitološko društvo "Naše ptice", interno izdanje za projekat "Evaluacija IBA područja u FBiH", Sarajevo. 4. Obratil, S., 1967: Pregled istraživanja ornitofaune Bosne i Hercegovine I (<i>Passeriformes</i>). <i>GZM BiH (PN) NS 5</i>: 191-268. 	

Red: Passeriformes
Familija: Passeridae

Vrsta	<i>Montifringilla nivalis</i> (Linnaeus, 1766)	
Narodni naziv	Snježni vrabac	
Status	EN	
IUCN Red list	LC	
Rasprostranjenost	<p>Snježni vrabac je zabilježen u Evropi i Aziji. Gnijezdi se pojedinačno. Vezan je uz kamenite i stjenovite planine. Ne smatra se globalno ugroženom vrstom, a procjenjuje se da je svjetska populacija stabilna (BirdLife International, 2012). U Bosni i Hercegovini je snježni vrabac zabilježen u junu mjesecu na dva lokaliteta (Obratil, 1967). Prema podacima prikupljenim u periodu od 2000. do 2012. godine poznato je da se u Federaciji BiH gnijezdi na području Visočice. Procjenjuje se da u Federaciji BiH gnijezdi manje od 10 parova. Glavni uzrok ugroženosti je uništavanje staništa gdje se gnijezdi. Od potencijalnih IBA područja u Federaciji Bosne i Hercegovine (Kotrošan et al., 2012) je zabilježen na Visočici.</p>	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. BirdLife International 2012. <i>Montifringilla nivalis</i>. In: IUCN 2012. IUCN Red List of Threatened Species. Version 2012.1. www.iucnredlist.org 2. Kotrošan, D., Dročić, N., Trbojević, S., Šimić, E. & Dervović, I., 2012: Program IBA, Međunarodno značajna područja za ptice, u Bosni i Hercegovini. Ornitološko društvo "Naše ptice", interno izdanje za projekat "Evaluacija IBA područja u FBiH", Sarajevo. 3. Obratil, S., 1967: Pregled istraživanja ornitofaune Bosne i Hercegovine I (<i>Passeriformes</i>). GZM BiH (PN) NS 5: 191-268. 	

LITERATURA

1. Dročić, N., 2010: Prilog dopuni popisa ptica Bosne i Hercegovine. Bilten Mreže posmatrača ptica u Bosni i Hercegovini, 6(6): 53-59.
2. IUCN, 2003: Quidlines for Application of IUCN Red List Criteria at Regional Levels: Version 3.0 IUCN Species Survival Commision, IUCN, Gland, Switzerland and Cambridge, UK.
3. IUCN, 2012: IUCN Red List of Threatened Species. Version 2012.1. www.iucnredlist.org.
4. Kotrošan, D, 2008/2009: Dopune i korekcije popisu ptica zabilježenih u Bosni i Hercegovini od 1888. do 2006. godine. BiltenMrežeposmatračaptica uBosniiHercegovini, 4-5(4-5): 72-86.
5. Kotrošan, D., Mulaomerović, J. & Habul, A., 2004: Ornithology and bird protection in Bosnia and Herzegovina: situation and perspectives. *Acrocephalus* 25(122): 149-152.
6. Kotrošan, D. & Dročić, N., 2010-2011: Treći dopunjeni i revidirani sistematski prijelegled ptica Bosne i Hercegovine. Unutar: S. Lelo (urednik), Fauna Bosne i Hercegovine –

- Biosistematski pregledi. 6-7. izmijenjeno i dopunjeno interno izdanje Udruženja za inventarizaciju i zaštitu životinja, Ilijaš, Kanton Sarajevo, pp. 304-309.
7. Kotrošan, D. & Dročić, N., 2012: Pregled ornitoloških zbirki zatečenih u Zavičajnom muzeju u Travniku 2010. godine. Bilten Mrežeposmatračaptica u Bosni i Hercegovini, 7-8 (7-8), u pripremi za štampu.
  8. Kotrošan, D., Dročić, N., Trbojević, S., Šimić, E. & Dervović, I., 2012: Program IBA, Međunarodno značajna područja za ptice, u Bosni i Hercegovini. Ornitološko društvo "Naše ptice", interno izdanje za projekat "Evaluacija IBA područja u FBiH", Sarajevo.
  9. Kotrošan, D. & Lelo, S., 2002: Prilog poznavanju problema funkcije, održavanja i korišćenja ornitoloških kolekcija (Contribution to the understanding of function, presentation and application of ornithological collection). Muzeološko savjetovanje "Uloga iznačaj prirodnih muzeja i prirodnih zbirki u održivom razvoju", Rijeka, knjiga sažetaka, pp: 46
  10. Kotrošan, D. & Papes, M., 2007: Popis ptica zabilježenih u Bosni i Hercegovini od 1888. do 2006. godine. Bilten Mrežeposmatračaptica u Bosni i Hercegovini, 3(3): 9-38.
  11. Obratil, S. & Matvejev, S., 1989: Predlog "Crvene liste" ugroženih ptica SR Bosne i Hercegovine. Naše starine, 18-19: 227-235, Sarajevo.
  12. Radović, D., Kralj, J., Tutiš, V. & Ćiković, D., 2003: Crvena knjiga ugroženih ptica Hrvatske. Ministarstvo zaštite okoliša i prostornog uređenja, Zagreb.

1.4. Klasa Reptilia (gmizavci)

1.4.1. Crvena lista gmizavaca u Federaciji Bosne i Hercegovine

Metodologija

Prvi podaci o gmizavcima Bosne i Hercegovine potiču iz sedamdesetih godina 19. vijeka kada je austrijski zoolog O. Melendorf prikupljao materijal za svoju doktorsku disertaciju. U navedenoj tezi prezentirani su podaci o šest vrstavodozemaca (Möellendorff, 1873). Nakon toga su vršena brojna istraživanja bosanskohercegovačke faune vodozemaca, a posljednji popis sa 29 pripadajućih vrsta sastavio je autor 2011. godine (Lelo, 2011).
Lista za Federaciju Bosne i Hercegovine do sada nije publicirana.

Preliminarna pitanja za formular pripadajućih vrsta

1) Da li je fauna poznata i da li je moguće procijeniti distribuciju vrsta

Fauna je: a) vrlo dobro poznata (skoro sve lokalne populacije su evidentirane)

b) dobro poznata (distribucija je nepotpuno poznata)

c) osrednje poznata (fauna je procijenjena prema literaturi i iskustvu)

a) slabo poznata (za mnoge vrste ne postoje relevantni podaci)

2) Da li je moguća kvalitetna procjena trendova u populacijama

Moguća je: a) vrlo dobra procjena (raspoložemo podacima iz brojnih istraživanja)

b) dobra procjena (postoje kompjutorski podaci, moguća su poređenja)

c) osrednja procjena (na osnovu literature i vlastitog iskustva)

a) slaba procjena (za mnoge vrste ne postoje relevantni podaci)

3) Distribucija i veličina populacije određene vrste na prostoru je poznata

Poznata je: a) tačna distribucija vrste (u procentima datog prostora)

b) tačna distribucija vrste (u km²)

c) tačan broj lokalnih populacija vrste sa procjenom broja

d) aproksimativna procjena distribucije vrste

4) Fluktucija broja individua u lokalnim populacijama u posljednjih 15 godina na datom prostoru je poznata

Poznata je: a) tačna fluktucija povećanja/smanjenja broja individua (u procentima)

b) negativna fluktucija broja individua

5) Da li se ugrožena vrsta nalazi na nekom od zaštićenih područja

Poznata je: a) u okviru zaštićenih područja

b) nije poznata u okviru zaštićenih područja

Za svaku ugroženu vrstu bit će prezentiran podatak da li je zabilježena unutar nekog od zaštićenih područja.

1.4.2. Gmizavci Federacije Bosne i Hercegovine

Prijegledom podataka kojima raspolaže autor (Lelo, 2011) napravljena je originalna lista gmizavaca Federacije Bosne i Hercegovine (Tab. 1). Lista sadrži 28 vrsta gmizavaca: Emydidae – 1, Testudinidae – 1, Gekkonidae – 1, Anguidae – 2, Lacertidae – 9, Colubridae – 8, Natricidae – 2, Lamprophiidae – 1 i Viperidae – 3.

Tabela 8. Prijegled vrsta u fauni gmizavaca u Federaciji Bosne i Hercegovine

TAKSON	IUCN kategorija		Crvena lista
	Evropski status*	Verzija 3.1 BiH	
CHELONII			
EMYDIDAE			
<i>Emysorbicularis</i> (Linnaeus, 1758)	NT	VU	1
TESTUDINIDAE			
<i>Testudohercegovinensis</i> Werner, 1899	NT	VU	2
SQUAMATA			
SAURIA			
GEKKONIDAE			
<i>Hemidactylus turcicus</i> (Linnaeus, 1758)	LC	LC	-
ANGUIDAE			
<i>Anguis fragilis</i> Linnaeus, 1758	LC	LC	-
<i>Pseudopus apodus</i> (Pallas, 1775)	LC	LC	-
LACERTIDAE			
<i>Algyroides nigropunctatus</i> (Duméril & Bibron, 1839)	LC	NT	-
<i>Lacerta agilis</i> Linnaeus, 1758	LC	LC	-
<i>Lacerta trilineata</i> Bedriaga, 1886	LC	LC	-
<i>Lacerta viridis</i> Laurenti, 1768	LC	LC	-
<i>Archaeolacerta oxycephala</i> (Duméril i Bibron, 1839)	LC	NT	-
<i>Dinarolacerta mosorensis</i> (Kolombatović, 1886)	VU	VU	3
<i>Zootoca vivipara</i> Jacquin, 1787	LC	LC	-
<i>Podarcis melisellensis</i> (Braun, 1877)	LC	LC	-
<i>Podarcis muralis</i> (Laurenti, 1768)	LC	LC	-
SERPENTES			
COLUBRIDAE			
<i>Hierophis gemonensis</i> (Laurenti, 1768)	LC	LC	-
<i>Dolichophis caspius</i> (Gmelin, 1789)	LC	NT	-
<i>Platycephalus najadum</i> (Eichwald, 1831)	LC	LC	-
<i>Coronela austriaca</i> Laurenti, 1768	LC	LC	-
<i>Zamenis longissima</i> (Laurenti, 1768)	LC	LC	-
<i>Zamenis situla</i> (Linnaeus, 1758)	LC	VU	4
<i>Elaphe quatuorlineata</i> (Lacépede, 1789)	LC	VU	5
<i>Telescopus fallax</i> (Fleischmann, 1831)	LC	LC	-
NATRICIDAE			
<i>Natrix natrix</i> (Linnaeus, 1758)	LC	LC	-
<i>Natrix tessellata</i> (Laurenti, 1768)	LC	LC	-
LAMPROPHIIDAE			
<i>Malpolon insignitus</i> (Geoffroy Saint-Hilaire, 1809)	LC	LC	-

VIPERIDAE			
<i>Vipera ammodytes</i> (Linnaeus, 1758)	LC	LC	-
<i>Vipera berus</i> (Linnaeus, 1758)	LC	LC	-
<i>Vipera ursinii</i> Bonaparte, 1835	VU	EN	6

*- Cox, N. A. & Temple, H. J. (2009). *European Red List of Reptiles*. Office for Official Publications of the European Communities, Luxembourg

Na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine nema izumrlih (Extinct) vrsta, kao ni kritično ugroženih (Threatened: Critical Endangered) vrsta gmizavaca. Nažalost, u kategoriji ugroženih (EN) vrsta moramo svrstati balkanskog šargana (ili Ursinijevu ljuticu) jer su nalazi ove vrste postali tek sporadični i pored intenzivne potrage.

Pet vrsta bosanskohercegovačkih gmizavaca neophodno je tretirati kao rizične (VU) jer je njihov broj u prirodi u stalnom smanjivanju uz stalno povećavanje selekcionih pritisaka u staništima. Ovdje je neophodno istaći da i pored ne tako velikog broja ugroženih vrsta u fauni dnevnih leptira Bosne i Hercegovine (21,43%) četiri bh. vrste treba smatrati niskorizičnim (NT), tj. u skoroj budućnosti bi mogle postati ugrožene (Tab. 2.).

Tabela 9. Prijegled ugroženih vrsta u fauni gmizavaca u Federaciji Bosne i Hercegovine po kategorijama

EN (ugrožene)	80. <i>Vipera ursinii</i> .
VU (rizične)	81. <i>Emysorbicularis</i> , 82. <i>Testudohercegovinensis</i> , 83. <i>Dinarolacerta mosorensis</i> , 84. <i>Zamenis situla</i> , 85. <i>Elaphe quatuorlineata</i> .
NT (niskorizične)	86. <i>Algyroides nigropunctatus</i> , 87. <i>Archaeolacertaoxycephala</i> , 88. <i>Dolichophis caspius</i> .

PREGLED VRSTA PO KATEGORIJAMA UGROŽENOSTI

Ugrožene vrste (EN) u fauni gmizavaca u Federaciji Bosne i Hercegovine

Vrsta		<i>Vipera ursinii</i> Bonaparte, 1835
IUCN kategorija	Evropski status	VU
	Verzija BiH	EN
Rasprostranjenost		<i>Vipera ursinii</i> je poznata sa lokaliteta: Dinara-pl., Šator-pl., Kupreško polje, Livanjsko polje, Vlašić-pl., Bjelašnica-pl., Čabulja-pl. i Čvrstica-pl. (Jelić et al., 2011). Istraživanjima tokom zadnjih 15 godina autor nije našao predstavnike ove vrste u F BiH.
Reference		1. Jelić D., Ferchaud A-L., Ursenbacher S., Cheylan M., Luiselli L., Halpern B., Major A., Kotenko T. Crnobrnja-Isailović J., Tomović L., Ghira I., Ioannidis Y., Arnal V., & C. Montgelard., 2011: From south to north: mitochondrial markers reveal an unexpected colonization route for vipers of the <i>Vipera ursinii</i> complex in the Palaeartic region. <i>Journal of Biogeography</i> .

Rizične vrste (VU) u fauni gmizavaca u Federaciji Bosne i Hercegovine

Vrsta		<i>Emysorbicularis</i> (Linnaeus, 1758)
IUCN kategorija	Evropski status	NT
	Verzija BiH	VU
Rasprostranjenost		<i>Emysorbicularis</i> je vrsta poznata sa lokaliteta: Busovača, Bihać, Tuzla, Jajce, okolina Plivskog jezera, Busovača, Ilijaš, Mostar, Hutovo Blato i Svitava (Lelo, 2012). Istraživanjima tokom zadnjih 15 godina autor je sa saradnicima imao priliku u više navrata hvatati ili posmatrati pripadnike ove vrste.
Reference		Lelo, S., 2012: Biodiverzitet gmizavaca BiH sa preliminarnim kartama rasprostranjenja. Rukopis. 16-41

Vrsta		<i>Testudohercegovinensis</i> Werner, 1899
IUCN kategorija	Evropski status	NT
	Verzija BiH	VU
Rasprostranjenost		<i>Testudohercegovinensis</i> naseljava cjelokupnoi mediteransko i submediteransko područje F BiH te uzak pojas u kontinentu preko planine Bjelašnice do Sarajeva.(Lelo, 2012). Istraživanjima tokom zadnjih 15 godina autor je pronašao jedinke ove vrste na brojnim mjestima u F BiH.
Reference		1. Lelo, S., 2012: Biodiverzitet gmizavaca BiH sa preliminarnim kartama rasprostranjenja. Rukopis. 16-41

Vrsta		<i>Dinarolacerta mosorensis</i> (Kolombatović, 1886)
IUCN kategorija	Evropski status	VU
	Verzija BiH	VU
Rasprostranjenost		<i>Dinarolacerta mosorensis</i> je vrsta poznata sa planina: Čabulja, Prenj i Crvanj (Lelo, 2011). Istraživanjima tokom zadnjih 15 godina autor nije nalazio predstavnike ove vrste u F BiH.
Reference		1. Lelo, S., 2012: Biodiverzitet gmizavaca BiH sa preliminarnim kartama rasprostranjenja. Rukopis. 16-41

Vrsta		<i>Zamenis situla</i> (Linnaeus, 1758)
IUCN kategorija	Evropski status	LC
	Verzija BiH	VU
Rasprostranjenost		<i>Zamenis situla</i> je vrsta poznata sa lokaliteta: Mostar, Blagaj, Stolac, Čapljina, Gabela i Zavala (Lelo, 2011). Istraživanjima tokom zadnjih 15 godina autor je imao priliku vidjeti fotodokumentaciju o nalazima ove vrste u Zavali, Čapljini i Blagaju.
Reference		1. Lelo, S., 2012: Biodiverzitet gmizavaca BiH sa preliminarnim kartama rasprostranjenja. Rukopis. 16-41

Vrsta		<i>Elaphe quatuorlineata</i> (Lacépede, 1789)
IUCN kategorija	Evropski status	LC
	Verzija BiH	VU
Rasprostranjenost		<i>Elaphe quatuorlineata</i> je vrsta poznata sa lokaliteta: Bembaša (Sarajevo), Prenj-pl. (Rujište), Hutovo blato i Neum (Lelo, 2011). Istraživanjima tokom zadnjih 15 godina autor je nalazio jedinke na području Hutovog Blata i Neuma, a raspolaže fotodokumentacijom koja potvrđuje nalaze u Sarajevu i planini Prenj.
Reference		1. Lelo, S., 2012: Biodiverzitet gmizavaca BiH sa preliminarnim kartama rasprostranjenja. Rukopis. 16-41

1.5. Klasa Amphibia (vodozemci)

1.5. Crvena lista vodozemaca u Federaciji Bosne i Hercegovine

Metodologija

Prvi podaci o vodozemcima Bosne i Hercegovine potiču iz sedamdesetih godina 19. vijeka kada je austrijski zoolog O. Melendorf prikupljao materijal za svoju doktorsku disertaciju. U navedenoj tezi prezentirani su podaci o šest vrsta vodozemaca (Möellendorff, 1873). Nakon toga su vršena brojna istraživanja bosanskohercegovačke faune vodozemaca, a posljednji popis sa 18 pripadajućih vrsta uz preliminarnu kartu rasprostranjenja publiciran je 2011. godine (Lelo & Vesnić, 2011)

Lista za Federaciju Bosne i Hercegovine do sada nije publicirana.

Preliminarna pitanja za formular pripadajućih vrsta

1) Da li je fauna poznata i da li je moguće procijeniti distribuciju vrsta

Fauna je: a) vrlo dobro poznata (skoro sve lokalne populacije su evidentirane)

b) dobro poznata (distribucija je nepotpuno poznata)

c) osrednje poznata (fauna je procijenjena prema literaturi i iskustvu)

a) slabo poznata (za mnoge vrste ne postoje relevantni podaci)

2) Da li je moguća kvalitetna procjena trendova u populacijama

Moguća je: a) vrlo dobra procjena (raspoložemo podacima iz brojnih istraživanja)

b) dobra procjena (postoje kompjuterski podaci, moguća su poređenja)

c) osrednja procjena (na osnovu literature i vlastitog iskustva)

a) slaba procjena (za mnoge vrste ne postoje relevantni podaci)

3) Distribucija i veličina populacije određene vrste na prostoru je poznata

Poznata je: a) tačna distribucija vrste (u procentima datog prostora)

b) tačna distribucija vrste (u km²)

c) tačan broj lokalnih populacija vrste sa procjenom broja

d) aproksimativna procjena distribucije vrste

4) Fluktucija broja individua u lokalnim populacijama u posljednjih 15 godina na datom prostoru je poznata

Poznata je: a) tačna fluktucija povećanja/smanjenja broja individua (u procentima)

b) negativna fluktucija broja individua

5) Da li se ugrožena vrsta nalazi na nekom od zaštićenih područja

Poznata je: a) u okviru zaštićenih područja

b) nije poznata u okviru zaštićenih područja

Za svaku ugroženu vrstu bit će prezentiran podatak da li je zabilježena unutar nekog od zaštićenih područja.

1.5.2. Vodozemci Federacije Bosne i Hercegovine

Prijegledom podataka kojima raspolaže autor (Lelo & Vesnić, 2011) napravljena je originalna lista vodozemaca Federacije Bosne i Hercegovine (Tab. 1). Lista sadrži 14 vrsta vodozemaca: Proteidae – 1, Salamandridae – 5, Bombinatoridae – 1, Bufonidae – 2, Hylidae – 1 i Ranidae – 4.

Tabela 10. Prijegled vrsta u fauni vodozemaca u Federaciji Bosne i Hercegovine

TAKSON	IUCN kategorija		Crvena lista
	Evropski status*	Verzija 3.1 BiH	
CAUDATA			
PROTEIDAE			
<i>Proteus anguinus</i> Laurenti, 1768	VU	EN	1
SALAMANDRIDAE			
<i>Salamandra atra</i> Laurenti, 1768	LC	VU	2
<i>Salamandra salamandra</i> (Linnaeus, 1758)	LC	LC	-
<i>Lissotriton vulgaris</i> (Linnaeus, 1758)	LC	VU	3
<i>Ichthyosaura alpestris</i> (Laurenti, 1768)	LC	LC	-
<i>Triturus macedonicus</i> (Karaman, 1922)	LC	VU	4
ANURA			
BOMBINATORIDAE			
<i>Bombina variegata</i> (Linnaeus, 1758)	LC	NT	-
BUFONIDAE			
<i>Bufo bufo</i> (Linnaeus, 1758)	LC	LC	-
<i>Pseudepidalea viridis</i> (Laurenti, 1768)	LC	LC	-
HYLIDAE			
<i>Hyla arborea</i> (Linnaeus, 1758)	LC	LC	-
RANIDAE			
<i>Rana dalmatina</i> Bonaparte, 1839	LC	LC	-
<i>Rana graeca</i> Boulenger, 1891	LC	NT	-
<i>Rana temporaria</i> Linnaeus, 1758	LC	NT	-
<i>Pelophylax ridibundus</i> (Palas, 1771)	LC	LC	-

*- Temple, H. J. & Cox, N. A. (2010). *European Red List of Amphibians*. Office for Official Publications of the European Communities, Luxembourg

Na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine nema izumrlih (Extinct) vrsta, kao ni kritično ugroženih (Threatened: Critical Endangered) vrsta vodozemaca. Nažalost, u kategoriji ugroženih (EN) vrsta moramo svrstati čovječiju ribicu jer državne institucije ne pokazuju dovoljno interesa za očuvanje postojećih lokalnih populacija, a pogotovu njihovih staništa tako da se njihov broj stalno smanjuje.

Tri vrste bosanskohercegovačkih vodozemaca neophodno je tretirati kao rizične (VU) jer je njihov broj u prirodi mali uz stalno smanjivanje broja jedinki i intenzivnije ugrožavanje staništa. Ovdje je neophodno istaći da i pored ne tako velikog broja ugroženih vrsta u fauni dnevnih leptira Bosne i Hercegovine (28,57%) tri bh. vrste treba smatrati niskorizičnim (NT), tj. u skorij budućnosti bi mogle postati ugrožene (Tab. 2.).

Tabela 11. Prijegled ugroženih vrsta u fauni vodozemaca u Federaciji Bosne i Hercegovine po kategorijama

EN (ugrožene)	1. <i>Proteus anguinus</i> .
VU (rizične)	2. <i>Salamandra atra</i> , 3. <i>Lissotriton vulgaris</i> , 4. <i>Triturus macedonicus</i> .
NT (niskorizične)	5. <i>Bombina variegata</i> , 6. <i>Rana graeca</i> , 7. <i>Rana temporaria</i> .

PREGLED VRSTA PO KATEGORIJAMA UGROŽENOSTI

Ugrožene vrste (en) u fauni vodozemaca u Federaciji Bosne i Hercegovine

Vrsta		<i>Proteus anguinus</i> Laurenti, 1768
IUCN kategorija	Evropski status	VU
	Verzija BiH	EN
Rasprostranjenost		<p><i>Proteus anguinus</i> je poznata sa lokaliteta: Bosanska Krupa (vrelo Krušnice), Grmeč-pl. (Lušci polje, Luška Palanka, vrelo Oko, pećina Suvaja, jama Bušljenica), Sanski Most (Dabarska pećina), Čapljinina (Trebižat, Doljani), Gabela, Ljubuški (Studenci, Tupoljak vrelo, Grab, Veljaci), Dabarsko polje, Trebinje (Resulbegovića bunar, Petrušića bunar, Jankovića bunar, Vrelo Lušac, Vrelo Studenac, Trebišnjica), Popovo polje (Petral, Gornje Poljice: Vrelo Glušac, Mostači: Vrelo Tućevac, selo Mareva Ljuta: izvor Pokrivenik, selo Rasovac – estavele: Meginja i Baba, Dubljani – estavela: Bezdno, Trnovica – estavela: Ratac, selo Tulje – estavele: Rupa-Struga-Mnator-Dolinica, Veličani – estavela: Babura, selo Zasad: Vrelo Oko, selo Grmljani – estavele: Pogorelica-Bezdan-Rigonjci-Kratina, Galičići, Drijenjani, Dubljani – estavela: Rivotina, selo Bugovina – estavele: Vučovnica i Šumet, selo Čvaljina – estavela: Baba, pećina Zgonjevo, Dračevo – estavele: Jamina i Jaretica, Zavala:</p>

	pećina Vjetrenica i izvor otoka Lukavac (Kotrošan, 2002; Lelo & Vesnić, 2011). Istraživanjima tokom zadnjih 15 godina autor je imao priliku tek sporadično vidjeti jedinke koje su mještani hvatali duž Popovog polja, odnosno u okolini Bosanske Krupe.
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kotrošan, D., 2002: Rasprostranjenje čovječije ribice (<i>Proteus anguinus</i> Laurenti, 1768) na području Bosne i Hercegovine. – <i>Naš Krš</i> 22(35): 57-65 2. Lelo, S., Vesnić, A. 2011: Revision of the checklist of Amphibians (Vertebrata, Amphibia) of Bosnia and Herzegovina. - <i>Natura Montenegrina</i> 10 (3): 245-257

Rizične vrste (vu) u fauni vodozemaca u Federaciji Bosne i Hercegovine

Vrsta		<i>Salamandraatra</i> Laurenti, 1768
IUCN kategorija	Evropski status	LC
	Verzija BiH	VU
Rasprostranjenost		<i>Salamandraatra</i> je vrsta poznata sa visokoplaninskih lokaliteta planina: Prenj i Čvrstica, mada postoji i nepouzdan podatak za planinu Treskavicu (Lelo, S., 2008; Šunje & Lelo, 2008; Lelo & Vesnić, 2011). Istraživanjima tokom zadnjih 15 godina autor je sa saradnicima imao priliku u više navrta konstatovati stabilne lokalne populaciju na planinama Prenj i čvrstica.
Reference		<ol style="list-style-type: none"> 1. Lelo, S., 2008: Sistematski prijedlog vodozemaca Bosne i Hercegovine. – Unutar. S. Lelo (urednik), Fauna Bosne i Hercegovine - Biosistematski prijedlogi . 4. Izmjenjeno i dopunjeno izdanje Udruženja za inventarizaciju i zaštitu životinja, Ilijaš, Kanton Sarajevo. 2. Šunje, E., Lelo, S. 2008: Vodozemci (Amphibia Linnaeus, 1758) na planini Prenj. – <i>Prilozi fauni Bosne i Hercegovine</i>, 4: 27-32 3. Lelo, S., Vesnić, A. 2011: Revision of the checklist of Amphibians (Vertebrata, Amphibia) of Bosnia and Herzegovina. - <i>Natura Montenegrina</i> 10 (3): 245-257

Vrsta		<i>Lissotritonvulgaris</i> (Linnaeus, 1758)
IUCN kategorija	Evropski status	LC
	Verzija BiH	VU
Rasprostranjenost		<i>Lissotritonvulgaris</i> je vrsta poznata sa lokaliteta: Bosanska Krupa, Bihać, Livno, Zavidovići, Zenica, Sarajevo, Konjic, Prenj-pl., Velež-pl., Popovo polje, Hutovo blato, Stolovi (Šunje & Lelo, 2008; Lelo & Vesnić, 2011). Istraživanjima tokom zadnjih 15 godina autor je pronašao jedinke ove vrste na brojnim mjestima u F BiH izuzev jugozapadnih područja.
Reference		<ol style="list-style-type: none"> 1. Šunje, E., Lelo, S. 2008: Vodozemci (Amphibia Linnaeus, 1758) na planini Prenj. – <i>Prilozi fauni Bosne i Hercegovine</i>, 4: 27-32 2. Lelo, S., Vesnić, A. 2011: Revision oft he checklist of Amphibians (Vertebrata, Amphibia) of Bosnia and Herzegovina. - <i>Natura Montenegrina</i> 10 (3): 245-257

Vrsta		<i>Triturus macedonicus</i> (Karaman, 1922)
IUCN kategorija	Evropski status	LC
	Verzija BiH	VU
Rasprostranjenost		<i>Triturus macedonicus</i> je vrsta poznata sa lokaliteta: Velika Kladuša, Bosanska Krupa, Bihać, Tuzla, Zavidovići, Gornji Vakuf, Sarajevo (Lelo & Vesnić, 2011). Istraživanjima tokom zadnjih 15 godina autor nije našao predstavnike ove vrste u F BiH.
Reference		1. Lelo, S., Vesnić, A. 2011: Revision of the checklist of Amphibians (Vertebrata, Amphibia) of Bosnia and Herzegovina. - <i>Natura Montenegrina</i> 10 (3): 245-25

1.6. Klasa Osteichthyes (košljoribe)

16.1. Pregled IUCN kategorizacije ugroženih vrsta/podvrsta riba u Federaciji Bosne i Hercegovine

Metodologija

Preliminarna pitanja za formular pripadajućih vrsta

1) Da li je fauna poznata i da li je moguće procijeniti distribuciju vrsta

Fauna je: a) vrlo dobro poznata (skoro sve lokalne populacije su evidentirane)

b) dobro poznata (distribucija je nepotpuno poznata)

c) osrednje poznata (fauna je procijenjena prema literaturi i iskustvu)

a) slabo poznata (za mnoge vrste ne postoje relevantni podaci)

2) Da li je moguća kvalitetna procjena trendova u populacijama

Moguća je: a) vrlo dobra procjena (raspoložemo podacima iz brojnih istraživanja)

b) dobra procjena (postoje kompjutorski podaci, moguća su poređenja)

c) osrednja procjena (na osnovu literature i vlastitog iskustva)

a) slaba procjena (za mnoge vrste ne postoje relevantni podaci)

3) Distribucija i veličina populacije određene vrste na prostoru je poznata

Poznata je: a) tačna distribucija vrste (u procentima datog prostora)

b) tačna distribucija vrste (u km²)

c) tačan broj lokalnih populacija vrste sa procjenom broja

d) aproksimativna procjena distribucije vrste

4) Fluktucija broja individua u lokalnim populacijama u posljednjih 15 godina na datom prostoru je poznata

Poznata je: a) tačna fluktucija povećanja/smanjenja broja individua (u procentima)

b) negativna fluktucija broja individua

5) Da li se ugrožena vrsta nalazi na nekom od zaštićenih područja

Poznata je: a) u okviru zaštićenih područja

b) nije poznata u okviru zaštićenih područja

Tabela 12. Predložene vrste za Crvenu listu riba u Federaciji Bosne i Hercegovine

TAKSON	IUCN kategorija		Crvena lista
	Evropski status	Verzija 3.1 BiH	
Red: Petromyzontiformes			
Familija: Petromyzontidae			
1. <i>Petromyzon marinus</i> Linnaeus, 1758	LC	DD	1
2. <i>Eudontomyzon danfordi</i> Regan, 1911	LC	NT	
3. <i>Eudontomyzon mariae</i> (Berg, 1931)	LC	NT	
4. <i>Lampetra fluviatilis</i> (Linnaeus, 1758)	LC	EN	2
5. <i>Lampetra planeri</i> (Bloch, 1784)	DD	EN	3
Red: Acipenseriformes			
Familija: Acipenseridae			
6. <i>Acipenser nudiventris</i> Lovetzky, 1828	CR	DD	
7. <i>Acipenser gueldenstaedtii</i> Brandt, 1833	CR	DD	
8. <i>Acipenser naccarii</i> Bonaparte, 1836	CR	EN	4
9. <i>Acipenser stellatus</i> Pallas, 1771	CR	DD	
10. <i>Acipenser sturio</i> Linnaeus, 1758	CR	CR	5
11. <i>Acipenser ruthenus</i> Linnaeus, 1758	VU	VU	6
12. <i>Huso huso</i> (Linnaeus, 1758)	CR	EN	7
Red: Clupeiformes			
Familija: Clupeidae			
13. <i>Alosa immaculata</i> Bennett, 1835	DD	DD	8
14. <i>Alosa agone</i> (Scopoli, 1786)	LC	DD	
Red: Salmoniformes			
Familija: Salmonidae			
15. <i>Salmo trutta</i> Linnaeus, 1758	LC	LC	
16. <i>Salmo marmoratus</i> Cuvier, 1829	LC	CR	9
17. <i>Salmo dentex</i> Heckel, 1852	DD	DD	
18. <i>Oncorhynchus mykiss</i> (Walbaum, 1792)	NE	LC	
19. <i>Salmo obtusirostris</i> (Heckel, 1851)	EN	CR	10
20. <i>Salvelinus alpinus</i> (Linnaeus, 1758)	LC	LC	
21. <i>Salvelinus fontinalis</i> (Mitchill, 1814)	NE	LC	
22. <i>Hucho hucho</i> (Linnaeus, 1758)	EN	EN	11
Familija: Thymallidae			
23. <i>Thymallus thymallus</i> Linnaeus, 1758	LC	LC	
Red: Esociformes			
Familija: Umbridae			
24. <i>Umbra krameri</i> Walbaum, 1792	VU	EN	12
Familija: Esocidae			
25. <i>Esox lucius</i> Linnaeus, 1758	LC	LC	
Red: Cypriniformes			
Familija: Cyprinidae			
26. <i>Rutilus basak</i> (Heckel, 1843)	LC	EN	13
27. <i>Rutilus rutilus</i> (Linnaeus, 1758)	LC	LC	
28. <i>Rutilus pigus</i> (La Cèpede, 1803)	LC	DD	14

29.	<i>Phoxinellus alepidotus</i> Heckel, 1843	EN	EN	15
30.	<i>Telestes metohiensis</i> (Steindachner, 1901)	VU	CR	16
31.	<i>Delminichthys ghetaldii</i> Steindachner, 1885	DD	EN	17
32.	<i>Delminichthys adspersus</i> (Heckel, 1843)	VU	EN	18
33.	<i>Leucaspius delineatus</i> (Heckel, 1843)	LC	VU	19
34.	<i>Leuciscus leuciscus</i> (Linnaeus, 1758)	LC	LC	
35.	<i>Squalius svallize</i> Heckel et Kner, 1852	VU	VU	20
36.	<i>Squalius cephalus</i> (Linnaeus, 1758)	LC	LC	
37.	<i>Leuciscus cephalus albus</i> Bonaparte, 1838	DD	LC	
38.	<i>Telestes souffia</i> (Risso, 1827)	LC	LC	
39.	<i>Telestes turskyi</i> (Heckel, 1843)	CR	CR	21
40.	<i>Squalius microlepis</i> Heckel, 1843	EN	CR	22
41.	<i>Leuciscus idus</i> (Linnaeus, 1758)	LC	LC	
42.	<i>Phoxinus phoxinus</i> (Linnaeus, 1758)	LC	LC	
43.	<i>Scardinius erythrophthalmus</i> (Linnaeus, 1758)	LC	LC	
44.	<i>Scardinius dergle</i> Heckel et Kner, 1858	NT	DD	
45.	<i>Scardinius plotizza</i> Heckel et Kner, 1858	LC	DD	23
46.	<i>Ctenopharyngodon idella</i> (Valenciennes, 1844)	NE	DD	
47.	<i>Aspius aspius</i> (Linnaeus, 1758)	LC	LC	
48.	<i>Tinca tinca</i> (Linnaeus, 1758)	LC	LC	
49.	<i>Chondrostoma nasus</i> (Linnaeus, 1758)	LC	LC	
50.	<i>Chondrostoma knerii</i> Heckel, 1843	VU	EN	24
51.	<i>Chondrostoma phoxinus</i> Heckel, 1843	EN	CR	25
52.	<i>Gobio gobio</i> (Linnaeus, 1758)	LC	LC	
53.	<i>Romanogobio albipinnatus</i> (Lukasch, 1933)	LC	DD	26
54.	<i>Romanogobio uranoscopus</i> (Agassiz, 1828)	LC	EN	27
55.	<i>Romanogobio kesslerii</i> (Dybowski, 1862)	LC	EN	28
56.	<i>Aulopyge huegelii</i> Heckel, 1843	EN	EN	29
57.	<i>Barbus barbatus</i> (Linnaeus, 1758)	LC	LC	
58.	<i>Barbus petenyi</i> Heckel, 1847	LC	LC	
59.	<i>Alburnus chalcoides</i> (Gueldenstaedt, 1772)	LC	LC	
60.	<i>Alburnus alburnus</i> (Linnaeus, 1758)	LC	LC	
61.	<i>Alburnus albidus</i> (Costa, 1838)	VU	LC	
62.	<i>Alburnoides bipunctatus</i> (Bloch, 1728)	NE	LC	
63.	<i>Blicca bjoerkna</i> (Linnaeus, 1758)	LC	LC	
64.	<i>Abramis brama</i> Linnaeus, 1758	LC	LC	
65.	<i>Abramis sapa</i> (Pallas, 1811)	LC	LC	
66.	<i>Ballerus ballerus</i> (Linnaeus, 1758)	LC	LC	
67.	<i>Vimba vimba</i> (Linnaeus, 1758)	LC	LC	
68.	<i>Pelecus cultratus</i> (Linnaeus, 1758)	LC	LC	
69.	<i>Rhodeus sericeus</i> (Pallas, 1776)	LC	LC	
70.	<i>Carassius carassius</i> Linnaeus, 1758	LC	LC	
71.	<i>Carassius auratus</i> Linnaeus, 1758	NE	LC	
72.	<i>Carassius gibelio</i> (Bloch, 1783)	NE	LC	
73.	<i>Cyprinus carpio</i> Linnaeus, 1758	VU	LC	
74.	<i>Hypophthalmichthys molitrix</i> Valenciennes, 1844	NT	LC	
75.	<i>Hypophthalmichthys nobilis</i> (Richardson, 1844)	DD	LC	
76.	<i>Pseudorasbora parva</i> (Temminck et Schegel, 1846)	LC	LC	

Familija: Cobitidae			
77. <i>Misgurnus fossilis</i> (Linnaeus, 1758)	LC	LC	
78. <i>Barbatula barbatula</i> (Linnaeus, 1758)	LC	LC	
79. <i>Cobitis elongatoides</i> Bacescu et Mayer, 1969	LC	LC	
80. <i>Cobitis narentana</i> Karaman, 1928	VU	VU	30
81. <i>Sabanejewia balcanica</i> (Karaman, 1922)	DD	DD	31
82. <i>Cobitis elongata</i> Heckel et Kner, 1858	LC	LC	
Familija: Siluridae			
83. <i>Silurus glanis</i> Linnaeus, 1758	LC	LC	
Familija: Ictaluridae			
84. <i>Ameiurus nebulosus</i> (Le Sueur, 1819)	NE	LC	
Red: Anguilliformes			
Familija: Anguillidae			
85. <i>Anguilla anguilla</i> (Linnaeus, 1758)	CR	LC	
Red: Gadiformes			
Familija: Gadidae			
86. <i>Lota lota</i> (Linnaeus, 1758)	LC	LC	
Red: Gasterosteiformes			
Familija: Gasterosteidae			
87. <i>Pungitius platygaster</i> (Kessler, 1859)	LC	LC	
88. <i>Gasterosteus aculeatus aculeatus</i> Linnaeus, 1758	LC	EN	32
Red: Syngnathiformes			
Familija: Syngnathidae			
89. <i>Syngnathus abaster</i> Risso, 1827	LC	DD	
Red: Cyprinodontiformes			
Familija: Poeciliidae			
90. <i>Gambusia affinis</i> (Baird et Girard, 1853)	NE	DD	
Familija: Cyprinodontidae			
91. <i>Aphanius fasciatus</i> (Humboldt et Valenciennes, 1821)	LC	DD	
Red: Mugiliformes			
Familija: Mugilidae			
92. <i>Mugil cephalus</i> Linnaeus, 1758	LC	LC	
93. <i>Liza aurata</i> (Risso, 1810)	LC	LC	
94. <i>Liza ramada</i> (Risso, 1826)	LC	LC	
95. <i>Liza saliens</i> (Risso, 1810)	LC	LC	
96. <i>Chelon labrosus</i> (Risso, 1826)	LC	LC	
Red: Perciformes			
Familija: Atherinidae			
97. <i>Atherina boyeri</i> Risso, 1810	LC	LC	
Familija: Moronidae			
98. <i>Dicentrarchus labrax</i> (Linnaeus, 1758)	LC	DD	
Familija: Centrarchidae			
99. <i>Lepomis gibbosus</i> (Linnaeus, 1758)	NE	NE	
Familija: Percidae			
100. <i>Gymnocephalus cernua</i> (Linnaeus, 1758)	LC	LC	
101. <i>Gymnocephalus schraetser</i> (Linnaeus, 1758)	LC	LC	
102. <i>Zingel zingel</i> (Linnaeus, 1766)	DD	VU	33
103. <i>Zingel streber</i> (Siebold, 1863)	LC	VU	34
104. <i>Sander lucioperca</i> (Linnaeus, 1758)	LC	LC	

105. <i>Sander volgensis</i> (Gmelin, 1789)	LC	LC	
106. <i>Perca fluviatilis</i> (Linnaeus, 1758)	LC	LC	
Familija: Sparidae			
107. <i>Sparus aurata</i> Linnaeus, 1758	NE	NE	
Familija: Blenniidae			
108. <i>Salaria fluviatilis</i> (Asso, 1801)	LC	VU	35
Familija: Gobiidae			
109. <i>Proterorhinus marmoratus</i> (Pallas, 1814)	LC	LC	
110. <i>Pomatoschistus canestrinii</i> (Ninni, 1882)	LC	LC	
111. <i>Neogobius fluviatilis</i> (Pallas, 1814)	LC	LC	
112. <i>Ponticola kessleri</i> (Gunther, 1861)	LC	DD	36
113. <i>Knipowitschia panizzae</i> (Verga, 1841)	LC	LC	
Red: Pleuronectiformes			
Familija: Pleuronectidae			
114. <i>Pleuronectes flesus</i> (Linnaeus, 1758)	LC	LC	
Familija: Cottidae			
115. <i>Cottus gobio</i> Linnaeus, 1758	LC	LC	

Kritično ugrožene vrste (CR)

TAKSON	IUCN kategorija		Crvena lista
	Evropski status	Verzija 3.1 BiH	
Red: Acipenseriformes			
Familija: Acipenseridae			
<i>Acipenser sturio</i> Linnaeus, 1758	CR	CR	
Red: Salmoniformes			
Familija: Salmonidae			
<i>Salmo marmoratus</i> Cuvier, 1817	LC	CR	
<i>Salmo obtusirostris</i> (Heckel, 1851)	EN	CR	
Red: Cypriniformes			
Familija: Cyprinidae			
<i>Telestes metohiensis</i> (Steindachner, 1901)	VU	CR	
<i>Telestes turskyi</i> (Heckel, 1843)	CR	CR	
<i>Squalius microlepis</i> (Heckel, 1843)	EN	CR	
<i>Chondrostoma phoxinus</i> Heckel, 1843	EN	CR	

Ugrožene vrste (EN)

TAKSON	IUCN kategorija		Crvena lista
	Evropski status	Verzija 3.1 BiH	
Red: Petromyzontiformes			
Familija: Petromyzontidae			
<i>Lampetra fluviatilis</i> (Linnaeus, 1758)	LC	EN	
<i>Lampetra planeri</i> (Bloch, 1784)	DD	EN	
Red: Acipenseriformes			
Familija: Acipenseridae			
<i>Acipenser naccarii</i> Bonaparte, 1836	CR	EN	
<i>Huso huso</i> (Linnaeus, 1758)	CR	EN	
Red: Salmoniformes			
Familija: Salmonidae			
<i>Hucho hucho</i> (Linnaeus, 1758)	EN	EN	
Red: Esociformes			
Familija: Umbridae			
<i>Umbra krameri</i> Walbaum, 1792	VU	EN	
Red: Cypriniformes			
Familija: Cyprinidae			
<i>Rutilus basak</i> (Heckel, 1843)	LC	EN	
<i>Phoxinellus alepidotus</i> Heckel, 1843	EN	EN	
<i>Phoxinellus pstrosii</i> Steindachner, 1882	DD	EN	
<i>Delminichthys ghetaldii</i> Steindachner, 1885	DD	EN	
<i>Delminichthys adpersus</i> (Heckel, 1843)	VU	EN	
<i>Chondrostoma knerii</i> Heckel, 1843	VU	EN	
<i>Romanogobio uranoscopus</i> (Agassiz, 1828)	LC	EN	
<i>Romanogobio kesslerii</i> (Dybowski, 1862)	LC	EN	
<i>Aulopyge huegelii</i> Heckel, 1841	EN	EN	
Red: Gasterosteiformes			
Familija: Gasterosteidae			
<i>Gasterosteus aculeatus</i> Linnaeus, 1758	LC	EN	

Rizične vrste (VU)

TAKSON	IUCN kategorija		Crvena lista
	Evropski status	Verzija 3.1 BiH	
Red: Acipenseriformes			
Familija: Acipenseridae			
<i>Acipenser ruthenus</i> Linnaeus, 1758	VU	VU	
Red: Cypriniformes			
Familija: Cyprinidae			
<i>Leucaspius delineatus</i> (Heckel, 1843)	LC	VU	
<i>Squalius svallize</i> Heckel et Kner, 1852	VU	VU	
Familija: Cobitidae			
<i>Cobitis narentana</i> Karaman, 1928	VU	VU	
Red: Perciformes			
Familija: Percidae			
<i>Zingel zingel</i> (Linnaeus, 1766)	DD	VU	
<i>Zingel streber</i> (Siebold, 1836)	LC	VU	
Familija: Blenniidae			
<i>Salaria fluviatilis</i> (Asso, 1801)	LC	VU	

Nedovoljno poznate vrste (DD)

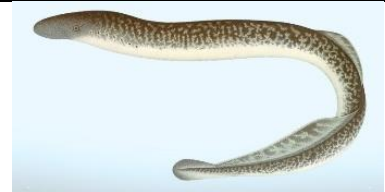
TAKSON	IUCN kategorija		Crvena lista
	Evropski status	Verzija 3.1 BiH	
Red: Petromyzontiformes			
Familija: Petromyzontidae			
<i>Petromyzon marinus</i> Linnaeus, 1758	LC	DD	
Red: Clupeiformes			
Familija: Clupeidae			
<i>Alosa immaculata</i> Bennett, 1835	DD	DD	
Red: Cypriniformes			
Familija: Cyprinidae			
<i>Rutilus pigus</i> (La Cepede, 1803)	LC	DD	
<i>Scardinius plotizza</i> Heckel et Kner, 1858	LC	DD	
<i>Romanogobio albipinnatus</i> (Lukasch, 1933)	LC	DD	
Familija: Cobitidae			
<i>Sabanejewia balcanica</i> (Karaman, 1922)	DD	DD?	
Familija: Gobiidae			
<i>Neogobius kessleri</i> (Gunther, 1861)	LC	DD	

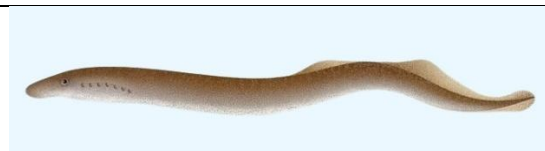
PREGLED PO KATEGORIJAMA UGROŽENOSTI

CYCLOSTOMATA

Red: Petromyzontiformes

Familija: Petromyzontidae

Vrsta	<i>Petromyzon marinus</i> Linnaeus, 1758	
Narodni naziv	Morska paklara	
Status	Nedovoljno poznata (DD)	
IUCN Red list	Least Concern (LC)	
CRO IUCN status	Nedovoljno poznata (DD)	
Rasprostranjenost	Donji tok Neretve	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. Taler, Z. (1953): Rasprostranjenje i popis slatkovodnih riba Jugoslavije. Glasnik Prir.muz.srpske zemlje. 2. Kosorić, Đ., Kapetanović, N., Škrijelj, R., Guzina, N., Mišić, N., Vukičević, S., Korjenić, E. (1991): Efekti izvršenih poribljavanja sliva rijeke Neretve sa planom i programom poribljavanja: istraživačka studija, BIUS, Sarajevo. 3. Vuković, T., Ivanović, B. (1971): <i>Slatkovodne ribe Jugoslavije</i>. Zemaljski muzej BiH. Sarajevo, Posebno izdanje. 4. Sofradžija, A. (2009): Slatkovodne ribe Bosne i Hercegovine. Vijeće kongresa bošnjačkih intelektualaca, Sarajevo. 	

Vrsta	<i>Lampetra fluviatilis</i> (Linnaeus, 1758)	
Narodni naziv	Riječna paklara	
Status	Ugrožena (EN)	
IUCN Red list	Least Concern (LC)	
CRO IUCN status	Nije na popisu	
Rasprostranjenost	Donji tok Neretve	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. Taler, Z. (1953): Rasprostranjenje i popis slatkovodnih riba Jugoslavije. Glasnik Prir.muz.srpske zemlje. 2. Kosorić, Đ., Kapetanović, N., Škrijelj, R., Guzina, N., Mišić, N., Vukičević, S., Korjenić, E. (1991): Efekti izvršenih poribljavanja sliva rijeke Neretve sa planom i programom poribljavanja: istraživačka studija, BIUS, Sarajevo. 3. Vuković, T., Ivanović, B. (1971): <i>Slatkovodne ribe Jugoslavije</i>. Zemaljski muzej BiH. Sarajevo, Posebno izdanje. 4. Sofradžija, A. (2009): Slatkovodne ribe Bosne i Hercegovine. Vijeće kongresa bošnjačkih intelektualaca, Sarajevo. 	

Vrsta	<i>Lampetra planeri</i> (Bloch, 1784)	
Narodni naziv	Potočna zmijuljica, Paklara	
Status	Ugrožena (EN)	
IUCN Red list	Nema podataka	
CRO IUCN status	Gotovo ugrožena (NT)	
Rasprostranjenost	Pritoke i rijeke Crnomorskog i Jadranskog sliva (F BiH)	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. Taler, Z. (1953): Rasprostranjenje i popis slatkovodnih riba Jugoslavije. Glasnik Prir.muz.srpske zemlje. 2. Vuković, T., Ivanović, B. (1971): <i>Slatkovodne ribe Jugoslavije</i>. Zemaljski muzej BiH. Sarajevo, Posebno izdanje. 3. Sofradžija, A., Hadžiselimović, R., Spahić, M., Škrijelj, R., Jažić, A., Zuko, A., Guzina, N., Trožić-Borovac, S., Korjenić, E., Hamzić, A. (2002): Ribarstveno – gospodarska osnova općine Bihać. Centar za ihtiologiju i ribarstvo, Prirodno-matematički fakultet Univerziteta u Sarajevu, Sarajevo. 4. Sofradžija, A., Hadžiselimović, R., Spahić, M., Škrijelj, R., Guzina, N., Trožić-Borovac, S., Korjenić, E., Hamzić, A. (2003): Ribarstveno-gospodarska osnova općine Gračanica SRD “DRIJENČA” – Gračanica. Centar za ihtiologiju i ribarstvo, Prirodno-matematički fakultet Univerziteta u Sarajevu, Sarajevo. 5. Sofradžija, A., Hadžiselimović, R., Spahić, M., Škrijelj, R., Guzina, N., Trožić-Borovac, S., Korjenić, E., Hamzić, A. (2003): Ribarstveno - gospodarska osnova Kantona Sarajevo. Centar za ihtiologiju i ribarstvo, Prirodno-matematički fakultet Univerziteta u Sarajevu, Sarajevo. 6. Sofradžija, A., Hadžiselimović, R., Spahić, M., Škrijelj, R., Guzina, N., Korjenić, E., Muzaferović, Š., Muhamedagić, S., Pojskić, N., Drešković, N. (2004): <i>Ribarstveno – gospodarska osnova općine Velika Kladuša</i>. Centar za ihtiologiju i ribarstvo, Prirodno-matematički fakultet Univerziteta u Sarajevu, Sarajevo. 7. Sofradžija, A., Hadžiselimović, R., Škrijelj, R., Spahić, M., Korjenić, E., Guzina, N., Zuko, A., Jažić, A., Muzaferović, Š., Muhamedagić, S., Sofradžija, A. (2004): <i>Ribarstveno - gospodarska osnova Općine Olovo</i>. Centar za ihtiologiju i ribarstvo, Prirodno-matematički fakultet Univerziteta u Sarajevu, Sarajevo. 5. Sofradžija, A. (2009): Slatkovodne ribe Bosne i Hercegovine. Vijeće kongresa bošnjačkih intelektualaca, Sarajevo. 	

OSTEICHTHYES

Red: Acipenseriformes

Familija: Acipenseridae

Vrsta	<i>Acipenser naccarii</i> Bonaparte, 1836	
Narodni naziv	Jadranska jesetra	
Status	Ugrožena (EN)	
IUCN Red list	Critical endangered (CR)	
CRO IUCN status	Kritično ugrožena (CR)	
Rasprostranjenost	Donji tok Neretve	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. Taler, Z. (1953): Rasprostranjenje i popis slatkovodnih riba Jugoslavije. Glasnik Prir.muz.srpske zemlje. 2. Vuković, T., Ivanović, B. (1971): <i>Slatkovodne ribe Jugoslavije</i>. Zemaljski muzej BiH. Sarajevo, Posebno izdanje. 3. Kosorić, Đ., Kapetanović, N., Škrijelj, R., Guzina, N., Mišić, N., Vukičević, S., Korjenić, E. (1991): Efekti izvršenih poribljavanja sliva rijeke Neretve sa planom i programom poribljavanja: istraživačka studija, BIUS, Sarajevo. 4. Sofradžija, A. (2009): Slatkovodne ribe Bosne i Hercegovine. Vijeće kongresa bošnjačkih intelektualaca, Sarajevo. 	

Vrsta	<i>Acipenser sturio</i> Linnaeus, 1758	
Naziv	Atlanska jesetra	
Status	Kritično ugrožena (CR)	
IUCN Red list	Critical endangered (CR)	
CRO IUCN status	Regionalno izumrla (RE)	
Rasprostranjenost	Donji tok Neretve	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. Taler, Z. (1953): Rasprostranjenje i popis slatkovodnih riba Jugoslavije. Glasnik Prir.muz.srpske zemlje. 2. Vuković, T., Ivanović, B. (1971): <i>Slatkovodne ribe Jugoslavije</i>. Zemaljski muzej BiH. Sarajevo, Posebno izdanje. 3. Kosorić, Đ., Kapetanović, N., Škrijelj, R., Guzina, N., Mišić, N., Vukičević, S., Korjenić, E. (1991): Efekti izvršenih poribljavanja sliva rijeke Neretve sa planom i programom poribljavanja: istraživačka studija, BIUS, Sarajevo. 4. Sofradžija, A. (2009): Slatkovodne ribe Bosne i Hercegovine. Vijeće kongresa bošnjačkih intelektualaca, Sarajevo. 	

Vrsta	<i>Acipenser ruthenus</i> Linnaeus, 1758	
Narodni naziv	Kečiga	
Status	Osjetljiva (VU)	
IUCN Red list	Vulnerable (VU)	
CRO IUCN status	Osjetljiva (VU)	
Rasprostranjenost	Rijeka Sava i donji tokovi njenih pritoka (F BiH)	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. Vuković, T., Ivanović, B. (1971): <i>Slatkovodne ribe Jugoslavije</i>. Zemaljski muzej BiH. Sarajevo, Posebno izdanje. 2. Sofradžija, A., Hadžiselimović, R., Spahić, M., Škrijelj, R., Jažić, A., Zuko, A., Guzina, N., Trožić-Borovac, S., Korjenić, E., Hamzić, A. (2002): <i>Ribarstvo – gospodarska osnova općine Bihać</i>. Centar za ihtiologiju i ribarstvo, Prirodno-matematički fakultet Univerziteta u Sarajevu, Sarajevo. 3. Sofradžija, A., Hadžiselimović, R., Spahić, M., Škrijelj, R., Guzina, N., Korjenić, E., Muzaferović, Š., Muhamedagić, S., Pojskić, N., Drešković, N. (2004): <i>Ribarstvo – gospodarska osnova općine Velika Kladuša</i>. Centar za ihtiologiju i ribarstvo, Prirodno-matematički fakultet Univerziteta u Sarajevu, Sarajevo. 4. Sofradžija, A. (2009): <i>Slatkovodne ribe Bosne i Hercegovine</i>. Vijeće kongresa bošnjačkih intelektualaca, Sarajevo. 	

Vrsta	<i>Huso huso</i> (Linnaeus, 1758)	
Narodni naziv	Moruna	
Status	Ugrožena (EN)	
IUCN Red list	Critical endangered (CR)	
CRO IUCN status	Regionalno izumrla (RE)	
Rasprostranjenost	Sava (Orašje - F BiH)	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. Vuković, T., Ivanović, B. (1971): <i>Slatkovodne ribe Jugoslavije</i>. Zemaljski muzej BiH. Sarajevo, Posebno izdanje. 2. Škrijelj, R., Sofradžija, A., Hadžiselimović, R., Korjenić, E., Guzina, N., Adrović, A., Muhamedagić, S., Mihaljica, M., Džano, A., Šljuka, S. (2005): <i>“Gospodarenje slatkovodnim ribljim resursima na pograničnim rijekama”</i>. Pilot studija s cjelovitim regionalnim pristupom. Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstava Sarajevo. 3. Sofradžija, A., Hadžiselimović, R., Redžić, S., Škrijelj, R., Korjenić, E., Guzina, N., Trožić-Borovac, S., Barudanović, S., Mujkić-Jerković, A., Muzaferović, Š., Trakić, S. (2005): <i>Ispitivanje kvaliteta površinskih voda na području sliva rijeke Save u FBiH</i>. Centar za ihtiologiju i ribarstvo, Prirodno-matematički fakultet Univerziteta u Sarajevu, Sarajevo. 4. Škrijelj, R., Sofradžija, A., Hadžiselimović, R., Spahić, M., Trožić-Borovac, S., Hafner, D., Korjenić, E., Đug, S., Muzaferović, Š., Drešković, N., Šljuka, S., Gajević, M., Mušović, A. (2009): <i>Definisanje referentnih uslova površinskih voda na slivu rijeke Save u FBiH prema kriterijumima okvirne direktive o vodama (2000/06/EC) i Zakona o</i> 	

	<p>vodama (Sl. Novine FBiH 70/06). Centar za ihtiologiju i ribarstvo, Prirodno-matematički fakultet Univerziteta u Sarajevu, Sarajevo.</p> <p>5. Škrijelj R., Sofradžija A., Hadžiselimović R., Korjenić E., Đug S., Mitrašinović M., Gajević M., Šljuka S. (2011): Ihtiološka istraživanja sliva rijeke Save u F BiH. Centar za ihtiologiju i ribarstvo, Prirodno-matematički fakultet Univerziteta u Sarajevu, Sarajevo.</p> <p>6. Sofradžija, A. (2009): Slatkovodne ribe Bosne i Hercegovine. Vijeće kongresa bošnjačkih intelektualaca, Sarajevo.</p>
--	--

Red: Clupeiformes

Familija: Clupeidae

Vrsta	<i>Alosa immaculata</i> Bennett, 1835	
Narodni naziv	Dunavska haringa	
Status	Nedovoljno poznata (DD)	
IUCN Red list	U Fishbase je nema pod ovim nazivom!!!	
CRO IUCN status	Nedovoljno poznata (DD)	
Rasprostranjenost	Rijeka Sava (F BiH – Orašje)	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. Vuković, T., Ivanović, B. (1971): <i>Slatkovodne ribe Jugoslavije</i>. Zemaljski muzej BiH. Sarajevo, Posebno izdanje. 2. Škrijelj, R., Sofradžija, A., Hadžiselimović, R., Korjenić, E., Guzina, N., Adrović, A., Muhamedagić, S., Mihaljica, M., Džano, A., Šljuka, S. (2005): "Gospodarenje slatkovodnim ribljim resursima na pograničnim rijekama". Pilot studija s cjelovitim regionalnim pristupom. Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstava u Sarajevu, Sarajevo. 3. Sofradžija, A., Hadžiselimović, R., Redžić, S., Škrijelj, R., Korjenić, E., Guzina, N., Trožić-Borovac, S., Barudanović, S., Mujkić-Jerković, A., Muzaferović, Š., Trakić, S. (2005): <i>Ispitivanje kvaliteta površinskih voda na području slivarijeke Save u FBiH</i>. Centar za ihtiologiju i ribarstvo, Prirodno-matematički fakultet Univerziteta u Sarajevu, Sarajevo. 4. Škrijelj, R., Sofradžija, A., Hadžiselimović, R., Spahić, M., Trožić-Borovac, S., Hafner, D., Korjenić, E., Đug, S., Muzaferović, Š., Drešković, N., Šljuka, S., Gajević, M., Mušović, A. (2009): Definisane referentnih uslova površinskih voda na slivu rijeke Save u FBiH prema kriterijumima okvirne directive o vodama (2000/06/EC) i Zakona o vodama (Sl. Novine FBiH 70/06). Centar za ihtiologiju i ribarstvo, Prirodno-matematički fakultet Univerziteta u Sarajevu, Sarajevo. 5. ŠkrijeljR., SofradžijaA., Hadžiselimović R., Korjenić E., Đug S., Mitrašinović M., Gajević M., Šljuka S. (2011): Ihtiološka istraživanja sliva rijeke Save u F BiH. Centar za ihtiologiju i ribarstvo, Prirodno-matematički fakultet Univerziteta u Sarajevu, Sarajevo. 6. Sofradžija, A. (2009): Slatkovodne ribe Bosne i Hercegovine. Vijeće kongresa bošnjačkih intelektualaca, Sarajevo. 	

Red: Salmoniformes
Familija: Salmonidae

Vrsta	<i>Salmo marmoratus</i> Cuvier, 1817	
Narodni naziv	Glavatica	
Status	Kritično ugrožena (CR)	
IUCN Red list	Least Concern (LC)	
CRO IUCN status	Kritično ugrožena (CR)	
Rasprostranjenost	Rijeka Neretva sa nekim pritokama	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. Karaman, S. (1926): Salmonidi Balkana. Glas. Skop. nauč. društva, 2 (1): 253-268. 2. Taler, Z. (1953): Rasprostranjenje i popis slatkovodnih riba Jugoslavije. Glasnik Prir.muz.srpske zemlje. 3. Čurčić, V. (1938): Neretva i njene pastrve (<i>Salmonidae</i>). Posebno izdanje, Sarajevo. 4. Vuković, T., Ivanović, B. (1971): <i>Slatkovodne ribe Jugoslavije</i>. Zemaljski muzej BiH. Sarajevo, Posebno izdanje. 5. Sofradžija, A., Hadžiselimović, R., Spahić, M., Škrijelj, R., Jažić, A., Guzina, N., Trožić-Borovac, S., Hafner, D., Korjenić, E., Kapetanović, T., Hamzić, A. (2003): Ribarstveno-gospodarska osnova OSR "KONJIC" – Konjic, UGSR "GLAVATICA" – Jablanica, UGSR "NERETVA" – Mostar. Centar za ihtiologiju i ribarstvo, Prirodno-matematički fakultet Univerziteta u Sarajevu, Sarajevo. 6. Sofradžija, A. (2009): Slatkovodne ribe Bosne i Hercegovine. Vijeće kongresa bošnjačkih intelektualaca, Sarajevo. 	

Vrsta	<i>Salmo obtusirostris</i> (Heckel, 1851)	
Narodni naziv	Neretvanska mehkousna pastrmka	
Status	Kritično ugrožena (CR)	
IUCN Red list	Endangered (EN)	
CRO IUCN status	Kritično ugrožena (CR)	
Rasprostranjenost	Usko područje sliva rijeke Neretve	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. Karaman, S. (1926): Salmonidi Balkana. Glas. Skop. nauč. društva, 2 (1): 253-268. 2. Čurčić, V. (1938): Neretva i njene pastrve (<i>Salmonidae</i>). Posebno izdanje, Sarajevo. 3. Taler, Z. (1953): Rasprostranjenje i popis slatkovodnih riba Jugoslavije. Glasnik Prir.muz.srpske zemlje. 4. Kosorić, Đ., Vuković, T. (1966): <i>Ribe rijeke Bune</i>. Zemaljski muzej Bosne i Hercegovine, Sarajevo, Glasnik Zemaljskog muzeja, prirodne nauke, V, 180-190. 5. Kosorić, Đ., Vuković, T., Kapetanović, N., Guzina, N., Mikavica, D. (1983): Sastav naselja riba Neretve u Bosni i Hercegovini. Godišnjak Biol. Ins. Univ. u Sarajevu, 36: 117-128. 6. Berberović Lj., Curić M., Hadžiselimović R., Sofradžija A. (1970): Hromosomska garnitura neretvanske mekousne (<i>Salmo thymu sobtusisrostris oxirhynchus</i> /Steind/). Genetika 2 (1): 55-63. 7. Berberović Lj., Sofradžija A. (1972): Pregled podataka o hromosomskim 	

	<p>garniturama slatkovodnih riba Jugoslavije. <i>Ichthyologia</i>, 4 (3) : 1-21.</p> <p>8. Vuković, T., Ivanović, B. (1971): <i>Slatkovodne ribe Jugoslavije</i>. Zemaljski muzej BiH. Sarajevo, Posebno izdanje.</p> <p>9. Sofradžija, A., Hadžiselimović, R., Spahić, M., Škrijelj, R., Jažić, A., Guzina, N., Trožić-Borovac, S., Hafner, D., Korjenić, E., Kapetanović, T., Hamzić, A. (2003): <i>Ribarstveno-gospodarska osnova OSR "KONJIC" – Konjic, UGSR "GLAVATICA" – Jablanica, UGSR "NERETVA" – Mostar</i>. Centar za ihtiologiju i ribarstvo, Prirodno-matematički fakultet Univerziteta u Sarajevu, Sarajevo.</p> <p>10. Sofradžija, A. (2009): <i>Slatkovodne ribe Bosne i Hercegovine</i>. Vijeće kongresa bošnjačkih intelektualaca, Sarajevo.</p>
--	--

Vrsta	<i>Hucho hucho</i> (Linnaeus, 1758)	
Narodni naziv	Mladica	
Status	Ugrožena (EN)	
IUCN Red list	Endangered (EN)	
CRO IUCN status	Ugrožena (EN)	
Rasprostranjenost	Drina, Vrbas, Una, te gornji tok Bosne (F BiH)	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> Vuković, T., Ivanović, B. (1971): <i>Slatkovodne ribe Jugoslavije</i>. Zemaljski muzej BiH. Sarajevo, Posebno izdanje. Aganović, M., Kapetanović, N., Sofradžija, A., Vuković, T., Zubčević, O., Čanković, M., Kaćanski, D. (1973): <i>Ribarskaosnova: zajednica korisnika ribljeg fonda "Vrbas" - Jajce</i>. Biološki institute Univerziteta u Sarajevu. Karaman, S. (1926): <i>SalmonidiBalkana</i>. Glas. Skup. nauč. društva, 2 (1): 253-268. Kosorić, Đ. (1976): Mješovite populacije riba kao biološki parameter kvaliteta vode gornjeg toka rijeke Bosne u oblasti narušenoj eksploatacijom uglja i industrijom. <i>Glasnik Zemaljskog muzeja u BiH, prirodne nauke</i>, XV: 201-214. Kosorić, Đ., Kapetanović, N., Guzina, N., Mikavica, D., Kaćanski, D., Ratković, V., Blagojević, S., Hafner, D., Čanković, M. (1983): <i>Ribarska osnova: za ribolovno područje "Bosna I"</i>. Biološki institut Univerziteta u Sarajevu, Sarajevo. Kosorić, Đ., Kapetanović, N., Zubčević, O., Sofradžija, A. (1972): <i>Zajednicaribolovnogpodručja "Bosna" – Sarajevo: ribarskaosnova</i>. Biološki institut Univerziteta u Sarajevu, Sarajevo. Kosorić, Đ., Mikavica, D. (1981): Populacije riba rijeke Krivaje. <i>Godišnjak Biol. Ins. Univ. u Sarajevu</i>, 34: 57-71. Mikavica, D., Sofradžija, A., Dizdarević, F. (1991): <i>Ekološko-ihtiološke karakteristike rijeke Drine</i>. Poljoprivredni fakultet Univerziteta u Sarajevu. Mučibabić, S., Ed. (1967): <i>Kompleksna limnološka istraživanja sliva rijeke Bosne</i>. Biološki institut Univerziteta u Sarajevu, Sarajevo. Sofradžija A. (1979): The chromosome of <i>Hucho hucho</i> (L.). Third European Ichthyological Congress, Warszawa. Korjenić, E., Hadžiselimović, R., Škrijelj, R., Spahić, M., G., Narcisa, Borovac-Trožić, S., Đug, S., Šljuka, S. (2007): <i>Ribarstveno – gospodarska osnova Bosansko-podrinjskog kantona</i>. Centar za ihtiologiju i ribarstvo, Prirodno-matematički fakultet Univerziteta u Sarajevu, Sarajevo. 	

	<p>12. Mikavica D., Sofradžija A., Dizdarević F. (1991): Kvalitativni i kvantitativni sastav populacija riba rijeke Drine. Veterinaria, 40 (1-2): 133-141.</p> <p>13. Sofradžija, A. (2009): Slatkovodne ribe Bosne i Hercegovine. Vijeće kongresa bošnjačkih intelektualaca, Sarajevo.</p>
--	---

Red: Esociformes
Familija: Umbridae

Vrsta	<i>Umbrakrameri</i> Walbaum, 1792	
Narodni naziv	Crnka, Rapa	
Status	Ugrožena (EN)	
IUCN Red list	Vulnerable (VU)	
CRO IUCN status	Ugrožena (EN)	
Rasprostranjenost	Bare sjeveroistočne BIH (F BiH)	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. Karaman, S. (1928): Prilog ihtiologiji Jugoslavije. I Glas. Skop. nauč. društva, 6 (2): 147-176. 2. Kosorić, Đ., Kačanski, D. (1959): Prilog ihtio-biološkom poznavanju gornjeg sliva rijeke Usore. Ribarstvo Jugoslavije, XIV (2): 31-35. 3. Vuković, T., Ivanović, B. (1971): <i>Slatkovodne ribe Jugoslavije</i>. Zemaljski muzej BiH. Sarajevo, Posebno izdanje. 4. Škrijelj, R., Sofradžija, A., Hadžiselimović, R., Korjenić, E., Guzina, N., Adrović, A., Muhamedagić, S., Mihaljica, M., Džano, A., Šljuka, S. (2005): "Gospodarenje slatkovodnim ribljim resursima na pograničnim rijekama". Pilot studija s cjelovitim regionalnim pristupom. Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstava u Sarajevu, Sarajevo. 5. Sofradžija, A., Hadžiselimović, R., Redžić, S., Škrijelj, R., Korjenić, E., Guzina, N., Trožić-Borovac, S., Barudanović, S., Mujkić-Jerković, A., Muzaferović, Š., Trakić, S. (2005): <i>Ispitivanje kvaliteta površinskih voda na području sliva rijeke Save u FBiH</i>. Centar za ihtiologiju i ribarstvo, Prirodno-matematički fakultet Univerziteta u Sarajevu, Sarajevo. 6. Škrijelj, R., Sofradžija, A., Hadžiselimović, R., Spahić, M., Trožić-Borovac, S., Hafner, D., Korjenić, E., Đug, S., Muzaferović, Š., Drešković, N., Šljuka, S., Gajević, M., Mušović, A. (2009): Definisanje eferentnih uslova površinskih voda na slivu rijeke Save u F BiH prema kriterijumima okvirne direktive o vodama (2000/06/EC) i Zakona o vodama (Sl. Novine FBiH 70/06). Centar za ihtiologiju i ribarstvo, Prirodno-matematički fakultet Univerziteta u Sarajevu, Sarajevo. 7. Škrijelj, R., Sofradžija, A., Hadžiselimović, R., Korjenić, E., Đug, S., Mitrašinović, M., Gajević, M., Šljuka, S. (2011): Ihtiološka istraživanja sliva rijeke Save u F BiH. Centar za ihtiologiju i ribarstvo, Prirodno-matematički fakultet Univerziteta u Sarajevu, Sarajevo. 8. Sofradžija, A. (2009): Slatkovodne ribe Bosne i Hercegovine. Vijeće kongresa bošnjačkih intelektualaca, Sarajevo. 	

Red: Cypriniformes
Familija: Cyprinidae

Vrsta	<i>Rutilus basak</i> (Heckel, 1843)	
Narodni naziv	Žutalj, Masnica	
Status	Ugrožena (EN)	
IUCN Red list	Least Concern (LC)	
CRO IUCN status	Gotovo ugrožena (NT)	
Rasprostranjenost	Donji tok Neretve, Buni, Bregavi, Krupi, te Hutovom blatu	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. Aganović, M., Ed. (1974): <i>Gospodarska osnova ribarstvene akumulacije Buško blato i kompezacionom bazenu Lipa</i>. Biološki institut Univerziteta Sarajevo, Sarajevo. 2. Vuković, T., Ivanović, B. (1971): <i>Slatkovodne ribe Jugoslavije</i>. Zemaljski muzej BiH. Sarajevo, Posebno izdanje. 3. Aganović, M., Kapetanović, N. (1987): Uzrasna struktura u populacijama nekih vrsta riba iz rijeke Neretve. <i>Ichthyologia</i>, 10 (1): 1-7. 4. Karaman, S. (1928): Prilog ihtiologiji Jugoslavije. I Glas. Skop. nauč. društva, 6 (2): 147-176. 5. Kosorić, Đ. (1978): Sastav populacije riba Hutova blata. <i>Godišnjak Biol. Ins. Univ. u Sarajevu</i>, XXXI: 69-81. 6. Kosorić, Đ., Vuković, T. (1966): <i>Ribe rijeke Bune</i>. Zemaljski muzej Bosne i Hercegovine, Sarajevo, <i>Glasnik Zemaljskog muzeja, prirodne nauke</i>, V, 180-190. 7. Kosorić, Đ., Vuković, T., Kapetanović, N., Guzina, N., Mikavica, D. (1983): Sastav naselja riba Neretve u Bosni i Hercegovini. <i>Godišnjak Biol. Ins. Univ. u Sarajevu</i>, 36: 117-128. 8. Taler, Z. (1953): Rasprostranjenje i popis slatkovodnih riba Jugoslavije. <i>Glasnik Prir.muz.srpske zemlje</i>. 9. Sofradžija, A. (2009): <i>Slatkovodne ribe Bosne i Hercegovine</i>. Vijeće kongresa bošnjačkih intelektualaca, Sarajevo. 	

Vrsta	<i>Rutilus pigus</i> (La Cepede, 1803)	
Narodni naziv	Plotica	
Status	Nedovoljno poznata (DD)	
IUCN Red list	Least Concern (LC)	
CRO IUCN status	Gotovo ugrožena(NT)	
Rasprostranjenost	Nizijske vode Crnomorskog sliva (F BiH)	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. Vuković, T., Ivanović, B. (1971): <i>Slatkovodne ribe Jugoslavije</i>. Zemaljski muzej BiH. Sarajevo, Posebno izdanje. 2. Sofradžija, A., Hadžiselimović, R., Spahić, M., Škrijelj, R., Jažić, A., Zuko, A., Guzina, N., Trožić-Borovac, S., Korjenić, E., Hamzić, A. (2002): <i>Ribarstvo – gospodarska osnova općine Bihać</i>. Centar za ihtiologiju i ribarstvo, Prirodno-matematički fakultet Univerziteta u Sarajevu, Sarajevo. 3. Sofradžija, A., Hadžiselimović, R., Spahić, M., Škrijelj, R., Guzina, N., Trožić-Borovac, S., Korjenić, E., Hamzić, A. (2003): <i>Ribarstvo-gospodarska osnova općine Gračanica SRD "DRIJENČA" – Gračanica</i>. Centar za ihtiologiju i ribarstvo, Prirodno-matematički fakultet Univerziteta u Sarajevu, Sarajevo. 4. Sofradžija, A., Hadžiselimović, R., Spahić, M., Škrijelj, R., Guzina, N., Korjenić, E., Muzaferović, Š., Muhamedagić, S., Pojskić, N., Drešković, N. (2004): <i>Ribarstvo – gospodarska osnova općine Velika Kladuša</i>. Centar za ihtiologiju i ribarstvo, Prirodno-matematički fakultet Univerziteta u Sarajevu, Sarajevo. 5. Sofradžija, A. (2009): <i>Slatkovodne ribe Bosne i Hercegovine</i>. Vijeće kongresa bošnjačkih intelektualaca, Sarajevo. 	

Vrsta	<i>Phoxinellus alepidotus</i> Heckel, 1843	
Narodni naziv	Pijurica	
Status	Ugrožena (EN)	
IUCN Red list	Endangered (EN)	
CRO IUCN status	Nedovoljno poznata (DD)	
Rasprostranjenost	Neke ponornice Jadranskog sliva	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. Vuković, T., Ivanović, B. (1971): <i>Slatkovodne ribe Jugoslavije</i>. Zemaljski muzej BiH. Sarajevo, Posebno izdanje. 2. Škrijelj, R. (1991): <i>Stanje populacija riba Jablaničkog jezera: magistarski rad</i>. Prirodoslovno-matematski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb. 3. Škrijelj, R. (1995): <i>Uporedna studija kvalitativnog i kvantitativnog sastava ihtiofaune neretvanskih hidroakumulacija: doktorska disertacija</i>. Prirodno-matematički fakultet Univerziteta u Sarajevu, Sarajevo. 4. Škrijelj, R. (2002): <i>Populacije riba neretvanskih jezera: ihtiološka monografija</i>. Prirodno-matematički fakultet Sarajevo, Sarajevo. 5. Sofradžija, A. (2009): <i>Slatkovodne ribe Bosne i Hercegovine</i>. Vijeće kongresa bošnjačkih intelektualaca, Sarajevo. 	

Vrsta	<i>Telestes metohiensis</i> (Steindachner, 1901)	
Narodni naziv	Gatačka gaovica	
Status	Kritično ugrožena (CR)	
IUCN Red list	Vulnerable (VU)	
CRO IUCN status	Regionalno izumrla (RE)	
Rasprostranjenost	Ponornice Dabarskog polja (F BiH)	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. Vuković, T., Ivanović, B. (1971): <i>Slatkovodne ribe Jugoslavije</i>. Zemaljski muzej BiH. Sarajevo, Posebno izdanje. 2. Berberović Lj., Hadžiselimović R., Sofradžija A. (1969): Prvi rezultati istraživanja hromosomskih garnitura trebinjske i gatačke gaovice (<i>Paraphoxinus pstrossi</i> Steind. i <i>P. methiensis</i> Steind). <i>Ichthyologia I</i> (I): 11 – 18. 3. Sofradžija, A. (2009): <i>Slatkovodne ribe Bosne i Hercegovine</i>. Vijeće kongresa bošnjačkih intelektualaca, Sarajevo. 	

Vrsta	<i>Delminichthys ghetaldii</i> Steindachner, 1885	
Narodni naziv	Popovska gaovica	
Status	Ugrožena (EN)	
IUCN Red list	Nema podataka	
CRO IUCN status	Ugrožena (EN)	
Rasprostranjenost	Ponornice Hercegovine	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. Vuković, T., Ivanović, B. (1971): <i>Slatkovodne ribe Jugoslavije</i>. Zemaljski muzej BiH. Sarajevo, Posebno izdanje. 2. Vuković T., Sofradžija A. (1986): Endemična ihtiofauna Bosne i Hercegovine i problemi njene zaštite. Naučni skup: "Zaštita endema u živom svijetu Jugoslavije", Akademija nauka i umjetnosti BiH, Posebna izdanja, Knjiga 14:39-43. 3. Sofradžija, A. (2009): <i>Slatkovodne ribe Bosne i Hercegovine</i>. Vijeće kongresa bošnjačkih intelektualaca, Sarajevo. 	

Vrsta	<i>Delminichthys adspersus</i> (Heckel, 1843)	
Narodni naziv	Imotska gaovica	
Status	Ugrožena (EN)	
IUCN Red list	Vulnerable (VU)	
CRO IUCN status	Osjetljiva (VU)	
Rasprostranjenost	Ponornice zapadne Hercegovine	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. Sofradžija A., Berberović Lj., Pavlović B. (1971) : Upporedna kariološka istraživanja vrste <i>Paraphoxinus alepidotus</i>, <i>P. adspersus</i>, <i>P. pstrossi</i>, <i>P. metohiensis</i> i <i>P. croaticus</i>. Godišnjak Biol. Inst. Univ. , Sarajevo, 25: 135-173. 2. Berberović Lj., Hadžiselimović R., Pavlović B., Sofradžija A. (1971): Osnovni uporedni podaci o hromosomskim garniturama vrsta <i>Paraphoxinus adspersus</i> (Heckel 1843) i <i>Paraphoxinus Croaticus</i> (Steind 1865). Ichthyologia 3 (1): 2-11. 3. Vuković, T., Ivanović, B. (1971): <i>Slatkovodne ribe Jugoslavije</i>. Zemaljski muzej BiH. Sarajevo, Posebno izdanje. 4. Sofradžija, A. (2009): Slatkovodne ribe Bosne i Hercegovine. Vijeće kongresa bošnjačkih intelektualaca, Sarajevo. 	

Vrsta	<i>Leucaspius delineatus</i> (Heckel, 1843)	
Narodni aziv	Bjelica, Bjelka	
Status	Osjetljiva (VU)	
IUCN Red list	Least Concern (LC)	
CRO IUCN status	Osjetljiva (VU)	
Rasprostranjenost	Rijeka Sava i donji tokovi njenih pritoka (F BiH)	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. Vuković, T., Ivanović, B. (1971): <i>Slatkovodne ribe Jugoslavije</i>. Zemaljski muzej BiH. Sarajevo, Posebno izdanje. 2. Škrijelj, R., Sofradžija, A., Hadžiselimović, R., Korjenić, E., Guzina, N., Adrović, A., Muhamedagić, S., Mihaljica, M., Džano, A., Šljuka, S. (2005): “<i>Gospodarenje slatkovodnim ribljim resursima na pograničnim rijekama</i>”. Pilot studija s cjelovitim regionalnim pristupom. Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstava u Sarajevu, Sarajevo. 3. Sofradžija, A., Hadžiselimović, R., Redžić, S., Škrijelj, R., Korjenić, E., Guzina, N., Trožić-Borovac, S., Barudanović, S., Mujkić-Jerković, A., Muzaferović, Š., Trakić, S. (2005): <i>Ispitivanje kvaliteta površinskih voda na području sliva rijeke Save u FBiH</i>. Centar za ihtiologiju i ribarstvo, Prirodno-matematički fakultet Univerziteta u Sarajevu, Sarajevo. 4. Škrijelj, R., Sofradžija, A., Hadžiselimović, R., Spahić, M., Trožić-Borovac, S., Hafner, D., Korjenić, E., Đug, S., Muzaferović, Š., Drešković, N., Šljuka, S., Gajević, M., Mušović, A. (2009): Definisavanje referentnih uslova 	

	<p>površinskih voda na slivu rijeke Save u FBiH prema kriterijumima okvirne directive o vodama (2000/06/EC) i Zakona o vodama (Sl. Novine FBiH 70/06). Centar za ihtiologiju i ribarstvo, Prirodno-matematički fakultet Univerziteta u Sarajevu, Sarajevo.</p> <p>5. Škrijelj R., Sofradžija A., Hadžiselimović R., Korjenić E., Đug S., Mitrašinović M., Gajević M., Šljuka S. (2011): Ihtiološka istraživanja sliva rijeke Save u F BiH. Centar za ihtiologiju i ribarstvo, Prirodno-matematički fakultet Univerziteta u Sarajevu, Sarajevo.</p> <p>6. Sofradžija, A. (2009): Slatkovodne ribe Bosne i Hercegovine. Vijeće kongresa bošnjačkih intelektualaca, Sarajevo.</p>
--	--

Vrsta	<i>Squalius svallize</i> Heckel et Kner, 1852	
Narodni naziv	Strugač, Sval	
Status	Osjetljiva (VU)	
IUCN Red list	Vulnerable (VU)	
CRO IUCN status	Osjetljiva (VU)	
Rasprostranjenost	Neretva i pritoke	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. Aganović, M., Vuković, T., Kapetanović, N. (1966): Ihtio fauna Jablaničke vodene akumulacije. Ribarstvo Jugoslavije, 21 (5): 92-95. 2. Vuković, T., Ivanović, B. (1971): <i>Slatkovodne ribe Jugoslavije</i>. Zemaljski muzej BiH. Sarajevo, Posebno izdanje. 3. Kaćanski, D., Kosorić, Đ., Čepić, V. (1977): O ishrani nekih vrsta riba u slivu rijeke Neretve (od Uloga do Mostara). Ichthyologia, 9 (1): 31-45. 4. Kosorić, Đ. (1978): Sastav populacije riba Hutova blata. Godišnjak Biol. Ins. Univ. u Sarajevu, XXXI: 69-81. 5. Kosorić, Đ., Vuković, T., Kapetanović, N., Guzina, N., Mikavica, D. (1983): Sastav naselja riba Neretve u Bosni i Hercegovini. Godišnjak Biol. Ins. Univ. u Sarajevu, 36: 117-128. 6. Sofradžija, A., Hadžiselimović, R., Škrijelj, R., Guzina, N., Trožić-Borovac, S., Korjenić, E., Hamzić, A. (2002): <i>Stanje ribljeg fonda i efekti poribljavanja u akumulaciji HE "Grabovica"</i>. Centar za ihtiologiju i ribarstvo Prirodno-matematičkog fakulteta Univerziteta u Sarajevu, Sarajevo. 7. Sofradžija, A., Hadžiselimović, R., Spahić, M., Škrijelj, R., Guzina, N., Trožić-Borovac, S., Korjenić, E., Hafner, D., Kapetanović, T., Hamzić, A. (2003): <i>Program za procjenu efekata dosadašnjih poribljavanja sliva rijeke Neretve i revizija programa poribljavanja sa planom i programom budućih poribljavanja</i>. Centar za ihtiologiju i ribarstvo Prirodno-matematičkog fakulteta Sarajevo, Sarajevo. 8. Sofradžija, A., Hadžiselimović, R., Spahić, M., Škrijelj, R., Jažić, A., Guzina, N., Trožić-Borovac, S., Korjenić, E., Hafner, D., Kapetanović, T., Hamzić, A. (2003): <i>Ribarstveno-gospodarska osnova OSR "Konjic" – Konjic, UGSR "Glavatica" – Jablanica i UGSR "Neretva" – Mostar</i>. Centar za ihtiologiju i ribarstvo Prirodno-matematičkog fakulteta Sarajevo, Sarajevo. 9. Škrijelj, R. (2002): <i>Populacije riba neretvanskih jezera: ihtiološka monografija</i>. Prirodno-matematički fakultet Sarajevo, Sarajevo. 10. Sofradžija, A. (2009): Slatkovodne ribe Bosne i Hercegovine. Vijeće kongresa bošnjačkih intelektualaca, Sarajevo. 	

Vrsta	<i>Telestes turskyi</i> (Heckel, 1843)	
Narodni naziv	Turski klijen	
Status	Kritično ugrožena (CR)	
IUCN Red list	Critical endangered (CR)	
CRO IUCN status	Kritično ugrožena (CR)	
Rasprostranjenost	Neke vode jugozapadne Bosne	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. Sofradžija A. (1981): Karyological investigation on the hybrid <i>Leuciscus turskvi</i> X <i>Scardinius erythrophthalmus</i>. International Symposium "The problems of fish hybridization", Sarajevo, October 5-8 (1981). Resimea of the papers, p:72-73. 2. Karaman, S. (1928): Prilog ihtiologiji Jugoslavije. I Glas. Skop. nauč. društva, 6 (2): 147-176. 3. Taler, Z. (1953): Rasprostranjenje i popis slatkovodnih riba Jugoslavije. Glasnik Prir.muz.srpske zemlje. 4. Vuković, T., Ivanović, B. (1971): <i>Slatkovodne ribe Jugoslavije</i>. Zemaljski muzej BiH. Sarajevo, Posebno izdanje. 5. Sofradžija, A. (2009): Slatkovodne ribe Bosne i Hercegovine. Vijeće kongresa bošnjačkih intelektualaca, Sarajevo. 	

Vrsta	<i>Squalius microlepis</i> (Heckel, 1843)	
Narodni naziv	Makal	
Status	Kritično ugrožena (CR)	
IUCN Red list	Endangered (EN)	
CRO IUCN status	Kritično ugrožena (CR)	
Rasprostranjenost	Usko područje jugozapadne Bosne (Livanjsko polje, Buško i Blidinjsko jezero)	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. Taler, Z. (1953): Rasprostranjenje i popis slatkovodnih riba Jugoslavije. Glasnik Prir.muz.srpske zemlje. 2. Vuković, T., Ivanović, B. (1971): <i>Slatkovodne ribe Jugoslavije</i>. Zemaljski muzej BiH. Sarajevo, Posebno izdanje. 3. Sofradžija, A. (2009): Slatkovodne ribe Bosne i Hercegovine. Vijeće kongresa bošnjačkih intelektualaca, Sarajevo. 	

Vrsta	<i>Scardinius plotizza</i> Heckel et Kner, 1858	
Narodni naziv	Peškelj, Lola	
Status	Nedovoljno poznata (DD)	
IUCN Red list	Least Concern (LC)	
CRO IUCN status	Nedovoljno poznata (DD)	
Rasprostranjenost	Donji dio sliva Neretve	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. Taler, Z. (1953): Rasprostranjenje i popis slatkovodnih riba Jugoslavije. Glasnik Prir.muz.srpske zemlje. 2. Vuković, T., Ivanović, B. (1971): <i>Slatkovodne ribe Jugoslavije</i>. Zemaljski muzej BiH. Sarajevo, Posebno izdanje. 3. Kosorić, Đ., Kapetanović, N., Škrijelj, R., Guzina, N., Mišić, N., Vukičević, S., Korjenić, E. (1991): Efekti izvršenih poribljavanja sliva rijeke Neretve sa planom i programom poribljavanja: istraživačka studija, BIUS, Sarajevo. 4. Sofradžija, A. (2009): Slatkovodne ribe Bosne i Hercegovine. Vijeće kongresa bošnjačkih intelektualaca, Sarajevo. 	

Vrsta	<i>Chondrostoma knerii</i> Heckel, 1843	
Narodni naziv	Podustva, Dalmatinski škobalj	
Status	Ugrožena (EN)	
IUCN Red list	Vulnerable (VU)	
CRO IUCN status	Ugrožena (EN)	
Rasprostranjeno st	Donji tok Neretve, Buna, Hutovo blato	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. Aganović, M., Ed. (1974): <i>Gospodarska osnovna ribarstvena akumulacija Buškoblato i kompezaciona baza nuLipa</i>. Biološki institut Univerziteta Sarajevo, Sarajevo. 2. Vuković, T., Ivanović, B. (1971): <i>Slatkovodne ribe Jugoslavije</i>. Zemaljski muzej BiH. Sarajevo, Posebno izdanje. 3. Kosorić, Đ. (1978): Sastav populacije riba Hutova blata. Godišnjak Biol. Ins. Univ. u Sarajevu, XXXI: 69-81. 4. Kosorić, Đ., Vuković, T., Kapetanović, N., Guzina, N., Mikavica, D. (1983): Sastav naselja riba Neretve u Bosni i Hercegovini. Godišnjak Biol. Ins. Univ. u Sarajevu, 36: 117-128. 5. Taler, Z. (1953): Rasprostranjenje i popis slatkovodnih riba Jugoslavije. Glasnik Prir.muz.srpske zemlje. 6. Berberović Lj., Hadžiselimović R., Sofradžija A. (1970): Uporedni pregled osnovnih podataka o hromosomu podbile (<i>Chondrostoma phoxinus</i> Heckel) i podustave (<i>Chondrostoma kneri</i> Heckel). Ichthyologia 2 (1): 25-30. 7. Sofradžija, A. (2009): Slatkovodne ribe Bosne i Hercegovine. Vijeće kongresa bošnjačkih intelektualaca, Sarajevo. 	

Vrsta	<i>Chondrostoma phoxinus</i> Heckel, 1843	
Narodni naziv	Podbila	
Status	Kritično ugrožena (CR)	
IUCN Red list	Endangered (EN)	
CRO IUCN status	Kritično ugrožena (CR)	
Rasprostranjenost	Ponornice Glamočkog, Livanjskog i Duvanjskog polja, Buško jezero	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> Berberović Lj., Hadžiselimović R., Sofradžija A. (1970): Usporedni pregled osnovnih podataka o hromosomu podbile (<i>Chondrostoma phoxinus</i> Heckel) i podustave (<i>Chondrostoma kneri</i> Heckel). Ichthyologia 2 (1): 25-30. Taler, Z. (1953): Rasprostranjenje i popis slatkovodnih riba Jugoslavije. Glasnik Prir.muz.srpske zemlje. Vuković, T., Ivanović, B. (1971): <i>Slatkovodne ribe Jugoslavije</i>. Zemaljski muzej BiH. Sarajevo, Posebno izdanje. Sofradžija, A. (2009): Slatkovodne ribe Bosne i Hercegovine. Vijeće kongresa bošnjačkih intelektualaca, Sarajevo. 	

Vrsta	<i>Romanogobio albipinnatus</i> (Lukasch, 1933)	
Naziv	Bjeloperajna krkuš	
Status	Nedovoljno poznata (DD)	
IUCN Red list	Least Concern (LC)	
CRO IUCN status	Nedovoljno poznata (DD)	
Rasprostranjenost	Rijeka Sava sa donjim tokovima pritoka (F BiH)	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> Vuković, T., Ivanović, B. (1971): <i>Slatkovodne ribe Jugoslavije</i>. Zemaljski muzej BiH. Sarajevo, Posebno izdanje. Sofradžija, A., Hadžiselimović, R., Spahić, M., Škrijelj, R., Jažić, A., Zuko, A., Guzina, N., Trožić-Borovac, S., Korjenić, E., Hamzić, A. (2002): Ribarstveno – gospodarska osnova općine Bihać. Centar za ihtiologiju i ribarstvo, Prirodno-matematički fakultet Univerziteta u Sarajevu, Sarajevo. Sofradžija, A., Hadžiselimović, R., Spahić, M., Škrijelj, R., Guzina, N., Korjenić, E., Muzaferović, Š., Muhamedagić, S., Pojskić, N., Drešković, N. (2004): <i>Ribarstveno - gospodarska osnova općine Velika Kladuša</i>. Centar za ihtiologiju i ribarstvo, Prirodno-matematički fakultet Univerziteta u Sarajevu, Sarajevo. Sofradžija, A. (2009): Slatkovodne ribe Bosne i Hercegovine. Vijeće kongresa bošnjačkih intelektualaca, Sarajevo. 	

Vrsta	<i>Romanogobio uranoscopus</i> (Agassiz, 1828)	
Naziv	Tankorepa krkuš	
Status	Ugrožena (EN)	
IUCN Red list	Least Concern (LC)	
CRO IUCN status	Gotovo ugrožena (NT)	
Rasprostranjenost	Pritoke Bosne i Vrbasa (F BiH)	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. Taler, Z. (1953): Rasprostranjenje i popis slatkovodnih riba Jugoslavije. Glasnik Prir.muz.srpske zemlje. 2. Vuković, T., Ivanović, B. (1971): <i>Slatkovodne ribe Jugoslavije</i>. Zemaljski muzej BiH. Sarajevo, Posebno izdanje. 3. Aganović, M., Kapetanović, N., Sofradžija, A., Vuković, T., Zubčević, O., Čanković, M., Kačanski, D. (1973): <i>Ribarskaosnova: zajednica korisnika ribljeg fonda "Vrba" - Jajce</i>. Biološki institut Univerziteta Sarajevo, Sarajevo. 4. Kosorić, Đ., Kapetanović, N., Guzina, N., Mikavica, D., Kačanski, D., Ratković, V., Blagojević, S., Hafner, D. Čanković, M. (1983): <i>Ribarskaosnova: za ribolovno područje "Bosna I"</i>. Biološki institut Univerziteta u Sarajevu, Sarajevo. 5. Kosorić, Đ., Mikavica, D. (1981): Populacije riba rijeke Krivaje. Godišnjak Biol. Ins. Univ. u Sarajevu, 34: 57-71. 6. Sofradžija, A., Hadžiselimović, R., Spahić, M., Škrijelj, R., Guzina, N., Trožić-Borovac, S., Korjenić, E., Hamzić, A. (2003): Ribarstveno – gospodarska osnova Kantona Sarajevo. Centar za ihtiologiju i ribarstvo, Prirodno-matematički fakultet Univerziteta u Sarajevu, Sarajevo. 7. Sofradžija, A. (2009): Slatkovodne ribe Bosne i Hercegovine. Vijeće kongresa bošnjačkih intelektualaca, Sarajevo. 	

Vrsta	<i>Romanogobio kesslerii</i> (Dybowski, 1862)	
Narodni naziv	Keslerova krkuš	
Status	Ugrožena (EN)	
IUCN Red list	Least Concern (LC)	
CRO IUCN status	Gotovo ugrožena (NT)	
Rasprostranjenost	Ravničarske vode Crnomorskog sliva, posebno donji tok rijeke Bosne (F BiH)	
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Taler, Z. (1953): Rasprostranjenje i popis slatkovodnih riba Jugoslavije. Glasnik Prir.muz.srpske zemlje. 2. Vuković, T., Ivanović, B. (1971): <i>Slatkovodne ribe Jugoslavije</i>. Zemaljski muzej BiH. Sarajevo, Posebno izdanje. 3. Sofradžija, A., Hadžiselimović, R., Spahić, M., Škrijelj, R., Jažić, A., Zuko, A., Guzina, N., Trožić-Borovac, S., Korjenić, E., Hamzić, A. (2002): Ribarstveno – gospodarska osnova općine Bihać. Centar za ihtiologiju i ribarstvo, Prirodno-matematički fakultet Univerziteta u Sarajevu, Sarajevo. 4. Sofradžija, A., Hadžiselimović, R., Spahić, M., Škrijelj, R., Guzina, N., Trožić-Borovac, S., Korjenić, E., Hamzić, A. (2003): Ribarstveno- 	

Reference	<p>gospodarska osnova općine Gračanica SRD “DRIJENČA” – Gračanica. Centar za ihtiologiju i ribarstvo, Prirodno-matematički fakultet Univerziteta u Sarajevu, Sarajevo.</p> <p>5. Sofradžija, A., Hadžiselimović, R., Spahić, M., Škrijelj, R., Guzina, N., Trožić-Borovac, S., Korjenić, E., Hamzić, A. (2003): Ribarstveno – gospodarska osnova Kantona Sarajevo. Centar za ihtiologiju i ribarstvo, Prirodno-matematički fakultet Univerziteta u Sarajevu, Sarajevo.</p> <p>6. Sofradžija, A., Hadžiselimović, R., Spahić, M., Škrijelj, R., Guzina, N., Korjenić, E., Muzaferović, Š., Muhamedagić, S., Pojskić, N., Drešković, N. (2004): <i>Ribarstveno - gospodarska osnova općine Velika Kladuša</i>. Centar za ihtiologiju i ribarstvo, Prirodno-matematički fakultet Univerziteta u Sarajevu, Sarajevo.</p> <p>7. Sofradžija, A., Hadžiselimović, R., Škrijelj, R., Spahić, M., Korjenić, E., Guzina, N., Zuko, A., Jažić, A., Muzaferović, Š., Muhamedagić, S., Sofradžija, A. (2004): <i>Ribarstveno – gospodarska osnova Općine Olovo</i>. Centar za ihtiologiju i ribarstvo, Prirodno-matematički fakultet Univerziteta u Sarajevu, Sarajevo.</p> <p>8. Kosorić, Đ., Kapetanović, N., Guzina, N., Mikavica, D., Kačanski, D., Ratković, V., Blagojević, S., Hafner, D., Čanković, M. (1983): <i>Ribarska osnova: za ribolovno područje “Bosna I”</i>. Biološki institut Univerziteta u Sarajevu, Sarajevo.</p> <p>9. Kosorić, Đ., Kapetanović, N., Mikavica, D., (1980): Sastav i struktura populacija riba u rijeci Bosni nizvodno od Visokog do ušća u Savu. Godišnjak Biol. Ins. Univ. u Sarajevu, 33:99-112.</p> <p>10. Kosorić, Đ., Kapetanović, N., Zubčević, O., Sofradžija, A. (1972): <i>Zajednica ribolovnog područja “Bosna” – Sarajevo: ribarska osnova</i>. Biološki institut Univerziteta u Sarajevu, Sarajevo.</p> <p>11. Sofradžija, A. (2009): Slatkovodne ribe Bosne i Hercegovine. Vijeće kongresa bošnjačkih intelektualaca, Sarajevo.</p>
------------------	--

Vrsta	<i>Aulopyge huegelii</i> Heckel, 1841	
Narodni naziv	Oštrulj	
Status	Ugrožena (EN)	
IUCN Red list	Endangered (EN)	
CRO IUCN status	Ugrožena (EN)	
Rasprostranjenost	Vode Livanjskog, Duvanjskog polja, Buško i Blidinjsko jezero	
Reference	<p>1. Taler, Z. (1953): Rasprostranjenje i popis slatkovodnih riba Jugoslavije. Glasnik Prir.muz.srpske zemlje.</p> <p>2. Vuković, T., Ivanović, B. (1971): <i>Slatkovodne ribe Jugoslavije</i>. Zemaljski muzej BiH. Sarajevo, Posebno izdanje.</p> <p>3. Sofradžija A., Kundurovi Z. (1988): Citogenetičke karakteristike vrste <i>Aulopyge hūgeli</i> Heckel 1941. (Cyprinidae, Pisces). Godišnjak Biol. Inst. Univ. Sarajevo 33: 63-68.</p> <p>4. Sofradžija, A. (2009): Slatkovodne ribe Bosne i Hercegovine. Vijeće kongresa bošnjačkih intelektualaca, Sarajevo.</p>	

Familija: Cobitidae

Vrsta	<i>Cobitis narentana</i> Karaman, 1928	
Narodni naziv	Neretvanski vijun	
Status	Osjetljiva (VU)	
IUCN Red list	Vulnerable (VU)	
CRO IUCN status	Osjetljiva (VU)	
Rasprostranjenost	Neretva nizvodno od Čapljine	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. Taler, Z. (1953): Rasprostranjenje i popis slatkovodnih riba Jugoslavije. Glasnik Prir.muz.srpske zemlje. 2. Vuković, T., Ivanović, B. (1971): <i>Slatkovodne ribe Jugoslavije</i>. Zemaljski muzej BiH. Sarajevo, Posebno izdanje. 3. Aganović, M., Ed. (1974): <i>Gospodarska osnova ribarstva na akumulaciji Buško blato i kompezacionom bazenu Lipa</i>. Biološki institut Univerziteta Sarajevo, Sarajevo. 4. Kosorić, Đ. (1978): Sastav populacije riba Hutova blata. Godišnjak Biol. Ins. Univ. u Sarajevu, XXXI: 69-81. 5. Kosorić, Đ., Vuković, T., Kapetanović, N., Guzina, N., Mikavica, D.(1983): Sastav naselja riba Neretve u Bosni i Hercegovini. Godišnjak Biol. Ins. Univ. u Sarajevu, 36: 117-128. 6. Sofradžija, A. (2009): Slatkovodne ribe Bosne i Hercegovine. Vijeće kongresa bošnjačkih intelektualaca, Sarajevo. 	

Vrsta	<i>Sabanejewia balcanica</i> (Karaman, 1922)	
Narodni naziv	Bosanski vijun	
Status	Osjetljiva (VU)	
IUCN Red list	Nema podataka	
CRO IUCN status	Nema podataka	
Rasprostranjenost	Rijeka Vrbas sa pritokama (F BiH)	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. Taler, Z. (1953): Rasprostranjenje i popis slatkovodnih riba Jugoslavije. Glasnik Prir.muz.srpske zemlje. 2. Vuković, T., Ivanović, B. (1971): <i>Slatkovodne ribe Jugoslavije</i>. Zemaljski muzej BiH. Sarajevo, Posebno izdanje. 3. Kosorić, Đ., Ed. (1985): <i>Ribarska osnova: za ribolovno područje «Vrbas II»</i>. Biološki institut Univerziteta Sarajevo, Sarajevo. 4. Sofradžija, A. (2009): Slatkovodne ribe Bosne i Hercegovine. Vijeće kongresa bošnjačkih intelektualaca, Sarajevo. 	

Red: Gasterosteiformes
Familija: Gasterosteidae

Vrsta	<i>Gasterosteus aculeatus</i> Linnaeus, 1758	
Narodni naziv	Bodonja, Koljuška	
Status	Ugrožena (EN)	
IUCN Red list	Least Concern (LC)	
CRO IUCN status	Ugrožena (EN)	
Rasprostranjenost	Sliv rijeke Neretve	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. Taler, Z. (1953): Rasprostranjenje i popis slatkovodnih riba Jugoslavije. Glasnik Prir.muz.srpske zemlje. 2. Vuković, T., Ivanović, B. (1971): <i>Slatkovodne ribe Jugoslavije</i>. Zemaljski muzej BiH. Sarajevo, Posebno izdanje. 3. Aganović, M., Ed. (1974): <i>Gospodarska osnova ribarstva na akumulaciji Buško blato i kompezacionom bazenu Lipa</i>. Biološki institut Univerziteta Sarajevo, Sarajevo. 4. Kosorić, Đ. (1978): Sastav populacije riba Hutova blata. Godišnjak Biol. Ins. Univ. u Sarajevu, XXXI: 69-81. 5. Kosorić, Đ., Vuković, T., Kapetanović, N., Guzina, N., Mikavica, D.(1983): Sastav naselja riba Neretve u Bosni i Hercegovini. Godišnjak Biol. Ins. Univ. u Sarajevu, 36: 117-128. 6. Kosorić, Đ., Vuković, T. (1966): <i>Ribe rijeke Bune</i>. Zemaljski muzej Bosne i Hercegovine, Sarajevo, Glasnik Zemaljskog muzeja, prirodne nauke, V, 180-190. 7. Sofradžija, A. (2009): Slatkovodne ribe Bosne i Hercegovine. Vijeće kongresa bošnjačkih intelektualaca, Sarajevo. 	

Red: Perciformes
Familija: Percidae

Vrsta	<i>Zingel zingel</i> (Linnaeus, 1766)	
Narodni naziv	Veliki vretenac	
Status	Osjetljiva (VU)	
IUCN Red list	Nema podataka	
CRO IUCN status	Osjetljiva (VU)	
Rasprostranjenost	Prelazne i nizijske vode Crnomorskog sliva (F BiH)	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. Taler, Z. (1953): Rasprostranjenje i popis slatkovodnih riba Jugoslavije. Glasnik Prir.muz.srpske zemlje. 2. Vuković, T., Ivanović, B. (1971): <i>Slatkovodne ribe Jugoslavije</i>. Zemaljski muzej BiH. Sarajevo, Posebno izdanje. 3. Sofradžija, A., Hadžiselimović, R., Spahić, M., Škrijelj, R., Guzina, N., Trožić-Borovac, S., Korjenić, E., Hamzić, A. (2003): Ribarstveno-gospodarska osnova općine Gračanica SRD "DRIJENČA" – Gračanica. Centar za ihtiologiju i ribarstvo, Prirodno-matematički fakultet Univerziteta u Sarajevu, Sarajevo. 4. Sofradžija, A., Hadžiselimović, R., Spahić, M., Škrijelj, R., Guzina, N., 	

	<p>Korjenić, E., Muzaferović, Š., Muhamedagić, S., Pojskić, N., Drešković, N.(2004): <i>Ribarstvo – gospodarska osnova općine Velika Kladuša</i>. Centar za ihtiologiju i ribarstvo, Prirodno-matematički fakultet Univerziteta u Sarajevu, Sarajevo.</p> <p>5. Sofradžija, A. (2009): Slatkovodne ribe Bosne i Hercegovine. Vijeće kongresa bošnjačkih intelektualaca, Sarajevo.</p>
--	---

Vrsta	<i>Zingel streber</i> (Siebold, 1836)	
Narodni naziv	Mali vretenac	
Status	Osjetljiva (VU)	
IUCN Red list	Least Concern (LC)	
CRO IUCN status	Osjetljiva (VU)	
Rasprostranjenost	Srednji tokovi rijeka Crnomorskog sliva (F BiH)	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. Taler, Z. (1953): Rasprostranjenje i popis slatkovodnih riba Jugoslavije. Glasnik Prir.muz.srpske zemlje. 2. Vuković, T., Ivanović, B. (1971): <i>Slatkovodne ribe Jugoslavije</i>. Zemaljski muzej BiH. Sarajevo, Posebno izdanje. 3. Sofradžija, A., Hadžiselimović, R., Spahić, M., Škrijelj, R., Guzina, N., Trožić-Borovac, S., Korjenić, E., Hamzić, A. (2003): Ribarstvo-gospodarska osnova općine GračanicaSRD “DRIJENČA” – Gračanica. Centar za ihtiologiju i ribarstvo, Prirodno-matematički fakultet Univerziteta u Sarajevu, Sarajevo. 4. Sofradžija, A., Hadžiselimović, R., Spahić, M., Škrijelj, R., Guzina, N., Korjenić, E., Muzaferović, Š., Muhamedagić, S., Pojskić, N., Drešković, N.(2004): <i>Ribarstvo – gospodarska osnova općine Velika Kladuša</i>. Centar za ihtiologiju i ribarstvo, PMF Sarajevo. 5. Sofradžija, A. (2009): Slatkovodne ribe Bosne i Hercegovine. Vijeće kongresa bošnjačkih intelektualaca, Sarajevo. 	

Familija: Blenniidae

Vrsta	<i>Salaria fluviatilis</i> (Asso, 1801)	
Naziv	Riječna babica	
Status	Osjetljiva (VU)	
IUCN Red list	Least Concern (LC)	
CRO IUCN status	Osjetljiva (VU)	
Rasprostranjenost	Donji tok Neretve	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. Taler, Z. (1953): Rasprostranjenje i popis slatkovodnih riba Jugoslavije. Glasnik Prir.muz.srpske zemlje. 2. Kosorić, Đ., Kapetanović, N., Škrijelj, R., Guzina, N., Mišić, N., Vukičević, S., Korjenić, E. (1991):Efekti izvršenih poribljavanja sliva rijeke Neretve sa planom i programom poribljavanja: istraživačka studija, BIUS, Sarajevo. 3. Vuković, T., Ivanović, B. (1971): <i>Slatkovodne ribe Jugoslavije</i>. Zemaljski muzej BiH. Sarajevo, Posebno izdanje. 4. Sofradžija, A. (2009): Slatkovodne ribe Bosne i Hercegovine. Vijeće kongresa bošnjačkih intelektualaca, Sarajevo. 	

Familija: Gobiidae

Vrsta	<i>Ponticola kessleri</i> (Gunther, 1861)	
Naziv	Glavoč	
Status	Nedovoljno poznata (DD)	
IUCN Red list	Least Concern (LC)	
CRO IUCN status	Nema podataka	
Rasprostranjenost	Rijeka Sava sa donjim tokovima nekih pritoka (F BiH)	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. Taler, Z. (1953): Rasprostranjenje i popis slatkovodnih riba Jugoslavije. Glasnik Prir.muz.srpske zemlje. 2. Vuković, T., Ivanović, B. (1971): <i>Slatkovodne ribe Jugoslavije</i>. Zemaljski muzej BiH. Sarajevo, Posebno izdanje. 3. Škrijelj, R., Sofradžija, A., Hadžiselimović, R., Korjenić, E., Guzina, N., Adrović, A., Muhamedagić, S., Mihaljica, M., Džano, A., Šljuka, S. (2005): "Gospodarenje slatkovodnim ribljim resursima na pograničnim rijekama". Pilot studija s cjelovitim regionalnim pristupom. Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstava u Sarajevu. 4. Sofradžija, A., Hadžiselimović, R., Redžić, S., Škrijelj, R., Korjenić, E., Guzina, N., Trožić-Borovac, S., Barudanović, S., Mujkić-Jerković, A., Muzaferović, Š., Trakić, S. (2005): <i>Ispitivanje kvaliteta površinskih voda na području sliva rijeke Save u F BiH</i>. Centar za ihtiologiju i ribarstvo, Prirodno-matematički fakultet Univerziteta u Sarajevu, Sarajevo. 5. Škrijelj, R., Sofradžija, A., Hadžiselimović, R., Spahić, M., Trožić-Borovac, S., Hafner, D., Korjenić, E., Đug, S., Muzaferović, Š., Drešković, N., Šljuka, S., Gajević, M., Mušović, A. (2009): Definisavanje referentnih uslova površinskih voda na slivu rijeke Save u F BiH prema kriterijumima okvirne direktive o vodama (2000/06/EC) i Zakona o vodama (Sl. Novine FBiH 70/06). Centar za ihtiologiju i ribarstvo, Prirodno-matematički fakultet Univerziteta u Sarajevu, Sarajevo. 6. Škrijelj, R., Sofradžija, A., Hadžiselimović, R., Korjenić, E., Đug, S., Mitrašinović, M., Gajević, M., Šljuka, S. (2011): Ihtiološka istraživanja sliva rijeke Save u F BiH. Centar za ihtiologiju i ribarstvo, Prirodno-matematički fakultet Univerziteta u Sarajevu, Sarajevo. 7. Sofradžija, A. (2009): Slatkovodne ribe Bosne i Hercegovine. Vijeće kongresa bošnjačkih intelektualaca, Sarajevo. 	

**1.7. Fauna redova:
Ephemeroptera, Odonata,
Plecoptera i Trichoptera**

1.7.1. Fauna redova: Ephemeroptera, Odonata, Plecoptera i Trichoptera, - prijedlog za crvenu listu u Federaciji Bosne i Hercegovine -

Uvod

Dosadašnji podaci o fauni redova: Trichoptera (Radovanović 1931,1935, Marinković 1955, 1962, 1966, 1967, 1970, 1971, 1974, 1975, 1977, 1980, 1984 1985), Plecoptera (Kačanski&Zwick 1970, Kačanski 1970, 1971, 1971a, 1972, 1972a, 1975, 1976, 1977, 1980), Ephemeroptera (Tanasijević, 1970; 1971; 1974; 1975; 1977; 1978; 1980, 1985; Trožić-Borovac, 2002, Trožić Borovac et all. 2011) i Odonata (Pusching, 1896, McLachlan, 1898, Ris, 1911, Adamović, 1948, 1949, Dumont, 1977, Deliry & Loose, 1987) ukazuju na veću raznovrsnost, a sa druge strane prisustvo vrsta sa uskim arealom rasprostranjenja (endemi) indicira posebnu specifičnost prostora Bosne i Hercegovine. U svom životnom ciklusu vrste su vezane za kopno i vodene ekosisteme, te njihovo prisustvo ukazuje na stupanj očuvanosti cjelokupnog prostora na arealu rasprostranjenja. Uprijedlogu zaštićenih i ugroženih vrsta iznijet je spisak vrsta sa ograničenim arealom rasprostranjenja (dinarski i balkanski endemi).

Fauna amfipodnih račića u vodama Bosne i Hercegovine nikada nije u potpunosti istraživana, uglavnom su do sporadična istraživanja koja su za potrebe projekata preciznije determinirana od strane inostranih istraživača (Shaferna 1922, Karaman 1970). Posebna specifičnost vezana je za endemične vrste pećina iz roda *Niphargus*. Uslijed sveopće degradacije vodnih ekosistema izgradnjom autocesta, hidrocentrala i drugih vidova, staništa ovih vrsta su ugrožena. U novije vrijeme konstatovano je prisustvo nove vrste roda *Niphargus* u slivu Cetine (*Niphargus dalmatinus*) što ukazuje na potrebe intenzivnijih istraživanja (Trožić-Borovac et all.2011).

Navod konzervacijskog statusa za do danas konstatovane vrste, iznijet je uvjetno, s obzirom na relanu činjenicu da već dugi niz godina nisu sprovedena opsežna naučna istraživanja sa ciljem utvrđivanja staništa i gustine populacija navedenih vrsta. Za faunu Astacida ovo su do danas najvjerodostojniji podaci o vrstama na području Federacije Bosne i Hercegovine i konzervacijski status je uglavnom podudaran sa prostorom Evrope.

1.7.2. Popis vrsta reda Ephemeroptera u Federaciji Bosne i Hercegovine

Prema podacima vrste reda Ephemeroptera su se pojavile prije 275 milijuna godina u karbonu (McCafferty, 1990) na planeti Zemlji i spadaju u grupu najstarijih insekata. U svijetu je opisano preko 2.000 vrsta vodenih cvijetova (Hubbard, Peters, 1976), svrstane u 231 rod (Hubbard, 1990). U Evropi se procjenjuje da živi oko 300 vrsta (Studemann i sur., 1992). U Bosne i Hercegovini je do danas konstatovano 58 vrsta koje sistematski pripadaju u evropske familije: Ephemeridae, Siphonuridae Heptageniidae Baetidae Leptophlebiidae Ephemerellidae Oligoneuriidae Pothamantidae. Konstatovane vrste su prestavnice 20 rodova, najveći broj vrsta je u okviru roda *Baetis* (11 vrsta) i roda *Rhythrogena* (devet vrsta). Prve podatke o fauni *Ephemeroptera* u Bosni i Hercegovine, nalazimo u radovima Klapaleka 1898., 1906. i Pongraza 1914. Ovi podaci su neprecizni i veoma nepouzdana, a tek krajem šezdesetih godina prošlog vijeka navode se neke vrste ovih insekata vezane za prostor BiH (Tanasijević, 1981.). Period intezivnog istraživanja ovih insekata u vodotocima naše države je od početka sedamdesetih godina prošlog stoljeća do danas. Potrebno je naglasiti da je u poslijeratnom periodu nastavak istraživanja vezan za preimaginalna stadija, a ne imaga.

Preliminarna pitanja za formular pripadajućih vrsta

1) *Da li je fauna poznata i da li je moguće procijeniti distribuciju vrsta*

- Fauna je: a) vrlo dobro poznata (skoro sve lokalne populacije su evidentirane)
b) dobro poznata (distribucija je nepotpuno poznata)
c) osrednje poznata (fauna je procijenjena prema literaturi i iskustvu)
a) slabo poznata (za mnoge vrste ne postoje relevantni podaci)

2) *Da li je moguća kvalitetna procjena trendova u populacijama*

- Moguća je: a) vrlo dobra procjena (raspoložemo podacima iz brojnih istraživanja)
b) dobra procjena (postoje kompjutorski podaci, moguća su poređenja)
c) osrednja procjena (na osnovu literature i vlastitog iskustva)
a) slaba procjena (za mnoge vrste ne postoje relevantni podaci)

3) *Distribucija i veličina populacije određene vrste na prostoru je poznata*

- Poznata je: a) tačna distribucija vrste (u procentima datog prostora)
b) tačna distribucija vrste (u km²)
c) tačan broj lokalnih populacija vrste sa procjenom broja
d) aproksimativna procjena distribucije vrste

4) *Fluktuacija broja individua u lokalnim populacijama u posljednjih 15 godina na datom prostoru je poznata*

- Poznata je: a) tačna fluktuacija povećanja/smanjenja broja individua (u procentima)
b) negativna fluktuacija broja individua
c) nije moguća procjena zbog nedovoljnih podataka

5) *Da li se ugrožena vrsta nalazi na nekom od zaštićenih područja*

- Poznata je: a) u okviru zaštićenih područja
b) nije poznata u okviru zaštićenih područja

Za svaku ugroženu vrstu bit će prezentiran podatak da li je zabilježena unutar nekog od zaštićenih područja.

Tabela 13. Prijegled vrsta reda Ephemeroptera konstatovane na području Federacije Bosne i Hercegovine

Takson	IUCN kategorija		Crvena lista
	Evropski status	Verzija 3.1 BiH	
Porodica Ephemeridae Latreille, 1810.			
Rod <i>Ephemer</i> (Linnaeus, 1758.)			
1. <i>E. danica</i> (Müller, 1764)	NE	LC	
2. <i>E. zettana</i> (Kimmins, 1937)	NE	DD	2
3. <i>E. lineata</i> (Eaton, 1870)	NE	LC	
4. <i>E. vulgata</i> (Linnaeus, 1758)	NE	LC	
Porodica Siphonuridae Ulmer, 1920			
Rod <i>Siphonurus</i> (Eaton, 1868)			
5. <i>S. aestivalis</i> (Eaton, 1903.)	NE	LC	
6. <i>S. croaticus</i> (Ulmer, 1924; Tanasijević, 1974)	NE	VU	1
Porodica Heptageniidae Needham, 1901			
Rod <i>Dacnogenia</i> (Kluge, 1987.)			
7. <i>D. coerulans</i> (Rostoc, 1878.), (= <i>Heptagenia coerulans</i> Rostoc, 1878.)	NE	DD	
Rod <i>Ecdyonurus</i> (Eaton, 1868.)			
8. <i>E. auriantiacus</i> (Bürmeister, 1839.), (= <i>E. Pazsiczkyi</i> Pongracz, 1913.)	NE	LC	
9. <i>E. epeorides</i> (Eaton, 1870.)	NE	LC	
10. <i>E. forcipula</i> (Pictet, 1845.)	NE	LC	
11. <i>E. gridellii</i> (Grandi, 1953.)	NE	DD	
12. <i>E. helveticus</i> (Eaton, 1885.)	NE	LC	
13. <i>E. venosus</i> (Fabricius, 1775.)	NE	LC	
14. <i>E. zelleri</i> (Eaton, 1885.)	NE	DD	
Rod <i>Electrogena</i> (Zurwerra Tomka, 1985.)			
15. <i>E. lateralis</i> (Curtis, 1834.), (= <i>Ecdyonurus lateralis</i> Curtis, 1834.)	NE	DD	
Rod <i>Epeorus</i> (Eaton, 1881.)			
16. <i>E. alpicola</i> (Eaton, 1871.)	NE	VU	
17. <i>E. sylvicola</i> (Pictet, 1865.), (= <i>E. asimilis</i> Eaton, 1885.)	NE	VU	
18. <i>E. jugoslavicus</i> (Šamal, 1935.)	NE	EN	7
Rod <i>Heptagenia</i> (Walsh, 1862.)			
19. <i>H. longicauda</i> (Stephens, 1836.)	NE	LC	
Rod <i>Rhythrogena</i> (Eaton, 1881.)			
20. <i>Rh. beskidensis</i> (Alba-Tarcedor & Sowa, 1987.), (= <i>Rh. aurintiaca</i>)	NE	VU	
21. <i>Rh. neretvana</i> (Tanasijević, 1984.)	NE	EN	5
22. <i>Rh. hercegovina</i> (Tanasijević, 1984.)		EN	
23. <i>Rh. puthzi</i> (Sowa, 1984.)	NE	EN	4
24. <i>Rh. ryszardi</i> (Tanasijević, 1984.)	NE	EN	3
25. <i>Rh. beskidensis</i> (Alba-Tarcedor & Sowa, 1987.), (= <i>Rh. Diaphna</i> Navas, 1917)	NE	EN	
26. <i>Rh. semicolorata</i> (Curtis, 1834.)	NE	VU	
27. <i>Rh. sowai</i> (Puthz, 1972)	NE	EN	6
28. <i>Rh. jahoriensis</i> (Tanasijević, 1984.)	NE	EN	

Porodica Baetidae (Leach, 1815.)			
Rod Baetis (Lechleach, 1815.)			
29. <i>B. alpinus</i> (Pictet, 1843.)	NE	VU	
30. <i>B. buceratus</i> (Eaton, 1870.)	NE	NE	
31. <i>B. carpatica</i> (Morton, 1910.)	NE	NE	
32. <i>B. gemullus</i> (Eaton, 1870.)	NE	NE	
33. <i>B. muticus</i> (Linnaeus, 1758.)	NE	NE	
34. <i>B. niger</i> (Linnaeus, 1761.)	NE	NE	
35. <i>B. fuscatus</i> (Linnaeus, 1761.)	NE	LC	
35. <i>B. rhodani</i> (Pictet, 1843.)	NE	LC	
36. <i>B. scambus</i> (Eaton, 1870.)	NE	LC	
37. <i>B. vernus</i> (Curtis, 1834.)	NE	LC	
38. <i>B. buceratus</i> (Eaton, 1870.)	NE	NT	
39. <i>B. lutheri</i> (Müller-Liebenau, 1967.)	NE	NT	
Rod Cloen (Leach, 1815.)			
40. <i>C. dipterum</i> (Linnaeus, 1761.)	NE	LC	
Rod Centropilum (Eaton, 1869.)			
41. <i>C. luteolum</i> (Müller, 1776.)	NE	LC	
Porodica Leptophlebiidae (Banks, 1900.)			
Rod Paraleptophlebia (Lestage, 1917.)			
42. <i>P. submarginata</i> (Stephens, 1835.)	NE	LC	
Rod Habroleptoides (Schönemund, 1929.)			
43. <i>H. confusa</i> (Sartori & Jakob, 1986.)	NE	LC	
Rod Habrophlebia (Eaton, 1881.)			
44. <i>H. fusca</i> (Curtis, 1834.)	NE	LC	
Porodica Ephemerellidae (Klapalek, 1909.)			
Rod Ephemerella (Walsh, 1862.)			
45. <i>E. ignita</i> (Poda, 1761.)	NE	LC	
46. <i>E. ikonovovi</i> (Puthz, 1971.)	NE	VU	8
47. <i>E. notata</i> (Eaton, 1887.)	NE	LC	
48. <i>E. mucronata</i> (Bengtsson, 1909.), (= <i>Chitinophora unicolorata</i> Ikonov, 1961.)	NE	LC	
Rod Torleya (Lestage, 1917.)			
49. <i>T. major</i> (Klapalek, 1905.)	NE	VU	
50. <i>T. belgica</i> (Lestage, 1917.)	NE	VU	
Porodica Oligoneuriidae (Ulmer, 1914.)			
Rod Oligoneuriella (Ulmer, 1924.)			
51. <i>O. rhenana</i> (Ulmer, 1924.)	NE	VU	
Porodica Caenide (Newman, 1853.)			
Rod Caenis (Stephens, 1835.)			
52. <i>C. horaria</i> (Linnaeus, 1758.)	NE	LC	
53. <i>C. robusta</i> (Eaton, 1884.)	NE	LC	
54. <i>C. macrura</i> (Stephens, 1835.)	NE	LC	
Rod Baetopus (Muller-Liebenan, 1978.)			
55. <i>B. tenellus</i> (Albarda, 1878.)	NE	DD	
Porodica Pothamantidae (Albarda, 1888.)			
Rod Pothamantus (Pictet, 1843.)			
56. <i>P. luteus</i> (Linnaeus, 1767.)	NE	DD	

PREGLED PO KATEGORIJAMA UGROŽENOSTI

Prijegled ranjivih (VU) i ugroženih (EN) vrsta reda Ephemeroptera predložen za crvenu listu faune Federacije Bosne i Hercegovine

Prema podacima o endemičnim vrstama, a i s obzirom na ograničene areale koji su pod antropogenim pritiskom konzervacijski status je određen prema stupnju objektivnih podataka. Pet vrsta je ugroženo (EN), a dvije vrste su ranjive (VU).

Vrsta	 <p style="text-align: center;"><i>Siphonurus croaticus</i> Ulmer, 1920</p>	
IUCN kategorija	Evropski status	NE
	Verzija BiH	VU
Rasprostranjenost	Vrelo rijeke Bosne, Žabljak (okolina Livna), Sturba (nizvodno od izvora)	
Zaštićeno područje	Spomenik prirode Vrela Bosne	
Reference	<p>1. Tanasijević, M. 1980: Ephemeroptera. Elaborat: <i>Endemične vrste vodenih insekata u Bosni i Hercegovini</i>. Biološki institut Univerziteta u Sarajevu, Sarajevo, 1-15</p> <p>2. Trožić-Borovac i sur. 2012: Elaborat: Biološki monitoring površinskih voda sliva rijeke Neretve i Cetine u FBiH. Agencija za slivno područje Jadranskog mora Mostar</p>	

Vrsta	 <i>Ephemera zettana</i> (Kimmins, 1937)	
IUCN kategorija	Evropski status	NE
	Verzija BiH	EN
Rasprostranjenost	Krupa (Karaotok) 24.06.1974., (imago), Neretva kod Počitelja 15.06.1974., Neretva kod Mostara 16.06.1974. (imago)	
Zaštićeno područje		
Reference	Tanasijević, M. 1980: Ephemeroptera. Elaborat: <i>Endemične vrste vodenih insekata u Bosni i Hercegovini</i> . Biološki institut Univerziteta u Sarajevu, Sarajevo, 1-15	

Vrsta	<i>Rhythrogena puthzi</i> Sowa, 1984	
IUCN kategorija	Evropski status	NE
	Verzija BiH	EN
Rasprostranjenost	Donji tok rijeke Neretve	
Zaštićeno područje		
Reference	Tanasijević, M. 1980: Ephemeroptera. Elaborat: <i>Endemične vrste vodenih insekata u Bosni i Hercegovini</i> . Biološki institut Univerziteta u Sarajevu, Sarajevo, 1-15	

Vrsta	<i>Rhythrogena neretvana</i> Tanasijević, 1984	
IUCN kategorija	Evropski status	NE
	Verzija BiH	VU
Rasprostranjenost	Neretva nizvodno od Uloga	
Zaštićeno područje		
Reference	Tanasijević, M. 1980: Ephemeroptera. Elaborat: <i>Endemične vrste vodenih insekata u Bosni i Hercegovini</i> . Biološki institut Univerziteta u Sarajevu, Sarajevo, 1-15	

Vrsta	<i>Rhythrogena sowai</i> Puthz, 1972	
IUCN kategorija	Evropski status	NE
	Verzija BiH	EN
Rasprostranjenost	Krivaja (kod sela Boganovići, uzvodno od Careve Ćuprije)	
Zaštićeno područje		
Reference	Tanasijević, M. 1980: Ephemeroptera. Elaborat: <i>Endemične vrste vodenih insekata u Bosni i Hercegovini</i> . Biološki institut Univerziteta u Sarajevu, Sarajevo, 1-15	

Vrsta		
	<i>Epeorus jugoslavicus</i> (Šamal, 1935)	
IUCN kategorija	Evropski status	NE
	Verzija BiH	EN
Rasprostranjenost	Hrasnički potok (sliv Bosne), Neretva-poslije ušća Lađanice, Drežanka	
Zaštićeno područje		
Reference	Tanasijević, M. 1980: Ephemeroptera. Elaborat: <i>Endemične vrste vodenih insekata u Bosni i Hercegovini</i> . Biološki institut Univerziteta u Sarajevu, Sarajevo, 1-15	

Vrsta	<i>Ephemerella ikonovici</i> Puthz, 1971	
IUCN kategorija	Evropski status	NE
	Verzija BiH	EN
Rasprostranjenost	Krivaja (kod sela Boganovići, uzvodno od Careve Ćuprije, Vozuča), Gostilja, Drežanka, Slatinica, Lašva, Rama, Zujevina-Zovik	
Zaštićeno područje		
Reference	Tanasijević, M. 1980: Ephemeroptera. Elaborat: <i>Endemične vrste vodenih insekata u Bosni i Hercegovini</i> . Biološki institut Univerziteta u Sarajevu, Sarajevo, 1-15	

1.7.3. Popis vrsta reda Odonata u Federaciji Bosne i Hercegovine

Prema literaturnim podacima u Bosni i Hercegovini je opisano 59 vrsta vilinih konjica iz ukupno devet porodica. Najbrojnija je porodica Libellulidae sa ukupno 15 konstatiranih vrsta, a slijede je porodice Coenagrionidae i Aeshnidae sa 12, odnosno 13 vrsta.

Preliminarna pitanja za formular pripadajućih vrsta

1) *Da li je fauna poznata i da li je moguće procijeniti distribuciju vrsta*

- Fauna je:
- a) vrlo dobro poznata (skoro sve lokalne populacije su evidentirane)
  - b) dobro poznata (distribucija je nepotpuno poznata)
  - c) osrednje poznata (fauna je procijenjena prema literaturi i iskustvu)
  - d) slabo poznata (za mnoge vrste ne postoje relevantni podaci)

2) *Da li je moguća kvalitetna procjena trendova u populacijama*

- Moguća je:
- a) vrlo dobra procjena (raspoložemo podacima iz brojnih istraživanja)
  - b) dobra procjena (postoje kompjutorski podaci, moguća su poređenja)
  - c) osrednja procjena (na osnovu literature i vlastitog iskustva)
  - d) slaba procjena (za mnoge vrste ne postoje relevantni podaci)

3) *Distribucija i veličina populacije određene vrste na prostoru je poznata*

- Poznata je:
- a) tačna distribucija vrste (u procentima datog prostora)
  - b) tačna distribucija vrste (u km²)
  - c) tačan broj lokalnih populacija vrste sa procjenom broja
  - d) aproksimativna procjena distribucije vrste

4) *Fluktuacija broja individua u lokalnim populacijama u posljednjih 15 godina na datom prostoru je poznata*

- Poznata je:
- a) tačna fluktuacija povećanja/smanjenja broja individua (u procentima)
  - b) negativna fluktuacija broja individua
  - c) nije moguća procjena zbog nedovoljnih podataka

5) *Da li se ugrožena vrsta nalazi na nekom od zaštićenih područja*

- Poznata je:
- a) u okviru zaštićenih područja
  - b) nije poznata u okviru zaštićenih područja

Za svaku ugroženu vrstu bit će prezentiran podatak da li je zabilježena unutar nekog od zaštićenih područja.

Tabela 14. Prijegled vrsta reda Odonata konstatovanih na području Federacije Bosne i Hercegovine

Takson	IUCN kategorija		Crvena lista
	Evropski status	Verzija 3.1 BiH	
Podred: Zygoptera			
Porodica: Calopterygidae			
1. <i>Calopteryx virgo</i> (Linnaeus, 1758)	NE	DD	
2. <i>Calopteryx splendens</i> (Harris, 1780)	LC	LC	
Porodica: Lestidae			
3. <i>Lestes viridis</i> (Vander Linden, 1825)	NE	DD	
4. <i>Lestes parvidens</i> Artobolevskii, 1929	NE	DD	
5. <i>Lestes barbarus</i> (Fabricius, 1798)	LC	NT	1
6. <i>Lestes virens</i> (Charpentier, 1825)	NE	VU	
7. <i>Lestes macrostigma</i> (Eversmann, 1836)	NE	CR	
8. <i>Lestes sponsa</i> (Hansemann, 1823)	NE	NT	
9. <i>Lestes dryas</i> Kirby, 1890	NE	NT	
10. <i>Sympecma fusca</i> (Vander Linden, 1820)	LC	LC	
Porodica: Platycnemididae			
11. <i>Platycnemis pennipes</i> (Pallas, 1771)	LC	LC	
Porodica: Coenagrionidae			
12. <i>Pyrrhosoma nymphula</i> (Sulzer, 1776)	NE	DD	
13. <i>Erythromma najas</i> (Hansemann, 1823)	NE	NT	
14. <i>Erythromma viridulum</i> (Charpentier, 1840)	NE	DD	
15. <i>Erythromma lindenii</i> (Selys, 1840)	LC	LC	
16. <i>Coenagrion scitulum</i> (Rambur, 1842)	NE	DD	
17. <i>Coenagrion ornatum</i> (Selys, 1850)	NE	NT	
18. <i>Coenagrion puella</i> (Linnaeus, 1758)	LC	LC	
19. <i>Coenagrion pulchellum</i> (Vander Linden, 1825)	NE	NT	
20. <i>Enallagma cyathigerum</i> (Charpentier, 1840)	LC	LC	
21. <i>Ischnura pumilio</i> (Charpentier, 1825)	NE	DD	
22. <i>Ischnura elegans</i> (Vander Linden, 1820)	LC	LC	
23. <i>Ceriagrion tenellum</i> (De Villers, 1789)	NE	VU	
Podred: Anisoptera			
Porodica: Aeshnidae			
24. <i>Aeshna juncea</i> (Linnaeus, 1758)	NE	DD	
25. <i>Aeshna mixta</i> Latreille, 1805	LC	LC	
26. <i>Aeshna affinis</i> Vander Linden, 1820	LC	LC	
27. <i>Aeshna cyanea</i> (Müller, 1764)	NE	DD	
28. <i>Aeshna grandis</i> (Linnaeus, 1758)	LC	EN	
29. <i>Aeshna isoceles</i> (Müller, 1767)	LC	NT	
30. <i>Anax imperator</i> Leach, 1815	LC	LC	
31. <i>Anax ephippiger</i> (Burmeister, 1839)	LC	VU	
32. <i>Anax parthenope</i> (Selys, 1839)	LC	NT	2
33. <i>Brachytron pratense</i> (Müller, 1764)	NE	DD	
34. <i>Caliaeschna microstigma</i> (Schneider, 1845)	NE	CR	

Porodica: Gomphidae			
35. <i>Gomphus vulgatissimus</i> (Linnaeus, 1758)	NE	DD	
36. <i>Onychogomphus forcipatus</i> (Linnaeus, 1758)	NE	DD	
37. <i>Lindenia tetraphylla</i> (Vander Linden, 1825)	NE	EN	
Porodica: Cordulegastridae			
38. <i>Cordulegaster bidentata</i> Selys, 1843	NT	DD	
39. <i>Cordulegaster heros</i> Theischinger, 1979	NT	NT	3
Porodica: Cordulidae			
40. <i>Cordulia aenea</i> (Linnaeus, 1758)	LC	LC	
41. <i>Somatochlora metallica</i> (Vander Linden, 1825)	LC	LC	
42. <i>Somatochlora meridionalis</i> Nielsen, 1935	NE	DD	
43. <i>Somatochlora flavomaculata</i> (Vander Linden, 1825)	NE	NT	
44. <i>Epitheca bimaculata</i> (Charpentier, 1825)	NE	EN	
Porodica: Libellulidae			
45. <i>Libellula quadrimaculata</i> Linnaeus, 1758	LC	LC	
46. <i>Libellula fulva</i> Müller, 1764	NE	DD	
47. <i>Libellula depressa</i> Linnaeus, 1758	NE	DD	
48. <i>Orthetrum cancellatum</i> (Linnaeus, 1758)	LC	LC	
49. <i>Orthetrum albistylum</i> (Selys, 1848)	LC	LC	
50. <i>Orthetrum brunneum</i> (Fonscolombe, 1837)	LC	LC	
51. <i>Orthetrum coerulescens</i> (Fabricius, 1798)	LC	DD	
52. <i>Crocothemis erythraea</i> (Brullé, 1832)	LC	LC	
53. <i>Sympetrum striolatum</i> (Charpentier, 1840)	LC	LC	
54. <i>Sympetrum vulgatum</i> (Linnaeus, 1758)	NE	NT	
55. <i>Sympetrum meridionale</i> (Selys, 1841)	NE	NT	
56. <i>Sympetrum fonscolombii</i> (Selys, 1840)	LC	NT	
57. <i>Sympetrum flaveolum</i> (Linnaeus, 1758)	NE	VU	
58. <i>Sympetrum sanguineum</i> (Müller, 1764)	LC	LC	
59. <i>Leucorrhinia pectoralis</i> (Charpentier, 1825)	NE	EN	

PREGLED PO KATEGORIJAMA UGROŽENOSTI

Prijegled vrsta (NT) Odonata predložen za crvenu listu Federacije BiH

Vrsta	 <p style="text-align: center;"><i>Lestes barbarus</i> (Fabricius, 1798)</p>	
IUCN Kategorija	Evropski status	LC
	Verzija BiH	NT
Zaštićeno područje		
Rasprostranjenost	Čapljina: Svitavsko jezero	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> Adamović, Ž., 1948: La liste de la collection des Odonates du Musée d'Etat à Sarajevo. Godišnjak biološkog instituta u Sarajevu, 1(1): 79-94. [in Serbian, with French s.] Jović, M., Gligorović, B. & Stanković, M., 2010: Review of faunistical data on Odonata in BH. Acta entomologica serbica, 15(1): 7-27. Klapalek, F., 1898: Notes on Neuroptera and Pseudoneuroptera collected in Bosnia and Herzegovina. Věstník České Akademie císaře Fantiška Josefa pro vědy, slovesnost a umění, 7(2): 126-134. [in Czech] 	

Vrsta	 <p style="text-align: center;"><i>Anax parthenope</i> (Selys, 1839)</p>	
IUCN Kategorija	Evropski status	LC
	Verzija BiH	NT
Zaštićeno područje		
Rasprostranjenost	Boračko jezero, 2011-07-29.	
Reference	<p>SUĆESKA, S. & KARAČIĆ, J., 2011: Lesser emperor dragonfly <i>Anax parthenope</i> (Selys, 1839) (<i>Insecta: Aeshnoidea, Aeshnidae</i>), a new species on Odonata of Bosnia and Herzegovina. <i>Natura montenegrina, Podgorica</i>. 10(4): 467-472.</p>	

Vrsta	 <p data-bbox="687 533 1209 568"><i>Cordulegaster heros</i> Theischinger, 1979</p>	
IUCN Kategorija	Evropski status	LC
	Verzija BiH	NT
Zaštićeno područje		
Rasprostranjenost	Boračko jezero, 2011-07-11.	
Reference	SUĆESKA, S. & KARAČIĆ, J., 2011: Balkan Goldenring, <i>Cordulegaster heros</i> Theischinger, 1979 (Odonata: Cordulegastridae), a new species of Odonata in the fauna OF Bosnia and Herzegovina. Acta entomologica serbica, 16(1/2): 1-7.	

1.7.4. Popis vrsta reda Plecoptera u Federaciji Bosne i Hercegovine

Prema literaturnim podacima u Bosni i Hercegovini je opisano 75 vrsta i podvrsta kamenjarki iz ukupno sedam porodica. Vrste sa ograničenim rasprostranjenjem koje se smatraju endemičnim za šire područje Dinarida predstavljaju ugrožene i rijetke vrste iz ove grupe insekata.

Preliminarna pitanja za formular pripadajućih vrsta

1) *Da li je fauna poznata i da li je moguće procijeniti distribuciju vrsta*

- Fauna je: a) vrlo dobro poznata (skoro sve lokalne populacije su evidentirane)
b) dobro poznata (distribucija je nepotpuno poznata)
c) osrednje poznata (fauna je procijenjena prema literaturi i iskustvu)
d) slabo poznata (za mnoge vrste ne postoje relevantni podaci)

2) *Da li je moguća kvalitetna procjena trendova u populacijama*

- Moguća je: a) vrlo dobra procjena (raspoložemo podacima iz brojnih istraživanja)
b) dobra procjena (postoje kompjutorski podaci, moguća su poređenja)
c) osrednja procjena (na osnovu literature i vlastitog iskustva)
d) slaba procjena (za mnoge vrste ne postoje relevantni podaci)

3) *Distribucija i veličina populacije određene vrste na prostoru je poznata*

- Poznata je: a) tačna distribucija vrste (u procentima datog prostora)
b) tačna distribucija vrste (u km²)
c) tačan broj lokalnih populacija vrste sa procjenom broja
d) aproksimativna procjena distribucije vrste

4) *Fluktuacija broja individua u lokalnim populacijama u posljednjih 15 godina na datom prostoru je poznata*

- Poznata je: a) tačna fluktuacija povećanja/smanjenja broja individua (u procentima)
b) negativna fluktuacija broja individua
c) nije moguća procjena zbog nedovoljnih podataka

5) *Da li se ugrožena vrsta nalazi na nekom od zaštićenih područja*

- Poznata je: a) u okviru zaštićenih područja
b) nije poznata u okviru zaštićenih područja

Za svaku ugroženu vrstu bit će prezentiran podatak da li je zabilježena unutar nekog od zaštićenih područja.

Tabela 15. Prijegled vrsta reda Plecoptera konstatovanih na području Federacije Bosne i Hercegovine

Takson	IUCN kategorija		Crvena lista
	Evropski status	Verzija 3.1 BiH	
Porodica: Taeniopterygidae			
1. <i>Brachyptera beali</i> (Navás, 1923)	NE	DD	
2. <i>Brachyptera graeca</i> Berthélemy, 1971	NE	VU	1
3. <i>Brachyptera helenica</i> Aubert, 1956	NE	VU	2
4. <i>Brachyptera risi</i> (Morton, 1896)	NE	LC	
5. <i>Brachyptera seticornis</i> (Klapálek, 1902)	NE	LC	
6. <i>Brachyptera tristis</i> (Klapálek, 1901)	NE	VU	3
7. <i>Taeniopteryx auberti</i> Kis & Sowa, 1964	NE	VU	
8. <i>Taeniopteryx kuehtreiberi</i> Aubert, 1950	NE	DD	
9. <i>Taeniopteryx schoenemundi</i> Mertens, 1923	NE	VU	
Porodica: Nemouridae			
10. <i>Protonemura auberti</i> Illies, 1954	NE	LC	
11. <i>Protonemura autumnalis</i> Rauser, 1957	NE	DD	
12. <i>Protonemura hrabei</i> Rauser, 1956	NE	DD	
13. <i>Protonemura intricata</i> (Ris, 1902)	NE	LC	
14. <i>Protonemura praecox</i> (Morton, 1894)	NE	LC	
15. <i>Amphinemura standfussi</i> (Ris, 1902)	NE	LC	
16. <i>Amphinemura sulcicollis</i> (Stephens, 1836)	NE	LC	
17. <i>Amphinemura triangularis</i> (Ris, 1902)	NE	LC	
18. <i>Nemoura cambrica</i> Stephens, 1836	NE	LC	
19. <i>Nemoura carpathica</i> Illies, 1963	NE	DD	
20. <i>Nemoura cinerea</i> (Retzius, 1783)	NE	LC	
21. <i>Nemoura dubitans</i> Morton, 1894	NE	VU	4
22. <i>Nemoura flexuosa</i> Aubert, 1949	NE	LC	
23. <i>Nemoura fulviceps</i> Klapálek, 1902	NE	DD	
24. <i>Nemoura marginata</i> Pictet, 1836	NE	LC	
25. <i>Nemoura minima</i> Aubert, 1946	NE	LC	
26. <i>Nemurella pictetii</i> Klapálek, 1900	NE	LC	
Porodica: Leuctridae			
27. <i>Leuctra albida</i> Kempny, 1899	NE	LC	
28. <i>Leuctra aptera</i> Kacanski & Zwick, 1970	NE	DD	
29. <i>Leuctra bronislawi</i> Sowa, 1970	NE	LC	
30. <i>Leuctra cingulata</i> Kempny, 1899	NE	DD	
31. <i>Leuctra digitata</i> Kempny, 1899	NE	VU	5
32. <i>Leuctra fusca</i> (Linnaeus, 1758)	NE	LC	
33. <i>Leuctra handlirschi</i> Kempny, 1898	NE	DD	
34. <i>Leuctra hippopoides</i> Kacanski & Zwick, 1970	NE	VU	6
35. <i>Leuctra hippopus</i> Kempny, 1899	NE	LC	
36. <i>Leuctra hirsuta</i> Bogoescu & Tabacaru, 1960	NE	DD	
37. <i>Leuctra inermis</i> Kempny, 1899	NE	DD	
38. <i>Leuctra major</i> Brinck, 1949	NE	DD	
39. <i>Leuctra mortoni</i> Kempny, 1899	NE	NT	

40. <i>Leuctra moselyi</i> Morton, 1929	NE	DD	
41. <i>Leuctra nigra</i> (Olivier, 1811)	NE	LC	
42. <i>Leuctra olympia</i> Aubert, 1956	NE	DD	
43. <i>Leuctra prima</i> Kempny, 1899	NE	DD	
44. <i>Leuctra pseudosignifera</i> Aubert, 1954	NE	DD	
45. <i>Leuctra quadrimaculata</i> Kis, 1963	NE	DD	
46. <i>Leuctra rosinae</i> Kempny, 1900	NE	DD	
47. <i>Leuctra signifera jahorinensis</i> Kacanski, i.p.	NE	DD	
Porodica: Capniidae			
48. <i>Capnia vidua</i> Klapálek, 1904	NE	DD	
49. <i>Capnopsis schilleri</i> (Rostock, 1892)	NE	DD	
Porodica: Perlodidae			
50. <i>Arcynopteryx compacta</i> (McLachlan, 1872)	NE	VU	
51. <i>Perlodes intricatus</i> (Pictet, 1841)	NE	VU	
52. <i>Perlodes microcephalus</i> (Pictet, 1833)	NE	VU	
53. <i>Isoperla albanica</i> Aubert, 1964	NE	VU	7
54. <i>Isoperla buresi</i> Rauser, 1962	NE	VU	
55. <i>Isoperla grammatica</i> (Poda, 1761)	NE	VU	
56. <i>Isoperla oxylepis</i> (Despax, 1936)	NE	NT	
57. <i>Isoperla tripartita</i> Illies, 1954	NE	VU	
Porodica: Perlidae			
58. <i>Dinocras megacephala</i> (Klapálek, 1907)	NE	LC	
59. <i>Perla bipunctata</i> Pictet, 1833	NE	LC	
60. <i>Perla burmeisteriana</i> Claassen, 1936	NE	LC	
61. <i>Perla illiesi</i> Braasch & Joost, 1971	NE	VU	
62. <i>Perla marginata</i> (Panzer, 1799)	NE	VU	
63. <i>Perla pallida</i> Guérin, 1838	NE	VU	
64. <i>Perla abdominalis</i>		LC	
Porodica: Chloroperlidae			
65. <i>Siphonoperla montana</i> (Pictet, 1841)	NE	DD	
66. <i>Siphonoperla neglecta</i> (Rostock, 1881)	NE	VU	
67. <i>Siphonoperla transsylvanica</i> (Kis, 1963)	NE	DD	
68. <i>Siphonoperla torrentium</i> (Pictet, 1841)	NE	VU	
69. <i>Chloroperla russevi</i> Braasch, 1969	NE	DD	

PREGLED VRSTA PO KATEGORIJAMA UGROŽENOSTI

Pregled ranjivih (VU) vrsta Plecoptera predložen za crvenu listu Federacije Bosne i Hercegovine

Vrsta	<i>Brachyptera graeca</i> Berthélemy, 1971	
IUCN Kategorija	Evropski status	NE
	Verzija BiH	VU
Zaštićeno područje		
Rasprostranjenost	Sliv Rijeke Bosne: Hrasnički potok na planini Treskavici kod Sustavaca, n. v. oko 1200 m, 27. 5. 1969, 1 m, 7 ff; Sliv Rijeke Neretve: uzvodno od Uloga, 6. 4. 1971, 1 larva	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kaćanski, D. 1971b: Plecoptera sliva gornjeg toka rijeke Bosne. Glasnik Zemaljskog Muzeja, N.S., Prir. Nauke, 10 :103-118. Sarajevo. 2. Kaćanski, D., 1978: Plecoptera sliva Neretve. Godišnjak Biološkog Instituta Univerziteta u Sarajevu, 31: 57-68. 3. Kaćanski, D., 1981: <i>Endemični vodeni insekti: Plecoptera</i>. Elaborat. Biološki Institut Univerziteta u Sarajevu, Sarajevo, 15-28 	

Vrsta	<i>Brachyptera helenica</i> Aubert, 1956	
IUCN Kategorija	Evropski status	NE
	Verzija BiH	VU
Zaštićeno područje		
Rasprostranjenost	Sliv rijeke Neretve: Neretva uzvodno od Mostara kod Salakovca, 28. 5. 1971, 1 larva	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kaćanski, D., 1978: Plecoptera sliva Neretve. Godišnjak Biološkog Instituta Univerziteta u Sarajevu, 31: 57-68. 2. Kaćanski, D., 1981: <i>Endemični vodeni insekti: Plecoptera</i>. Elaborat. Biološki Institut Univerziteta u Sarajevu, Sarajevo, 15-28 	

Vrsta	<i>Brachyptera tristis</i> (Klapálek, 1901)	
IUCN Kategorija	Evropski status	NE
	Verzija BiH	VU
Zaštićeno područje		
Rasprostranjenost	Sliv rijeke Neretve: U dva rada (Kaćanski i Zwick 1970; Kaćanski 1971) dati su podaci o nalazu ove vrste u slivu Neretve, i to: u Buni kod Blagaja i u Rami. U toku ovog ispitivanja potvrđen je nalaz u Buni, a ustanovljeno je i novo nalazište: Neretva uzvodno od Mostara kod Salakovca, 28. 5. 1971, 1 m, 1 f, 14 larvi; Buna ispod izvora (kod ribarskog objekta), 27. 5. 1975, 3 mm; Buna – Blagaj, 14. 2. 1975, 1 larva; 27. 4. 1975, 10 larvi; 27. 5. 1975, 1 larva; Buna nizvodno od sastavak sa Bunicom, 14. 2. 1975, 1 larva.	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kaćanski, D., 1978: Plecoptera sliva Neretve. Godišnjak Biološkog Instituta Univerziteta u Sarajevu, 31: 57-68. 2. Kaćanski, D., 1981: <i>Endemični vodeni insekti: Plecoptera</i>. Elaborat. Biološki Institut Univerziteta u Sarajevu, Sarajevo, 15-28 	

Vrsta	<i>Nemoura dubitans</i> Morton, 1894	
IUCN Kategorija	Evropski status	NE
	Verzija BiH	VU
Zaštićeno područje		
Rasprostranjenost	Sliv rijeke Bosne: Dva lokaliteta na Zaruđanskom potoku, sastavnici Stavnje, na n. v. oko 1020 m i na n. v. oko 940 m, 24. 4. 1968, 4 mm, 5 ff; 6. 6. 1967, 1 m.	
Reference	Kačanski, D. 1971b: Plecoptera sliva gornjeg toka rijeke Bosne. Glasnik Zemaljskog Muzeja, N.S., Prir. Nauke, 10 :103-118. Sarajevo.	

Vrsta	<i>Leuctra digitata</i> Kempny, 1899	
IUCN Kategorija	Evropski status	NE
	Verzija BiH	VU
Zaštićeno područje		
Rasprostranjenost	Sliv rijeke Bosne: Potok, pritoka Kradenika (sastavnica Zujevine) ispod sela Beganovića, pokraj puta Pazarić – Osanik, n. v. oko 640 m, 17. 10. 1966, 2 mm, 6 ff; Mokranjska Miljacka kod Mokrog, n. v. cca 900 m, 14. 10. 1966, 1 m, 1 f; pet lokaliteta na Zaruđanskom potoku u djelu toka nizvodno od sela Zaruđa na nadmorskoj visini od oko 100 m do oko 940 m, 5. 9. 1967, 1 m, 2 ff; 23. 9. 1969, 6 ff; 11. 10. 1967, 5 ff; 23. 10. 1968, 2 mm, 21 ff; 17. 11. 1967, 8 ff; Stavnja iznad Vareša, 5. 9. 1967, 1 m.	
Reference	Kačanski, D. 1971b: Plecoptera sliva gornjeg toka rijeke Bosne. Glasnik Zemaljskog Muzeja, N.S., Prir. Nauke, 10 :103-118. Sarajevo.	

Vrsta	<i>Leuctra hippopoides</i> Kacanski & Zwick, 1970	
IUCN Kategorija	Evropski status	NE
	Verzija BiH	VU
Zaštićeno područje		
Rasprostranjenost	Sliv rijeke Bosne: Potok, pritoka Kradenika (sastavnica Zujevine) ispod sela Beganovića, pokraj puta Pazarić – Osanik, n. v. oko 640 m, 17. 10. 1966, 2 mm, 6 ff; Mokranjska Miljacka kod Mokrog, n. v. cca 900 m, 14. 10. 1966, 1 m, 1 f; pet lokaliteta na Zaruđanskom potoku u djelu toka nizvodno od sela Zaruđa na nadmorskoj visini od oko 100 m do oko 940 m, 5. 9. 1967, 1 m, 2 ff; 23. 9. 1969, 6 ff; 11. 10. 1967, 5 ff; 23. 10. 1968, 2 mm, 21 ff; 17. 11. 1967, 8 ff; Stavnja iznad Vareša, 5. 9. 1967, 1 m.	
Reference	Kačanski, D. 1971b: Plecoptera sliva gornjeg toka rijeke Bosne. Glasnik Zemaljskog Muzeja, N.S., Prir. Nauke, 10 :103-118. Sarajevo.	

Vrsta	<i>Isoperla albanica</i> Aubert, 1964	
IUCN Kategorija	Evropski status	NE
	Verzija BiH	VU
Zaštićeno područje		
Rasprostranjenost	Sliv rijeke Bosne: Potok Kradenik, sastavnica Zujevine, iznad Pazarića, 24. 5. 1962, 1 m; izvor Mokranjske Miljacke (tzv. »Kržun«), 12. 5. 1966, 1 m; pet lokaliteta na Zarudanskom potoku, sastavnici Stavnje, u djelu toka na n. v. od cca 1050 (kod sela Zaruda) do cca 940 m, 21. 5. 1968, 1 m, 1 f; 6. 6. 1967, 2 mm, 3 ff; 24. 6. 1968, 2 mm; Mala rijeka, lijeva pritoka Stavnje, n. v. cca 730 m, 24. 4. 1968, 1 m.	
Reference	Kaćanski, D. 1971b: Plecoptera sliva gornjeg toka rijeke Bosne. Glasnik Zemaljskog Muzeja, N.S., Prir. Nauke, 10 :103-118. Sarajevo.	

1.7.5. Crvena lista vrsta reda Trichoptera u Federaciji Bosne i Hercegovine

Prvi podaci o vodenim moljcima sa prostora BiH potiču od Klapaleka, 1898, 1900, 1902, kada je opisano osam vrsta novih za nauku. Popis vrsta sa prostora Bosne i Hercegovine (u sastavu Jugoslavije) donosi Radovanović 1935, a kasnije i Schmid, Botosaneaunu, a najintenzivnija istraživanja vezana su za Marinković-Godspodnetić sa PMF Sarajevo od 1966-1987. U novijim istraživanjima (Trožić-Borovac, S. 2000-2012) konstatovane su još tri vrste u fauni vodenih moljaca Bosne i Hercegovine.

Preliminarna pitanja za formular pripadajućih vrsta

1) *Da li je fauna poznata i da li je moguće procijeniti distribuciju vrsta*

- Fauna je:
- a) vrlo dobro poznata (skoro sve lokalne populacije su evidentirane)
  - b) dobro poznata (distribucija je nepotpuno poznata)
  - c) osrednje poznata (fauna je procijenjena prema literaturi i iskustvu)
  - a) slabo poznata (za mnoge vrste ne postoje relevantni podaci)

2) *Da li je moguća kvalitetna procjena trendova u populacijama*

- Moguća je:
- a) vrlo dobra procjena (raspoložemo podacima iz brojnih istraživanja)
  - b) dobra procjena (postoje kompjutorski podaci, moguća su poređenja)
  - c) osrednja procjena (na osnovu literature i vlastitog iskustva)
  - a) slaba procjena (za mnoge vrste ne postoje relevantni podaci)

3) *Distribucija i veličina populacije određene vrste na prostoru je poznata*

- Poznata je:
- a) tačna distribucija vrste (u procentima datog prostora)
  - b) tačna distribucija vrste (u km²)
  - c) tačan broj lokalnih populacija vrste sa procjenom broja
  - d) aproksimativna procjena distribucije vrste

4) *Fluktuacija broja individua u lokalnim populacijama u posljednjih 15 godina na datom prostoru je poznata*

- Poznata je:
- a) tačna fluktuacija povećanja/smanjenja broja individua (u procentima)
  - b) negativna fluktuacija broja individua
  - c) nije moguća procjena zbog nedovoljnih podataka

5) *Da li se ugrožena vrsta nalazi na nekom od zaštićenih područja*

- Poznata je:
- a) u okviru zaštićenih područja
  - b) nije poznata u okviru zaštićenih područja

Za svaku ugroženu vrstu bit će prezentiran podatak da li je zabilježena unutar nekog od zaštićenih područja.

Tabela 16. Popis vrsta reda Trichoptera konstatovanih na području Federacije Bosne i Hercegovine

Takson	IUCN kategorija		Crvena lista
	Evropski status	Verzija 3.1 BiH	
Rod <i>Rhyacophila</i> Pictet, 1834 LC			
1. <i>R. armeniaca</i> Guerin, 1834	NE	LC	
2. <i>R. aurata</i> Brauer, 1857	NE	LC	
3. <i>R. bosniaca</i> (Schmid 1970)	NE	VU	1
4. <i>R. balcanica</i> Radovanović 1957	NE	LC	
5. <i>R. loxias</i> Schmid 1970	NE	LC	
6. <i>R. laevis</i> Pictet, 1834	NE	LC	
7. <i>R. furcifera</i> Klapalek 1904	NE	LC	
8. <i>R. fasciata</i> Hagen 1859	NE	LC	
9. <i>R. hirticornis</i> MacLachlan, 1879	NE	LC	
10. <i>R. mocsaryi</i> Klapalek 1898	NE	LC	
11. <i>R. meyeri</i> McLachlan, 1879	NE	LC	
12. <i>R. nubila</i> (Zettersted 1840)	NE	LC	
13. <i>R. obliterated</i> MacLachlan, 1863	NE	LC	
14. <i>R. pascoei</i> MacLachlan, 1879	NE	LC	
15. <i>R. philopotamoides</i> MacLachlan, 1879	NE	LC	
16. <i>R. polonica</i> MacLachlan 1879	NE	LC	
17. <i>R. pubescens</i> Pictet 1834	NE	LC	
18. <i>R. palmeni</i> McLachlan, 1879	NE	LC	
19. <i>R. tristis</i> Pictet 1834	NE	LC	
20. <i>R. trescavicense</i> Botosaneanu 1960	NE	LC	
21. <i>R. torenttium</i> Pictet, 1834	NE	LC	
22. <i>R. vranitzensis</i> Marinković i Bosaneanu 1967	NE	VU	2
Porodica Glossosomatidae WALLENGREN, 1891			
Rod <i>Glossosoma</i> Curtis, 1834			
23. <i>G. neretvae</i> Marinković, 1988	NE	NT	3
24. <i>G. bunae</i> Marinković, 1988	NE	DD	
25. <i>G. conformis</i> Neboiss, 1963	NE	DD	
26. <i>G. discophorum</i> Klapalek 1902	NE	DD	
27. <i>G. bifidum</i> (Hagen 1859)	NE	DD	
28. <i>G. spoliatum</i> McLachlan, 1879	NE	DD	
Rod <i>Agapetus</i> Curtis, 1834			
29. <i>A. slavorum</i> Botosaneanu 1960	NE	DD	
30. <i>A. ochripes</i> Curtis 1834	NE	DD	
31. <i>A. laniger</i> (Pictet, 1834)	NE	DD	
Rod <i>Synagapetus</i> McLACHLAN, 1879			
32. <i>S. iridipennis</i> McLachlan, 1879	NE	EN	

33. <i>S. krawanyi</i> Ulmer, 1938	NE	EN	
Rod <i>Synaphoora</i> Klapalek, 1892			
34. <i>S. intermedia</i> (Klapalek, 1892)	NE	DD	
Porodica Hydroptilidae STEPHENS, 1836			
Rod <i>Allotrichia</i> McLACHLAN, 1880			
35. <i>A. marinkovicae</i> Malicky 1977	NE	TN	4
36. <i>A. pallicornis</i> (Eaton, 1873)	NE	DD	
Rod <i>Oxyethira</i> EATON, 1873			
37. <i>O. falcata</i> Morton, 1893	NE	DD	
Rod <i>Hydroptila</i> DALMAN, 1819			
38. <i>H. forcipata</i> (Eaton 1873)	NE	LC	
39. <i>H. oculata</i> (Eaton 1873)	NE	LC	
40. <i>H. sparsa</i> Curtis, 1834	NE	LC	
41. <i>H. vectis</i> Curtis, 1834	NE	LC	
Rod <i>Agraylea</i> CURTIS, 1834			
42. <i>A. multipunctata</i> Curtis 1834	NE	DD	
Rod <i>Ithytrichia</i> EATON, 1873			
43. <i>I. lamellaris</i> EATON, 1873	NE	DD	
44. <i>I. bosniaca</i> Botnariuc & Botosaneanu, 1948	NE	DD	
Rod <i>Microptila</i> Ris, 1897			
45. <i>M. minutissima</i> Ris, 1897	NE	DD	
Porodica Philopotamidae STEPHENS, 1829			
Rod <i>Wormaldia</i> McLACHLAN, 1865			
46. <i>W. occipitalis bosniaca</i> Botosaneanu 1960	NE	DD	
47. <i>W. occipitalis</i> (Pictet, 1834)	NE	DD	
48. <i>W. pulla</i> (MacLachlan, 1878)	NE	DD	
49. <i>W. subnigra</i> McLachlan, 1865	NE	DD	
50. <i>W. triangulifera</i> McLachlan, 1878	NE	DD	
Rod <i>Philopotamus</i> STEPHENS, 1829			
51. <i>P. montanus</i> (Donovan 1813)	NE	DD	
52. <i>P. variegatus</i> (Scopoli 1763)	NE	DD	
Porodica Hydropsychidae CURTIS, 1835			
Rod <i>Hydropsyche</i> Pictet, 1834			
53. <i>H. dinarica</i> Marinković, 1979	NE	VU	5
54. <i>H. angustipennis</i> (Curtis, 1834)	NE	LC	
55. <i>H. contubernalis</i> McLachlan, 1865	NE	LC	
56. <i>H. smiljae</i> Marinković, 1979	NE	VU	6
57. <i>H. fulvipes</i> (Curtis, 1834)	NE	LC	
58. <i>H. botosaneanui</i> Marinković 1966	NE	LC	
59. <i>H. tabacarui</i> Botosaneanu 1960	NE	LC	
60. <i>H. mostarensis</i> Klapalek 1898	NE	LC	
61. <i>H. nervosa</i> Klapalek, 1899	NE	LC	

62. <i>H. dissimulata</i> Kumanski et Botosaneanu, 1974	NE	LC	
63. <i>H. instabilis</i> (Curtis 1834)	NE	LC	
64. <i>H. incognita</i> Pitsch, 1993	NE	LC	
65. <i>H. saxonica</i> MacLachlan 1884	NE	LC	
66. <i>H. subguttata</i> Morton, 1893	NE	LC	
67. <i>H. pellicidula</i> (Curtis 1834)	NE	LC	
Rod <i>Diplectrona</i> WESTWOOD, 1840			
68. <i>D. atra</i> McLachlan 1878	NE	LC	
Rod <i>Cheumatopsyche</i> WALLENGREN, 1891			
69. <i>C. lepida</i> (Pictet 1834)	NE	LC	
Porodica Polycentropodidae ULMER, 1903			
Rod <i>Plectrocnemia</i> STEPHENS, 1836			
70. <i>P. smiljae</i> Marinković, 1966	NE	NT	7
71. <i>P. conspersa</i> (Curtis 1834)	NE	DD	
72. <i>P. brevis</i> MacLachlan, 1871	NE	DD	
Rod <i>Polycentropus</i> CURTIS, 1835			
73. <i>P. excisus</i> Klapalek 1894	NE	DD	
74. <i>P. irroratus</i> (Curtis, 1835)	NE	DD	
75. <i>P. flavomaculatus</i> (Pictet 1834)	NE	DD	
Rod <i>Holocentropus</i> McLACHLAN, 1878			
76. <i>H. stagnalis</i> (Albarda 1874)	NE	DD	
Rod <i>Cyrnus</i> STEPHENS, 1836			
77. <i>C. crenaticornis</i> (Kolenati 1859)	NE	NT	
78. <i>C. trimaculatus</i> (Curtis 1834)	NE	NT	
Rod <i>Neureclipsis</i> McLACHLAN, 1864			
79. <i>N. bimaculata</i> (Linnaeus 1758)	NE	NT	
Porodica Psychomidae CURTIS, 1835			
Rod <i>Tinodes</i> CURTIS, 1834			
80. <i>T. braueri</i> McLachlan 1878	NE	NT	
81. <i>T. pallidulus</i> MacLachlan 1878	NE	NT	
82. <i>T. rostocki</i> MacLachlan 1878	NE	NT	
83. <i>T. unicolor</i> (Pictet 1834)	NE	NT	
84. <i>T. waeneri</i> (Linnaeus 1758)	NE	NT	
Rod <i>Psychomia</i> LATREILLE, 1829			
85. <i>P. pusilla</i> (Fabricius 1781)	NE	DD	
Rod <i>Lype</i> McLACHLAN, 1878			
86. <i>L. reducta</i> (Hagen 1860)	NE	LC	
87. <i>L. phaeopa</i> (Stephens, 1836)	NE	LC	
Rod <i>Metalype</i> Pictet, 1834			
88. <i>M. fragilis</i> (Pictet, 1834)	NE	LC	
Porodica Ecnomidae ULMER, 1903			
Rod <i>Ecnomus</i> McLACHLAN, 1864			

89. <i>E. tenellus</i> (Rambur 1842)	NE	DD	
Porodica Phryganeidae LEACH, 1815			
Rod <i>Agrypnia</i> CURTIS, 1835			
90. <i>A. varia</i> (Fabricius 1793)	NE	DD	
91. <i>A. obsoleta</i> (MacLachlan, 1865)	NE	DD	
Rod <i>Hagenella</i> MARTYNOV, 1924			
92. <i>H. clathrata</i> (Kolenati, 1848)	NE	DD	
Rod <i>Oligostomis</i> Linnaeus, 1761			
93. <i>O. reticulata</i> (Linnaeus, 1761)	NE	DD	
Rod <i>Oligotricha</i> RAMBUR, 1842			
94. <i>O. striata</i> (Linnaeus, 1758)	NE	DD	
Rod <i>Phryganea</i> LINNAEUS, 1758			
95. <i>Ph. grandis</i> Linnaeus, 1758	NE	LC	
Rod <i>Trichostegia</i> KOLENATI, 1848			
96. <i>T. minor</i> (Curtis, 1834)	NE	DD	
Porodica Brachycentridae ULMER, 1903			
Rod <i>Brachycentrus</i> CURTIS, 1834			
97. <i>B. montanus</i> Klapalek, 1892	NE	LC	
98. <i>B. subnubilus</i> Curtis, 1834	NE	LC	
Rod <i>Micrasema</i> McLACHLAN, 1876			
99. <i>M. sericeum</i> Klapalek 1902*	NE	LC	
100. <i>M. minimum</i> MacLachlan 1876	NE	LC	
Porodica Limnephilidae KOLENATI, 1848			
101. <i>Apataniinae</i> WALLENGREN, 1886			
Rod <i>Apatania</i> KOLENATI, 1848			
102. <i>A. carpathica</i> Schmid 1954	NE	DD	
Rod <i>Drusus</i> STEPHENS, 1837			
103. <i>D. bosnicus</i> Klapalek 1900	NE	CR	8
104. <i>D. klapaleki</i> Marinković 1970	NE	CR	9
105. <i>D. medianus</i> Marinković 1976	NE	CR	10
106. <i>D. ramae</i> Marinković 1970	NE	CR	11
107. <i>D. vespertinus</i> Marinković 1976	NE	CR	12
108. <i>D. schmidi</i> Botosaneanu 1960	NE	CR	13
Rod <i>Ecclisopteryx</i> KOLENATI, 1848			
109. <i>E. guttulata</i> (Pictet 1834)	NE	DD	
Rod <i>Chaetopteryx</i> STEPHENS, 1837			
110. <i>Ch. bosniaca</i> Marinković 1955	NE	CR	14
111. <i>Ch. cissylvanica</i> Botosaneanu, 1930	NE	NE	
112. <i>Ch. gonospina</i> Marinković 1966	NE	CR	15
113. <i>Ch. stankovići</i> Marinković 1966	NE	DD	
114. <i>Ch. singularis</i> (Kolenati, 1848)	NE	DD	
115. <i>Ch. regulosa</i> (Kolenati, 1848)	NE	DD	

116. <i>Ch. schmidi</i> Botosaneanu 1957	NE	DD	
117. <i>Ch. fusca</i> Brauer, 1857	NE	DD	
Rod <i>Chaetopterygopsis</i> STEIN, 1874			
118. <i>Ch. maclachlani</i> Stein 1874	NE	DD	
Rod <i>Annitella</i> KLAPALEK, 1907			
119. <i>A. apfelbecki</i> (Klapalek 1900)	NE	CR	17
120. <i>A. triloba</i> Marinković 1955	NE	CR	
Rod <i>Psylopteryx</i> SCHMID, 1952			
121. <i>P. bosniaca</i> Marinković 1970	NE	CR	18
Rod <i>Potamophylax</i> WALLENGREN, 1891			
122. <i>P. winneguthi</i> Klapalek 1902	NE	CR	19
123. <i>P. pallidus</i> (Klapalek 1900)	NE	DD	
124. <i>P. luctuosus</i> Piller et Mitterpacher 1783	NE	DD	
125. <i>P. latipennis</i> (Curtis 1834)	NE	DD	
126. <i>P. stellatus</i> Curtis, 1834	NE	DD	
127. <i>P. nigricornis</i> (Pictet, 1834)	NE	DD	
Rod <i>Halesus</i> STEPHENS, 1836			
128. <i>H. digitatus</i> (Schrank 1781)	NE	LC	
129. <i>H. tesellatus</i> (Rambur 1842)	NE	LC	
Rod <i>Vereshiana</i>			
130. <i>Vereshiana singularis</i> Klapalek 1902	NE	CR	16
Rod <i>Parachiona</i> THOMSON, 1891			
131. <i>P. picicornis</i> (Pictet, 1834)	NE	NE	
Rod <i>Stenophylax</i> KOLENATI, 1848			
132. <i>S. mitis</i> MacLachlan 1875	NE	NE	
133. <i>S. permistus</i> MacLachlan 1895	NE	NE	
134. <i>S. vibex speluncarum</i> MacLachlan 1875	NE	NE	
Rod <i>Micropterna</i> STEIN, 1874			
135. <i>M. nycterobia</i> (MacLachlan 1875)	NE	LC	
136. <i>M. testacea</i> (Gmelin 1789)	NE	NE	
137. <i>M. sequax</i> MacLachlan, 1875	NE	NE	
138. <i>M. lateralis</i> (Stephensen, 1837)	NE	NE	
Rod <i>Mesophylax</i> McLachlan, 1882			
139. <i>M. aspersus</i> Rambur, 1842	NE	NE	
Rod <i>Allogamus</i> SCHMID, 1955			
140. <i>A. auricollis</i> (Pictet, 1834)	NE	LC	
141. <i>A. uncatu</i> s (Brauer, 1857)	NE	LC	
Rod <i>Rhadicoleptus</i> Wallengren, 1891			
142. <i>Rh. alpestris macedonicus</i> Botosaneanu et Riedel, 1965	NE	NE	
143. <i>Rh. alpestris</i> (Kolenati, 1848)	NE	NE	
Rod <i>Glyphotaelius</i> STEPHENS, 1837			
144. <i>G. pellucidus</i> (Retzius, 1783)	NE	LC	

Rod <i>Anabolia</i> STEPHENS, 1837			
145.A. <i>concentrica</i> (Zetterstedt, 1840)	NE	DD	
Rod <i>Limnephilus</i> LEACH, 1815			
146.L. <i>affinis</i> Curtis 1834	NE	LC	
147.L. <i>auricula</i> Curtis, 1834	NE	LC	
148.L. <i>bipunctatus</i> Curtis, 1834	NE	LC	
149.L. <i>centralis</i> Curtis, 1834	NE	LC	
150.L. <i>decipiens</i> (Kolenati, 1848)	NE	LC	
151.L. <i>extricatus</i> MacLachlan, 1865	NE	LC	
152.L. <i>flavicornis</i> (Fabricius, 1787)	NE	LC	
153.L. <i>fascicornis</i> Rambur, 1842	NE	LC	
154.L. <i>hirsutus</i> (Pictet, 1834)	NE	LC	
155.L. <i>ingavus</i> MacLachlan, 1865	NE	LC	
156.L. <i>flavospinosus</i> (Stein 1874)	NE	LC	
157.L. <i>germanus</i> MacLachlan 1875	NE	LC	
158.L. <i>graecus</i> Schmid 1965	NE	LC	
159.L. <i>griseus</i> (Linnaeus 1758)	NE	LC	
160.L. <i>lunatus</i> Curtis 1834	NE	LC	
161.L. <i>marmoratus</i> Curtis 1834	NE	LC	
162.L. <i>rhombicus</i> (Linnaeus, 1758)	NE	LC	
163.L. <i>sparsus</i> Curtis, 1834	NE	LC	
164.L. <i>stigma</i> Curtis, 1834	NE	LC	
165.L. <i>vittatus</i> (Fabricius, 1798)	NE	LC	
Rod <i>Grammotaulius</i> KOLENATI, 1848			
166.G. <i>atomarius</i> (Fabricius, 1798)	NE	NE	
167.G. <i>nitidus</i> (Müller, 1764)	NE	NE	
Rod <i>Phacopteryx</i> KOLENATI, 1848			
168.Ph. <i>brevipennis</i> (Curtis, 1834)	NE	NE	
Porodica Goeridae ULMER, 1903			
Rod <i>Goera</i> STEPHENS, 1829			
169.G. <i>pilosa</i> (Fabricius 1775)	NE	LC	
170.Rod <i>Lithax</i> McLACHLAN, 1876			
171.L. <i>niger</i> (Hagen, 1859)	NE	LC	
Rod <i>Silo</i> CURTIS, 1830			
172.S. <i>graellsii</i> Pictet, 1865	NE	DD	
173.S. <i>piceus</i> (Brauer 1875)	NE	LC	
174.S. <i>pallipes</i> (Fabricius 1781)	NE	LC	
Porodica Lepidostomatidae ULMER, 1903			
Rod <i>Crunoecia</i> McLACHLAN, 1876			
175.C. <i>monospina</i> Botosaneanu 1960	NE	DD	
176.C. <i>irrorata</i> (Curtis 1834)	NE	VU	
177.C. <i>kempnyi</i> Morton, 1901	NE	DD	

Rod <i>Lepidostoma</i> RAMBUR, 1842			
178. <i>L. hirtum</i> (Fabricius 1781)	NE	LC	
Rod <i>Lasiocephala</i> COSTA, 1857			
179. <i>L. basalis</i> (Kolenati 1848)	NE	LC	
Porodica Leptoceridae LEACH, 1815			
Rod <i>Adicella</i> McLACHLAN, 1877			
180. <i>A. syriaca</i> (Ulmer, 1909)	NE	DD	
181. <i>A. filicornis</i> (Pictet, 1834)	NE	DD	
182. <i>A. balcanica</i> Botosaneanu 1965	NE	DD	
183. <i>A. reducta</i> (McLachlan, 1865)	NE	DD	
Rod <i>Athripsodes</i> BILLBERG, 1820			
184. <i>A. albifrons</i> (Linnaeus 1758)	NE	DD	
185. <i>A. aterrimus</i> (Stephens 1836)	NE	DD	
186. <i>A. bilineatus</i> (Linnaeus 1758)	NE	DD	
187. <i>A. nigronevosus</i> (Retzius 1783)	NE	DD	
188. <i>A. senilis</i> (Burmeister 1839)	NE	DD	
189. <i>A. dissimilis</i> (Stephens, 1836)	NE	DD	
Rod <i>Ceraclea</i> STEPHENS, 1829			
190. <i>C. alboguttata</i> (Hagen 1860)	NE	LC	
Rod <i>Mystacides</i> BERTHOLD, 1827			
191. <i>M. azurea</i> (Linnaeus 1758)	NE	LC	
192. <i>M. nigra</i> (Linnaeus 1758)	NE	LC	
193. <i>M. longicornis</i> (Linnaeus, 1758)	NE	LC	
Rod <i>Triaenodes</i> McLACHLAN, 1865			
194. <i>T. ochrella lefkas</i> Malicky 1974	NE	DD	
Rod <i>Oecetis</i> McLACHLAN, 1877			
195. <i>O. fulva</i> (Rambur 1842)	NE	DD	
196. <i>O. notata</i> (Rambur 1842)	NE	DD	
Rod <i>Leptocerus</i> LEACH, 1815			
197. <i>L. tineiformis</i> (Curtis 1834)	NE	NE	
Porodica Sericostomatidae STEPHENS, 1836			
Rod <i>Notidobia</i> STEPHENS, 1829			
198. <i>N. ciliaris</i> (Linnaeus 1761)	NE	DD	
199. <i>N. nekibe</i> Klapalek, 1903	NE	DD	
Rod <i>Oecismus</i> McLACHLAN, 1876			
200. <i>O. monedula</i> (Hagen, 1859)	NE	LC	
Rod <i>Sericostoma</i> LATREILLE, 1825			
201. <i>S. flavicorne</i> (Scheider 1845)	NE	LC	
202. <i>S. schneideri</i> (Kolenati 1848)	NE	LC	
203. <i>S. timidum</i> (Hagen, 1859)	NE	LC	
Porodica Beraeidae WALLENGREN, 1891			
Rod <i>Beraemyia</i> Mosely, 1930			

204. <i>B. schmidi</i> Botosaneanu 1960	NE	DD	
205. <i>B. squamosa</i> Mosely, 1930	NE	DD	
Rod <i>Beraea</i> STEPHENS, 1833			
206. <i>B. pullata</i> (Curtis, 1834)	NE	DD	
207. <i>B. maurus</i> (Curtis, 1834)	NE	DD	
Rod <i>Beraeodes</i> EATON, 1867			
208. <i>B. minutus</i> (Linnaeus, 1761)	NE	DD	
Rod <i>Ernodes</i> WALLENGREN, 1891			
209. <i>E. articularis</i> (Pictet 1834)	NE	DD	
210. <i>E. vicinus</i> (MacLachlan, 1879)	NE	DD	
Porodica Odontoceridae WALLENGREN, 1891			
Rod <i>Odontocerum</i> LEACH, 1815			
211. <i>O. albicorne</i> (Scopoli 1763)	NE	LC	
Porodica Thremmatidae Iwata, 1927			
212.Rod <i>Thremma</i> McLachlan, 1876	NE	VU	
213. <i>Th. anomalum</i> McLachlan 1876	NE	VU	
214.Halicopsychidae	NE	VU	
Rod <i>Helicopsyche</i> Siebold, 1856			
215. <i>Helicopsyche bacescui</i> Orghidan et Botosaneanu 1953	NE	DD	

PREGLED PO KATEGORIJAMA UGROŽENOSTI

Prijegled ugroženih (CR) vrsta Trichoptera predložen za crvenu listu Federacije Bosne i Hercegovine

CR (ugrožene vrste)

Vrsta	<i>Rhyacophila bosniaca</i> Schmid 1970	
IUCN Kategorija	Evropski status	NE
	Verzija BiH	CR
Zaštićeno područje		
Rasprostranjenost	Zujevina, Stavnja	
Reference	1. Marinković-Gospodnetić, M. 1980: Trichoptera. Elaborat: <i>Endemične vrste vodenih insekata u Bosni i Hercegovini</i> . Biološki institut Univerziteta u Sarajevu, Sarajevo, 29-80	

Vrsta	<i>Rhyacophila vranitzensis</i> Marinković & Botosaneanu 1967	
IUCN Kategorija	Evropski status	NE
	Verzija BiH	CR
Zaštićeno područje		
Rasprostranjenost	Izvori: Lašve, Stavnje; Hrasnički potok, Misoča, Sanica, Trešanica, Krupić, Mlaka	
Reference	1. Marinković-Gospodnetić, M. 1980: Trichoptera. Elaborat: <i>Endemične vrste vodenih insekata u Bosni i Hercegovini</i> . Biološki institut Univerziteta u Sarajevu, Sarajevo, 29-80	

Vrsta	<i>Glossosoma neretvanus</i> Marinković	
IUCN Kategorija	Evropski status	NE
	Verzija BiH	CR
Zaštićeno područje		
Rasprostranjenost	Neretva nizvodno od Mostara do Doljana	
Reference	1. Marinković-Gospodnetić, M. 1980: Trichoptera. Elaborat: <i>Endemične vrste vodenih insekata u Bosni i Hercegovini</i> . Biološki institut Univerziteta u Sarajevu, Sarajevo, 29-80	

Vrsta	<i>Allotricha marinkovicae</i> Malicky 1977	
IUCN Kategorija	Evropski status	NE
	Verzija BiH	CR
Zaštićeno područje		
Rasprostranjenost	Buna, Radopolja	
Reference	1. Marinković-Gospodnetić, M. 1980: Trichoptera. Elaborat: <i>Endemične vrste vodenih insekata u Bosni i Hercegovini</i> . Biološki institut Univerziteta u Sarajevu, Sarajevo, 29-80	

Vrsta	<i>Hydropsyche dinarica</i> Marinković 1979	
IUCN Kategorija	Evropski status	NE
	Verzija BiH	CR
Zaštićeno područje		
Rasprostranjenost	Bregava iznad Stoca, rijeka Bosna poslije ušća Lašve, Lašva	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. Marinković-Gospodnetić, M. 1980: Trichoptera. Elaborat: <i>Endemične vrste vodenih insekata u Bosni i Hercegovini</i>. Biološki institut Univerziteta u Sarajevu, Sarajevo, 29-80 2. Trožić-Borovac, S. 2002: Istraživanje makroinvertebrata bentosa rijeke Bosne i pritoka u ocjeni kvaliteta vode. Doktorska disertacija, PMF Sarajevo 	

Vrsta	<i>Hydropsyche smiljae</i> Marinković 1979	
IUCN Kategorija	Evropski status	NE
	Verzija BiH	CR
Zaštićeno područje		
Rasprostranjenost	Izvorište Bune, Trebižat (Vitina)	
Reference	Marinković-Gospodnetić, M. 1980: Trichoptera. Elaborat: <i>Endemične vrste vodenih insekata u Bosni i Hercegovini</i> . Biološki institut Univerziteta u Sarajevu, Sarajevo, 29-80	

Vrsta	<i>Plectrocnemia smiljae</i> Marinković 1966	
IUCN Kategorija	Evropski status	NE
	Verzija BiH	CR
Zaštićeno područje		
Rasprostranjenost	Izvor Žunovnice, izvor Stavnje, Zujevina	
Reference	1. Marinković-Gospodnetić, M. 1980: Trichoptera. Elaborat: <i>Endemične vrste vodenih insekata u Bosni i Hercegovini</i> . Biološki institut Univerziteta u Sarajevu, Sarajevo, 29-80	

Vrsta	<i>Drusus bosnicus</i> Klapalek 1900	
IUCN Kategorija	Evropski status	NE
	Verzija BiH	CR
Zaštićeno područje	Vrelo Bosne	
Rasprostranjenost	Vrelo Bosne, izvorište Večerice (Hrasnica), izvorišti Žunovnice, izvorište Ljubine, Stavnja-Majdan Vareš	
Reference	1. Marinković-Gospodnetić M. 1980: Trichoptera. Elaborat: <i>Endemične vrste vodenih insekata u Bosni i Hercegovini</i> . Biološki institut Univerziteta u Sarajevu, Sarajevo, 29-80	

Vrsta	<i>Drusus klapaleki</i> Marinkovic 1970	
IUCN Kategorija	Evropski status	NE
	Verzija BiH	CR
Zaštićeno područje		
Rasprostranjenost	Hrasnički potok	
Reference	1. Marinković-Gospodnetić M. 1980: Trichoptera. Elaborat: <i>Endemične vrste vodenih insekata u Bosni i Hercegovini</i> . Biološki institut Univerziteta u Sarajevu, Sarajevo, 29-80	

Vrsta	<i>Drusus medianus</i> Marinkovic 1976	
IUCN Kategorija	Evropski status	NE
	Verzija BiH	CR
Zaštićeno područje		
Rasprostranjenost	Sliv Bosne: Šavnik (pritoka Zujevine), izvorište Zujevine, Požarna iznad Fojnice, izvorište Lašve, Plava voda (Travnik), Sliv Vrbasa: Kruščica – Gornji Vakuf, Bistrica – Gornji Vakuf, Sliv Neretve: izvor Krupić – kod Prozora, Trešanica	
Reference	1. Marinković-Gospodnetić, M. 1980: Trichoptera. Elaborat: <i>Endemične vrste vodenih insekata u Bosni i Hercegovini</i> . Biološki institut Univerziteta u Sarajevu, Sarajevo, 29-80	

Vrsta	<i>Drusus ramae</i> Marinkovic 1970	
IUCN Kategorija	Evropski status	NE
	Verzija BiH	CR
Zaštićeno područje		
Rasprostranjenost	Sliv Neretve: izvor Rame (prije formiranja jezera); izvor Lištice	
Reference	1. Marinković-Gospodnetić, M. 1980: Trichoptera. Elaborat: <i>Endemične vrste vodenih insekata u Bosni i Hercegovini</i> . Biološki institut Univerziteta u Sarajevu, Sarajevo, 29-80	

Vrsta	<i>Drusus vespertinus</i> Marinkovic 1976	
IUCN Kategorija	Evropski status	NE
	Verzija BiH	CR
Zaštićeno područje		
Rasprostranjenost	Sliv Neretve: izvor Rame (prije formiranja jezera); izvor Lištice	
Reference	1. Marinković-Gospodnetić M. 1980: Trichoptera. Elaborat: <i>Endemične vrste vodenih insekata u Bosni i Hercegovini</i> . Biološki institut Univerziteta u Sarajevu, Sarajevo, 29-80	

Vrsta	<i>Drusus schmidi</i> Botosaneanu 1960	
IUCN Kategorija	Evropski status	NE
	Verzija BiH	CR
Zaštićeno područje		
Rasprostranjenost	Sliv Bosne: Požarna uzvodno od Fojnice, Zaove, Vranica, Kradenik (pritoka Zujevine); Treskavica, Hrasnički potok	
Reference	1. Marinković-Gospodnetić, M. 1980: Trichoptera. Elaborat: <i>Endemične vrste vodenih insekata u Bosni i Hercegovini</i> . Biološki institut Univerziteta u Sarajevu, Sarajevo, 29-80	

Vrsta	<i>Potamophylax winneguthi</i> Klapalek 1902	
IUCN Kategorija	Evropski status	NE
	Verzija BiH	CR
Zaštićeno područje		
Rasprostranjenost	Izvor Stavnje	
Reference	1. Marinković-Gospodnetić, M. 1980: Trichoptera. Elaborat: <i>Endemične vrste vodenih insekata u Bosni i Hercegovini</i> . Biološki institut Univerziteta u Sarajevu, Sarajevo, 29-80	

Vrsta	<i>Chaetopteryx bosniaca</i> Marinković-Gospodnetić 1959	
IUCN Kategorija	Evropski status	NE
	Verzija BiH	CR
Zaštićeno područje	Vrelo Bosne	
Rasprostranjenost	Sliv Bosne: Vrelo Bosne, VečERICA (Hrasnica), Zujevina, Žunovnica, Stavnja, Bijambare, Treskavica, izvor Lašve, Plave vode, Fojnica, Stupčanica, Bioštica, Krivaja-Olovo Sliv Neretve: Rama – Duščice, Sliv Cetine: izvor Sturbe	
Reference	1. Marinković-Gospodnetić, M. 1980: Trichoptera. Elaborat: <i>Endemične vrste vodenih insekata u Bosni i Hercegovini</i> . Biološki institut Univerziteta u Sarajevu, Sarajevo, 29-80	

Vrsta	<i>Chaetopteryx gonospina</i> Marinković-Gospodnetić 1966	
IUCN Kategorija	Evropski status	NE
	Verzija BiH	CR
Zaštićeno područje	Bijambare	
Rasprostranjenost	Sliv Bosne: Zujevina, Bijambare, Treskavica, izvor Lašve, Požarna, Stupčanica, Stavnja-Vareš	
Reference	1. Marinković-Gospodnetić M. 1980: Trichoptera. Elaborat: <i>Endemične vrste vodenih insekata u Bosni i Hercegovini</i> . Biološki institut Univerziteta u Sarajevu, Sarajevo, 29-80	

Vrsta	<i>Vareshiana singularis</i> Klapalek 1902	
IUCN Kategorija	Evropski status	NE
	Verzija BiH	CR
Zaštićeno područje		
Rasprostranjenost	Sliv Bosne: izvor Stavnje, Zarudani iznad Vareša	
Reference	1. Marinković-Gospodnetić, M. 1980: Trichoptera. Elaborat: <i>Endemične vrste vodenih insekata u Bosni i Hercegovini</i> . Biološki institut Univerziteta u Sarajevu, Sarajevo, 29-80	

Vrsta	<i>Annitella apfelbecki</i> (Klapalek 1900)	
IUCN Kategorija	Evropski status	NE
	Verzija BiH	CR
Zaštićeno područje		
Rasprostranjenost	Sliv Bosne: Večerica – Hrasnica, Prološka rijeka – Fojnica Sliv Cetine: izvor Žabljaka, izvor Sturbe, Sliv Neretve: izvor Bune	
Reference	1. Marinković-Gospodnetić M. 1980: Trichoptera. Elaborat: <i>Endemične vrste vodenih insekata u Bosni i Hercegovini</i> . Biološki institut Univerziteta u Sarajevu, Sarajevo, 29-80	

Vrsta	<i>Psylopteryx bosniaca</i> Marinković 1970	
IUCN Kategorija	Evropski status	NE
	Verzija BiH	CR
Zaštićeno područje		
Rasprostranjenost	Sliv Bosne: izvor Stavnje	
Reference	1. Marinković-Gospodnetić, M. 1980: Trichoptera. Elaborat: <i>Endemične vrste vodenih insekata u Bosni i Hercegovini</i> . Biološki institut Univerziteta u Sarajevu, Sarajevo, 29-80	

LITERATURA

EPHEMEROPTERA

1. Tanasijević M. 1970: Fauna *Ephemeroptera* nas području planine Maglić, Volujak i Zelengora. Glasnik Zemaljskog muzeja, IX: 179-184.
2. Tanasijević M. 1974: nalaz vrsta roda *Siphonurus* Eaton 1868 (Ephemeroptera) u nekim područjima Jugoslavije. bPosebni otisak iz Glasnika Zemaljskog Muzeja, XII, 287-292.
3. Tanasijević M. 197: Dinamika populacija vrsta roda *Bathis* Leach (Ephemeroptera) u rijeci Stavnji 213 - 258, Godišnjak Biološkog instituta Univerziteta u Sarajevu, vol.XXX, Sarajevo
4. Tanasijević M. 1978: Razvojni stupnjevi vrste *Ephemerella ignita* (Poda) (Insecta, Ephemeroptera). Godišnjak Biološkog instituta Univerziteta u Sarajevu, vol.XXXI, 183-196
5. Tanasijević M. 1979: Prilog poznavanju vrste *Ephemerella ikonovici* Putz. (Insecta, Ephemeroptera). Godišnjak Biološkog instituta Univerziteta u Sarajevu, vol. XXXII, 163-169
6. Tanasijević M. 1981: *Caenis robusta* Eaton and *Baetopus tenellus* (Albarda) two new species in fauna of Ephemeroptera of Yugoslavia. Godišnjak Biološkog instituta Univerziteta u Sarajevu, vol. 34, 167-170.
7. Tanasijević, M. 1981: Ephemeroptera. Elaborat: Endemični vodeni insekti BiH. Biološki institut Univerziteta u Sarajevu, 5-15.
8. Tanasijević M. 1984: *Rhithrogena hercegovina* sp.n. I *Rhithrogena neretvana* sp.n. - dvije nove Heptageniidae (Ephemeroptera iz zapadne Hercegovine). Godišnjak Biološkog instituta Univerziteta u Sarajevu, vol. 37, 195-210.
9. Tanasijević M. 1985: *Rhithrogena jahoriensis* sp.n. (Ephemeroptera, Heptageniidae). Godišnjak Biološkog instituta Univerziteta u Sarajevu, vol. 38, 137-142.
10. Trožić-Borovac i sur. 2012: Elaborat: Biološki monitoring površinskih voda sliva rijeke Neretve i Cetine u FBiH. Agencija za slivno područje Jadranskog mora. Mostar

ODONATA

1. Adamović, Ž., 1948: La liste de la collection des Odonates du Musée d'Etat à Sarajevo. *Godišnjak biološkog instituta u Sarajevu*, 1(1): 79-94. [in Serbian, with French s.]
2. Adamović, Ž., 1949: La liste des Odonates du Muséum d'Histoire Naturelle du Pays Serbe. *Bulletin du Muséum d'Histoire Naturelle du Pays Serbe*, B(1-2): 275-293. [in Serbian, with French s.]
3. Deliry, C. & LOOSE, D., 1987: Notes Odonatologiques de Grece et de Yougoslavie. *Sympetrum*, 1: 3-22.
4. Dumont, H.J., 1977: Sur une collection d'Odonates de Yougoslavie, avec notes sur la faune des territoires adjacents de Roumanie et de Bulgarie. *Bull. Ann. Soc. r. belge Ent.*, 113: 187-209.
5. Jović, M., Gligorović, B. & Stanković, M., 2010: Review of faunistical data on Odonata in Bosnia and Herzegovina. *Acta entomologica serbica*, 15(1): 7-27.
6. McLachlan, R., 1898: On Neuroptera collected by Mr. Malcolm Burr in Wallachia, Bosnia, Herzegovina, & c., in July and August, 1898. *The Entomologist's Monthly Magazine*, Ser. 2, Vol. 9 (Vol. 34): 248-249.
7. Pusching, R., 1896: Bericht über die Reise des naturwiissenschaftlichen Vereines a. d. U. W. nach Bosnien, der Herzegovina und Dalmatien. *Mitt. Naturw. Ver. Univ. Wien*, 1896, pp.: 33-54.
8. Ris, F., 1911: Collections Zoologiques du Baron Edm. de Selys Longchamps, Catalogue Systematique et descriptif. Libellulinen monographisch bearbeitet, Vol. 2. Fascicule: XII, XIII, XIV, Bruxelles, pp.: 385-837 pp.

PLECOPTERA

1. Kačanski D, Zwick P. 1970: Neue und wenig bekannte Plecopteren aus Jugoslawien. *Mitt.Schweiz.Ent.Ges.* 43 (1):-16, Lausanne
2. Kačanski D. 1970: Fauna Plecoptera na području planina Maglič, Volujak i Zelengora. *GZM – prirodne nauke*, Sarajevo, 9: 67-78.
3. Kačanski D. 1971: Die Larven von Brachyptera graeca B. Und B.tristis (Klapalek). *Mitt.Schweiz.Ent.Gess.*44(2):281-284, Lausanne
4. Kačanski, D. 1971a: Plecoptera sliva gornjeg toka rijeke Bosne. *Glasnik Zemaljskog Muzeja, N.S., Prir. Nauke*, 10 :103-118. Sarajevo.
5. Kačanski, D. 1972: Über den Fund einiger Plecoptera-Arten in Jugoslawien. *Bull. Republ. Sektion Bosn. Herzeg. Jugosl. Ent. Ges. (Sarajevo)*, 2 (2):10-13.
6. Kačanski D. 1976: A preliminary report of the Plecoptera fauna in Bosnia and Herzegovina (Yugoslavia). *Proceedings of the Biological Society of Washington*.88(38): 419-422
7. Kačanski, D., 1978: Plecoptera sliva Neretve. *Godišnjak Biološkog Instituta Univerziteta u Sarajevu*, 31: 57-68.
8. Kačanski D.1980: Plecoptera BiH- Elaborat: Endemične vrste vodenih insekata Bosne i Hercegovine. *BIUS Sarajevo*, 7-28

TRICHOPTERA

1. Marinković, M. 1955: Dve nove vrste iz grupe Chaetopteryx (Limnephilidae, Trichoptera) u okolini Sarajeva. *God. Biol. Inst. Sarajevo*, 8(1-2): 125-130
2. Marinković-Gospodnetić M. 1966: The distribution of the Caddisflies populations in a small mountain stream. *Verhandlungen internationale Vereinigung für theoretische und angewandte Limnologie*, 16, 3: 1693–1695.
3. Marinković-Gospodnetić M. 1970: Description of some species of Trichoptera from Yugoslavia. *Godišnjak Biološkog instituta. Sarajevo, Sarajevo*, 23: 77-84.
4. Marinković-Gospodnetić M. 1973: Die Trichopteren – Fauna der Gebirgen Maglić, Volujak i Zelengora. *Wiss. Mitt. Bosnisch-Herzegovina Landesmus, Sarajevo*, 3: 131-144.
5. Marinković-Gospodnetić M. 1978: The caddis-flies (Trichoptera, Insecta) of Herzegovina. *Godišnjak Biološkog instituta Univerziteta u Sarajevu*, 31: 115-131.
6. Marinković-Gospodnetić M. Kaćanski, D. Tanasijević M., Krek, S., 1980: Endemične vrste vodenih insekata Bosne i Hercegovine. *Biološki institut Univerziteta u Sarajevu, Sarajevo*
7. Marinković-Gospodnetić M. 1988: Dve nove vrste *Glossosoma* (Trichoptera, Insecta) u Jugoslaviji. *Godišnjak Biološkog instituta Univerziteta u Sarajevu*, 41: 41-48
8. Trožić-Borovac, S. 2005/2006: Novi podaci o fauni vodenih moljaca (Insecta: Trichoptera) Bosne i Hercegovine. *Udruženje za inventarizaciju i zaštitu životinja. Kanton Sarajevo, Prilozi fauni BiH*, 1-2: 25-31

1.8. Natporodica Hesperioidea (brodari)
Natporodica Papilionoidea (lastini repci)

1.8.1. Crvena lista dnevnih leptira u Federaciji Bosne i Hercegovine

Uvod

Istraživanja dnevnih leptira u Bosni i Hercegovini imaju vrlo dugu tradiciju. Najstariji podatak potiče iz 1844. godine kada je H. Freyer opisao vrstu *Plebeius dardanus* na osnovu uzoraka sa planine Čvrsnice. Prvi popis dnevnih leptira, sa 125 navedenih vrsta, publicirao je Apfelbeck 1892. godine, dok je posljednji djelo autora i obuhvata 188 nespornih vrsta (Lelo, 2007, 2008).

Lista za Federaciju Bosne i Hercegovine do sada nije publicirana.

Preliminarna pitanja za formular pripadajućih vrsta

1) *Da li je fauna poznata i da li je moguće procijeniti distribuciju vrsta*

Fauna je: a) vrlo dobro poznata (skoro sve lokalne populacije su evidentirane)

b) dobro poznata (distribucija je nepotpuno poznata)

c) osrednje poznata (fauna je procijenjena prema literaturi i iskustvu)

a) slabo poznata (za mnoge vrste ne postoje relevantni podaci)

2) *Da li je moguća kvalitetna procjena trendova u populacijama*

Moguća je: a) vrlo dobra procjena (raspoložemo podacima iz brojnih istraživanja)

b) dobra procjena (postoje kompjutorski podaci, moguća su poređenja)

c) osrednja procjena (na osnovu literature i vlastitog iskustva)

a) slaba procjena (za mnoge vrste ne postoje relevantni podaci)

3) *Distribucija i veličina populacije određene vrste na prostoru je poznata*

Poznata je: a) tačna distribucija vrste (u procentima datog prostora)

b) tačna distribucija vrste (u km²)

c) tačan broj lokalnih populacija vrste sa procjenom broja

d) aproksimativna procjena distribucije vrste

4) *Fluktuacija broja individua u lokalnim populacijama u posljednjih 15 godina na datom prostoru je poznata*

Poznata je: a) tačna fluktuacija povećanja/smanjenja broja individua (u procentima)

b) negativna fluktuacija broja individua

5) *Da li se ugrožena vrsta nalazi na nekom od zaštićenih područja*

Poznata je: a) u okviru zaštićenih područja

b) nije poznata u okviru zaštićenih područja

Za svaku ugroženu vrstu bit će prezentiran podatak da li je zabilježena unutar nekog od zaštićenih područja.

1.8.2. Dnevni leptiri u Federaciji Bosne i Hercegovine

Prijegledom podataka kojima raspolaže autor (Lelo, 2007, 2008) napravljena je originalna lista dnevnih leptira Federacije Bosne i Hercegovine (Tab. 1). Lista sadrži 185 vrsta dnevnih leptira: Hesperidae – 22, Papilionidae – 6, Pieridae – 19, Lycaenidae – 53 i Nymphalidae – 85.

Tabela 17. Prijegled vrsta u fauni dnevnih leptira u Federaciji Bosne i Hercegovine

TAKSON	IUCN kategorija		Crvena lista
	Evropski status*	Verzija 3.1 BiH	
HESPERIIDAE			
1. <i>Erynnis tages</i> (Linnaeus, 1758)	LC	LC	-
2. <i>Carcharodus alceae</i> (Esper, 1780)	LC	LC	-
3. <i>Carcharodus lavatherae</i> (Esper, 1783)	NT	NT	-
4. <i>Carcharodus floccifera</i> (Zeller, 1847)	NT	NT	-
5. <i>Spialia sertorius</i> (Hoffmansegg, 1804)	LC	DD	?
6. <i>Spialia orbifer</i> (Hübner, 1823)	LC	LC	-
7. <i>Pyrgus carthami</i> (Hübner, 1819)	LC	LC	-
8. <i>Pyrgus sidae</i> (Esper, 1782)	LC	NT	-
9. <i>Pyrgus andromedae</i> (Wallengren, 1853)	LC	VU	1
10. <i>Pyrgus malvae</i> (Linnaeus, 1758)	LC	LC	-
11. <i>Pyrgus serratulae</i> (Rambur, 1839)	LC	LC	-
12. <i>Pyrgus armoricanus</i> (Oberthur, 1910)	LC	LC	-
13. <i>Pyrgus alveus</i> (Hübner, 1803)	LC	LC	-
14. * <i>Pyrgus trebeviciensis</i> Warren, 1926	-	DD	-
15. <i>Heteropterus morpheus</i> (Pallas, 1771)	LC	LC	-
16. <i>Carterocephalus palaemon</i> (Pallas, 1771)	LC	LC	-
17. <i>Thymelicus lineola</i> (Ochsenheimer, 1808)	LC	LC	-
18. <i>Thymelicus sylvestris</i> (Poda, 1761)	LC	LC	-
19. <i>Thymelicus acteon</i> (Rottemburg, 1775)	NT	NT	-
20. <i>Hesperia comma</i> (Linnaeus, 1758)	LC	LC	-
21. <i>Ochlodes sylvanus</i> (Esper, 1777)	LC	LC	-
22. <i>Gegenes pumilio</i> (Hoffmannsegg, 1804)	LC	VU	2
PAPILIONIDAE			
23. <i>Zerynthia polyxena</i> Denis & Schiffermüller, 1775	LC	NT	-
24. <i>Zerynthia cerisyi</i> (Godart, 1934)	NT	VU	3
25. <i>Parnassius mnemosyne</i> (Linnaeus, 1758)	NT	NT	-
26. <i>Parnassius apollo</i> (Linnaeus, 1758)	NT	VU	4
27. <i>Iphiclides podalirius</i> (Linnaeus, 1758)	LC	LC	-
28. <i>Papilio machaon</i> Linnaeus, 1758	LC	NT	-
PIERIDAE			
29. <i>Leptidea sinapis</i> (Linnaeus, 1758)	LC	LC	-
30. <i>Leptidea reali</i> Reissinger, 1989	LC	NT	-
31. <i>Leptidea morsei</i> Fenton, 1881	NT	CR	5
32. <i>Anthocharis cardamines</i> (Linnaeus, 1758)	LC	LC	-
33. <i>Euchloe ausonia</i> (Hübner, 1804)	LC	LC	-
34. <i>Aporia crataegi</i> (Linnaeus, 1758)	LC	LC	-
35. <i>Pieris brassicae</i> (Linnaeus, 1758)	LC	NT	-
36. <i>Pieris mannii</i> (Mayer, 1851)	LC	LC	-
37. <i>Pieris rapae</i> (Linnaeus, 1758)	LC	LC	-
38. <i>Pieris ergane</i> (Geyer, 1828)	LC	LC	-
39. <i>Pieris napi</i> (Linnaeus, 1758)	LC	LC	-

40. <i>Pieris balcana</i> Lorković, 1968	LC	NT	-
41. <i>Pontia edusa</i> (Fabricius, 1777)	LC	LC	-
42. <i>Colias croceus</i> (Geoffroy in Fourcroy, 1785)	LC	LC	-
43. <i>Colias balcanica</i> Rebel, 1903	LC	VU	6
44. <i>Colias hyale</i> (Linnaeus, 1758)	LC	LC	-
45. <i>Colias alfacariensis</i> (Ribbe, 1905)	LC	LC	-
46. <i>Gonepteryx rhamni</i> (Linnaeus, 1758)	LC	LC	-
47. <i>Gonepteryx cleopatra</i> (Linnaeus, 1758)	LC	VU	7
RIODINIDAE			
48. <i>Hamearis lucina</i> (Linnaeus, 1758)	LC	LC	-
LYCAENIDAE			
49. <i>Lycaena phlaeas</i> Linnaeus, 1761	LC	LC	-
50. <i>Lycaena dispar</i> (Haworth, 1802)	LC	NT	-
51. <i>Lycaena ottomanus</i> (Lefebvre, 1830)	LC	NT	-
52. <i>Lycaena virgaureae</i> Linnaeus, 1758	LC	LC	-
53. <i>Lycaena tityrus</i> (Poda, 1761)	LC	LC	-
54. <i>Lycaena alciphron</i> (Rottemburg, 1775)	LC	LC	-
55. <i>Lycaena hippothoe</i> (Linnaeus, 1761)	LC	LC	-
56. <i>Lycaena candens</i> (Herrich-Schäfer, 1844)	LC	LC	-
57. <i>Lycaena thersamon</i> (Esper, 1784)	LC	LC	-
58. <i>Thecla betulae</i> (Linnaeus, 1758)	LC	NT	-
59. <i>Favonius quercus</i> (Linnaeus, 1758)	LC	VU	8
60. <i>Callophrys rubi</i> (Linnaeus, 1758)	LC	LC	-
61. <i>Satyrium w-album</i> (Knoch, 1782)	LC	NT	-
62. <i>Satyrium pruni</i> (Linnaeus, 1758)	LC	LC	-
63. <i>Satyrium spini</i> (Denis & Schiffermüller, 1775)	LC	LC	-
64. <i>Satyrium ilicis</i> (Esper, 1779)	LC	LC	-
65. <i>Satyrium acaciae</i> (Fabricius, 1787)	LC	NT	-
66. <i>Lampides boeticus</i> (Linnaeus, 1767)	LC	NT	-
67. <i>Leptotes pirithous</i> (Linnaeus, 1767)	LC	EN	9
68. <i>Tarucus balkanica</i> (Freyer, 1844)	LC	NT	-
69. <i>Cupido minimus</i> (Fuessly, 1775)	LC	NT	-
70. <i>Cupido osiris</i> (Meigen, 1829)	LC	NT	-
71. <i>Cupido argiades</i> (Pallas, 1771)	LC	LC	-
72. <i>Cupido decolorata</i> (Staudinger, 1886)	NT	CR	10
73. <i>Cupido alcetas</i> (Hoffmannsegg, 1804)	LC	VU	11
74. <i>Celastrina argiolus</i> (Linnaeus, 1758)	LC	LC	-
75. <i>Pseudophilotes vicrama</i> (Moore, 1865)	NT	NT	-
76. <i>Scolitantides orion</i> (Pallas, 1771)	LC	LC	-
77. <i>Glaucopsyche alexis</i> (Poda, 1761)	LC	LC	-
78. <i>Iolana iolas</i> (Ochsenheimer, 1816)	NT	EN	12
79. <i>Phengaris arion</i> (Linnaeus, 1758)	EN	EN	13
80. <i>Phengaris alcon</i> (Denis & Schiffermüller, 1775)	LC	NT	-
81. <i>Plebejus argus</i> (Linnaeus, 1758)	LC	LC	-
82. <i>Plebejus idas</i> (Linnaeus, 1761)	LC	LC	-
83. <i>Plebejus argyrognomon</i> (Bergsträsser, 1779)	LC	NT	-
84. <i>Plebejus dardanus</i> (Frejer, 1843)	NT	VU	14
85. <i>Aricia eumedon</i> (Esper, 1780)	LC	LC	-
86. <i>Aricia agestis</i> (Denis & Schiffermüller 1775)	LC	LC	-
87. <i>Aricia artaxerxes</i> (Fabricius, 1793)	LC	LC	-
88. <i>Aricia anteros</i> (Freyer, 1838)	NT	EN	15
89. <i>Polyommatus semiargus</i> (Rottemburg, 1775)	LC	LC	-
90. <i>Polyommatus escheri</i> (Hübner, 1823)	LC	LC	-

91. <i>Polyommatus dorylas</i> (Denis & Schiffermüller, 1775)	NT	NT	-
92. <i>Polyommatus amandus</i> Schneider, 1792	LC	LC	-
93. <i>Polyommatus thersites</i> (Cantener, 1834)	LC	NT	-
94. <i>Polyommatus icarus</i> (Rottemburg, 1775)	LC	LC	-
95. <i>Polyommatus eros</i> Ochsenheimer, 1808	NT	NT	-
96. <i>Polyommatus daphnis</i> Denis & Schiffermüller, 1775	LC	LC	-
97. <i>Polyommatus bellargus</i> (Rottemburg, 1775)	LC	LC	-
98. <i>Polyommatus coridon</i> (Poda, 1761)	LC	LC	-
99. <i>Polyommatus admetus</i> Esper, 1783	LC	VU	16
100. <i>Polyommatus ripartii</i> (Freyer, 1830)	LC	VU	17
101. <i>Polyommatus damon</i> (Denis & Schiffermüller, 1775)	DD	NT	-
NYMPHALIDAE			
102. <i>Libythea celtis</i> (Laicharting, 1782)	LC	LC	-
103. <i>Argynnis paphia</i> (Linnaeus, 1758)	LC	LC	-
104. <i>Argynnis pandora</i> (Denis & Schiffermüller, 1775)	LC	NT	-
105. <i>Argynnis aglaja</i> (Linnaeus, 1758)	LC	LC	-
106. <i>Argynnis adippe</i> (Denis & Schiffermüller, 1775)	LC	LC	-
107. <i>Argynnis niobe</i> (Linnaeus, 1758)	LC	LC	-
108. <i>Issoria lathonia</i> (Linnaeus, 1758)	LC	LC	-
109. <i>Brenthis ino</i> (Rottemburg, 1775)	LC	NT	-
110. <i>Brenthis daphne</i> (Denis & Schiffermüller, 1775)	LC	LC	-
111. <i>Brenthis hecate</i> (Denis & Schiffermüller, 1775)	LC	LC	-
112. <i>Boloria euphrosyne</i> (Linnaeus, 1758)	LC	LC	-
113. <i>Boloria titania</i> (Esper, 1793)	NT	NT	-
114. <i>Boloria selene</i> (Denis & Schiffermüller, 1775)	LC	NT	-
115. <i>Boloria dia</i> (Linnaeus, 1767)	LC	LC	-
116. <i>Boloria pales</i> (Denis & Schiffermüller, 1775)	LC	NT	-
117. <i>Boloria graeca</i> (Staudinger, 1870)	LC	NT	-
118. <i>Vanessa atalanta</i> (Linnaeus, 1758)	LC	LC	-
119. <i>Vanessa cardui</i> (Linnaeus, 1758)	LC	LC	-
120. <i>Inachis io</i> (Linnaeus, 1758)	LC	LC	-
121. <i>Aglais urticae</i> (Linnaeus, 1758)	LC	LC	-
122. <i>Polygonia c-album</i> (Linnaeus, 1758)	LC	LC	-
123. <i>Polygonia egea</i> (Cramer, 1775)	LC	LC	-
124. <i>Araschnia levana</i> (Linnaeus, 1758)	LC	LC	-
125. <i>Nymphalis antiopa</i> (Linnaeus, 1758)	LC	NT	-
126. <i>Nymphalis polychloros</i> (Linnaeus, 1758)	LC	LC	-
127. <i>Nymphalis xanthomelas</i> (Esper, 1781)	LC	VU	18
128. <i>Nymphalis l-album</i> (Esper, 1780)	LC	VU	19
129. <i>Euphydryas maturna</i> (Linnaeus, 1758)	VU	VU	20
130. <i>Euphydryas aurinia</i> (Rottemburg, 1775)	LC	NT	-
131. <i>Melitaea cinxia</i> (Linnaeus, 1758)	LC	LC	-
132. <i>Melitaea phoebe</i> (Denis & Schiffermüller, 1775)	LC	LC	-
133. <i>Melitaea trivia</i> (Denis & Schiffermüller, 1775)	LC	LC	-
134. <i>Melitaea didyma</i> (Esper, 1778)	LC	LC	-
135. <i>Melitaea diamina</i> (Lang, 1789)	LC	NT	-
136. <i>Melitaea aurelia</i> Nickerl, 1850	NT	NT	-
137. <i>Melitaea athalia</i> (Rottemburg, 1775)	LC	LC	-
138. <i>Limenitis populi</i> (Linnaeus, 1758)	LC	NT	-
139. <i>Limenitis camilla</i> (Linnaeus, 1764)	LC	LC	-
140. <i>Limenitis reducta</i> Staudinger, 1901	LC	LC	-
141. <i>Neptis sappho</i> (Pallas, 1771)	LC	LC	-
142. <i>Neptis rivularis</i> (Scopoli, 1763)	LC	LC	-

143. <i>Charaxes jasius</i> (Linnaeus, 1767)	LC	VU	21
144. <i>Apatura ilia</i> (Denis & Schiffermüller, 1775)	LC	NT	-
145. <i>Apatura iris</i> (Linnaeus, 1758)	LC	NT	-
146. <i>Apatura metis</i> (Freyer, 1829)	LC	NT	-
147. <i>Kirinia roxelana</i> (Cramer, 1777)	LC	NT	-
148. <i>Pararge aegeria</i> (Linnaeus, 1758)	LC	LC	-
149. <i>Lasiommata megera</i> (Linnaeus, 1767)	LC	LC	-
150. <i>Lasiommata petropolitana</i> (Fabricius, 1787)	LC	LC	-
151. <i>Lasiommata maera</i> (Linnaeus, 1758)	LC	LC	-
152. <i>Coenonympha tullia</i> (Müller, 1764)	VU	CR	22
153. <i>Coenonympha rhodopensis</i> Elwes, 1900	LC	LC	-
154. <i>Coenonympha arcania</i> (Linnaeus, 1761)	LC	LC	-
155. <i>Coenonympha glycerion</i> (Borkhausen, 1788)	LC	LC	-
156. <i>Coenonympha orientalis</i> Rebel, 1910	VU	EN	23
157. <i>Coenonympha pamphilus</i> (Linnaeus, 1758)	LC	LC	-
158. <i>Pyronia tithonus</i> (Linnaeus, 1767)	LC	LC	-
159. <i>Aphantopus hyperantus</i> (Linnaeus, 1758)	LC	LC	-
160. <i>Maniola jurtina</i> (Linnaeus, 1758)	LC	LC	-
161. <i>Hyponephele lycaon</i> (Kühn, 1774)	LC	LC	-
162. <i>Hyponephele lupinus</i> (Costa, 1836)	LC	LC	-
163. <i>Erebia ligea</i> (Linnaeus, 1758)	LC	LC	-
164. <i>Erebia euryale</i> (Esper, 1805)	LC	LC	-
165. <i>Erebia manto</i> (Denis & Schiffermüller, 1775)	LC	VU	24
166. <i>Erebia epiphron</i> (Knoch, 1783)	LC	LC	-
167. <i>Erebia aethiops</i> (Esper, 1777)	LC	LC	-
168. <i>Erebia medusa</i> (Denis & Schiffermüller, 1775)	LC	LC	-
169. <i>Erebia gorge</i> (Hübner, 1804)	LC	VU	25
170. <i>Erebia ottomana</i> (Herrich-Schäffer, 1847)	LC	LC	-
171. <i>Erebia pronoe</i> (Esper, 1780)	LC	LC	-
172. <i>Erebia melas</i> (Herbst, 1796)	LC	LC	-
173. <i>Erebia oeme</i> (Hübner, 1804)	LC	LC	-
174. <i>Erebia pandrose</i> (Borkhausen, 1788)	LC	CR	26
175. <i>Melanargia galathea</i> (Linnaeus, 1758)	LC	LC	-
176. <i>Melanargia larissa</i> (Geyer, 1828)	LC	NT	-
177. <i>Satyrus ferula</i> (Fabricius, 1793)	LC	NT	-
178. <i>Minois dryas</i> (Scopoli, 1763)	LC	LC	-
179. <i>Hipparchia fagi</i> (Scopoli, 1763)	NT	NT	-
180. <i>Hipparchia syriaca</i> (Staudinger, 1871)	LC	LC	-
181. <i>Hipparchia delattini</i> Kudrna, 1975	LC	LC	-
182. <i>Hipparchia statilinus</i> (Hufnagel, 1766)	NT	VU	27
183. <i>Arethusana arethusia</i> (D. & S., 1775)	LC	LC	-
184. <i>Brintesia circe</i> (Fabricius, 1775)	LC	LC	-
185. <i>Chazara briseis</i> (Linnaeus, 1758)	NT	NT	-
186. <i>Pseudochazara anthelea</i> (Hübner, 1804)	LC	EN	28

*- Van Swaay, C., Cuttelod, A., Collins, S., Maes, D., Lopez Munguira, M., Šašić, M., Settele, J., Verovnik, R., Verstrael, T., Warren, M., Wiemers, M. and Wynhof, I. (2010). *European Red List of Butterflies*. Publications Office of the European Union, Luxembourg.

Na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine nema izumrlih (Extinct) vrsta, dok se 28 treba smatrati kao vrste pred izumiranjem (Threatened). Od navedenih 28 vrsta četiri su kritično

ugrožene (CR), šest ih je ugroženih (EN), dok je 19 vrsta rizično (VU). Ovdje je neophodno istaći da i pored ne tako velikog broja ugroženih vrsta u fauni dnevnih leptira Bosne i Hercegovine (15,14%) veliki broj vrsta (45) su niskorizične, tj. u skorij budućnosti bi mogle postati ugrožene (Tab. 2.).

Tabela 18. Prijegled izumrlih i ugroženih vrsta u fauni dnevnih leptira u Federaciji Bosne i Hercegovine po kategorijama

CR (kritično ugrožene):	<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Leptidea morsei</i>, 2. <i>Cupido decolorata</i>. 3. <i>Coenonympha tullia</i>, 4. <i>Erebia pandrose</i>.
EN (ugrožene):	<ol style="list-style-type: none"> 5. <i>Leptotes pirithous</i>, 6. <i>Iolana iolas</i>, 7. <i>Phengaris arion</i>, 8. <i>Aricia anteros</i>, 9. <i>Coenonympha orientalis</i>, 10. <i>Pseudochazara anthelea</i>.
VU (rizične):	<ol style="list-style-type: none"> 11. <i>Pyrgus andromedae</i>, 12. <i>Gegenes pumilio</i>, 13. <i>Zerynthia cerisyi</i>, 14. <i>Parnassius apollo</i>, 15. <i>Colias balcanica</i>, 16. <i>Gonepteryx cleopatra</i>, 17. <i>Favonius quercus</i>, 18. <i>Cupido alcetas</i>, 19. <i>Plebejus dardanus</i>, 20. <i>Polyommatus admetus</i>, 21. <i>Polyommatus ripartii</i>, 22. <i>Nymphalis xanthomelas</i>, 23. <i>Nymphalis l-album</i>, 24. <i>Euphydryas maturna</i>, 25. <i>Charaxes jasius</i>, 26. <i>Erebia manto</i>, 27. <i>Erebia gorge</i>, 28. <i>Hipparchia statilinus</i>.

PREGLED PO KATEGORIJAMA UGROŽENOSTI

Kritično ugrožene vrste (cr) u fauni dnevnih leptira u Federaciji BiH

Vrsta		<i>Leptidea morsei</i> Fenton, 1881
IUCN kategorija	Evropski status	NT
	Verzija BiH	CR
Rasprostranjenost		<i>Leptidea morsei</i> je poznata sa lokaliteta Bosanska Krupa (Lelo, 2007). Kako je vrsta u više navrata sakupljana na lokalitetu Šehitluci (danas Ban brdo) kod Banja Luke (Sijarić, 1991)
Reference		<ol style="list-style-type: none"> 1. Lelo, S., 2007: Contribution to knowledge of the fauna of butterflies in Bosnia and Herzegovina. Acta entomologica serbica, 12(2): 73-92 2. Sijarić, R., 1991: Novi nalaz vrsta <i>Rhopalocera</i> (Lepidoptera) u Bosni i Hercegovini i Dalmaciji. GZM (PN) NS 30: 129-132

Vrsta		<i>Cupido decolorata</i> (Staudinger, 1886)
IUCN kategorija	Evropski status	NT
	Verzija BiH	CR
Rasprostranjenost		<i>Cupido decolorata</i> je poznata sa lokaliteta Jajce (Rebel, 1904) i Ilidža (Sijarić, 1966).
Reference		<ol style="list-style-type: none"> 1. Rebel, H., 1904: <i>Studien über die Lepidopterenfauna der Balkanländer, II Teil Bosnien und Hercegovina</i>. Annalen des k. k. Naturhistorischen Hofmuseum, 19: 97-337, Wien. 2. Sijarić, R., 1966: Revizija <i>Rhopalocera</i> u zbirkama Zemaljskog muzeja Bosne i Hercegovine. GZM (PN) NS 5: 164-174

Vrsta		<i>Coenonympha tullia</i> (Müller, 1764)
IUCN kategorija	Evropski status	VU
	Verzija BiH	CR
Rasprostranjenost		<i>Coenonympha tullia</i> je poznata sa lokaliteta: Jajce (pored Plivskog jezera; Rebel, 1904) te Glamočkog (Petrovo vrelo) i Livanjskog (Ždralovac) polja (Sijarić, 1984).
Reference		<ol style="list-style-type: none"> 1. Rebel, H., 1904: Studien uber die Lepidopterenfauna der Balkanlander, II Teil Bosnien und Hercegovina. Annalen des k. k. Naturhistorischen Hofmuseum, 19: 97-337, Wien. 2. Sijarić, R., 1984: Vrsta roda <i>Coenonympha</i> Jugoslavije (<i>Lepidoptera</i>, <i>Satyridae</i>). GZM (PN) NS 23: 1-106

Vrsta		<i>Erebia pandrose</i> (Borkhausen, 1788)
IUCN kategorija	Evropski status	LC
	Verzija BiH	CR
Rasprostranjenost		<i>Erebia pandrose</i> je poznata sa planina: Prenj i Vranica (Rebel, 1904; Sijarić, 1970). Istraživanjima tokom zadnjih 15 godina autor nije pronašao jedinke ove vrste.
Reference		<ol style="list-style-type: none"> 1. Rebel, H., 1904: Studien uber die Lepidopterenfauna der Balkanlander, II Teil Bosnien und Hercegovina. Annalen des k. k. Naturhistorischen Hofmuseum, 19: 97-337, Wien. 2. Sijarić, R., 1970: Fauna <i>Rhopalocera i Hesperoidea (Lepidoptera)</i> na području prašume Perućice u kompleksu planina Maglić, Volujak i Zelengora. GZM (PN) NS 9: 186-191

Ugrožene vrste (en) u fauni dnevnih leptira u Federaciji Bosne i Hercegovine

Vrsta		<i>Favonius quercus</i> (Linnaeus, 1758)
IUCN kategorija	Evropski status	LC
	Verzija BiH	EN
Rasprostranjenost		<i>Favonius quercus</i> je vrsta poznata sa lokaliteta: 1) Vran-pl., Ozren-pl., Sarajevo, Trebević-pl., Vrelo Bosne, Igman-pl., 2) Domanovići i 3) Stolac (Rebel, 1904; Sijarić, 1991; Lelo, 2004, 2007).
Reference		<ol style="list-style-type: none"> 1. Lelo, S., 2004: <i>Revizija Rebelovog popisa leptira Bosne i Hercegovine</i>. Coron's d.o.o., Sarajevo. 2. Lelo, S., 2007: Contribution to knowledge of the fauna of butterflies in Bosnia and Herzegovina. <i>Acta entomologica serbica</i>, 12(2): 73-92 3. Rebel, H., 1904: <i>Studien uber die Lepidopterenfauna der Balkanlander, II Teil Bosnien und Hercegovina</i>. <i>Annalen des k. k. Naturhistorischen Hofmuseum</i>, 19: 97-337, Wien 4. Sijarić, R., 1981: Fauna <i>Rhopalocera</i> (<i>Lepidoptera</i>) južne Hercegovine. "Godišnjak biološkog instituta Univerziteta u Sarajevu", 34: 85-100 5. Sijarić, R., 1991: Novi nalaz vrsta <i>Rhopalocera</i> (<i>Lepidoptera</i>) u Bosni i Hercegovini i Dalmaciji. <i>GZM (PN) NS 30</i>: 129-132 6. Sijarić, R., 1996: Fauna <i>Rhopalocera</i> (<i>Lepidoptera</i>) Vran planine (Hercegovina). <i>GZM (PN) NS 31</i>: 369-388

Vrsta		<i>Leptotes pirithous</i> (Linnaeus, 1767)
IUCN kategorija	Evropski status	LC
	Verzija BiH	EN
Rasprostranjenost		<i>Leptotes pirithous</i> je poznata sa lokaliteta: 1) Jajce, 2) Sarajevo, 2) Ilidža, 3) Pazarić, 4) Jablanica (Rebel, 1904; Sijarić, 1966; Lelo, 2007). Istraživanjima tokom zadnjih 15 godina autor nije pronašao jedinke ove vrste.
Reference		<ol style="list-style-type: none"> 1. Lelo, S., 2007: Contribution to knowledge of the fauna of butterflies in Bosnia and Herzegovina. <i>Acta entomologica serbica</i>, 12(2): 73-92 2. Rebel, H., 1904: <i>Studien uber die Lepidopterenfauna der Balkanlander, II Teil Bosnien und Hercegovina</i>. <i>Annalen des k. k. Naturhistorischen Hofmuseum</i>, 19: 97-337, Wien. 3. Sijarić, R., 1966: Revizija <i>Rhopalocera</i> u zbirkama Zemaljskog muzeja Bosne i Hercegovine. <i>GZM (PN) NS 5</i>: 164-174 4. Sijarić, R., 1991: Novi nalaz vrsta <i>Rhopalocera (Lepidoptera)</i> u Bosni i Hercegovini i Dalmaciji. <i>GZM (PN) NS 30</i>: 129-132

Vrsta		<i>Iolana iolas</i> (Ochsenheimer, 1816)
IUCN kategorija	Evropski status	NT
	Verzija BiH	EN
Rasprostranjenost		<i>Iolana iolas</i> je poznata sa lokaliteta: Travnik, Jajce, Jablanica, Žitomislići, Zavala (Rebel, 1904; Sijarić, 1966, 1971, 1981, 1991; Lelo, 2007).
Reference		<ol style="list-style-type: none"> 1. Lelo, S., 2007: Contribution to knowledge of the fauna of butterflies in Bosnia and Herzegovina. <i>Acta entomologica serbica</i>, 12(2): 73-92 2. Rebel, H., 1904: <i>Studien uber die Lepidopterenfauna der Balkanlander, II Teil Bosnien und Hercegovina</i>. <i>Annalen des k. k. Naturhistorischen Hofmuseum</i>, 19: 97-337, Wien. 3. Sijarić, R., 1991: Novi nalaz vrsta <i>Rhopalocera</i> (<i>Lepidoptera</i>) u Bosni i Hercegovini i Dalmaciji. <i>GZM (PN) NS 30</i>: 129-132 4. Sijarić, R., 1971: Faunistička istraživanja <i>Rhopalocera</i> (<i>Lepidoptera</i>) na kompleksu hercegovačkih visokih planina (Prenj, Čvrsnica i Čabulja). <i>GZM (PN) NS 10</i>: 163-184. 5. Sijarić, R., 1981: Fauna <i>Rhopalocera</i> (<i>Lepidoptera</i>) južne Hercegovine. "Godišnjak biološkog instituta Univerziteta u Sarajevu", 34: 85-100

Vrsta		<i>Phengaris arion</i> (Linnaeus, 1758)
IUCN kategorija	Evropski status	EN
	Verzija BiH	EN
Rasprostranjenost		<i>Phengaris arion</i> je vrsta poznata sa lokaliteta: 1) Grmeč-pl., 2) Jajce, 3) Konjuh-pl. (Haluge), Pjenovac, Han-Kram, Lijeska, 4) Bijambare, 5) Olovo, 6) Vlašić-pl., 7) Travnik, 8) Sarajevo, Trebević-pl., 9) Vrelo Bosne, 9) Igman-pl., 10) Bjelašnica-pl., Kijevo, 11) Pazarić; 12) Vran-pl. (Uzlomac), 13) Prenj-pl., 14) okolina Boračkog jezera, 15) Kalinovik, 16) Perućica, 17) Čvrstica-pl., 18) Velež-pl. (Rebel, 1904; Sijarić, 1966, 1991; Lelo, 2004).
Reference		<ol style="list-style-type: none"> 1. Lelo, S., 2004: <i>Revizija Rebelovog popisa leptira Bosne i Hercegovine</i>. Coron's d.o.o., Sarajevo. 2. Rebel, H., 1904: <i>Studien über die Lepidopterenfauna der Balkanländer, II Teil Bosnien und Hercegovina</i>. Annalen des k. k. Naturhistorischen Hofmuseum, 19: 97-337, Wien. 3. Sijarić, R., 1991: Novi nalaz vrsta <i>Rhopalocera</i> (Lepidoptera) u Bosni i Hercegovini i Dalmaciji. GZM (PN) NS 30: 129-132 4. Sijarić, R., 1996: Fauna <i>Rhopalocera</i> (Lepidoptera) Vran planine (Hercegovina). GZM (PN) NS 31: 369-388

Vrsta		<i>Aricia anteros</i> (Freyer, 1838)
IUCN kategorija	Evropski status	NT
	Verzija BiH	EN
Rasprostranjenost		<i>Aricia anteros</i> je vrsta poznata sa lokaliteta: Sarajevo, Trebević-pl., Igman-pl., Makljen i Čelebić (Rebel, 1904; Sijarić, 1966, 1991; Lelo, 2004, 2007).
Reference		<ol style="list-style-type: none"> 1. Lelo, S., 2004: Revizija Rebelovog popisa leptira Bosne i Hercegovine. Coron's d.o.o., Sarajevo. 2. Lelo, S., 2007: Contribution to knowledge of the fauna of butterflies in Bosnia and Herzegovina. Acta entomologica serbica, 12(2): 73-92 3. Rebel, H., 1904: Studien uber die Lepidopterenfauna der Balkanlander, II Teil Bosnien und Hercegovina. Annalen des k. k. Naturhistorischen Hofmuseum, 19: 97-337, Wien. 4. Sijarić, R., 1966: Revizija <i>Rhopalocera</i> u zbirkama Zemaljskog muzeja Bosne i Hercegovine. GZM (PN) NS 5: 164-174

Vrsta		<i>Coenonympha orientalis</i> Rebel, 1910
IUCN kategorija	Evropski status	VU
	Verzija BiH	EN
Rasprostranjenost		<i>Coenonympha orientalis</i> je vrsta poznata sa lokaliteta: Konjuh-pl. (Haluge), Kupreško polje (Gornji Malovan), Cincar-pl. (Jaram), Vran-pl., Duvanjsko polje (Šujica), Ljubnica-pl. – Stolac (Rebel, 1904; Sijarić, 1984, 1991, 1996; Lelo, 2004, 2007).
Reference		<ol style="list-style-type: none"> 1. Rebel, H., 1904: Studien über die Lepidopterenfauna der Balkanländer, II Teil Bosnien und Hercegovina. Annalen des k. k. Naturhistorischen Hofmuseum, 19: 97-337, Wien. 2. Sijarić, R., 1984: Vrsta roda <i>Coenonympha</i> Jugoslavije (<i>Lepidoptera</i>, <i>Satyridae</i>). GZM (PN) NS 23: 1-106 3. Sijarić, R., 1991: Novi nalaz vrsta <i>Rhopalocera</i> (<i>Lepidoptera</i>) u Bosni i Hercegovini i Dalmaciji. GZM (PN) NS 30: 129-132 4. Sijarić, R., 1996: Fauna <i>Rhopalocera</i> (<i>Lepidoptera</i>) Vran planine (Hercegovina). GZM (PN) NS 31: 369-388 <ol style="list-style-type: none"> 1. Lelo, S., 2004: Revizija Rebelovog popisa leptira Bosne i Hercegovine. Coron's d.o.o., Sarajevo. 2. Lelo, S., 2007: Contribution to knowledge of the fauna of butterflies in Bosnia and Herzegovina. Acta entomologica serbica, 12(2): 73-92

Vrsta		<i>Pseudochazara anthelea</i> (Hübner, 1804)
IUCN kategorija	Evropski status	LC
	Verzija BiH	EN
Rasprostranjenost		<i>Pseudochazara anthelea</i> je vrsta poznata sa lokaliteta: Mostar i Zavala (Schawerda, 1922; Sijarić, 1981; Lelo, 2004, 2008). Istraživanjima tokom zadnjih 15 godina autor je našao samo jednu jedinku ove vrste u Popovom polju.
Reference		<ol style="list-style-type: none"> Schawerda, K., 1922: Nachtrage zur Lepidopterenfauna Bosniens und Herzegowiniens. Verh. K. k. zool.-bot.Ges., Wien. Sijarić, R., 1981: Fauna <i>Rhopalocera</i> (<i>Lepidoptera</i>) južne Hercegovine. "Godišnjak biološkog instituta Univerziteta u Sarajevu", 34: 85-100 Lelo, S., 2004: Revizija Rebelovog popisa leptira Bosne i Hercegovine. Coron's d.o.o., Sarajevo. Lelo, S., 2007: Contribution to knowledge of the fauna of butterflies in Bosnia and Herzegovina. Acta entomologica serbica, 12(2): 73-92

Rizične vrste (vu) u fauni dnevnih leptira u Federaciji Bosne i Hercegovine

Vrsta		<i>Pyrgus andromedae</i> (Wallengren, 1853)
IUCN kategorija	Evropski status	LC
	Verzija BiH	VU
Rasprostranjenost		<i>Pyrgus andromedae</i> je vrsta poznata sa lokaliteta: 0) Vrelo Bosne, 1) Igman-pl., 2) Prenj-pl. i 3) Velež-pl, (Rebel, 1904; Sijarić, 1975; Lelo, 2004). Istraživanjima tokom zadnjih 15 godina autor je našao samo jednu jedinku ove vrste na planini Igman.
Reference		<ol style="list-style-type: none"> 1. Lelo, S., 2004: <i>Revizija Rebelovog popisa leptira Bosne i Hercegovine</i>. Coron's d.o.o., Sarajevo. 2. Rebel, H., 1904: <i>Studien uber die Lepidopterenfauna der Balkanlander, II Teil Bosnien und Hercegovina</i>. Annalen des k. k. Naturhistorischen Hofmuseum, 19: 97-337, Wien 3. Sijarić, R. & Mihaljević, B., 1975: <i>Rhopalocera i Hesperoidea (Lepidoptera) planine Igman kod Sarajeva</i>. GZM (PN) NS 14: 163-175

Vrsta		<i>Gegenes pumilio</i> (Hoffmannsegg, 1804)
IUCN kategorija	Evropski status	LC
	Verzija BiH	VU
Rasprostranjenost		<i>Gegenes pumilio</i> je vrsta poznata sa lokaliteta 0) Neum (Sijarić, 1981; Lelo, 2004, 2007). Istraživanjima tokom zadnjih 15 godina autor nije pronašao jedinke ove vrste.
Reference		<ol style="list-style-type: none"> 1. Lelo, S., 2004: <i>Revizija Rebelovog popisa leptira Bosne i Hercegovine</i>. Coron's d.o.o., Sarajevo. 2. Lelo, S., 2007: Contribution to knowledge of the fauna of butterflies in Bosnia and Herzegovina. <i>Acta entomologica serbica</i>, 12(2): 73-92 3. Sijarić, R., 1981: Fauna <i>Rhopalocera (Lepidoptera)</i> južne Hercegovine. "Godišnjak biološkog instituta Univerziteta u Sarajevu", 34: 85-100

Vrsta		<i>Zerynthia cerisyi</i> (Godart, 1934)
IUCN kategorija	Evropski status	NT
	Verzija BiH	VU
Rasprostranjenost		<i>Zerynthia cerisyi</i> je vrsta poznata sa lokaliteta: Mostar, 0) Blagaj, 1) Kručevići i 2) Žitomislići (Sijarić & Mihljević, 1973; Sijarić, 1981, Lelo, 2004, 2007). Istraživanjima tokom zadnjih 15 godina autor je sa saradnicima sakupio više individua od Mostara do Žitomislića.
Reference		<ol style="list-style-type: none"> 1. Lelo, S., 2004: <i>Revizija Rebelovog popisa leptira Bosne i Hercegovine</i>. Coron's d.o.o., Sarajevo. 2. Lelo, S., 2007: Contribution to knowledge of the fauna of butterflies in Bosnia and Herzegovina. <i>Acta entomologica serbica</i>, 12(2): 73-92 3. Sijarić, R. & Mihljević, B., 1973: Prilog poznavanju faune <i>Rhopalocera i Hesperoidea (Lepidoptera)</i> primorskog područja Crne Gore. Glas. Republ. Zavoda Zašt. Prirode-Prirodnjačkog muzeja, 5: 103-114 4. Sijarić, R., 1981: Fauna <i>Rhopalocera (Lepidoptera)</i> južne Hercegovine. "Godišnjak biološkog instituta Univerziteta u Sarajevu", 34: 85-100

Vrsta		<i>Parnassius apollo</i> (Linnaeus, 1758)
IUCN kategorija	Evropski status	NT
	Verzija BiH	VU
Rasprostranjenost		<i>Parnassius apollo</i> je vrsta poznata sa lokaliteta: 0) Klekovača-pl., 1) Šator-pl., Ozren-pl., Čemernica-pl., 2) Cincar-pl, Trebević-pl., 3) Igman-pl., 4) Bjelašnica-pl., 5) Prenj-pl., 6) Čvrstica-pl. (Rebel, 1904; Sijarić, 1981; Lelo, 2004, 2008).
Reference		<ol style="list-style-type: none"> 1. Lelo, S., 2004: <i>Revizija Rebelovog popisa leptira Bosne i Hercegovine</i>. Coron's d.o.o., Sarajevo. 2. Lelo, S., 2007: Contribution to knowledge of the fauna of butterflies in Bosnia and Herzegovina. <i>Acta entomologica serbica</i>, 12(2): 73-92 3. Rebel, H., 1904: <i>Studien uber die Lepidopterenfauna der Balkanlander, II Teil Bosnien und Hercegovina</i>. <i>Annalen des k. k. Naturhistorischen Hofmuseum</i>, 19: 97-337, Wien. 4. Sijarić, R., 1966: Revizija <i>Rhopalocera</i> u zbirkama Zemaljskog muzeja Bosne i Hercegovine. <i>GZM (PN) NS 5</i>: 164-174 5. Sijarić, R., 1977: Faunistički prikaz <i>Rhopalocera i Hesperoidea</i> zapadne Bosne (Lepidoptera). <i>GZM (PN) NS 16</i>: 175-192

Vrsta		<i>Colias balcanica</i> Rebel, 1903
IUCN kategorija	Evropski status	LC
	Verzija BiH	VU
Rasprostranjenost		<i>Colias balcanica</i> je vrsta poznata sa lokaliteta: 0) Šator-pl. (Međugorje, Dugodol), 1) Cincar-pl. (Gornji Malovan, Jaram, Čajuša), 2) Stožer-pl., Trebević-pl., 3) Bjelašnica-pl. i 4) Ivan-pl. (Sijarić, 1971; Lelo, 2004, 2008; Tvrtković et al., 2011).
Reference		<ol style="list-style-type: none"> 1. Lelo, S., 2004: <i>Revizija Rebelovog popisa leptira Bosne i Hercegovine</i>. Coron's d.o.o., Sarajevo. 2. Lelo, S., 2007: Contribution to knowledge of the fauna of butterflies in Bosnia and Herzegovina. <i>Acta entomologica serbica</i>, 12(2): 73-92 3. Sijarić, R., 1966: Revizija <i>Rhopalocera</i> u zbirkama Zemaljskog muzeja Bosne i Hercegovine. <i>GZM (PN) NS 5</i>: 164-174

Vrsta		<i>Gonepteryx cleopatra</i> (Linnaeus, 1758)
IUCN kategorija	Evropski status	LC
	Verzija BiH	VU
Rasprostranjenost		<i>Gonepteryx cleopatra</i> je vrsta poznata sa lokaliteta: 0) Mostar, 2) Zavala (Popovo polje), 1) Neum (Schawerda, 1922; Sijarić, 1981; Lelo, 2004, 2007; Lelo & Memišević, 2003).
Reference		<ol style="list-style-type: none"> 1. Lelo, S., 2004: <i>Revizija Rebelovog popisa leptira Bosne i Hercegovine</i>. Coron's d.o.o., Sarajevo. 2. Lelo, S., 2007: Contribution to knowledge of the fauna of butterflies in Bosnia and Herzegovina. <i>Acta entomologica serbica</i>, 12(2): 73-92 3. Lelo, S. & Memišević, E., 2003: Novi nalaz vrsta <i>Gonepteryx cleopatra</i> (Linnaeus, 1767) i <i>Charaxes jasius</i> (Linnaeus, 1767) (<i>Lepidoptera</i>, <i>Papilionoidea</i>) na području Bosne i Hercegovine. GZM, PN. 4. Schawerda, K., 1922: Nachtrage zur Lepidopterenfauna Bosniens und Herzegowiniens. <i>Verh. K. k. zool.-bot.Ges., Wien</i>.

Vrsta		<i>Cupido alcetas</i> (Hoffmannsegg, 1804)
IUCN kategorija	Evropski status	LC
	Verzija BiH	VU
Rasprostranjenost		<i>Cupido alcetas</i> je rijetka vrsta u Federaciji Bosne i Hercegovine. R. Sijarić je u magistarskom radu navodi na lokalitetu 1) Podorašac (Sijarić, 1966), ali taj podatak se ne navodi u njegovim naknadnim radovima. Autor je vrstu identificirao u uzorku koji je sakupila A. Alić na lokalitetu Veliko Čajno (Visoko) što je i jedini nalaz autora ove vrste u F BiH (Rebel, 1904; Sijarić, 1991; Lelo, 2004, 2007; Alić, 2011).
Reference		<ol style="list-style-type: none"> 1. Lelo, S., 2004: <i>Revizija Rebelovog popisa leptira Bosne i Hercegovine</i>. Coron's d.o.o., Sarajevo. 2. Lelo, S., 2007: Contribution to knowledge of the fauna of butterflies in Bosnia and Herzegovina. <i>Acta entomologica serbica</i>, 12(2): 73-92 3. Sijarić, R., 1966: Revizija <i>Rhopalocera</i> u zbirkama Zemaljskog muzeja Bosne i Hercegovine. <i>GZM (PN) NS 5</i>: 164-174

Vrsta		<i>Plebejus dardanus</i> (Frejer, 1843)
IUCN kategorija	Evropski status	NT
	Verzija BiH	VU
Rasprostranjenost		<p><i>I.</i></p> <p>1. <i>Plebejus dardanus</i> je vrsta poznata sa planina: Vran i Čvrstica (Rebel, 1904; Sijarić, 1996; Lelo, 2004, 2007)</p>
Reference		<ol style="list-style-type: none"> 1. Lelo, S., 2004: Revizija Rebelovog popisa leptira Bosne i Hercegovine. Coron's d.o.o., Sarajevo. 2. Lelo, S., 2007: Contribution to knowledge of the fauna of butterflies in Bosnia and Herzegovina. Acta entomologica serbica, 12(2): 73-92 3. Rebel, H., 1904: Studien uber die Lepidopterenfauna der Balkanlander, II Teil Bosnien und Hercegovina. Annalen des k. k. Naturhistorischen Hofmuseum, 19: 97-337, Wien. 4. Sijarić, R., 1996: Fauna Rhopalocera (Lepidoptera) Vran planine (Hercegovina). GZM (PN) NS 31: 369-388

Vrsta		<i>Polyommatus admetus</i> Esper, 1783
IUCN kategorija	Evropski status	LC
	Verzija BiH	VU
Rasprostranjenost		<p>1. <i>Polyommatus admetus</i> je vrsta poznata sa lokaliteta: Rujište (Prenj-pl.), Mostar i Zavala (Schawerda, 1922; Sijarić, 1981; Lelo, 2004, 2007). Istraživanjima tokom zadnjih 15 godina autor je našao jednog leptira u naselju Zavala (Popovo polje).</p>
Reference		<p>1. Lelo, S., 2004: Revizija Rebelovog popisa leptira Bosne i Hercegovine. Coron's d.o.o., Sarajevo.</p> <p>2. Lelo, S., 2007: Contribution to knowledge of the fauna of butterflies in Bosnia and Herzegovina. Acta entomologica serbica, 12(2): 73-92</p> <p>3. Rebel, H., 1904: Studien uber die Lepidopterenfauna der Balkanlander, II Teil Bosnien und Hercegovina. Annalen des k. k. Naturhistorischen Hofmuseum, 19: 97-337, Wien.</p> <p>4. Sijarić, R., 1966: Revizija <i>Rhopalocera</i> u zbirkama Zemaljskog muzeja Bosne i Hercegovine. GZM (PN) NS 5: 164-174</p> <p>5. Schawerda, K., 1922: Nachtrage zur Lepidopterenfauna Bosniens und Herzegowiniens. Verh. K. k. zool.-bot.Ges., Wien.</p>

Vrsta		<i>Polyommatus ripartii</i> (Freyer, 1830)
IUCN kategorija	Evropski status	LC
	Verzija BiH	VU
Rasprostranjenost		<i>Polyommatus ripartii</i> je vrsta poznata sa lokaliteta: Bogodol na planini Čabulji i Rujište na planini Prenj (Sijarić, 1971; Lelo, 2007).
Reference		<ol style="list-style-type: none"> 1. Sijarić, R., 1971: Faunistička istraživanja <i>Rhopalocera</i> (<i>Lepidoptera</i>) na kompleksu hercegovačkih visokih planina (Prenj, Čvrsnica i Čabulja). GZM (PN) NS 10: 163-184. 2. Lelo, S., 2007: Contribution to knowledge of the fauna of butterflies in Bosnia and Herzegovina. Acta entomologica serbica, 12(2): 73-92

Vrsta		<i>Nymphalis xanthomelas</i> (Esper, 1781)
IUCN kategorija	Evropski status	LC
	Verzija BiH	VU
Rasprostranjenost		<i>Nymphalis xanthomelas</i> je vrsta poznata sa lokaliteta: Sarajevo, Trebević-pl. (Rebel, 1904; Sijarić, 1991; Lelo, 2004, 2007).
Reference		<ol style="list-style-type: none"> 1. Lelo, S., 2004: Revizija Rebelovog popisa leptira Bosne i Hercegovine. Coron's d.o.o., Sarajevo. 2. Lelo, S., 2007: Contribution to knowledge of the fauna of butterflies in Bosnia and Herzegovina. Acta entomologica serbica, 12(2): 73-92 3. Rebel, H., 1904: Studien uber die Lepidopterenfauna der Balkanlander, II Teil Bosnien und Hercegovina. Annalen des k. k. Naturhistorischen Hofmuseum, 19: 97-337, Wien. 4. Sijarić, R., 1991: Novi nalaz vrsta <i>Rhopalocera</i> (<i>Lepidoptera</i>) u Bosni i Hercegovini i Dalmaciji. GZM (PN) NS 30: 129-132

Vrsta		<i>Nymphalis l-album</i> (Esper, 1780)
IUCN kategorija	Evropski status	LC
	Verzija BiH	VU
Rasprostranjenost		<i>Nymphalis l-album</i> je vrsta poznata sa lokaliteta: Motajica-pl., 1) Travnik, 2) Vareš, 3) okolina Sarajeva, 3) Vrelo Bosne i Zavidovići (Rebel, 1904; Sijarić, 1991; Lelo, 2004, 2007).
Reference		<ol style="list-style-type: none"> 1. Lelo, S., 2004: Revizija Rebelovog popisa leptira Bosne i Hercegovine. Coron's d.o.o., Sarajevo. 2. Lelo, S., 2007: Contribution to knowledge of the fauna of butterflies in Bosnia and Herzegovina. Acta entomologica serbica, 12(2): 73-92 3. Rebel, H., 1904: Studien uber die Lepidopterenfauna der Balkanlander, II Teil Bosnien und Hercegovina. Annalen des k. k. Naturhistorischen Hofmuseum, 19: 97-337, Wien. 4. Sijarić, R., 1991: Novi nalaz vrsta <i>Rhopalocera</i> (<i>Lepidoptera</i>) u Bosni i Hercegovini i Dalmaciji. GZM (PN) NS 30: 129-132

Vrsta		<i>Euphydryas maturna</i> (Linnaeus, 1758)
IUCN kategorija	Evropski status	VU
	Verzija BiH	VU
Rasprostranjenost		<i>Euphydryas maturna</i> je vrsta poznata sa lokaliteta: Jajce, Kladanj, Zavidovići, Makljen, Igman-pl., Sarajevo, Čelebić, Velež-pl. i Prenj-pl. (Rebel, 1904; Sijarić, 1991; Lelo, 2004, 2007).
Reference		<ol style="list-style-type: none"> 1. Lelo, S., 2004: Revizija Rebelovog popisa leptira Bosne i Hercegovine. Coron's d.o.o., Sarajevo. 2. Lelo, S., 2007: Contribution to knowledge of the fauna of butterflies in Bosnia and Herzegovina. Acta entomologica serbica, 12(2): 73-92 3. Rebel, H., 1904: Studien uber die Lepidopterenfauna der Balkanlander, II Teil Bosnien und Hercegovina. Annalen des k. k. Naturhistorischen Hofmuseum, 19: 97-337, Wien. 4. Sijarić, R., 1991: Novi nalaz vrsta <i>Rhopalocera</i> (<i>Lepidoptera</i>) u Bosni i Hercegovini i Dalmaciji. GZM (PN) NS 30: 129-132

Vrsta		<i>Charaxes jasius</i> (Linnaeus, 1767)
IUCN kategorija	Evropski status	LC
	Verzija BiH	VU
Rasprostranjenost		<i>Charaxes jasius</i> je vrsta poznata sa lokaliteta: Podvelež, Široki Brijeg, Zavala (Popovo polje) i Neum (Schawerda, 1922; Sijarić, 1981; Lelo, 2004, 2007; Lelo & Memišević, 2002).
Reference		<ol style="list-style-type: none"> 3. Lelo, S., 2004: Revizija Rebelovog popisa leptira Bosne i Hercegovine. Coron's d.o.o., Sarajevo. 4. Lelo, S., 2007: Contribution to knowledge of the fauna of butterflies in Bosnia and Herzegovina. Acta entomologica serbica, 12(2): 73-92 5. Lelo, S. & Memišević, E., 2003: Novi nalaz vrsta <i>Gonopteryx cleopatra</i> (Linnaeus, 1767) i <i>Charaxes jasius</i> (Linnaeus, 1767) (<i>Lepidoptera</i>, <i>Papilionoidea</i>) na području Bosne i Hercegovine. GZM, PN. 6. Schawerda, K., 1922: Nachtrage zur Lepidopterenfauna Bosniens und Herzegowiniens. Verh. K. k. zool.-bot.Ges., Wien. 7. Sijarić, R., 1991: Novi nalaz vrsta <i>Rhopalocera</i> (<i>Lepidoptera</i>) u Bosni i Hercegovini i Dalmaciji. GZM (PN) NS 30: 129-132

Vrsta		<i>Erebia manto</i> (Denis & Schiffermüller, 1775)
IUCN kategorija	Evropski status	LC
	Verzija BiH	VU
Rasprostranjenost		<i>Erebia manto</i> je vrsta poznata sa planina: Vlašić i Trebević (Rebel, 1904; Sijarić, 1982, 1991; Lelo, 2004, 2007). Istraživanjima tokom zadnjih 15 godina autor nije pronašao jedinke ove vrste, ali raspolaže podacima kolega koji redovno sakupljaju uzorke na Trebeviću.
Reference		<ol style="list-style-type: none"> 1. Rebel, H., 1904: Studien über die Lepidopterenfauna der Balkanländer, II Teil Bosnien und Hercegovina. Annalen des k. k. Naturhistorischen Hofmuseum, 19: 97-337, Wien. 2. Sijarić, R., 1982: Sastav populacija <i>Rhopalocera</i> (Lepidoptera) u ekosistemima planine Vlašić. GZM (PN) NS 21: 163-172 3. Sijarić, R., 1991: Novi nalaz vrsta <i>Rhopalocera</i> (Lepidoptera) u Bosni i Hercegovini i Dalmaciji. GZM (PN) NS 30: 129-132 4. Lelo, S., 2004: Revizija Rebelovog popisa leptira Bosne i Hercegovine. Coron's d.o.o., Sarajevo. 5. Lelo, S., 2007: Contribution to knowledge of the fauna of butterflies in Bosnia and Herzegovina. Acta entomologica serbica, 12(2): 73-92

Vrsta		<i>Erebia gorge</i> (Hübner, 1804)
IUCN kategorija	Evropski status	LC
	Verzija BiH	VU
Rasprostranjenost		<i>Erebia gorge</i> je vrsta poznata sa planina: Čvrsnica i Prenj (Rebel, 1904; Schawerda, 1922; Sijarić, 1991; Lelo, 2004, 2007). Istraživanjima tokom zadnjih 15 godina autor je našao više jedinki na planini Čvrsnici te je potvrdio nalaz J. Karačića iz 2011. godine na planini Prenj.
Reference		<ol style="list-style-type: none"> 1. Rebel, H., 1904: Studien über die Lepidopterenfauna der Balkanländer, II Teil Bosnien und Hercegovina. Annalen des k. k. Naturhistorischen Hofmuseum, 19: 97-337, Wien. 2. Schawerda, K., 1922: Nachtrage zur Lepidopterenfauna Bosniens und Herzegowiniens. Verh. K. k. zool.-bot.Ges., Wien. 3. Sijarić, R., 1991: Novi nalaz vrsta <i>Rhopalocera</i> (<i>Lepidoptera</i>) u Bosni i Hercegovini i Dalmaciji. GZM (PN) NS 30: 129-132 4. Lelo, S., 2004: Revizija Rebelovog popisa leptira Bosne i Hercegovine. Coron's d.o.o., Sarajevo. 5. Lelo, S., 2007: Contribution to knowledge of the fauna of butterflies in Bosnia and Herzegovina. Acta entomologica serbica, 12(2): 73-92

Vrsta		<i>Hipparchia statilinus</i> (Hufnagel, 1766)
IUCN kategorija	Evropski status	NT
	Verzija BiH	VU
Rasprostranjenost		<i>Hipparchia statilinus</i> je vrsta poznata sa lokaliteta: Jablanica, Imotsko polje, Velež-pl., Drežnica, Mostar, Blagaj, Bijelo polje, Žitomislići i Zavala (Rebel, 1904; Sijarić, 1971, 1981, 1991; Lelo, 2004, 2007). Istraživanjima tokom zadnjih 15 godina autor je našao više jedinki ove vrste u Popovom polju.
Reference		<ol style="list-style-type: none"> 1. Rebel, H., 1904: Studien uber die Lepidopterenfauna der Balkanlander, II Teil Bosnien und Hercegovina. Annalen des k. k. Naturhistorischen Hofmuseum, 19: 97-337, Wien. 2. Sijarić, R., 1971: Faunistička istraživanja <i>Rhopalocera</i> (<i>Lepidoptera</i>) na kompleksu hercegovačkih visokih planina (Prenj, Čvrstica i Čabulja). GZM (PN) NS 10: 163-184. 3. Sijarić, R., 1981: Fauna <i>Rhopalocera</i> (<i>Lepidoptera</i>) južne Hercegovine. "Godišnjak biološkog instituta Univerziteta u Sarajevu", 34: 85-100 4. Sijarić, R., 1991: Novi nalaz vrsta <i>Rhopalocera</i> (<i>Lepidoptera</i>) u Bosni i Hercegovini i Dalmaciji. GZM (PN) NS 30: 129-132 5. Lelo, S., 2004: Revizija Rebelovog popisa leptira Bosne i Hercegovine. Coron's d.o.o., Sarajevo. 6. Lelo, S., 2007: Contribution to knowledge of the fauna of butterflies in Bosnia and Herzegovina. Acta entomologica serbica, 12(2): 73-92

1.9. Porodica Carabidae (trčuljci)

1.9.1. Crvena lista trčuljaka (Carabidae) u Federaciji Bosne i Hercegovine

Uvod

Lista za Federaciju Bosne i Hercegovine do sada nije publicirana.

Preliminarna pitanja za formular pripadajućih vrsta

1) *Da li je fauna poznata i da li je moguće procijeniti distribuciju vrsta*

- Fauna je:
- a) vrlo dobro poznata (skoro sve lokalne populacije su evidentirane)
  - b) dobro poznata (distribucija je nepotpuno poznata)
  - c) osrednje poznata (fauna je procijenjena prema literaturi i iskustvu)
  - a) slabo poznata (za mnoge vrste ne postoje relevantni podaci)

2) *Da li je moguća kvalitetna procjena trendova u populacijama*

- Moguća je:
- a) vrlo dobra procjena (raspoložemo podacima iz brojnih istraživanja)
  - b) dobra procjena (postoje kompjutorski podaci, moguća su poređenja)
  - c) osrednja procjena (na osnovu literature i vlastitog iskustva)
  - d) slaba procjena (za mnoge vrste ne postoje relevantni podaci)

3) *Distribucija i veličina populacije određene vrste na prostoru je poznata*

- Poznata je:
- a) tačna distribucija vrste (u procentima datog prostora)
  - b) tačna distribucija vrste (u km²)
  - c) tačan broj lokalnih populacija vrste sa procjenom broja
  - d) aproksimativna procjena distribucije vrste

4) *Fluktuacija broja individua u lokalnim populacijama u posljednjih 15 godina na datom prostoru je poznata*

- Poznata je:
- a) tačna fluktuacija povećanja/smanjenja broja individua (u procentima)
  - b) negativna fluktuacija broja individua

5) *Da li se ugrožena vrsta nalazi na nekom od zaštićenih područja*

- Poznata je:
- a) u okviru zaštićenih područja
  - b) nije poznata u okviru zaštićenih područja

Za svaku ugroženu vrstu bit će prezentiran podatak da li je zabilježena unutar nekog od zaštićenih područja.

1.9..2. Trčuljci u Federaciji Bosne i Hercegovine

Popis faune trčuljaka dobiven ljubaznošću Prof. dr. Suvada Lele (Lelo, 2005-2010), broji 626 vrste razvrstane u 20 potporodica i 126 rodova, među kojima su: dva endemična roda, 51 endemična vrsta i 56 endemičnih podvrsta od 62 vrste koliko ih je zabilježeno na teritoriji BiH. Shodno navedenim podacima te uvidom u relevantne literaturne podatke, sačinjena je lista trčuljaka Federacije Bosne i Hercegovine (Tab. 1). Crvena lista FBiH broji 24 vrste i 38 podvrsta trčuljaka: Brachininae (1+2), Lebiinae (1+0), Loricarinae (1+2), Patrobinae (0+6), Pterostichinae (1+14) i Trechinae (20+14).

Tabela 19. Prijegled vrsta trčuljaka u Federaciji Bosne i Hercegovine

TAKSON	IUCN kategorija		Crvena lista
	Evropski status*	Verzija 3.1 BiH	
CARABIDAE			
BRACHININAE			
1. <i>Brachinus (Brachynidius) hoffmanni</i> Liebke, 1927	-	NE	-
2. <i>Procerus gigas gigas</i> Creutzer, 1799	LC	VU	1
3. <i>Carabus (Morphocarabus) kollari illigeri</i> Dejean, 1826 (?)	-	NT	2
4. <i>Cychrus rugicollis</i> K. Daniel & J. Daniel, 1898	-	NT	3
LEBIINAE			
5. <i>Cymindis (Cymindis) imitatrix</i> Apfelbeck, 1904	-	NT	4
LORICERINAE			
6. <i>Leistus (Pogonophorus) bjelasnicensis</i> Apfelbeck, 1904	-	NT	5
7. <i>Nebria (Nebria) bosnica bosnica</i> Ganglbauer, 1889	-	NE	
8. <i>Nebria (Nebria) bosnica cvrsnicensis</i> Horvatović, 1974	-	NT	6
9. <i>Nebria (Nebria) bosnica prenjensis</i> Horvatović, 1974	-	NT	7
PATROBINAE			
10. <i>Omphreus (Neomphreus) apfelbecki cabuljensis</i> Winkler, 1933	-	NT	8
11. <i>Omphreus (Neomphreus) apfelbecki plasensis</i> Apfelbeck, 1904	-	NT	9
12. <i>Omphreus (Neomphreus) apfelbecki dinaricus</i> Apfelbeck, 1904	-	NT	10
13. <i>Omphreus (Omphreus) morio strupii</i> Winkler, 1933	-	NE	
14. <i>Laemostenus (Antisphodrus) cavicola bosnicus</i> Reitter, 1889	-	VU	11
15. <i>Laemostenus (Antisphodrus) cavicola ganglbaueri</i> Apfelbeck, 1902	-	VU	12
16. <i>Laemostenus (Antisphodrus) cavicola nivalis</i> Apfelbeck, 1902	-	VU	13
PTEROSTICHINAE			
17. <i>Poecilus (Macropoec.) koyi vranensis</i> (Schatz., 1930)	-	NT	14
18. <i>Pterostichus (Pterostichus) meisteri</i> Reitter, 1885	-	NE	-
19. <i>Molops bosnicus</i> Ganglbauer, 1889	-	NE	-
20. <i>Molops obtusangulus mendax</i> Apfelbeck, 1902	-	NT	15
21. <i>Molops obtusangulus vranensis</i> Apfelbeck, 1904	-	NT	16
22. <i>Molops pentheri pentheri</i> Apfelbeck, 1904	-	NT	17

23. <i>Molops pentheri gracilis</i> Mlynar, 1977	-	NT	18
24. <i>Molops pentheri pseudonarentinus</i> Mlynar, 1977	-	NT	19
25. <i>Molops piceus mostarensis</i> Apfelbeck, 1904	-	NT	20
26. <i>Molops prenjus prenjus</i> Apfelbeck, 1902	-	NT	21
27. <i>Molops prenjus preslicensis</i> Apfelbeck, 1904	-	NT	22
28. <i>Molops simplex breviformis</i> Mlynar, 1977	-	NE	-
29. <i>Molops simplex parviceps</i> Mlynar, 1977	-	NT	23
30. <i>Molops alpestris sarajevoensis</i> G. Muller, 1930	-	NT	24
31. <i>Molops curtulus curtulus</i> Ganglbauer, 1891	-	NE	-
32. <i>Molops obtusangulus obtusangulus</i> Ganglbauer, 1889	-	NT	25
33. <i>Molops obtusangulus cabuljensis</i> Mlynar, 1977	-	NT	26
34. <i>Molops obtusangulus hybridus</i> Apfelbeck, 1902	-	NT	27
TRECHINAE			
35. <i>Adriaphaenops pretneri</i> Scheibel, 1935	-	EN	28
36. <i>Aphaenopsis apfelbecki</i> Ganglbauer, 1891	-	EN	29
37. <i>Aphaenopsis pfeiferi gracilis</i> Winkler, 1927	-	VU	30
38. <i>Duvalius (Biharotrechus) brevipilosus</i> (Knirsch, 1927)	-	VU	31
39. <i>Duvalius (Biharotrechus) pilifer pilifer</i> (Ganglbauer, 1891)	-	VU	32
40. <i>Duvalius (Biharotrechus) speiseri hercegovinensis</i> (Krauss, 1906)	-	VU	33
41. <i>Duvalius (Biharotrechus) treskavicensis bjelasnicensis</i> Winkler, 1926	-	VU	34
42. <i>Duvalius (Duvalius) brandisi</i> (Ganglbauer, 1897)	-	VU	35
43. <i>Duvalius (Duvalius) leonhardi leonhardi</i> (Reitter, 1901)	-	VU	36
44. <i>Duvalius (Euduvalius) maglajensis</i> (Apfelbeck, 1908)	-	EN	37
45. <i>Duvalius (Euduvalius) reiseri</i> (Ganglbauer, 1891)	-	VU	38
46. <i>Duvalius (Neoduvalius) reitteri</i> (Miller, 1880)	-	VU	39
47. <i>Duvalius (Neoduvalius) schatzmayri</i> (G. Muller, 1912)	-	VU	40
48. <i>Duvalius (Neoduvalius) bradycephalus</i> Jeannel, 1928	-	NE	-
49. <i>Duvalius (Neoduvalius) cuniculinus</i> (Knirsch, 1929)	-	VU	41
50. <i>Duvalius (Neoduvalius) humerosus</i> (Knirsch, 1926)	-	VU	42
51. <i>Duvalius (Neoduvalius) klimeschi</i> (Winkler, 1914)	-	VU	43
52. <i>Duvalius (Neoduvalius) neumanni</i> (J. Müller, 1911)	-	VU	44
53. <i>Duvalius (Neoduvalius) petraeus</i> (Knirsch, 1927)	-	VU	45
54. <i>Duvalius (Neoduvalius) vranensis</i> (Breit, 1904)	-	VU	46
55. <i>Neotrechus hilfi jeanneli</i> Winkler, 1933	-	VU	47
56. <i>Neotrechus ivicensis</i> Knirsch, 1929	-	NT	48
57. <i>Neotrechus lupoglavensis</i> Knirsch, 1927	-	NT	49
58. <i>Neotrechus muharnicensis</i> Knirsch, 1927	-	NT	50
59. <i>Neotrechus oreophilus</i> Knirsch, 1927	-	NT	51
60. <i>Neotrechus suturalis cernjuljensis</i> Absolon & Maran, 1947	-	EN	52
61. <i>Neotrechus suturalis halmai</i> (Apfelbeck, 1904)	-	VU	53
62. <i>Neotrechus terrenus</i> Knirsch, 1929	-	NT	54
63. <i>Neotrechus weiratheri</i> Winkler, 1926	-	NT	55
64. <i>Ocydromus (Bembidionetolitzkya) leonhardi</i> (Netolitzky, 1909)	-	NE	-
65. <i>Ocydromus (Ocyturanus) reiseri reiseri</i> (Apfelbeck,	-	NT	56

1902)			
66. <i>Ocydromus (Ocyturanus) reiseri vranensis</i> (Apfelbeck 1902)	-	VU	57
67. <i>Trechus (Trechus) majusculus</i> K. Daniel, 1902	-	NE	-
68. <i>Trechus (Trechus) meixnerianus</i> P. Moravec & Lompe, 2003	-	NE	-
69. <i>Trechus (Trechus) torrentialis</i> Apfelbeck, 1908	-	NE	-
70. <i>Trechus (Trechus) validipes validipes</i> K. Daniel, 1902	-	NT	58
71. <i>Trechus (Trechus) winkleri</i> Jeannel, 1927	-	NT	59
72. <i>Scotoplanetes arenstorffianus arenstorffianus</i> Absolon, 1913	-	EN	60
73. <i>Typhlotrechus bilimeki droveniki</i> M. Etonti, 1995	-	VU	61
74. <i>Typhlotrechus bilimeki giachinoi</i> M. Etonti, 2000	-	NE	-
75. <i>Typhlotrechus bilimeki prochazkai</i> (Obenberger, 1913)	-	VU	62

*- Temple, H. J. & Cox, N. A. (2010). *European Red List of Amphibians*. Office for Official Publications of the European Communities, Luxembourg

Na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine nema izumrlih (Extinct) vrsta, kao ni kritično ugroženih (Threatened: Critical Endangered) vrsta trčuljaka. U kategoriju ugroženih (EN) vrsta moramo svrstati tri vrste i dvije podvrste jer državne institucije ne pokazuju dovoljno interesa za očuvanje postojećih lokalnih populacija, a pogotovu njihovih staništa tako da se njihov broj stalno smanjuje.

Tri vrste i čak šest podvrsta trčuljaka unutar Federacije BiH neophodno je tretirati kao rizične (VU) jer je njihov broj u prirodi mali uz stalno smanjivanje broja jedinki uz osobito intenzivno ugrožavanje staništa. (Tab. 2.).

Za mnoge vrste točni lokaliteti nisu precizirani, stoga je nemoguće govoriti o stanju njihovih populacija pa se tretiraju kao neprocijenjene (NE).

Tabela 20. Prijegled ugroženih vrsta u fauni trčuljaka u Federaciji Bosne i Hercegovine po kategorijama

EN (ugrožene)	<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Adriaphaenops premeri</i> Scheibel, 1935 2. <i>Aphaenopsis apfelbecki</i> Ganglbauer, 1891 3. <i>Duvalius (Euduvalius) maglajensis</i> (Apfelbeck, 1908) 4. <i>Neotrechus suturalis cernjuljensis</i> Absolon & Maran, 1947 5. <i>Scotoplanetes arenstorffianus arenstorffianus</i> Absolon, 1913
VU (rizične)	<ol style="list-style-type: none"> 6. <i>Procerus gigas gigas</i> Creutzer, 1799 7. <i>Laemostenus (Antisphodrus) cavicola bosnicus</i> Reitter, 1889 8. <i>Laemostenus (Antisphodrus) cavicola ganglbaueri</i> Apfelbeck, 1902 9. <i>Laemostenus (Antisphodrus) cavicola nivalis</i> Apfelbeck, 1902 10. <i>Aphaenopsis pfeiferi gracilis</i> Winkler, 1927 11. <i>Duvalius (Biharotrechus) brevipilosus</i> (Knirsch, 1927) 12. <i>Duvalius (Biharotrechus) pilifer pilifer</i> (Ganglbauer, 1891) 13. <i>Duvalius (Biharotrechus) speiseri hercegovinensis</i> (Krauss, 1906) 14. <i>Duvalius (Biharotr.) treskavicensis bjelasnicensis</i> Winkler, 1926 15. <i>Duvalius (Duvalius) brandisi</i> (Ganglbauer, 1897) 16. <i>Duvalius (Duvalius) leonhardi leonhardi</i> (Reitter, 1901)

	<p>17. <i>Duvalius (Euduvalius) reiseri</i> (Ganglbauer, 1891) 18. <i>Duvalius (Neoduvalius) reitteri</i> (Miller, 1880) 19. <i>Duvalius (Neoduvalius) schatzmayri</i> (G. Muller, 1912) 20. <i>Duvalius (Neoduvalius) cuniculinus</i> (Knirsch, 1929) 21. <i>Duvalius (Neoduvalius) humerosus</i> (Knirsch, 1926) 22. <i>Duvalius (Neoduvalius) klimeschi</i> (Winkler, 1914) 23. <i>Duvalius (Neoduvalius) neumanni</i> (J. Müller, 1911) 24. <i>Duvalius (Neoduvalius) petraeus</i> (Knirsch, 1927) 25. <i>Duvalius (Neoduvalius) vranensis</i> (Breit, 1904) 26. <i>Neotrechus hilfi jeanneli</i> Winkler, 1933 27. <i>Neotrechus suturalis halmi</i> (Apfelbeck, 1904) 28. <i>Ocydromus (Ocyturanus) reiseri vranensis</i> (Apfelbeck 1902) 29. <i>Typhlotrechus bilimeki droveniki</i> M. Etonti, 1995 30. <i>Typhlotrechus bilimeki prochazkai</i> (Obenberger, 1913)</p>
<p style="text-align: center;">NT (niskorizične)</p>	<p>31. <i>Carabus (Morphocarabus) kollari illigeri</i> Dejean, 1826 (?) 32. <i>Cychrus rugicollis</i> K. Daniel & J. Daniel, 1898 33. <i>Cymindis (Cymindis) imitatrix</i> Apfelbeck, 1904 34. <i>Leistus (Pogonophorus) bjelasnicensis</i> Apfelbeck, 1904 35. <i>Nebria (Nebria) bosnica cvrsnicensis</i> Horvatović, 1974 36. <i>Nebria (Nebria) bosnica prenjensis</i> Horvatović, 1974 37. <i>Omphreus (Neomphreus) apfelbecki cabuljensis</i> Winkler, 1933 38. <i>Omphreus (Neomphreus) apfelbecki plasensis</i> Apfelbeck, 1904 39. <i>Omphreus (Neomphreus) apfelbecki dinaricus</i> Apfelbeck, 1904 40. <i>Poecilus (Macropoecilus) koyi vranensis</i> (Schatzmayr, 1930) 41. <i>Molops obtusangulus mendax</i> Apfelbeck, 1902 42. <i>Molops obtusangulus vranensis</i> Apfelbeck, 1904 43. <i>Molops pentheri pentheri</i> Apfelbeck, 1904 44. <i>Molops pentheri gracilis</i> Mlynar, 1977 45. <i>Molops pentheri pseudonarentinus</i> Mlynar, 1977 46. <i>Molops piceus mostarensis</i> Apfelbeck, 1904 47. <i>Molops prenjus prenjus</i> Apfelbeck, 1902 48. <i>Molops prenjus preslicensis</i> Apfelbeck, 1904 49. <i>Molops simplex parviceps</i> Mlynar, 1977 50. <i>Molops alpestris sarajevoensis</i> G. Muller, 1930 51. <i>Molops obtusangulus obtusangulus</i> Ganglbauer, 1889 52. <i>Molops obtusangulus cabuljensis</i> Mlynar, 1977 53. <i>Molops obtusangulus hybridus</i> Apfelbeck, 1902 54. <i>Neotrechus ivicensis</i> Knirsch, 1929 55. <i>Neotrechus lupoglavensis</i> Knirsch, 1927 56. <i>Neotrechus muharnicensis</i> Knirsch, 1927 57. <i>Neotrechus oreophilus</i> Knirsch, 1927 58. <i>Neotrechus terrenus</i> Knirsch, 1929 59. <i>Neotrechus weiratheri</i> Winkler, 1926 60. <i>Ocydromus (Ocyturanus) reiseri reiseri</i> (Apfelbeck, 1902) 61. <i>Trechus (Trechus) validipes validipes</i> K. Daniel, 1902 62. <i>Trechus (Trechus) winkleri</i> Jeannel, 1927</p>

PREGLED PO KATEGORIJAMA UGROŽENOSTI

Ugrožene vrste (EN) u fauni trčuljaka u Federaciji Bosne i Hercegovine

INSECTA

Red: Coleoptera Linnaeus, 1758

Familija: Carabidae Latreille, 1802

Potporodica: Trechinae Bonelli, 1810

Vrsta	<i>Adriaphaenops pretneri</i> Scheibel, 1935	
Narodni naziv	Pretnerov adriafenops	
Status	Ugrožena vrsta (Endangered; EN)	
IUCN 2009	-	
Rasprostranjenost	Špilje Vjetrenica i ponor Žira u Popovom polju	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dejean, P., & Aubé, Ch. (1825-1838). <i>Catalogue des Coléoptères de la collection d'Auguste Dejean</i>. Vol. 1-6. Mequignon-Marvis, Paris. 2. Drovenik, B., & Peks, H. (1999). Catalogus faune Carabiden der Balkanländer (Coleoptera, Carabidae). Coleoptera Schwanfelder Coleopterologische Mittelungen, Neuauflage 1, Schwanfeld. 3. Lelo, S. (2005-2010). Fauna Bosne i Hercegovine – Biosistematski prijedlogi. 6. izmijenjeno i dopunjeno interno izdanje Udruženja za inventarizaciju i zaštitu životinja, Ilijaš, Kanton Sarajevo. 4. Vigna Taglianti, A. (2011). Fauna Europaea: Carabidae. In: P. Audisio: Adepnaga, Caraboidea. Version 2.4, http://www.faunaeur.org. 	

Potporodica: Trechinae Bonelli, 1810

Vrsta	<i>Aphaenopsis apfelbecki</i> Ganglbauer, 1891	
Narodni naziv	Apfelbekov afenopsis	
Status	Ugrožena vrsta (Endangered; EN)	
IUCN 2009	-	
Rasprostranjenost	Špilje Vjetrenica i ponor Žira u Popovom polju	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dejean, P., & Aubé, Ch. (1825-1838). <i>Catalogue des Coléoptères de la collection d'Auguste Dejean</i>. Vol. 1-6. Mequignon-Marvis, Paris. 2. Drovenik, B., & Peks, H. (1999). Catalogus faune Carabiden der Balkanländer (Coleoptera, Carabidae). Coleoptera Schwanfelder Coleopterologische Mittelungen, Neuauflage 1, Schwanfeld. 3. Lelo, S. (2005-2010). Fauna Bosne i Hercegovine – Biosistematski prijedlogi. 6. izmijenjeno i dopunjeno interno izdanje Udruženja za inventarizaciju i zaštitu životinja, Ilijaš, Kanton Sarajevo. 	

	<p>4. Lohaj, R., & Lakota, J. (2010). Two new genera and species of aphaenopsoid cave-dwelling Trechini beetles from Croatia and Montenegro (Coleoptera: Carabidae: Trechinae). <i>Natura Croatica</i>, 19(1), 77–97.</p> <p>5. Vigna Taglianti, A. (2011). Fauna Europaea: Carabidae. In: P. Audisio: Adephaga, Caraboidea. Version 2.4, http://www.faunaeur.org.</p>
--	--

Potporodica: Trechinae Bonelli, 1810

Vrsta	<i>Duvalius (Eduvalius) maglajensis</i> (Apfelbeck, 1908)	
Narodni naziv	Maglajski golemaš	
Status	Ugrožena vrsta (Endangered; EN)	
IUCN 2009	-	
Rasprostranjenost	Špilja Mokra Megara kraj Maglaja	
Reference	<p>1. Dejean, P., & Aubé, Ch. (1825-1838). <i>Catalogue des Coléoptères de la collection d'Auguste Dejean</i>. Vol. 1-6. Mequignon-Marvis, Paris.</p> <p>2. Drovenik, B., & Peks, H. (1999). <i>Catalogus faune Carabiden der Balkanländer (Coleoptera, Carabidae)</i>. Coleoptera Schwanfelder Coleopterologische Mittelungen, Neuauflage 1, Schwanfeld.</p> <p>3. Lelo, S. (2005-2010). <i>Fauna Bosne i Hercegovine – Biosistematski prijevodi</i>. 6. izmijenjeno i dopunjeno interno izdanje Udruženja za inventarizaciju i zaštitu životinja, Ilijaš, Kanton Sarajevo.</p> <p>4. Vigna Taglianti, A. (2011). Fauna Europaea: Carabidae. In: P. Audisio: Adephaga, Caraboidea. Version 2.4, http://www.faunaeur.org.</p>	

Potporodica: Trechinae Bonelli, 1810

Vrsta	<i>Neotrechus suturalis cernjuljensis</i> Absolon & Maran, 1947	
Narodni naziv	-	
Status	Ugrožena vrsta (Endangered; EN)	
IUCN 2009	-	
Rasprostranjenost	Ponor Crnulja u Popovom polju	

Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dejean, P., & Aubé, Ch. (1825-1838). <i>Catalogue des Coléoptères de la collection d'Auguste Dejean</i>. Vol. 1-6. Mequignon-Marvis, Paris. 2. Drovenik, B., & Peks, H. (1999). <i>Catalogus faune Carabiden der Balkanländer (Coleoptera, Carabidae)</i>. Coleoptera Schwanfelder Coleopterologische Mittelungen, Neuauflage 1, Schwanfeld. 3. Lelo, S. (2005-2010). <i>Fauna Bosne i Hercegovine – Biosistematski prijedlogi</i>. 6. izmijenjeno i dopunjeno interno izdanje Udruženja za inventarizaciju i zaštitu životinja, Ilijaš, Kanton Sarajevo. 4. Vigna Taglianti, A. (2011). <i>Fauna Europaea: Carabidae</i>. In: P. Audisio: <i>Adephaga, Caraboidea</i>. Version 2.4, http://www.faunaeur.org.
------------------	---

Potporodica: Trechinae Bonelli, 1810

Vrsta	<i>Scotoplanetes arenstorffianus arenstorffianus</i> Absolon, 1913	
Narodni naziv	-	
Status	Ugrožena vrsta (Endangered; EN)	
IUCN 2009	-	
Rasprostranjenost	Pećina Vjetrenica i ponor Crnulja u Popovom polju	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dejean, P., & Aubé, Ch. (1825-1838). <i>Catalogue des Coléoptères de la collection d'Auguste Dejean</i>. Vol. 1-6. Mequignon-Marvis, Paris. 2. Drovenik, B., & Peks, H. (1999). <i>Catalogus faune Carabiden der Balkanländer (Coleoptera, Carabidae)</i>. Coleoptera Schwanfelder Coleopterologische Mittelungen, Neuauflage 1, Schwanfeld. 3. Lelo, S. (2005-2010). <i>Fauna Bosne i Hercegovine – Biosistematski prijedlogi</i>. 6. izmijenjeno i dopunjeno interno izdanje Udruženja za inventarizaciju i zaštitu životinja, Ilijaš, Kanton Sarajevo. 4. Vigna Taglianti, A. (2011). <i>Fauna Europaea: Carabidae</i>. In: P. Audisio: <i>Adephaga, Caraboidea</i>. Version 2.4, http://www.faunaeur.org. 	

Rizične vrste (VU) u fauni trčuljaka u Federaciji Bosne i Hercegovine

Potporodica: Brachininae Bonelli, 1810

Vrsta	<i>Procerus gigas gigas</i> Creutzer, 1799	
Narodni naziv	-	
Status	Rizična vrsta (Vulnerable; VU)	
IUCN 2009	-	
Rasprostranjenost	Poznat je na brojnim lokalitetima u Bosni: Sarajevo, Gazin Han (Sarajevo), Bentbaša (sarajevo), Bastarići (Sarajevo), Mojmilo (Sarajevo), Bukovica (Kiseljak), Opreč (Čemernica pl.), Strnjani (Zenica), Kakanj, Doborovac (Gračanica), Jajce, Pesnik (Jajce), Voljice (Gornji Vakuf), Goražde. U Hercegovini je zabilježen na području Stoca.	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> Dejean, P., & Aubé, Ch. (1825-1838). <i>Catalogue des Coléoptères de la collection d'Auguste Dejean</i>. Vol. 1-6. Mequignon-Marvis, Paris. Drovenik, B., & Peks, H. (1999). Catalogus faune Carabiden der Balkanländer (Coleoptera, Carabidae). Coleoptera Schwanfelder Coleopterologische Mittelungen, Neuauflage 1, Schwanfeld. Jugo, A., Lelo, S., Karalija, E., & Vesnić, A. (2011). Prilog poznavanju taksonomije i rasprostranjenja velikog trčuljka, <i>Carabus (Procerus Dejean, 1826) gigas</i> Creutzer, 1799 (Insecta: Coleoptera: Carabidae), u Bosni i Hercegovini. Međunarodni naučni skup „Struktura i dinamika ekosistema dinarida – Stanje, mogućnosti i perspektive“ posvećen životu i naučnom djelu profesora emeritusa dr. Muse Dizdarevića, Sarajevo, 15.-16. juni, Prirodno-matematički fakultet Univerziteta u Sarajevu i Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine, Sarajevo, Bosna i Hercegovina, knjiga sažetaka, pp: 76-77. Lelo, S. (2005-2010). Fauna Bosne i Hercegovine – Biosistematski prijedlogi. 6. izmijenjeno i dopunjeno interno izdanje Udruženja za inventarizaciju i zaštitu životinja, Ilijaš, Kanton Sarajevo. Vigna Taglianti, A. (2011). Fauna Europaea: Carabidae. In: P. Audisio: Adepaga, Caraboidea. Version 2.4, http://www.faunaeur.org. 	

Potporodica: Patrobinae Kirby, 1837

Vrsta	<i>Laemostenus (Antisphodrus) cavicola bosnicus</i> Reitter, 1889	
Narodni naziv	-	
Status	Rizična vrsta (Vulnerable; VU)	
IUCN 2009	-	
Rasprostranjenost	Jama/pećina kraj Kreševa	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dejean, P., & Aubé, Ch. (1825-1838). <i>Catalogue des Coléoptères de la collection d'Auguste Dejean</i>. Vol. 1-6. Mequignon-Marvis, Paris. 2. Drovenik, B., & Peks, H. (1999). Catalogus faune Carabiden der Balkanländer (Coleoptera, Carabidae). Coleoptera Schwanfelder Coleopterologische Mittelungen, Neuauflage 1, Schwanfeld. 3. Lelo, S. (2005-2010). Fauna Bosne i Hercegovine – Biosistematski prijedlogi. 6. izmijenjeno i dopunjeno interno izdanje Udruženja za inventarizaciju i zaštitu životinja, Ilijaš, Kanton Sarajevo. 4. Vigna Taglianti, A. (2011). Fauna Europaea: Carabidae. In: P. Audisio: Adepaga, Caraboidea. Version 2.4, http://www.faunaeur.org. 	

Potporodica: Patrobinae Kirby, 1837

Vrsta	<i>Laemostenus (Antisphodrus) cavicola ganglbaueri</i> Apfelbeck, 1902	
Narodni naziv	-	
Status	Rizična vrsta (Vulnerable; VU)	
IUCN 2009	-	
Rasprostranjenost	Špilja na Vran pl.	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dejean, P., & Aubé, Ch. (1825-1838). <i>Catalogue des Coléoptères de la collection d'Auguste Dejean</i>. Vol. 1-6. Mequignon-Marvis, Paris. 2. Drovenik, B., & Peks, H. (1999). Catalogus faune Carabiden der Balkanländer (Coleoptera, Carabidae). Coleoptera Schwanfelder Coleopterologische Mittelungen, Neuauflage 1, Schwanfeld. 3. Lelo, S. (2005-2010). Fauna Bosne i Hercegovine – Biosistematski prijedlogi. 6. izmijenjeno i dopunjeno interno izdanje Udruženja za inventarizaciju i zaštitu životinja, Ilijaš, Kanton Sarajevo. 4. Vigna Taglianti, A. (2011). Fauna Europaea: Carabidae. In: P. Audisio: Adepaga, Caraboidea. Version 2.4, http://www.faunaeur.org. 	

Potporodica: Patrobinae Kirby, 1837

Vrsta	<i>Laemostenus (Antisphodrus) cavicola nivalis</i> Apfelbeck, 1902	
Narodni naziv	-	
Status	Rizična vrsta (Vulnerable; VU)	
IUCN 2009	-	
Rasprostranjenost	Špilja na Bjelašnici pl.	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dejean, P., & Aubé, Ch. (1825-1838). <i>Catalogue des Coléoptères de la collection d'Auguste Dejean</i>. Vol. 1-6. Mequignon-Marvis, Paris. 2. Drovenik, B., & Peks, H. (1999). Catalogus faune Carabiden der Balkanländer (Coleoptera, Carabidae). Coleoptera Schwanfelder Coleopterologische Mittelungen, Neuauflage 1, Schwanfeld. 3. Lelo, S. (2005-2010). Fauna Bosne i Hercegovine – Biosistematski prijedlogi. 6. izmijenjeno i dopunjeno interno izdanje Udruženja za inventarizaciju i zaštitu životinja, Ilijaš, Kanton Sarajevo. 4. Vigna Taglianti, A. (2011). Fauna Europaea: Carabidae. In: P. Audisio: Adephaga, Caraboidea. Version 2.4, http://www.faunaeur.org. 	

Potporodica: Trechinae Bonelli, 1810

Vrsta	<i>Aphaenopsis pfeiferi gracilis</i> Winkler, 1927	
Narodni naziv	-	
Status	Rizična vrsta (Vulnerable; VU)	
IUCN 2009	-	
Rasprostranjenost	Špilja na Visočici pl.	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dejean, P., & Aubé, Ch. (1825-1838). <i>Catalogue des Coléoptères de la collection d'Auguste Dejean</i>. Vol. 1-6. Mequignon-Marvis, Paris. 2. Drovenik, B., & Peks, H. (1999). Catalogus faune Carabiden der Balkanländer (Coleoptera, Carabidae). Coleoptera Schwanfelder Coleopterologische Mittelungen, Neuauflage 1, Schwanfeld. 3. Lelo, S. (2005-2010). Fauna Bosne i Hercegovine – Biosistematski prijedlogi. 6. izmijenjeno i dopunjeno interno izdanje Udruženja za inventarizaciju i zaštitu životinja, Ilijaš, Kanton Sarajevo. 4. Vigna Taglianti, A. (2011). Fauna Europaea: Carabidae. In: P. Audisio: Adephaga, Caraboidea. Version 2.4, http://www.faunaeur.org. 	

Potporodica: Trechinae Bonelli, 1810

Vrsta	<i>Duvalius (Biharotrechus) brevipilosus</i> (Knirsch, 1927)	
Narodni naziv	-	
Status	Rizična vrsta (Vulnerable; VU)	
IUCN 2009	-	
Rasprostranjenost	Lupoglav na planini Prenj	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dejean, P., & Aubé, Ch. (1825-1838). <i>Catalogue des Coléoptères de la collection d'Auguste Dejean</i>. Vol. 1-6. Mequignon-Marvis, Paris. 2. Drovenik, B., & Peks, H. (1999). Catalogus faune Carabiden der Balkanländer (Coleoptera, Carabidae). Coleoptera Schwanfelder Coleopterologische Mittelungen, Neuauflage 1, Schwanfeld. 3. Lelo, S. (2005-2010). Fauna Bosne i Hercegovine – Biosistematski prijedlogi. 6. izmijenjeno i dopunjeno interno izdanje Udruženja za inventarizaciju i zaštitu životinja, Ilijaš, Kanton Sarajevo. 4. Vigna Taglianti, A. (2011). Fauna Europaea: Carabidae. In: P. Audisio: Adepaha, Caraboidea. Version 2.4, http://www.faunaeur.org. 	

Potporodica: Trechinae Bonelli, 1810

Vrsta	<i>Duvalius (Biharotrechus) pilifer pilifer</i> (Ganglbauer, 1891)	
Narodni naziv	-	
Status	Rizična vrsta (Vulnerable; VU)	
IUCN 2009	-	
Rasprostranjenost	Planine: Bjelašnica, Treskavica i Visočica	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dejean, P., & Aubé, Ch. (1825-1838). <i>Catalogue des Coléoptères de la collection d'Auguste Dejean</i>. Vol. 1-6. Mequignon-Marvis, Paris. 2. Drovenik, B., & Peks, H. (1999). Catalogus faune Carabiden der Balkanländer (Coleoptera, Carabidae). Coleoptera Schwanfelder Coleopterologische Mittelungen, Neuauflage 1, Schwanfeld. 3. Lelo, S. (2005-2010). Fauna Bosne i Hercegovine – Biosistematski prijedlogi. 6. izmijenjeno i dopunjeno interno izdanje Udruženja za inventarizaciju i zaštitu životinja, Ilijaš, Kanton Sarajevo. 4. Vigna Taglianti, A. (2011). Fauna Europaea: Carabidae. In: P. Audisio: Adepaha, Caraboidea. Version 2.4, http://www.faunaeur.org. 	

Potporodica: Trechinae Bonelli, 1810

Vrsta	<i>Duvalius (Biharotrechus) speiseri hercegovinensis</i> (Krauss, 1906)	
Narodni naziv	-	
Status	Rizična vrsta (Vulnerable; VU)	
IUCN 2009	-	
Rasprostranjenost	Planina Velež	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dejean, P., & Aubé, Ch. (1825-1838). <i>Catalogue des Coléoptères de la collection d'Auguste Dejean</i>. Vol. 1-6. Mequignon-Marvis, Paris. 2. Drovenik, B., & Peks, H. (1999). Catalogus faune Carabiden der Balkanländer (Coleoptera, Carabidae). Coleoptera Schwanfelder Coleopterologische Mittelungen, Neuauflage 1, Schwanfeld. 3. Lelo, S. (2005-2010). Fauna Bosne i Hercegovine – Biosistematski prijedlogi. 6. izmijenjeno i dopunjeno interno izdanje Udruženja za inventarizaciju i zaštitu životinja, Ilijaš, Kanton Sarajevo. 4. Vigna Taglianti, A. (2011). Fauna Europaea: Carabidae. In: P. Audisio: Adephaga, Caraboidea. Version 2.4, http://www.faunaeur.org. 	

Potporodica: Trechinae Bonelli, 1810

Vrsta	<i>Duvalius (Biharotrechus) treskavicensis bjelasnicensis</i> Winkler, 1926	
Narodni naziv	-	
Status	Rizična vrsta (Vulnerable; VU)	
IUCN 2009	-	
Rasprostranjenost	Neimenovani speleološki objekti na planini Bjelašnici	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dejean, P., & Aubé, Ch. (1825-1838). <i>Catalogue des Coléoptères de la collection d'Auguste Dejean</i>. Vol. 1-6. Mequignon-Marvis, Paris. 2. Drovenik, B., & Peks, H. (1999). Catalogus faune Carabiden der Balkanländer (Coleoptera, Carabidae). Coleoptera Schwanfelder Coleopterologische Mittelungen, Neuauflage 1, Schwanfeld. 3. Lelo, S. (2005-2010). Fauna Bosne i Hercegovine – Biosistematski prijedlogi. 6. izmijenjeno i dopunjeno interno izdanje Udruženja za inventarizaciju i zaštitu životinja, Ilijaš, Kanton Sarajevo. 4. Vigna Taglianti, A. (2011). Fauna Europaea: Carabidae. In: P. Audisio: Adephaga, Caraboidea. Version 2.4, http://www.faunaeur.org. 	

Potporodica: Trechinae Bonelli, 1810

Vrsta	<i>Duvalius (Duvalius) brandisi</i> (Ganglbauer, 1897)	
Narodni naziv	-	
Status	Rizična vrsta (Vulnerable; VU)	
IUCN 2009	-	
Rasprostranjenost	Neimenovani speleološki objekti na planinama Vlašiću i Vranici	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dejean, P., & Aubé, Ch. (1825-1838). <i>Catalogue des Coléoptères de la collection d'Auguste Dejean</i>. Vol. 1-6. Mequignon-Marvis, Paris. 2. Drovenik, B., & Peks, H. (1999). <i>Catalogus faune Carabiden der Balkanländer (Coleoptera, Carabidae)</i>. Coleoptera Schwanfelder Coleopterologische Mittelungen, Neuauflage 1, Schwanfeld. 3. Lelo, S. (2005-2010). <i>Fauna Bosne i Hercegovine – Biosistematski prijedlogi</i>. 6. izmijenjeno i dopunjeno interno izdanje Udruženja za inventarizaciju i zaštitu životinja, Ilijaš, Kanton Sarajevo. 4. Vigna Taglianti, A. (2011). <i>Fauna Europaea: Carabidae</i>. In: P. Audisio: <i>Adephaga, Caraboidea</i>. Version 2.4, http://www.faunaeur.org.	

Potporodica: Trechinae Bonelli, 1810

Vrsta	<i>Duvalius (Duvalius) leonhardi leonhardi</i> (Reitter, 1901)	
Narodni naziv	-	
Status	Rizična vrsta (Vulnerable; VU)	
IUCN 2009	-	
Rasprostranjenost	Neimenovani speleološki objekti pokraj Jablanice i Rame	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dejean, P., & Aubé, Ch. (1825-1838). <i>Catalogue des Coléoptères de la collection d'Auguste Dejean</i>. Vol. 1-6. Mequignon-Marvis, Paris. 2. Drovenik, B., & Peks, H. (1999). <i>Catalogus faune Carabiden der Balkanländer (Coleoptera, Carabidae)</i>. Coleoptera Schwanfelder Coleopterologische Mittelungen, Neuauflage 1, Schwanfeld. 3. Lelo, S. (2005-2010). <i>Fauna Bosne i Hercegovine – Biosistematski prijedlogi</i>. 6. izmijenjeno i dopunjeno interno izdanje Udruženja za inventarizaciju i zaštitu životinja, Ilijaš, Kanton Sarajevo. 4. Vigna Taglianti, A. (2011). <i>Fauna Europaea: Carabidae</i>. In: P. Audisio: <i>Adephaga, Caraboidea</i>. Version 2.4, http://www.faunaeur.org.	

Potporodica: Trechinae Bonelli, 1810

Vrsta	<i>Duvalius (Euduvalius) reiseri</i> (Ganglbauer, 1891)	
Narodni naziv	-	
Status	Rizična vrsta (Vulnerable; VU)	
IUCN 2009	-	
Rasprostranjenost	Brateljevićka pećina kraj Kladnja	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dejean, P., & Aubé, Ch. (1825-1838). <i>Catalogue des Coléoptères de la collection d'Auguste Dejean</i>. Vol. 1-6. Mequignon-Marvis, Paris. 2. Drovenik, B., & Peks, H. (1999). Catalogus faune Carabiden der Balkanländer (Coleoptera, Carabidae). Coleoptera Schwanfelder Coleopterologische Mittelungen, Neuauflage 1, Schwanfeld. 3. Lelo, S. (2005-2010). Fauna Bosne i Hercegovine – Biosistematski prijedlogi. 6. izmijenjeno i dopunjeno interno izdanje Udruženja za inventarizaciju i zaštitu životinja, Ilijaš, Kanton Sarajevo. 4. Vigna Taglianti, A. (2011). Fauna Europaea: Carabidae. In: P. Audisio: Adepaha, Caraboidea. Version 2.4, http://www.faunaeur.org. 	

Potporodica: Trechinae Bonelli, 1810

Vrsta	<i>Duvalius (Neoduvalius) reitteri</i> (Miller, 1880)	
Narodni naziv	-	
Status	Rizična vrsta (Vulnerable; VU)	
IUCN 2009	-	
Rasprostranjenost	Priješka glavica (pećina) kraj Drvara	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dejean, P., & Aubé, Ch. (1825-1838). <i>Catalogue des Coléoptères de la collection d'Auguste Dejean</i>. Vol. 1-6. Mequignon-Marvis, Paris. 2. Drovenik, B., & Peks, H. (1999). Catalogus faune Carabiden der Balkanländer (Coleoptera, Carabidae). Coleoptera Schwanfelder Coleopterologische Mittelungen, Neuauflage 1, Schwanfeld. 3. Lelo, S. (2005-2010). Fauna Bosne i Hercegovine – Biosistematski prijedlogi. 6. izmijenjeno i dopunjeno interno izdanje Udruženja za inventarizaciju i zaštitu životinja, Ilijaš, Kanton Sarajevo. 4. Vigna Taglianti, A. (2011). Fauna Europaea: Carabidae. In: P. Audisio: Adepaha, Caraboidea. Version 2.4, http://www.faunaeur.org. 	

Potporodica: Trechinae Bonelli, 1810

Vrsta	<i>Duvalius (Neoduvalius) schatzmayri</i> (G. Muller, 1912)	
Narodni naziv	-	
Status	Rizična vrsta (Vulnerable; VU)	
IUCN 2009	-	
Rasprostranjenost	Mračna pećina (Prolog)	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dejean, P., & Aubé, Ch. (1825-1838). <i>Catalogue des Coléoptères de la collection d'Auguste Dejean</i>. Vol. 1-6. Mequignon-Marvis, Paris. 2. Drovenik, B., & Peks, H. (1999). Catalogus faune Carabiden der Balkanländer (Coleoptera, Carabidae). Coleoptera Schwanfelder Coleopterologische Mittelungen, Neuauflage 1, Schwanfeld. 3. Lelo, S. (2005-2010). Fauna Bosne i Hercegovine – Biosistematski prijedlogi. 6. izmijenjeno i dopunjeno interno izdanje Udruženja za inventarizaciju i zaštitu životinja, Ilijaš, Kanton Sarajevo. 4. Vigna Taglianti, A. (2011). Fauna Europaea: Carabidae. In: P. Audisio: Adepaha, Caraboidea. Version 2.4, http://www.faunaeur.org. 	

Potporodica: Trechinae Bonelli, 1810

Vrsta	<i>Duvalius (Neoduvalius) cuniculinus</i> (Knirsch, 1929)	
Narodni naziv	-	
Status	Rizična vrsta (Vulnerable; VU)	
IUCN 2009	-	
Rasprostranjenost	Prenj pl.	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dejean, P., & Aubé, Ch. (1825-1838). <i>Catalogue des Coléoptères de la collection d'Auguste Dejean</i>. Vol. 1-6. Mequignon-Marvis, Paris. 2. Drovenik, B., & Peks, H. (1999). Catalogus faune Carabiden der Balkanländer (Coleoptera, Carabidae). Coleoptera Schwanfelder Coleopterologische Mittelungen, Neuauflage 1, Schwanfeld. 3. Lelo, S. (2005-2010). Fauna Bosne i Hercegovine – Biosistematski prijedlogi. 6. izmijenjeno i dopunjeno interno izdanje Udruženja za inventarizaciju i zaštitu životinja, Ilijaš, Kanton Sarajevo. 4. Vigna Taglianti, A. (2011). Fauna Europaea: Carabidae. In: P. Audisio: Adepaha, Caraboidea. Version 2.4, http://www.faunaeur.org. 	

Potporodica: Trechinae Bonelli, 1810

Vrsta	<i>Duvalius (Neoduvalius) humerosus</i> (Knirsch, 1926)	
Narodni naziv	-	
Status	Rizična vrsta (Vulnerable; VU)	
IUCN 2009	-	
Rasprostranjenost	Prenj pl.	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dejean, P., & Aubé, Ch. (1825-1838). <i>Catalogue des Coléoptères de la collection d'Auguste Dejean</i>. Vol. 1-6. Mequignon-Marvis, Paris. 2. Drovenik, B., & Peks, H. (1999). Catalogus faune Carabiden der Balkanländer (Coleoptera, Carabidae). Coleoptera Schwanfelder Coleopterologische Mittelungen, Neuauflage 1, Schwanfeld. 3. Lelo, S. (2005-2010). Fauna Bosne i Hercegovine – Biosistematski prijedlogi. 6. izmijenjeno i dopunjeno interno izdanje Udruženja za inventarizaciju i zaštitu životinja, Ilijaš, Kanton Sarajevo. 4. Vigna Taglianti, A. (2011). Fauna Europaea: Carabidae. In: P. Audisio: Adepaga, Caraboidea. Version 2.4, http://www.faunaeur.org. 	

Potporodica: Trechinae Bonelli, 1810

Vrsta	<i>Duvalius (Neoduvalius) klimeschi</i> (Winkler, 1914)	
Narodni naziv	-	
Status	Rizična vrsta (Vulnerable; VU)	
IUCN 2009	-	
Rasprostranjenost	Troglav (Dinara)	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dejean, P., & Aubé, Ch. (1825-1838). <i>Catalogue des Coléoptères de la collection d'Auguste Dejean</i>. Vol. 1-6. Mequignon-Marvis, Paris. 2. Drovenik, B., & Peks, H. (1999). Catalogus faune Carabiden der Balkanländer (Coleoptera, Carabidae). Coleoptera Schwanfelder Coleopterologische Mittelungen, Neuauflage 1, Schwanfeld. 3. Lelo, S. (2005-2010). Fauna Bosne i Hercegovine – Biosistematski prijedlogi. 6. izmijenjeno i dopunjeno interno izdanje Udruženja za inventarizaciju i zaštitu životinja, Ilijaš, Kanton Sarajevo. 4. Vigna Taglianti, A. (2011). Fauna Europaea: Carabidae. In: P. Audisio: Adepaga, Caraboidea. Version 2.4, http://www.faunaeur.org. 	

Potporodica: Trechinae Bonelli, 1810

Vrsta	<i>Duvalius (Neoduvalius) neumanni</i> (J. Müller, 1911)	
Narodni naziv	-	
Status	Rizična vrsta (Vulnerable; VU)	
IUCN 2009	-	
Rasprostranjenost	Dragišića pećina (Bosanski Petrovac)	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dejean, P., & Aubé, Ch. (1825-1838). <i>Catalogue des Coléoptères de la collection d'Auguste Dejean</i>. Vol. 1-6. Mequignon-Marvis, Paris. 2. Drovenik, B., & Peks, H. (1999). Catalogus faune Carabiden der Balkanländer (Coleoptera, Carabidae). Coleoptera Schwanfelder Coleopterologische Mittelungen, Neuauflage 1, Schwanfeld. 3. Lelo, S. (2005-2010). Fauna Bosne i Hercegovine – Biosistematski prijedlogi. 6. izmijenjeno i dopunjeno interno izdanje Udruženja za inventarizaciju i zaštitu životinja, Ilijaš, Kanton Sarajevo. 4. Vigna Taglianti, A. (2011). Fauna Europaea: Carabidae. In: P. Audisio: Adephegata, Caraboidea. Version 2.4, http://www.faunaeur.org. 	

Potporodica: Trechinae Bonelli, 1810

Vrsta	<i>Duvalius (Neoduvalius) petraeus</i> (Knirsch, 1927)	
Narodni naziv	-	
Status	Rizična vrsta (Vulnerable; VU)	
IUCN 2009	-	
Rasprostranjenost	Planine Vran i Muharnica	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dejean, P., & Aubé, Ch. (1825-1838). <i>Catalogue des Coléoptères de la collection d'Auguste Dejean</i>. Vol. 1-6. Mequignon-Marvis, Paris. 2. Drovenik, B., & Peks, H. (1999). Catalogus faune Carabiden der Balkanländer (Coleoptera, Carabidae). Coleoptera Schwanfelder Coleopterologische Mittelungen, Neuauflage 1, Schwanfeld. 3. Lelo, S. (2005-2010). Fauna Bosne i Hercegovine – Biosistematski prijedlogi. 6. izmijenjeno i dopunjeno interno izdanje Udruženja za inventarizaciju i zaštitu životinja, Ilijaš, Kanton Sarajevo. 4. Vigna Taglianti, A. (2011). Fauna Europaea: Carabidae. In: P. Audisio: Adephegata, Caraboidea. Version 2.4, http://www.faunaeur.org. 	

Potporodica: Trechinae Bonelli, 1810

Vrsta	<i>Duvalius (Neoduvalius) vranensis</i> (Breit, 1904)	
Narodni naziv	-	
Status	Rizična vrsta (Vulnerable; VU)	
IUCN 2009	-	
Rasprostranjenost	Donja/Gornja Mijatova pećina na Vran pl.	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dejean, P., & Aubé, Ch. (1825-1838). <i>Catalogue des Coléoptères de la collection d'Auguste Dejean</i>. Vol. 1-6. Mequignon-Marvis, Paris. 2. Drovenik, B., & Peks, H. (1999). Catalogus faune Carabiden der Balkanländer (Coleoptera, Carabidae). Coleoptera Schwanfelder Coleopterologische Mittelungen, Neuauflage 1, Schwanfeld. 3. Lelo, S. (2005-2010). Fauna Bosne i Hercegovine – Biosistematski prijedlogi. 6. izmijenjeno i dopunjeno interno izdanje Udruženja za inventarizaciju i zaštitu životinja, Ilijaš, Kanton Sarajevo. 4. Lukić-Bilela, L., Ozimec R., Tulić, U., Pojskić, N. (2012). Katalogizacija špiljskih tipskih lokaliteta faune Bosne i Hercegovine. Međunarodni naučni skup „Struktura i dinamika ekosistema Dinarida – stanje, mogućnosti i perspektive“ International Conference „STRUCTURE AND DYNAMICS OF ECOSYSTEMS DINARIDES – STATUS, POSSIBILITIES AND PROSPECTS“ 15-16. juni/June 2011, Sarajevo, Bosnia and Herzegovina. Posebna izdanja/Special Editions CXLIX, Odjeljenje prirodnih i matematičkih nauka/Department of Natural Sciences and Mathematics, <i>Zbornik radova/Proceedings</i>, 23, 265-275. 5. Vigna Taglianti, A. (2011). Fauna Europaea: Carabidae. In: P. Audisio: Adepaga, Caraboidea. Version 2.4, http://www.faunaeur.org. 	

Potporodica: Trechinae Bonelli, 1810

Vrsta	<i>Neotrechus hilfi jeanneli</i> Winkler, 1933	
Narodni naziv	-	
Status	Rizična vrsta (Vulnerable; VU)	
IUCN 2009	-	
Rasprostranjenost	Jama na Troglavu (Dinara)	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dejean, P., & Aubé, Ch. (1825-1838). <i>Catalogue des Coléoptères de la collection d'Auguste Dejean</i>. Vol. 1-6. Mequignon-Marvis, Paris. 2. Drovenik, B., & Peks, H. (1999). Catalogus faune Carabiden der Balkanländer (Coleoptera, Carabidae). Coleoptera Schwanfelder Coleopterologische Mittelungen, Neuauflage 1, Schwanfeld. 3. Lelo, S. (2005-2010). Fauna Bosne i Hercegovine – Biosistematski prijedlogi. 6. izmijenjeno i dopunjeno interno izdanje Udruženja za inventarizaciju i zaštitu životinja, Ilijaš, Kanton Sarajevo. 4. Vigna Taglianti, A. (2011). Fauna Europaea: Carabidae. In: P. Audisio: Adepaga, Caraboidea. Version 2.4, http://www.faunaeur.org. 	

Potporodica: Trechinae Bonelli, 1810

Vrsta	<i>Neotrechus suturalis halmai</i> (Apfelbeck, 1904)	
Narodni naziv	-	
Status	Rizična vrsta (Vulnerable; VU)	
IUCN 2009	-	
Rasprostranjenost	Velež pl.	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dejean, P., & Aubé, Ch. (1825-1838). <i>Catalogue des Coléoptères de la collection d'Auguste Dejean</i>. Vol. 1-6. Mequignon-Marvis, Paris. 2. Drovenik, B., & Peks, H. (1999). Catalogus faune Carabiden der Balkanländer (Coleoptera, Carabidae). Coleoptera Schwanfelder Coleopterologische Mittelungen, Neuauflage 1, Schwanfeld. 3. Lelo, S. (2005-2010). Fauna Bosne i Hercegovine – Biosistematski prijedlogi. 6. izmijenjeno i dopunjeno interno izdanje Udruženja za inventarizaciju i zaštitu životinja, Ilijaš, Kanton Sarajevo. 4. Vigna Taglianti, A. (2011). Fauna Europaea: Carabidae. In: P. Audisio: Adepaha, Caraboidea. Version 2.4, http://www.faunaeur.org. 	

Potporodica: Trechinae Bonelli, 1810

Vrsta	<i>Ocydromus (Ocyturanus)</i> <i>reiseri vranensis</i> (Apfelbeck 1902)	
Narodni naziv	-	
Status	Rizična vrsta (Vulnerable; VU)	
IUCN 2009	-	
Rasprostranjenost	Vran pl.	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dejean, P., & Aubé, Ch. (1825-1838). <i>Catalogue des Coléoptères de la collection d'Auguste Dejean</i>. Vol. 1-6. Mequignon-Marvis, Paris. 2. Drovenik, B., & Peks, H. (1999). Catalogus faune Carabiden der Balkanländer (Coleoptera, Carabidae). Coleoptera Schwanfelder Coleopterologische Mittelungen, Neuauflage 1, Schwanfeld. 3. Lelo, S. (2005-2010). Fauna Bosne i Hercegovine – Biosistematski prijedlogi. 6. izmijenjeno i dopunjeno interno izdanje Udruženja za inventarizaciju i zaštitu životinja, Ilijaš, Kanton Sarajevo. 4. Vigna Taglianti, A. (2011). Fauna Europaea: Carabidae. In: P. Audisio: Adepaha, Caraboidea. Version 2.4, http://www.faunaeur.org. 5. 	

Potporodica: Trechinae Bonelli, 1810

Vrsta	<i>Typhlotrechus bilimeki droveniki</i> M. Etonti, 1995	
Narodni naziv	-	
Status	Rizična vrsta (Vulnerable; VU)	
IUCN 2009	-	
Rasprostranjenost	Kaurska pećina kraj Bihaća	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dejean, P., & Aubé, Ch. (1825-1838). <i>Catalogue des Coléoptères de la collection d'Auguste Dejean</i>. Vol. 1-6. Mequignon-Marvis, Paris. 2. Drovenik, B., & Peks, H. (1999). Catalogus faune Carabiden der Balkanländer (Coleoptera, Carabidae). Coleoptera Schwanfelder Coleopterologische Mittelungen, Neuauflage 1, Schwanfeld. 3. Lelo, S. (2005-2010). Fauna Bosne i Hercegovine – Biosistematski prijedlogi. 6. izmijenjeno i dopunjeno interno izdanje Udruženja za inventarizaciju i zaštitu životinja, Ilijaš, Kanton Sarajevo. 4. Vigna Taglianti, A. (2011). Fauna Europaea: Carabidae. In: P. Audisio: Adepaha, Caraboidea. Version 2.4, http://www.faunaeur.org. 	

Potporodica: Trechinae Bonelli, 1810

Vrsta	<i>Typhlotrechus bilimeki prochazkai</i> (Obenberger, 1913)	
Narodni naziv	-	
Status	Rizična vrsta (Vulnerable; VU)	
IUCN 2009	-	
Rasprostranjenost	Neimenovana pećina kraj Žepča	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dejean, P., & Aubé, Ch. (1825-1838). <i>Catalogue des Coléoptères de la collection d'Auguste Dejean</i>. Vol. 1-6. Mequignon-Marvis, Paris. 2. Drovenik, B., & Peks, H. (1999). Catalogus faune Carabiden der Balkanländer (Coleoptera, Carabidae). Coleoptera Schwanfelder Coleopterologische Mittelungen, Neuauflage 1, Schwanfeld. 3. Lelo, S. (2005-2010). Fauna Bosne i Hercegovine – Biosistematski prijedlogi. 6. izmijenjeno i dopunjeno interno izdanje Udruženja za inventarizaciju i zaštitu životinja, Ilijaš, Kanton Sarajevo. 4. Vigna Taglianti, A. (2011). Fauna Europaea: Carabidae. In: P. Audisio: Adepaha, Caraboidea. Version 2.4, http://www.faunaeur.org. 	

Niskorizične vrste (NT) u fauni trčuljaka u Federaciji Bosne i Hercegovine

Potporodica: Brachininae Bonelli, 1810

Vrsta	<i>Carabus (Morphocarabus) kollari illigeri</i> Dejean, 1826 (?)	
Narodni naziv	-	
Status	Niskorizična vrsta (Near Threatened, NT)	
IUCN 2009	-	
Rasprostranjenost	Neimenovana pećina kraj Žepča	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dejean, P., & Aubé, Ch. (1825-1838). <i>Catalogue des Coléoptères de la collection d'Auguste Dejean</i>. Vol. 1-6. Mequignon-Marvis, Paris. 2. Drovenik, B., & Peks, H. (1999). Catalogus faune Carabiden der Balkanländer (Coleoptera, Carabidae). Coleoptera Schwanfelder Coleopterologische Mittelungen, Neuauflage 1, Schwanfeld. 3. Lelo, S. (2005-2010). Fauna Bosne i Hercegovine – Biosistematski prijedlogi. 6. izmijenjeno i dopunjeno interno izdanje Udruženja za inventarizaciju i zaštitu životinja, Ilijaš, Kanton Sarajevo. 4. Vigna Taglianti, A. (2011). Fauna Europaea: Carabidae. In: P. Audisio: Adephaga, Caraboidea. Version 2.4, http://www.faunaeur.org. 	

Potporodica: Brachininae Bonelli, 1810

Vrsta	<i>Cychrus rugicollis</i> K. Daniel & J. Daniel, 1898	
Narodni naziv	-	
Status	Niskorizična vrsta (Near Threatened, NT)	
IUCN 2009	-	
Rasprostranjenost	Vlašić pl.	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dejean, P., & Aubé, Ch. (1825-1838). <i>Catalogue des Coléoptères de la collection d'Auguste Dejean</i>. Vol. 1-6. Mequignon-Marvis, Paris. 2. Drovenik, B., & Peks, H. (1999). Catalogus faune Carabiden der Balkanländer (Coleoptera, Carabidae). Coleoptera Schwanfelder Coleopterologische Mittelungen, Neuauflage 1, Schwanfeld. 3. Lelo, S. (2005-2010). Fauna Bosne i Hercegovine – Biosistematski prijedlogi. 6. izmijenjeno i dopunjeno interno izdanje Udruženja za inventarizaciju i zaštitu životinja, Ilijaš, Kanton Sarajevo. 4. Vigna Taglianti, A. (2011). Fauna Europaea: Carabidae. In: P. Audisio: Adephaga, Caraboidea. Version 2.4, http://www.faunaeur.org. 	

Potporodica: Lebiinae Bonelli, 1810

Vrsta	<i>Cymindis (Cymindis) imitatrix</i> <i>Apfelbeck, 1904</i>
Narodni naziv	-
Status	Niskorizična vrsta (Near Threatened, NT)
IUCN 2009	-
Rasprostranjenost	Prenj pl.
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dejean, P., & Aubé, Ch. (1825-1838). <i>Catalogue des Coléoptères de la collection d'Auguste Dejean</i>. Vol. 1-6. Mequignon-Marvis, Paris. 2. Drovenik, B., & Peks, H. (1999). Catalogus faune Carabiden der Balkanländer (Coleoptera, Carabidae). Coleoptera Schwanfelder Coleopterologische Mittelungen, Neuauflage 1, Schwanfeld. 3. Lelo, S. (2005-2010). Fauna Bosne i Hercegovine – Biosistematski prijedlogi. 6. izmijenjeno i dopunjeno interno izdanje Udruženja za inventarizaciju i zaštitu životinja, Ilijaš, Kanton Sarajevo. 4. Vigna Taglianti, A. (2011). Fauna Europaea: Carabidae. In: P. Audisio: Adephaga, Caraboidea. Version 2.4, http://www.faunaeur.org.

Potporodica: Loricarinae Bonelli, 1810

Vrsta	<i>Leistus (Pogonophorus)</i> <i>bjelasnicensis Apfelbeck,</i> <i>1904</i>
Narodni naziv	-
Status	Niskorizična vrsta (Near Threatened, NT)
IUCN 2009	-
Rasprostranjenost	Bjelašnica pl.
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dejean, P., & Aubé, Ch. (1825-1838). <i>Catalogue des Coléoptères de la collection d'Auguste Dejean</i>. Vol. 1-6. Mequignon-Marvis, Paris. 2. Drovenik, B., & Peks, H. (1999). Catalogus faune Carabiden der Balkanländer (Coleoptera, Carabidae). Coleoptera Schwanfelder Coleopterologische Mittelungen, Neuauflage 1, Schwanfeld. 3. Lelo, S. (2005-2010). Fauna Bosne i Hercegovine – Biosistematski prijedlogi. 6. izmijenjeno i dopunjeno interno izdanje Udruženja za inventarizaciju i zaštitu životinja, Ilijaš, Kanton Sarajevo. 4. Vigna Taglianti, A. (2011). Fauna Europaea: Carabidae. In: P. Audisio: Adephaga, Caraboidea. Version 2.4, http://www.faunaeur.org.

Potporodica: Loricerinae Bonelli, 1810

Vrsta	<i>Nebria (Nebria) bosnica cvrsnicensis</i> Horvatović, 1974	
Narodni naziv	-	
Status	Niskorizična vrsta (Near Threatened, NT)	
IUCN 2009	-	
Rasprostranjenost	Čvrsnica pl.	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dejean, P., & Aubé, Ch. (1825-1838). <i>Catalogue des Coléoptères de la collection d'Auguste Dejean</i>. Vol. 1-6. Mequignon-Marvis, Paris. 2. Drovenik, B., & Peks, H. (1999). Catalogus faune Carabiden der Balkanländer (Coleoptera, Carabidae). Coleoptera Schwanfelder Coleopterologische Mittelungen, Neuauflage 1, Schwanfeld. 3. Lelo, S. (2005-2010). Fauna Bosne i Hercegovine – Biosistematski prijedlogi. 6. izmijenjeno i dopunjeno interno izdanje Udruženja za inventarizaciju i zaštitu životinja, Ilijaš, Kanton Sarajevo. 4. Vigna Taglianti, A. (2011). Fauna Europaea: Carabidae. In: P. Audisio: Adepaga, Caraboidea. Version 2.4, http://www.faunaeur.org. 	

Potporodica: Loricerinae Bonelli, 1810

Vrsta	<i>Nebria (Nebria) bosnica prenjensis</i> Horvatović, 1974	
Narodni naziv	-	
Status	Niskorizična vrsta (Near Threatened, NT)	
IUCN 2009	-	
Rasprostranjenost	Prenj pl.	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dejean, P., & Aubé, Ch. (1825-1838). <i>Catalogue des Coléoptères de la collection d'Auguste Dejean</i>. Vol. 1-6. Mequignon-Marvis, Paris. 2. Drovenik, B., & Peks, H. (1999). Catalogus faune Carabiden der Balkanländer (Coleoptera, Carabidae). Coleoptera Schwanfelder Coleopterologische Mittelungen, Neuauflage 1, Schwanfeld. 3. Lelo, S. (2005-2010). Fauna Bosne i Hercegovine – Biosistematski prijedlogi. 6. izmijenjeno i dopunjeno interno izdanje Udruženja za inventarizaciju i zaštitu životinja, Ilijaš, Kanton Sarajevo. 4. Vigna Taglianti, A. (2011). Fauna Europaea: Carabidae. In: P. Audisio: Adepaga, Caraboidea. Version 2.4, http://www.faunaeur.org. 	

Potporodica: Patrobinae Kirby, 1837

Vrsta	<i>Omphreus (Neomphreus) apfelbecki cabuljensis</i> Winkler, 1933	
Narodni naziv	-	
Status	Niskorizična vrsta (Near Threatened, NT)	
IUCN 2009	-	
Rasprostranjenost	Čabulja pl.	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dejean, P., & Aubé, Ch. (1825-1838). <i>Catalogue des Coléoptères de la collection d'Auguste Dejean</i>. Vol. 1-6. Mequignon-Marvis, Paris. 2. Drovenik, B., & Peks, H. (1999). Catalogus faune Carabiden der Balkanländer (Coleoptera, Carabidae). Coleoptera Schwanfelder Coleopterologische Mittelungen, Neuauflage 1, Schwanfeld. 3. Lelo, S. (2005-2010). Fauna Bosne i Hercegovine – Biosistematski prijedlogi. 6. izmijenjeno i dopunjeno interno izdanje Udruženja za inventarizaciju i zaštitu životinja, Ilijaš, Kanton Sarajevo. 4. Vigna Taglianti, A. (2011). Fauna Europaea: Carabidae. In: P. Audisio: Adepaga, Caraboidea. Version 2.4, http://www.faunaeur.org. 	

Potporodica: Patrobinae Kirby, 1837

Vrsta	<i>Omphreus (Neomphreus) apfelbecki plasensis</i> Apfelbeck, 1904	
Narodni naziv	-	
Status	Niskorizična vrsta (Near Threatened, NT)	
IUCN 2009	-	
Rasprostranjenost	Plasa pl.	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dejean, P., & Aubé, Ch. (1825-1838). <i>Catalogue des Coléoptères de la collection d'Auguste Dejean</i>. Vol. 1-6. Mequignon-Marvis, Paris. 2. Drovenik, B., & Peks, H. (1999). Catalogus faune Carabiden der Balkanländer (Coleoptera, Carabidae). Coleoptera Schwanfelder Coleopterologische Mittelungen, Neuauflage 1, Schwanfeld. 3. Lelo, S. (2005-2010). Fauna Bosne i Hercegovine – Biosistematski prijedlogi. 6. izmijenjeno i dopunjeno interno izdanje Udruženja za inventarizaciju i zaštitu životinja, Ilijaš, Kanton Sarajevo. 4. Vigna Taglianti, A. (2011). Fauna Europaea: Carabidae. In: P. Audisio: Adepaga, Caraboidea. Version 2.4, http://www.faunaeur.org. 	

Potporodica: Patrobinae Kirby, 1837

Vrsta	<i>Omphreus (Neomphreus) apfelbecki dinaricus</i> Apfelbeck, 1904	
Narodni naziv	-	
Status	Niskorizična vrsta (Near Threatened, NT)	
IUCN 2009	-	
Rasprostranjenost	Kamešnica pl.	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dejean, P., & Aubé, Ch. (1825-1838). <i>Catalogue des Coléoptères de la collection d'Auguste Dejean</i>. Vol. 1-6. Mequignon-Marvis, Paris. 2. Drovenik, B., & Peks, H. (1999). Catalogus faune Carabiden der Balkanländer (Coleoptera, Carabidae). Coleoptera Schwanfelder Coleopterologische Mittelungen, Neuauflage 1, Schwanfeld. 3. Lelo, S. (2005-2010). Fauna Bosne i Hercegovine – Biosistematski prijedlogi. 6. izmijenjeno i dopunjeno interno izdanje Udruženja za inventarizaciju i zaštitu životinja, Ilijaš, Kanton Sarajevo. 4. Vigna Taglianti, A. (2011). Fauna Europaea: Carabidae. In: P. Audisio: Adepaga, Caraboidea. Version 2.4, http://www.faunaeur.org. 	

Potporodica: Pterostichinae Bonelli, 1810

Vrsta	<i>Poecilus (Macropoecilus) koyi vranensis</i> (Schatzmayr, 1930)	
Narodni naziv	-	
Status	Niskorizična vrsta (Near Threatened, NT)	
IUCN 2009	-	
Rasprostranjenost	Vran pl.	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dejean, P., & Aubé, Ch. (1825-1838). <i>Catalogue des Coléoptères de la collection d'Auguste Dejean</i>. Vol. 1-6. Mequignon-Marvis, Paris. 2. Drovenik, B., & Peks, H. (1999). Catalogus faune Carabiden der Balkanländer (Coleoptera, Carabidae). Coleoptera Schwanfelder Coleopterologische Mittelungen, Neuauflage 1, Schwanfeld. 3. Lelo, S. (2005-2010). Fauna Bosne i Hercegovine – Biosistematski prijedlogi. 6. izmijenjeno i dopunjeno interno izdanje Udruženja za inventarizaciju i zaštitu životinja, Ilijaš, Kanton Sarajevo. 4. Vigna Taglianti, A. (2011). Fauna Europaea: Carabidae. In: P. Audisio: Adepaga, Caraboidea. Version 2.4, http://www.faunaeur.org. 	

Potporodica: Pterostichinae Bonelli, 1810

Vrsta	<i>Molops obtusangulus mendax</i> <i>Apfelbeck, 1902</i>
Narodni naziv	-
Status	Niskorizična vrsta (Near Threatened, NT)
IUCN 2009	-
Rasprostranjenost	Vranica pl.
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dejean, P., & Aubé, Ch. (1825-1838). <i>Catalogue des Coléoptères de la collection d'Auguste Dejean</i>. Vol. 1-6. Mequignon-Marvis, Paris. 2. Drovenik, B., & Peks, H. (1999). Catalogus faune Carabiden der Balkanländer (Coleoptera, Carabidae). Coleoptera Schwanfelder Coleopterologische Mittelungen, Neuauflage 1, Schwanfeld. 3. Lelo, S. (2005-2010). Fauna Bosne i Hercegovine – Biosistematski prijedlogi. 6. izmijenjeno i dopunjeno interno izdanje Udruženja za inventarizaciju i zaštitu životinja, Ilijaš, Kanton Sarajevo. 4. Vigna Taglianti, A. (2011). Fauna Europaea: Carabidae. In: P. Audisio: Adephaga, Caraboidea. Version 2.4, http://www.faunaeur.org.

Potporodica: Pterostichinae Bonelli, 1810

Vrsta	<i>Molops obtusangulus vranensis</i> <i>Apfelbeck, 1904</i>
Narodni naziv	-
Status	Niskorizična vrsta (Near Threatened, NT)
IUCN 2009	-
Rasprostranjenost	Vran pl.
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dejean, P., & Aubé, Ch. (1825-1838). <i>Catalogue des Coléoptères de la collection d'Auguste Dejean</i>. Vol. 1-6. Mequignon-Marvis, Paris. 2. Drovenik, B., & Peks, H. (1999). Catalogus faune Carabiden der Balkanländer (Coleoptera, Carabidae). Coleoptera Schwanfelder Coleopterologische Mittelungen, Neuauflage 1, Schwanfeld. 3. Lelo, S. (2005-2010). Fauna Bosne i Hercegovine – Biosistematski prijedlogi. 6. izmijenjeno i dopunjeno interno izdanje Udruženja za inventarizaciju i zaštitu životinja, Ilijaš, Kanton Sarajevo. 4. Vigna Taglianti, A. (2011). Fauna Europaea: Carabidae. In: P. Audisio: Adephaga, Caraboidea. Version 2.4, http://www.faunaeur.org.

Potporodica: Pterostichinae Bonelli, 1810

Vrsta	<i>Molops pentheri pentheri</i> <i>Apfelbeck, 1904</i>
Narodni naziv	-
Status	Niskorizična vrsta (Near Threatened, NT)
IUCN 2009	-
Rasprostranjenost	Planine Bjelašnica, Prenj, Čvrstica te okolica Jablanice
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dejean, P., & Aubé, Ch. (1825-1838). <i>Catalogue des Coléoptères de la collection d'Auguste Dejean</i>. Vol. 1-6. Mequignon-Marvis, Paris. 2. Drovenik, B., & Peks, H. (1999). Catalogus faune Carabiden der Balkanländer (Coleoptera, Carabidae). Coleoptera Schwanfelder Coleopterologische Mittelungen, Neuauflage 1, Schwanfeld. 3. Lelo, S. (2005-2010). Fauna Bosne i Hercegovine – Biosistematski prijedlogi. 6. izmijenjeno i dopunjeno interno izdanje Udruženja za inventarizaciju i zaštitu životinja, Ilijaš, Kanton Sarajevo. 4. Vigna Taglianti, A. (2011). Fauna Europaea: Carabidae. In: P. Audisio: Adephaga, Caraboidea. Version 2.4, http://www.faunaeur.org.

Potporodica: Pterostichinae Bonelli, 1810

Vrsta	<i>Molops pentheri gracilis</i> <i>Mlynar, 1977</i>
Narodni naziv	-
Status	Niskorizična vrsta (Near Threatened, NT)
IUCN 2009	-
Rasprostranjenost	Velež pl.
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dejean, P., & Aubé, Ch. (1825-1838). <i>Catalogue des Coléoptères de la collection d'Auguste Dejean</i>. Vol. 1-6. Mequignon-Marvis, Paris. 2. Drovenik, B., & Peks, H. (1999). Catalogus faune Carabiden der Balkanländer (Coleoptera, Carabidae). Coleoptera Schwanfelder Coleopterologische Mittelungen, Neuauflage 1, Schwanfeld. 3. Lelo, S. (2005-2010). Fauna Bosne i Hercegovine – Biosistematski prijedlogi. 6. izmijenjeno i dopunjeno interno izdanje Udruženja za inventarizaciju i zaštitu životinja, Ilijaš, Kanton Sarajevo. 4. Vigna Taglianti, A. (2011). Fauna Europaea: Carabidae. In: P. Audisio: Adephaga, Caraboidea. Version 2.4, http://www.faunaeur.org.

Potporodica: Pterostichinae Bonelli, 1810

Vrsta	<i>Molops pentheri pseudonarentinus</i> Mlynar, 1977	
Narodni naziv	-	
Status	Niskorizična vrsta (Near Threatened, NT)	
IUCN 2009	-	
Rasprostranjenost	Plasa pl.	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dejean, P., & Aubé, Ch. (1825-1838). <i>Catalogue des Coléoptères de la collection d'Auguste Dejean</i>. Vol. 1-6. Mequignon-Marvis, Paris. 2. Drovenik, B., & Peks, H. (1999). Catalogus faune Carabiden der Balkanländer (Coleoptera, Carabidae). Coleoptera Schwanfelder Coleopterologische Mittelungen, Neuauflage 1, Schwanfeld. 3. Lelo, S. (2005-2010). Fauna Bosne i Hercegovine – Biosistematski prijedlogi. 6. izmijenjeno i dopunjeno interno izdanje Udruženja za inventarizaciju i zaštitu životinja, Ilijaš, Kanton Sarajevo. 4. Vigna Taglianti, A. (2011). Fauna Europaea: Carabidae. In: P. Audisio: Adepaga, Caraboidea. Version 2.4, http://www.faunaeur.org. 	

Potporodica: Pterostichinae Bonelli, 1810

Vrsta	<i>Molops piceus mostarensis</i> Apfelbeck, 1904	
Narodni naziv	-	
Status	Niskorizična vrsta (Near Threatened, NT)	
IUCN 2009	-	
Rasprostranjenost	Okolica Mostara	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dejean, P., & Aubé, Ch. (1825-1838). <i>Catalogue des Coléoptères de la collection d'Auguste Dejean</i>. Vol. 1-6. Mequignon-Marvis, Paris. 2. Drovenik, B., & Peks, H. (1999). Catalogus faune Carabiden der Balkanländer (Coleoptera, Carabidae). Coleoptera Schwanfelder Coleopterologische Mittelungen, Neuauflage 1, Schwanfeld. 3. Lelo, S. (2005-2010). Fauna Bosne i Hercegovine – Biosistematski prijedlogi. 6. izmijenjeno i dopunjeno interno izdanje Udruženja za inventarizaciju i zaštitu životinja, Ilijaš, Kanton Sarajevo. 4. Vigna Taglianti, A. (2011). Fauna Europaea: Carabidae. In: P. Audisio: Adepaga, Caraboidea. Version 2.4, http://www.faunaeur.org. 	

Potporodica: Pterostichinae Bonelli, 1810

Vrsta	<i>Molops prenjus prenjus</i> <i>Apfelbeck, 1902</i>	
Narodni naziv	-	
Status	Niskorizična vrsta (Near Threatened, NT)	
IUCN 2009	-	
Rasprostranjenost	Planine Prenj i Čvrstica	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dejean, P., & Aubé, Ch. (1825-1838). <i>Catalogue des Coléoptères de la collection d'Auguste Dejean</i>. Vol. 1-6. Mequignon-Marvis, Paris. 2. Drovenik, B., & Peks, H. (1999). Catalogus faune Carabiden der Balkanländer (Coleoptera, Carabidae). Coleoptera Schwanfelder Coleopterologische Mittelungen, Neuauflage 1, Schwanfeld. 3. Lelo, S. (2005-2010). Fauna Bosne i Hercegovine – Biosistematski prijedlogi. 6. izmijenjeno i dopunjeno interno izdanje Udruženja za inventarizaciju i zaštitu životinja, Ilijaš, Kanton Sarajevo. 4. Vigna Taglianti, A. (2011). Fauna Europaea: Carabidae. In: P. Audisio: Adephega, Caraboidea. Version 2.4, http://www.faunaeur.org. 	

Potporodica: Pterostichinae Bonelli, 1810

Vrsta	<i>Molops prenjus preslicensis</i> <i>Apfelbeck, 1904</i>	
Narodni naziv	-	
Status	Niskorizična vrsta (Near Threatened, NT)	
IUCN 2009	-	
Rasprostranjenost	Planine Ivan i Preslica	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dejean, P., & Aubé, Ch. (1825-1838). <i>Catalogue des Coléoptères de la collection d'Auguste Dejean</i>. Vol. 1-6. Mequignon-Marvis, Paris. 2. Drovenik, B., & Peks, H. (1999). Catalogus faune Carabiden der Balkanländer (Coleoptera, Carabidae). Coleoptera Schwanfelder Coleopterologische Mittelungen, Neuauflage 1, Schwanfeld. 3. Lelo, S. (2005-2010). Fauna Bosne i Hercegovine – Biosistematski prijedlogi. 6. izmijenjeno i dopunjeno interno izdanje Udruženja za inventarizaciju i zaštitu životinja, Ilijaš, Kanton Sarajevo. 4. Vigna Taglianti, A. (2011). Fauna Europaea: Carabidae. In: P. Audisio: Adephega, Caraboidea. Version 2.4, http://www.faunaeur.org. 	

Potporodica: Pterostichinae Bonelli, 1810

Vrsta	<i>Molops simplex parviceps</i> <i>Mlynar, 1977</i>	
Narodni naziv	-	
Status	Niskorizična vrsta (Near Threatened, NT)	
IUCN 2009	-	
Rasprostranjenost	Čabulja pl.	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dejean, P., & Aubé, Ch. (1825-1838). <i>Catalogue des Coléoptères de la collection d'Auguste Dejean</i>. Vol. 1-6. Mequignon-Marvis, Paris. 2. Drovenik, B., & Peks, H. (1999). Catalogus faune Carabiden der Balkanländer (Coleoptera, Carabidae). Coleoptera Schwanfelder Coleopterologische Mittelungen, Neuauflage 1, Schwanfeld. 3. Lelo, S. (2005-2010). Fauna Bosne i Hercegovine – Biosistematski prijedlogi. 6. izmijenjeno i dopunjeno interno izdanje Udruženja za inventarizaciju i zaštitu životinja, Ilijaš, Kanton Sarajevo. 4. Vigna Taglianti, A. (2011). Fauna Europaea: Carabidae. In: P. Audisio: Adepaga, Caraboidea. Version 2.4, http://www.faunaeur.org. 	

Potporodica: Pterostichinae Bonelli, 1810

Vrsta	<i>Molops alpestris</i> <i>sarajevoensis G. Muller, 1930</i>	
Narodni naziv	-	
Status	Niskorizična vrsta (Near Threatened, NT)	
IUCN 2009	-	
Rasprostranjenost	Okolica Sarajeva	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dejean, P., & Aubé, Ch. (1825-1838). <i>Catalogue des Coléoptères de la collection d'Auguste Dejean</i>. Vol. 1-6. Mequignon-Marvis, Paris. 2. Drovenik, B., & Peks, H. (1999). Catalogus faune Carabiden der Balkanländer (Coleoptera, Carabidae). Coleoptera Schwanfelder Coleopterologische Mittelungen, Neuauflage 1, Schwanfeld. 3. Lelo, S. (2005-2010). Fauna Bosne i Hercegovine – Biosistematski prijedlogi. 6. izmijenjeno i dopunjeno interno izdanje Udruženja za inventarizaciju i zaštitu životinja, Ilijaš, Kanton Sarajevo. 4. Vigna Taglianti, A. (2011). Fauna Europaea: Carabidae. In: P. Audisio: Adepaga, Caraboidea. Version 2.4, http://www.faunaeur.org. 	

Potporodica: Pterostichinae Bonelli, 1810

Vrsta	<i>Molops obtusangulus obtusangulus</i> Ganglbauer, 1889	
Narodni naziv	-	
Status	Niskorizična vrsta (Near Threatened, NT)	
IUCN 2009	-	
Rasprostranjenost	Područje Jajca, te jugoistočna Hercegovina	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dejean, P., & Aubé, Ch. (1825-1838). <i>Catalogue des Coléoptères de la collection d'Auguste Dejean</i>. Vol. 1-6. Mequignon-Marvis, Paris. 2. Drovenik, B., & Peks, H. (1999). <i>Catalogus faune Carabiden der Balkanländer (Coleoptera, Carabidae)</i>. Coleoptera Schwanfelder Coleopterologische Mittelungen, Neuauflage 1, Schwanfeld. 3. Lelo, S. (2005-2010). <i>Fauna Bosne i Hercegovine – Biosistematski prijedlogi</i>. 6. izmijenjeno i dopunjeno interno izdanje Udruženja za inventarizaciju i zaštitu životinja, Ilijaš, Kanton Sarajevo. 4. Vigna Taglianti, A. (2011). <i>Fauna Europaea: Carabidae</i>. In: P. Audisio: <i>Adephaga, Caraboidea</i>. Version 2.4, http://www.faunaeur.org. 	

Potporodica: Trechinae Bonelli, 1810

Vrsta	<i>Molops obtusangulus cabuljensis</i> Mlynar, 1977	
Narodni naziv	-	
Status	Niskorizična vrsta (Near Threatened, NT)	
IUCN 2009	-	
Rasprostranjenost	Čabulja pl.	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dejean, P., & Aubé, Ch. (1825-1838). <i>Catalogue des Coléoptères de la collection d'Auguste Dejean</i>. Vol. 1-6. Mequignon-Marvis, Paris. 2. Drovenik, B., & Peks, H. (1999). <i>Catalogus faune Carabiden der Balkanländer (Coleoptera, Carabidae)</i>. Coleoptera Schwanfelder Coleopterologische Mittelungen, Neuauflage 1, Schwanfeld. 3. Lelo, S. (2005-2010). <i>Fauna Bosne i Hercegovine – Biosistematski prijedlogi</i>. 6. izmijenjeno i dopunjeno interno izdanje Udruženja za inventarizaciju i zaštitu životinja, Ilijaš, Kanton Sarajevo. 4. Vigna Taglianti, A. (2011). <i>Fauna Europaea: Carabidae</i>. In: P. Audisio: <i>Adephaga, Caraboidea</i>. Version 2.4, http://www.faunaeur.org. 	

Potporodica: Trechinae Bonelli, 1810

Vrsta	<i>Molops obtusangulus hybridus</i> Apfelbeck, 1902	
Narodni naziv	-	
Status	Niskorizična vrsta (Near Threatened, NT)	
IUCN 2009	-	
Rasprostranjenost	Ruište na planini Prenj	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dejean, P., & Aubé, Ch. (1825-1838). <i>Catalogue des Coléoptères de la collection d'Auguste Dejean</i>. Vol. 1-6. Mequignon-Marvis, Paris. 2. Drovenik, B., & Peks, H. (1999). Catalogus faune Carabiden der Balkanländer (Coleoptera, Carabidae). Coleoptera Schwanfelder Coleopterologische Mittelungen, Neuauflage 1, Schwanfeld. 3. Lelo, S. (2005-2010). Fauna Bosne i Hercegovine – Biosistematski prijedlogi. 6. izmijenjeno i dopunjeno interno izdanje Udruženja za inventarizaciju i zaštitu životinja, Ilijaš, Kanton Sarajevo. 4. Vigna Taglianti, A. (2011). Fauna Europaea: Carabidae. In: P. Audisio: Adephaga, Caraboidea. Version 2.4, http://www.faunaeur.org. 	

Potporodica: Trechinae Bonelli, 1810

Vrsta	<i>Neotrechus ivicensis</i> Knirsch, 1929	
Narodni naziv	-	
Status	Niskorizična vrsta (Near Threatened, NT)	
IUCN 2009	-	
Rasprostranjenost	Planina Ivica u Hercegovini	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dejean, P., & Aubé, Ch. (1825-1838). <i>Catalogue des Coléoptères de la collection d'Auguste Dejean</i>. Vol. 1-6. Mequignon-Marvis, Paris. 2. Drovenik, B., & Peks, H. (1999). Catalogus faune Carabiden der Balkanländer (Coleoptera, Carabidae). Coleoptera Schwanfelder Coleopterologische Mittelungen, Neuauflage 1, Schwanfeld. 3. Lelo, S. (2005-2010). Fauna Bosne i Hercegovine – Biosistematski prijedlogi. 6. izmijenjeno i dopunjeno interno izdanje Udruženja za inventarizaciju i zaštitu životinja, Ilijaš, Kanton Sarajevo. 4. Vigna Taglianti, A. (2011). Fauna Europaea: Carabidae. In: P. Audisio: Adephaga, Caraboidea. Version 2.4, http://www.faunaeur.org. 	

Potporodica: Trechinae Bonelli, 1810

Vrsta	<i>Neotrechus lupoglavensis</i> Knirsch, 1927	
Narodni naziv	-	
Status	Niskorizična vrsta (Near Threatened, NT)	
IUCN 2009	-	
Rasprostranjenost	Lupoglav na planini Prenj	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dejean, P., & Aubé, Ch. (1825-1838). <i>Catalogue des Coléoptères de la collection d'Auguste Dejean</i>. Vol. 1-6. Mequignon-Marvis, Paris. 2. Drovenik, B., & Peks, H. (1999). Catalogus faune Carabiden der Balkanländer (Coleoptera, Carabidae). Coleoptera Schwanfelder Coleopterologische Mittelungen, Neuauflage 1, Schwanfeld. 3. Lelo, S. (2005-2010). Fauna Bosne i Hercegovine – Biosistematski prijedlogi. 6. izmijenjeno i dopunjeno interno izdanje Udruženja za inventarizaciju i zaštitu životinja, Ilijaš, Kanton Sarajevo. 4. Vigna Taglianti, A. (2011). Fauna Europaea: Carabidae. In: P. Audisio: Adepaga, Caraboidea. Version 2.4, http://www.faunaeur.org. 	

Potporodica: Trechinae Bonelli, 1810

Vrsta	<i>Neotrechus muharnicensis</i> Knirsch, 1927	
Narodni naziv	-	
Status	Niskorizična vrsta (Near Threatened, NT)	
IUCN 2009	-	
Rasprostranjenost	Planine Muharnica i Čvrsnica	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dejean, P., & Aubé, Ch. (1825-1838). <i>Catalogue des Coléoptères de la collection d'Auguste Dejean</i>. Vol. 1-6. Mequignon-Marvis, Paris. 2. Drovenik, B., & Peks, H. (1999). Catalogus faune Carabiden der Balkanländer (Coleoptera, Carabidae). Coleoptera Schwanfelder Coleopterologische Mittelungen, Neuauflage 1, Schwanfeld. 3. Lelo, S. (2005-2010). Fauna Bosne i Hercegovine – Biosistematski prijedlogi. 6. izmijenjeno i dopunjeno interno izdanje Udruženja za inventarizaciju i zaštitu životinja, Ilijaš, Kanton Sarajevo. 4. Vigna Taglianti, A. (2011). Fauna Europaea: Carabidae. In: P. Audisio: Adepaga, Caraboidea. Version 2.4, http://www.faunaeur.org. 	

Potporodica: Trechinae Bonelli, 1810

Vrsta	<i>Neotrechus oreophilus</i> Knirsch, 1927	
Narodni naziv	-	
Status	Niskorizična vrsta (Near Threatened, NT)	
IUCN 2009	-	
Rasprostranjenost	Čelinska pl.	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dejean, P., & Aubé, Ch. (1825-1838). <i>Catalogue des Coléoptères de la collection d'Auguste Dejean</i>. Vol. 1-6. Mequignon-Marvis, Paris. 2. Drovenik, B., & Peks, H. (1999). Catalogus faune Carabiden der Balkanländer (Coleoptera, Carabidae). Coleoptera Schwanfelder Coleopterologische Mittelungen, Neuauflage 1, Schwanfeld. 3. Lelo, S. (2005-2010). Fauna Bosne i Hercegovine – Biosistematski prijedlogi. 6. izmijenjeno i dopunjeno interno izdanje Udruženja za inventarizaciju i zaštitu životinja, Ilijaš, Kanton Sarajevo. 4. Vigna Taglianti, A. (2011). Fauna Europaea: Carabidae. In: P. Audisio: Adepaga, Caraboidea. Version 2.4, http://www.faunaeur.org.	

Potporodica: Trechinae Bonelli, 1810

Vrsta	<i>Neotrechus terrenus</i> Knirsch, 1929	
Narodni naziv	-	
Status	Niskorizična vrsta (Near Threatened, NT)	
IUCN 2009	-	
Rasprostranjenost	Prenj pl.	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dejean, P., & Aubé, Ch. (1825-1838). <i>Catalogue des Coléoptères de la collection d'Auguste Dejean</i>. Vol. 1-6. Mequignon-Marvis, Paris. 2. Drovenik, B., & Peks, H. (1999). Catalogus faune Carabiden der Balkanländer (Coleoptera, Carabidae). Coleoptera Schwanfelder Coleopterologische Mittelungen, Neuauflage 1, Schwanfeld. 3. Lelo, S. (2005-2010). Fauna Bosne i Hercegovine – Biosistematski prijedlogi. 6. izmijenjeno i dopunjeno interno izdanje Udruženja za inventarizaciju i zaštitu životinja, Ilijaš, Kanton Sarajevo. 4. Vigna Taglianti, A. (2011). Fauna Europaea: Carabidae. In: P. Audisio: Adepaga, Caraboidea. Version 2.4, http://www.faunaeur.org.	

Potporodica: Trechinae Bonelli, 1810

Vrsta	<i>Neotrechus weiratheri</i> Winkler, 1926	
Narodni naziv	-	
Status	Niskorizična vrsta (Near Threatened, NT)	
IUCN 2009	-	
Rasprostranjenost	Prenj pl.	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dejean, P., & Aubé, Ch. (1825-1838). <i>Catalogue des Coléoptères de la collection d'Auguste Dejean</i>. Vol. 1-6. Mequignon-Marvis, Paris. 2. Drovenik, B., & Peks, H. (1999). Catalogus faune Carabiden der Balkanländer (Coleoptera, Carabidae). Coleoptera Schwanfelder Coleopterologische Mittelungen, Neuauflage 1, Schwanfeld. 3. Lelo, S. (2005-2010). Fauna Bosne i Hercegovine – Biosistematski prijedlogi. 6. izmijenjeno i dopunjeno interno izdanje Udruženja za inventarizaciju i zaštitu životinja, Ilijaš, Kanton Sarajevo. 4. Vigna Taglianti, A. (2011). Fauna Europaea: Carabidae. In: P. Audisio: Adephaga, Caraboidea. Version 2.4, http://www.faunaeur.org. 	

Potporodica: Trechinae Bonelli, 1810

Vrsta	<i>Ocydromus (Ocyturanus)</i> <i>reiseri reiseri</i> (Apfelbeck, 1902)	
Narodni naziv	-	
Status	Niskorizična vrsta (Near Threatened, NT)	
IUCN 2009	-	
Rasprostranjenost	Planine Čvrsnica i Plasa	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dejean, P., & Aubé, Ch. (1825-1838). <i>Catalogue des Coléoptères de la collection d'Auguste Dejean</i>. Vol. 1-6. Mequignon-Marvis, Paris. 2. Drovenik, B., & Peks, H. (1999). Catalogus faune Carabiden der Balkanländer (Coleoptera, Carabidae). Coleoptera Schwanfelder Coleopterologische Mittelungen, Neuauflage 1, Schwanfeld. 3. Lelo, S. (2005-2010). Fauna Bosne i Hercegovine – Biosistematski prijedlogi. 6. izmijenjeno i dopunjeno interno izdanje Udruženja za inventarizaciju i zaštitu životinja, Ilijaš, Kanton Sarajevo. 4. Vigna Taglianti, A. (2011). Fauna Europaea: Carabidae. In: P. Audisio: Adephaga, Caraboidea. Version 2.4, http://www.faunaeur.org. 	

Potporodica: Trechinae Bonelli, 1810

Vrsta	<i>Trechus (Trechus) validipes validipes</i> K. Daniel, 1902	
Narodni naziv	-	
Status	Niskorizična vrsta (Near Threatened, NT)	
IUCN 2009	-	
Rasprostranjenost	Dinara pl.	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dejean, P., & Aubé, Ch. (1825-1838). <i>Catalogue des Coléoptères de la collection d'Auguste Dejean</i>. Vol. 1-6. Mequignon-Marvis, Paris. 2. Drovenik, B., & Peks, H. (1999). Catalogus faune Carabiden der Balkanländer (Coleoptera, Carabidae). Coleoptera Schwanfelder Coleopterologische Mittelungen, Neuauflage 1, Schwanfeld. 3. Lelo, S. (2005-2010). Fauna Bosne i Hercegovine – Biosistematski prijedlogi. 6. izmijenjeno i dopunjeno interno izdanje Udruženja za inventarizaciju i zaštitu životinja, Ilijaš, Kanton Sarajevo. 4. Vigna Taglianti, A. (2011). Fauna Europaea: Carabidae. In: P. Audisio: Adephaga, Caraboidea. Version 2.4, http://www.faunaeur.org.	

Potporodica: Trechinae Bonelli, 1810

Vrsta	<i>Trechus (Trechus) winkleri</i> Jeannel, 1927	
Narodni naziv	-	
Status	Niskorizična vrsta (Near Threatened, NT)	
IUCN 2009	-	
Rasprostranjenost	Majevica pl.	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dejean, P., & Aubé, Ch. (1825-1838). <i>Catalogue des Coléoptères de la collection d'Auguste Dejean</i>. Vol. 1-6. Mequignon-Marvis, Paris. 2. Drovenik, B., & Peks, H. (1999). Catalogus faune Carabiden der Balkanländer (Coleoptera, Carabidae). Coleoptera Schwanfelder Coleopterologische Mittelungen, Neuauflage 1, Schwanfeld. 3. Lelo, S. (2005-2010). Fauna Bosne i Hercegovine – Biosistematski prijedlogi. 6. izmijenjeno i dopunjeno interno izdanje Udruženja za inventarizaciju i zaštitu životinja, Ilijaš, Kanton Sarajevo. 4. Vigna Taglianti, A. (2011). Fauna Europaea: Carabidae. In: P. Audisio: Adephaga, Caraboidea. Version 2.4, http://www.faunaeur.org.	

LITERATURA

1. Buturović, A. (1951). Bibliografski podaci o pećinama i pećinskoj fauni u Bosni i Hercegovini. Godišnjak Biološkog Instituta u Sarajevu, God. IV (1), 95-109.
2. Dejean, P., & Aubé, Ch. (1825-1838). *Catalogue des Coléoptères de la collection d'Auguste Dejean*. Vol. 1-6. Mequignon-Marvis, Paris.
3. Drovenik, B., & Peks, H. (1999). Catalogus faune Carabiden der Balkanländer (Coleoptera, Carabidae). Coleoptera Schwanfelder Coleopterologische Mitteilungen, Neuauflage 1, Schwanfeld.
4. Jugo, A., Lelo, S., Karalija, E., & Vesnić, A. (2011). Prilog poznavanju taksonomije i rasprostranjenja velikog trčuljka, *Carabus (Procerus) Dejean, 1826) gigas* Creutzer, 1799 (Insecta: Coleoptera: Carabidae), u Bosni i Hercegovini. Međunarodni naučni skup „Struktura i dinamika ekosistema dinarida – Stanje, mogućnosti i perspektive“ posvećen životu i naučnom djelu profesora emeritusa dr. Muse Dizdarevića, Sarajevo, 15.-16. juni, Prirodno-matematički fakultet Univerziteta u Sarajevu i Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine, Sarajevo, Bosna i Hercegovina, knjiga sažetaka, pp: 76-77.
5. Lohaj, R., & Lakota, J. (2010). Two new genera and species of aphaenopsoid cave-dwelling Trechini beetles from Croatia and Montenegro (Coleoptera: Carabidae: Trechinae). *Natura Croatica*, 19(1), 77–97.
6. Lelo, S. (2005-2010). Fauna Bosne i Hercegovine – Biosistematski prijedlogi. 6. izmijenjeno i dopunjeno interno izdanje Udruženja za inventarizaciju i zaštitu životinja, Ilijaš, Kanton Sarajevo.
7. Lukić-Bilela L., Ozimec R., Tulić U., Pojskić N. (2012): *Katalogizacija špiljskih tipskih lokaliteta faune Bosne i Hercegovine (Cave Type Localities Catalogization of Fauna in Bosnia and Herzegovina)*. in press
8. Lukić-Bilela, L. & Ozimec, R. (2010). *Biološka raznolikost kavernikolne faune Bosne i Hercegovine*. Međunarodni kolokvij 2010. godina bioraznolikosti, Livno, BiH; 13.-15.12. 2010. Zbornik radova, 207-226.
9. Pavićević, D., & Mesaroš, G. (1997). Carabini of Yugoslavia and adjacent regions (Coleoptera-Carabidae). Catalogus Faunae Jugoslaviae, CD ROM Encyclopedia, Ecolibri-Bionet, Beograd.
10. Vigna Taglianti, A. (2011). Fauna Europaea: Carabidae. In: P. Audisio: Adephega, Caraboidea. Version 2.4, <http://www.faunaeur.org>.

1.10. Natporodica Scarabaeoidea (balegari)

1.10.1. Crvena lista listorožaca u Federaciji Bosne i Hercegovine

Uvod

Istraživanje listorožaca u Bosni i Hercegovini ima dosta dugu tradiciju. Organizirana istraživanja navedene skupine provodena su od kraja 19. stoljeća (Apfelbeck, 1912) i traju do danas. Nakon Drugog svjetskog rata, u Sarajevu otpočinju intenzivna istraživanja listorožaca od strane R. Mikšića, i to kako na području Bosne i Hercegovine tako i na području cijelog Balkanskog poluotoka pa i većeg dijela Palearktika (Mikšić, 1953, 1958, 1962, 1965). U 21. vijeku balegare sporadično istražuje autor sa dr. M. Kašić-Lelo koja je i jedini specijalista za ovu skupinu (Lelo, 2006; Lelo & Kašić-Lelo, 2010, 2011; Kašić-Lelo & Lelo, 2007, 2009). Lista za Federaciju Bosne i Hercegovine do sada nije publicirana.

Preliminarna pitanja za formular pripadajućih vrsta

1) Da li je fauna poznata i da li je moguće procijeniti distribuciju vrsta

Fauna je: a) vrlo dobro poznata (skoro sve lokalne populacije su evidentirane)

b) dobro poznata (distribucija je nepotpuno poznata)

c) osrednje poznata (fauna je procijenjena prema literaturi i iskustvu)

d) slabo poznata (za mnoge vrste ne postoje relevantni podaci)

2) Da li je moguća kvalitetna procjena trendova u populacijama

Moguća je: a) vrlo dobra procjena (raspoložemo podacima iz brojnih istraživanja)

b) dobra procjena (postoje kompjutorski podaci, moguća su poređenja)

c) osrednja procjena (na osnovu literature i vlastitog iskustva)

d) slaba procjena (za mnoge vrste ne postoje relevantni podaci)

3) Distribucija i veličina populacije određene vrste na prostoru je poznata

Poznata je: a) tačna distribucija vrste (u procentima datog prostora)

b) tačna distribucija vrste (u km²)

c) tačan broj lokalnih populacija vrste sa procjenom broja

d) aproksimativna procjena distribucije vrste

4) Fluktuacija broja individua u lokalnim populacijama u posljednjih 15 godina na datom prostoru je poznata

Poznata je: a) tačna fluktuacija povećanja/smanjenja broja individua (u procentima)

b) negativna fluktuacija broja individua

5) Da li se ugrožena vrsta nalazi na nekom od zaštićenih područja

Poznata je: a) u okviru zaštićenih područja

b) nije poznata u okviru zaštićenih područja

Za svaku ugroženu vrstu bit će prezentiran podatak da li je zabilježena unutar nekog od zaštićenih područja.

1.10.2. Listorošci Federacije Bosne i Hercegovine

Prijegledom podataka autora (Lelo, 2006; Lelo & Kašić-Lelo, 2011) napravljena je originalna lista listorožaca Federacije Bosne i Hercegovine (Tab. 1). Lista sadrži 180 vrstu listorožaca: Trogidae – 6, Geotrupidae – 12, Aphodiidae – 97, Melolonthidae – 25, Rutelidae – 12, Dynastidae – 4, Cetonidae – 17 i Lucanidae – 7.

Tabela 21. Prijegled vrsta u fauni listorožaca u Federaciji Bosne i Hercegovine

TAKSON	IUCN kategorija		Crvena lista
	Evropski status*	Verzija 3.1 BiH	
TROGIDAE			
1. <i>Trox hispidus</i> (Pontoppidan, 1763)	LC	LC	-
2. <i>Trox niger</i> Rossi, 1792	LC	NE	-
3. <i>Trox litoralis</i> Pittino, 1991	LC	NE	-
4. <i>Trox sabulosus</i> (Linnaeus, 1758)	LC	LC	-
5. <i>Trox scaber</i> (Linnaeus, 1767)	LC	NE	-
6. <i>Trox cricetulus</i> Ádám, 1994	LC	NE	-
GEOTRUPIDAE			
7. <i>Bolbelasmus unicornis</i> (Schrank, 1789)	LC	LC	-
8. <i>Bolboceras armiger</i> (Scopoli, 1772)	LC	LC	-
9. <i>Anoplotrupes stercorosus</i> (Scriba, 1791)	LC	LC	-
10. <i>Geotrupes mutator</i> Marsham, 1802	LC	LC	-
11. <i>Geotrupes spiniger</i> Marsham, 1802	LC	LC	-
12. <i>Jekelius brullei</i> (Jekel, 1865)	LC	NT	-
13. <i>Jekelius punctulatus</i> Jekel, 1865	LC	LC	-
14. <i>Trypocopriss alpinus</i> Sturm & Hagenbach, 1825	LC	LC	-
15. <i>Trypocopriss vernalis</i> (Linnaeus, 1758)	LC	NT	-
16. <i>Zuninoeus hoppei</i> (Sturm & Hagenbach, 1825)	LC	NE	-
17. <i>Codocera ferruginea</i> Eschscholtz, 1818	LC	LC	-
18. <i>Ochodaeus chrysomeloides</i> (Schrank, 1781)	LC	LC	-
APHODIIDAE			
19. <i>Acanthobodilus immundus</i> (Creutzer, 1799)	NE	LC	-
20. <i>Acrossus depressus</i> (Kugelann, 1792)	NE	LC	-
21. <i>Acrossus luridus</i> (Fabricius, 1776)	NE	LC	-
22. <i>Acrossus rufipes</i> (Linnaeus, 1756)	NE	LC	-
23. <i>Agolius abdominalis</i> (Bonelli, 1812)	NE	LC	-
24. <i>Agrilinus ater</i> (De Geer, 1774)	NE	LC	-
25. <i>Agrilinus constans</i> Duftschmidt, 1805	NE	LC	-
26. <i>Agrilinus scybalarius</i> (Fabricius, 1781)	NE	LC	-
27. <i>Amidorus cribrarius</i> Brulle, 1836	NE	LC	-
28. <i>Amidorus obscurus</i> (Fabricius, 1792)	NE	LC	-
29. <i>Ammoecius brevis</i> (Erichson, 1848)	NE	NT	-
30. <i>Aphodius conjugatus</i> (Panzer, 1795)	NE	NT	-
31. <i>Aphodius fimetarius</i> (Linnaeus, 1758)	NE	LC	-
32. <i>Aphodius foetens</i> (Fabricius, 1787)	NE	NT	-
33. <i>Aphodius foetidus</i> (Herbst, 1783)	NE	NT	-

34.	<i>Biralus satellitius</i> (Herbst, 1789)	NE	NT	-
35.	<i>Bodilus ictericus</i> (Laicharting, 1781)	NE	LC	-
36.	<i>Calamosternus granarius</i> (Linnaeus, 1767)	NE	LC	-
37.	<i>Chilothorax distinctus</i> (Müller, 1776)	NE	LC	-
38.	<i>Chilothorax paykulli</i> (Bedel, 1907)	NE	NT	-
39.	<i>Volinus sticticus</i> (Panzer, 1798)	NE	LC	-
40.	<i>Colobopterus erraticus</i> (Linnaeus, 1758)	NE	LC	-
41.	<i>Coprimorphus scrutator</i> (Herbst, 1789)	NE	LC	-
42.	<i>Esymus merdarius</i> (Fabricius, 1775)	NE	LC	-
43.	<i>Esymus pusillus</i> (Herbst, 1789)	NE	LC	-
44.	<i>Esymus quadriguttatus</i> (Herbst, 1783)	NE	LC	-
45.	<i>Eupleurus subterraneus</i> (Linnaeus, 1758)	NE	LC	-
46.	<i>Labarrus lividus</i> (Olivier, 1789)	NE	LC	-
47.	<i>Limarus maculatus</i> (Sturm, 1800)	NE	LC	-
48.	<i>Limarus zenkeri</i> (Germar, 1813)	NE	NT	-
49.	<i>Limarus muscorum</i> Ádám, 1994	NE	NE	-
50.	<i>Limarus niger</i> (Panzer, 1797)	NE	NT	-
51.	<i>Limarus plagiatus</i> (Linnaeus, 1766)	NE	NT	-
52.	<i>Mecynodes striatulus</i> (Waltl, 1835)	NE	NT	-
53.	<i>Melinopterus consputus</i> (Creutzer, 1799)	NE	LC	-
54.	<i>Melinopterus prodromus</i> (Brahm, 1790)	NE	LC	-
55.	<i>Melinopterus pubescens</i> (Strum, 1800)	NE	NT	-
56.	<i>Melinopterus sphaclatus</i> (Panzer, 1798)	NE	NT	-
57.	<i>Neagolius limbolarius</i> (Reitter, 1892)	NE	LC	-
58.	<i>Neagolius montanus</i> (Erichson, 1848)	NE	LC	-
59.	<i>Nialus varians</i> (Duftschmid, 1805)	NE	LC	-
60.	<i>Nimbus contaminatus</i> (Herbst, 1783)	NE	VU	1
61.	<i>Nimbus obliterated</i> (Panzer, 1823)	NE	LC	-
62.	<i>Nobius serotinus</i> (Panzer, 1798)	NE	NT	-
63.	<i>Otophorus haemorrhoidalis</i> (Linnaeus, 1758)	NE	LC	-
64.	<i>Parammoecius corvinus</i> (Erichson, 1848)	NE	LC	-
65.	<i>Phalacrothous biguttatus</i> (Germar, 1824)	NE	LC	-
66.	<i>Phalacrothous quadrimaculatus</i> (Linnaeus, 1761)	NE	LC	-
67.	<i>Plagiogonus putridus</i> (Geoffroy in Fourcroy, 1785)	NE	NT	-
68.	<i>Planolinus borealis</i> (Gyllenhal, 1827)	NE	LC	-
69.	<i>Planolinus uliginosus</i> (Hardy, 1847)	NE	NE	-
70.	<i>Pseudacrossus thermicola</i> (Sturm, 1800)	NE	LC	-
71.	<i>Sigorus porcus</i> (Fabricius, 1792)	NE	NT	-
72.	<i>Sigorus sturmi</i> (Harold, 1870)	NE	NT	-
73.	<i>Teuchestes fossor</i> (Linnaeus, 1758)	NE	LC	-
74.	<i>Trichonotulus scrofa</i> (Fabricius, 1787)	NE	LC	-
75.	<i>Euheptaulacus carinatus</i> (Germar, 1824)	NE	LC	-
76.	<i>Euheptaulacus porcellus</i> (Friwaldszky, 1879)	NE	VU	2
77.	<i>Oxyomus silvestris</i> (Scopoli, 1763)	NE	LC	-
78.	<i>Diastictus vulneratus</i> (Sturm, 1805)	NE	NT	-
79.	<i>Psammodyus laevipennis</i> Costa, 1844	NE	LC	-
80.	<i>Platytomus tibialis</i> (Fabricius, 1798)	NE	NT	-
81.	<i>Pleurophorus caesus</i> (Creutzer, 1796)	NE	LC	-

82.	<i>Rhyssemus germanus</i> (Linnaeus, 1767)	NE	LC	-
83.	<i>Rhyssemus plicatus</i> (Germar, 1817)	NE	NT	-
84.	<i>Gymnopleurus Geoffroyi</i> (Fuessly, 1775)	NE	LC	-
85.	<i>Gymnopleurus mopsus</i> (Pallas, 1781)	NE	NT	-
86.	<i>Gymnopleurus sturmi</i> McLeay, 1821	NE	LC	-
87.	<i>Scarabaeus pius</i> Illiger, 1803	NE	LC	-
88.	<i>Scarabaeus typhon</i> Fischer-Waldheim, 1823	NE	LC	-
89.	<i>Scarabaeus variolosus</i> Fabricius, 1787	NE	LC	-
90.	<i>Sisyphus schaefferi</i> (Linnaeus, 1758)	NE	LC	-
91.	<i>Copris hispanus</i> (Linnaeus, 1764)	NE	LC	-
92.	<i>Copris lunaris</i> (Linnaeus, 1758)	NE	LC	-
93.	<i>Euoniticellus fulvus</i> (Goeze, 1777)	NE	LC	-
94.	<i>Euoniticellus pallipes</i> (Fabricius, 1781)	NE	NT	-
95.	<i>Bubas bison</i> (Linnaeus, 1767)	NE	LC	-
96.	<i>Chironitis furcifer</i> (Rossi, 1792)	NE	LC	-
97.	<i>Chironitis hungaricus</i> (Herbst, 1789)	NE	NT	-
98.	<i>Caccobius schreberi</i> (Linnaeus, 1767)	NE	LC	-
99.	<i>Euontophagus amyntas</i> (Olivier, 1789)	NE	LC	-
100.	<i>Euontophagus gibbosus</i> (Scriba, 1790)	NE	LC	-
101.	<i>Ontophagus furcatus</i> (Fabricius, 1781)	NE	LC	-
102.	<i>Ontophagus illyricus</i> (Scopoli, 1763)	NE	NE	-
103.	<i>Ontophagus taurus</i> (Schreber, 1759)	NE	LC	-
104.	<i>Ontophagus grossepunctatus</i> Reitter, 1905	NE	LC	-
105.	<i>Ontophagus ovatus</i> (Linnaeus, 1767)	NE	NT	-
106.	<i>Ontophagus ruficapillus</i> Brullé, 1832	NE	LC	-
107.	<i>Ontophagus coenobita</i> (Herbst, 1783)	NE	LC	-
108.	<i>Ontophagus fracticornis</i> (Preyssler, 1790)	NE	LC	-
109.	<i>Ontophagus lemur</i> (Fabricius, 1781)	NE	LC	-
110.	<i>Ontophagus nuchicornis</i> (Linnaeus, 1758)	NE	NT	-
111.	<i>Ontophagus opacicollis</i> Reitter, 1893	NE	NT	-
112.	<i>Ontophagus sericatus</i> Reitter, 1892	NE	NT	-
113.	<i>Ontophagus similis</i> (Scriba, 1790)	NE	NE	-
114.	<i>Ontophagus vacca</i> (Linnaeus, 1767)	NE	LC	-
115.	<i>Ontophagus verticicornis</i> (Laicharting, 1781)	NE	LC	-
MELOLONTHIDAE				
116.	<i>Anoxia scutellaris</i> Mulsant, 1842	NE	NT	-
117.	<i>Anoxia orientalis</i> (Krynicky, 1832)	NE	NT	-
118.	<i>Melolontha hippocastani</i> Fabricius, 1801	NE	LC	-
119.	<i>Melolontha melolontha</i> (Linnaeus, 1758)	NE	LC	-
120.	<i>Melolontha pectoralis</i> Germar, 1824	NE	LC	-
121.	<i>Polyphylla fullo</i> (Linnaeus, 1758)	NE	VU	3
122.	<i>Amphimallon solstitiale</i> (Linnaeus, 1758)	NE	NT	-
123.	<i>Amphimallon assimile</i> (Herbst, 1790)	NE	LC	-
124.	<i>Haplidia transversa</i> (Fabricius, 1801)	NE	LC	-
125.	<i>Holochelus fraxinicola</i> (Sturm & Hagenbach, 1825)	NE	NT	-
126.	<i>Holochelus vernus</i> (Germar, 1823)	NE	LC	-
127.	<i>Rhizotrogus aestivus</i> (Olivier, 1789)	NE	LC	-
128.	<i>Firminus lautiusculus</i> (Schaufuss, 1864)	NE	LC	-

129. <i>Omaloplia marginata</i> (Füessly, 1775)	NE	LC	-
130. <i>Omaloplia nicolasi</i> Baraud, 1965	NE	LC	-
131. <i>Maladera holosericea</i> (Scopoli, 1772)	NE	LC	-
132. <i>Serica brunnea</i> (Linnaeus, 1758)	NE	LC	-
133. <i>Triodonta dalmatica</i> Baraud, 1962	NE	LC	-
134. <i>Hoplia praticola</i> Duftschmidt, 1805	NE	LC	-
135. <i>Hoplia argentea</i> (Poda, 1761)	NE	LC	-
136. <i>Hoplia brunnipes</i> Bonelli, 1807	NE	LC	-
137. <i>Hoplia dilutipes</i> Reitter, 1890	NE	LC	-
138. <i>Hoplia flavipes</i> Germar, 1824	NE	NT	-
139. <i>Hoplia herminiana</i> Apfelbeck, 1912	NE	VU	4
140. <i>Hoplia hungarica</i> Burmeister, 1844	NE	NT	-
RUTELIDAE			
141. <i>Anisoplia flavipennis</i> Brullé, 1832	LC	LC	-
142. <i>Anisoplia lata</i> Erichson, 1847	LC	NT	-
143. <i>Anisoplia agricola</i> (Poda, 1761)	LC	LC	-
144. <i>Anisoplia tempestiva</i> Erichson, 1847	LC	LC	-
145. <i>Anisoplia monticola</i> Erichson, 1847	LC	LC	-
146. <i>Anisoplia bromicola</i> (Germar, 1817)	LC	NT	-
147. <i>Anisoplia erichsoni</i> Reitter, 1889	LC	LC	-
148. <i>Anomala dubia</i> (Scopoli, 1763)	LC	LC	-
149. <i>Anomala vitis</i> (Fabricius, 1775)	LC	LC	-
150. <i>Exomala hirtella</i> (Brullé, 1832)	LC	NT	-
151. <i>Mimela aurata</i> (Fabricius, 1801)	LC	LC	-
152. <i>Phyllopertha horticola</i> (Linnaeus, 1758)	LC	LC	-
DYNASTIDAE			
153. <i>Oryctes nasicornis</i> (Linnaeus, 1758)	LC	NT	-
154. <i>Pentodon bidens</i> Pallas, 1771	LC	NT	-
155. <i>Pentodon idiota</i> (Herbst, 1789)	LC	NT	-
156. <i>Phyllognathus exscavatus</i> (Forster, 1771)	LC	NT	-
CETONIIDAE			
157. <i>Valgus hemipterus</i> (Linnaeus, 1758)	LC	LC	-
158. <i>Osmoderma eremita</i> (Scopoli, 1763)	NT	EN	5
159. <i>Gnorimus nobilis</i> (Linnaeus, 1758)	LC	LC	-
160. <i>Gnorimus variabilis</i> (Linnaeus, 1758)	NT	VU	6
161. <i>Trichius fasciatus</i> (Linnaeus, 1758)	LC	LC	-
162. <i>Trichius sexualis</i> Bedel, 1906	LC	LC	-
163. <i>Cetonia aurata</i> (Linnaeus, 1761)	LC	LC	-
164. <i>Protaetia aeruginosa</i> (Drury, 1770)	NT	VU	7
165. <i>Protaetia affinis</i> (Andersch, 1797)	DD	NT	-
166. <i>Protaetia mirifica</i> (Mulsant, 1842)	VU	EN	8
167. <i>Protaetia lugubris</i> (Herbst, 1786)	LC	NT	-
168. <i>Protaetia angustata</i> (Germar, 1817)	LC	LC	-
169. <i>Protaetia cuprea</i> (Fabricius, 1775)	LC	LC	-
170. <i>Protaetia fieberi</i> (Kraatz, 1880)	DD	VU	9
171. <i>Tropinota hirta</i> (Poda, 1761)	LC	LC	-
172. <i>Tropinota squalida</i> (Scopoli, 1783)	LC	LC	-
173. <i>Oxythyrea funesta</i> (Poda, 1761)	LC	LC	-

LUCANIDAE			
174. <i>Sinodendron cylindricum</i> (Linnaeus, 1758)	LC	LC	-
175. <i>Platycerus caraboides</i> (Linnaeus, 1758)	LC	LC	-
176. <i>Platycerus caprea</i> (De Geer, 1774)	LC	NE	-
177. <i>Ceruchus chrysomelinus</i> (Hochenwarth, 1785)	NT	VU	10
178. <i>Aesalus scarabaeoides</i> (Panzer, 1794)	NT	VU	11
179. <i>Dorcus parallelipedus</i> (Linnaeus, 1758)	LC	LC	-
180. <i>Lucanus cervus</i> (Linnaeus, 1758)	NT	VU	12

*- Nieto, A., & Alexander, K. N. A. (2010). European Red List of Saproxylic Beetles. Publications Office of the European Union, Luxembourg:.

Na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine nema izumrlih (Extinct) niti kritično ugroženih (CR), vrsta listorožaca, ali njih 12 treba tretirati kao vrste pred izumiranjem (Threatened). Od navedenih 12 vrsta dvije (11,11%) su ugroženih (EN), dok je 10 vrsta rizično (VU). U bosanskohercegovačkoj fauni nema mnogo ugroženih vrsta (6,67%), ali je veliki broj (41 ili 22,78%) niskorizičnih, tj. vrsta koje bi u skoroj budućnosti bi mogle postati ugrožene (Tab. 2.). Zabrinjavajuća je i činjenica da čak 10 vrsta (5,56%) nije moguće evaluirati jer su podaci o njihovom postojanju u F BiH nepouzdana.

Tabela 22. Prijegled izumrlih i ugroženih vrsta u fauni listorožaca u Federaciji Bosne i Hercegovine po kategorijama

EN (ugrožene)	<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Osmoderma eremita</i>, 2. <i>Protaetia mirifica</i>.
VU (rizične)	<ol style="list-style-type: none"> 3. <i>Nimbus contaminatus</i>, 4. <i>Euheptaulacus porcellus</i>, 5. <i>Polyphylla fullo</i>, 6. <i>Hoplia herminiana</i>, 7. <i>Gnorimus variabilis</i>, 8. <i>Protaetia aeruginosa</i>, 9. <i>Protaetia fieberi</i>, 10. <i>Ceruchus chrysomelinus</i>, 11. <i>Aesalus scarabaeoides</i>, 12. <i>Lucanus cervus</i>.

Ugrožene vrste (EN) u fauni balegara u Federaciji Bosne i Hercegovine

Vrsta		<i>Osmoderma eremita</i> (Scopoli, 1763)
IUCN kategorija	Evropski status	NT
	Verzija BiH	EN
Rasprostranjenost		<p><i>Osmoderma eremita</i> je poznata sa lokaliteta: Tuzla, Travnik, Vareš, Sarajevo, Igman-pl., Ivan-pl., Babin potok, Višegrad (Mikšić, 1953; Lelo & Kašić-Lelo, 2010; Lelo, 2011). Istraživanjima tokom zadnjih 15 godina autor sa saradnicima je tek sporadično konstaovao jedinke ove vrste.</p>
Reference		<ol style="list-style-type: none"> 1. Mikšić, R., 1953: <i>Fauna insectorum Balcanica – Scarabaeidae</i>. Sarajevo: Narodna štamparija Sarajevo, str. 49-281. 2. Lelo, S., Kašić-Lelo, M. (2009): Biodiverzitet listorošaca (Insecta: Coleoptera: Scarabaeioidea) Bosne i Hercegovine: Biosistematski prijedlog podataka sa preliminarnim kartama rasprostranjenja. - Udruženje za inventarizaciju i zaštitu životinja, Ilijaš, Kanton Sarajevo.

Vrsta		<i>Protaetia mirifica</i> (Mulsant, 1842)
IUCN kategorija	Evropski status	VU
	Verzija BiH	EN
Rasprostranjenost		<i>Protaetia mirifica</i> je poznata sa lokaliteta: Domanovići (Mikšić, 1953; Lelo & Kašić-Lelo, 2009). Istraživanjima tokom zadnjih 15 godina autor nije pronašao jedinke ove vrste.
Reference		<ol style="list-style-type: none"> 1. Mikšić, R., 1953: <i>Fauna insectorum Balcanica – Scarabaeidae</i>. Sarajevo: Narodna štamparija Sarajevo, str. 49-281. 2. Lelo, S., Kašić-Lelo, M. (2009): Biodiverzitet listorošaca (Insecta: Coleoptera: Scarabaeoidea) Bosne i Hercegovine: Biosistematski prijedlog podataka sa preliminarnim kartama rasprostranjenja. - Udruženje za inventarizaciju i zaštitu životinja, Ilijaš, Kanton Sarajevo.

Rizične vrste (VU) u fauni balegara u Federaciji Bosne i Hercegovine

Vrsta		<i>Nimbus contaminatus</i> (Herbst, 1783)
	Evropski status	NE

IUCN kategorija	Verzija BiH	VU
Rasprostranjenost		<i>Nimbus contaminatus</i> je vrsta poznata sa lokaliteta: Ilidža (Mikšić, 1953; Lelo & Kašić-Lelo, 2009). Istraživanjima tokom zadnjih 15 godina autor nije pronašao jedinke ove vrste.
Reference		<p>5. Mikšić, R., 1953: <i>Fauna insectorum Balcanica – Scarabaeidae</i>. Sarajevo: Narodna štamparija Sarajevo, str. 49-281.</p> <p>6. Lelo, S., Kašić-Lelo, M. (2009): Biodiverzitet listorošaca (Insecta: Coleoptera: Scarabaeoidea) Bosne i Hercegovine: Biosistematski prijedlog podataka sa preliminarnim kartama rasprostranjenja. - Udruženje za inventarizaciju i zaštitu životinja, Ilijaš, Kanton Sarajevo.</p>

Vrsta		<i>Euheptaulacus porcellus</i> (Friwaldszky, 1879)
IUCN kategorija	Evropski status	NE
	Verzija BiH	VU
Rasprostranjenost		<i>Euheptaulacus porcellus</i> je vrsta poznata sa lokaliteta Hrbaljina (Mikšić, 1953; Lelo & Kašić-Lelo, 2009). Istraživanjima tokom zadnjih 15 godina autor nije pronašao jedinke ove vrste.

Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. Mikšić, R., 1953: <i>Fauna insectorum Balcanica – Scarabaeidae</i>. Sarajevo: Narodna štamparija Sarajevo, str. 49-281. 2. Lelo, S., Kašić-Lelo, M. (2009): Biodiverzitet listorošaca (Insecta: Coleoptera: Scarabaeoidea) Bosne i Hercegovine: Biosistematski prijedlog podataka sa preliminarnim kartama rasprostranjenja. - Udruženje za inventarizaciju i zaštitu životinja, Ilijaš, Kanton Sarajevo.

Vrsta		<i>Polyphylla fullo</i> (Linnaeus, 1758)
IUCN kategorija	Evropski status	NE
	Verzija BiH	VU
Rasprostranjenost		<p><i>Polyphylla fullo</i> je vrsta poznata sa lokaliteta: 1) Cincar-pl., 2) Doboj, 3) Sarajevo, 4) Igman-pl. (Veliko polje), 5) Prenj-pl. i 6) Čapljina (Mikšić, 1953; Lelo & Kašić-Lelo, 2010). Istraživanjima tokom zadnjih 15 godina autor je nalazio jedinke samo u okolini Sarajeva.</p>

Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. Mikšić, R., 1953: <i>Fauna insectorum Balcanica – Scarabaeidae</i>. Sarajevo: Narodna štamparija Sarajevo, str. 49-281. 2. Lelo, S., Kašić-Lelo, M. (2009): Biodiverzitet listorošaca (Insecta: Coleoptera: Scarabaeoidea) Bosne i Hercegovine: Biosistematski prijedlog podataka sa preliminarnim kartama rasprostranjenja. - Udruženje za inventarizaciju i zaštitu životinja, Ilijaš, Kanton Sarajevo.
------------------	---

Vrsta		<i>Hoplia herminiana</i> Apfelbeck, 1912
IUCN kategorija	Evropski status	NE
	Verzija BiH	VU
Rasprostranjenost		<p><i>Hoplia herminiana</i> je vrsta poznata sa lokaliteta: Dinara-pl. (Troglav), Šuica, Bjelašnica-pl. (Babin do) i Ivan-pl. (Mikšić, 1953; Lelo & Kašić-Lelo, 2010). Istraživanjima tokom zadnjih 15 godina autor je nalazio jedinke ove vrste u široj okolini Sarajeva.</p>

Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. Mikšić, R., 1953: <i>Fauna insectorum Balcanica – Scarabaeidae</i>. Sarajevo: Narodna štamparija Sarajevo, str. 49-281. 2. Lelo, S., Kašić-Lelo, M. (2009): Biodiverzitet listorošaca (Insecta: Coleoptera: Scarabaeoidea) Bosne i Hercegovine: Biosistematski prijedlog podataka sa preliminarnim kartama rasprostranjenja. - Udruženje za inventarizaciju i zaštitu životinja, Ilijaš, Kanton Sarajevo.
------------------	---

Vrsta		<i>Gnorimus variabilis</i> (Linnaeus, 1758)
IUCN kategorija	Evropski status	NT
	Verzija BiH	VU
Rasprostranjenost		<p><i>Gnorimus variabilis</i> je vrsta poznata sa planine Ozren (Babin potok) kod Sarajeva (Mikšić, 1953; Lelo & Kašić-Lelo, 2009). Istraživanjima tokom zadnjih 15 godina autor nije pronašao jedinke ove vrste.</p>

Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. Mikšić, R., 1953: <i>Fauna insectorum Balcanica – Scarabaeidae</i>. Sarajevo: Narodna štamparija Sarajevo, str. 49-281. 2. Lelo, S., Kašić-Lelo, M. (2009): Biodiverzitet listorošaca (Insecta: Coleoptera: Scarabaeoidea) Bosne i Hercegovine: Biosistematski prijedlog podataka sa preliminarnim kartama rasprostranjenja. - Udruženje za inventarizaciju i zaštitu životinja, Ilijaš, Kanton Sarajevo.
------------------	---

Vrsta		<i>Protaetia aeruginosa</i> (Drury, 1770)
IUCN kategorija	Evropski status	NT
	Verzija BiH	VU
Rasprostranjenost		<p><i>Protaetia aeruginosa</i> je vrsta poznata sa lokaliteta: 1) Bihać, 2) Sanski Most, 3) Kralupi (Visoko), 4) Sarajevo, 5) Ivan-pl., Kalinovik, 6) Repovci (kod Konjica), Galjevo (kod Konjica), 7) okolina Boračkog jezera (Paprasko), Borke, Jablanica, Mostar, Domanovići i Stolac (Mikšić, 1953; Lelo & Kašić-Lelo, 2009). Istraživanjima tokom zadnjih 15 godina autor je više puta nalazio jedinke ove vrste u F BiH.</p>

Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. Mikšić, R., 1953: <i>Fauna insectorum Balcanica – Scarabaeidae</i>. Sarajevo: Narodna štamparija Sarajevo, str. 49-281. 2. Lelo, S., Kašić-Lelo, M. (2009): Biodiverzitet listorošaca (Insecta: Coleoptera: Scarabaeoidea) Bosne i Hercegovine: Biosistematski prijedlog podataka sa preliminarnim kartama rasprostranjenja. - Udruženje za inventarizaciju i zaštitu životinja, Ilijaš, Kanton Sarajevo.
------------------	---

Vrsta		<i>Protaetia fieberi</i> (Kraatz, 1880)
IUCN kategorija	Evropski status	DD
	Verzija BiH	VU
Rasprostranjenost		<p><i>Protaetia fieberi</i> je vrsta poznata sa lokaliteta: Čečevo, Solun (kod Olova), Župča (kod Breze), Sarajevo te u okolini Boračkog jezera (Mikšić, 1953; Lelo & Kašić-Lelo, 2009). Istraživanjima tokom zadnjih 15 godina autor je više puta nalazio jedinke ove vrste u F BiH.</p>

Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. Mikšić, R., 1953: <i>Fauna insectorum Balcanica – Scarabaeidae</i>. Sarajevo: Narodna štamparija Sarajevo, str. 49-281. 2. Lelo, S., Kašić-Lelo, M. (2009): Biodiverzitet listorošaca (Insecta: Coleoptera: Scarabaeioidea) Bosne i Hercegovine: Biosistematski prijedlog podataka sa preliminarnim kartama rasprostranjenja. - Udruženje za inventarizaciju i zaštitu životinja, Ilijaš, Kanton Sarajevo.
------------------	--

Vrsta		<i>Ceruchus chrysomelinus</i> (Hochenwarth, 1785)
IUCN kategorija	Evropski status	NT
	Verzija BiH	VU
Rasprostranjenost		<p><i>Ceruchus chrysomelinus</i> je vrsta poznata u Bosni i sjevernim područjima Hercegovine, ali je vrlo rijetka te se nalazi tek sporadično (Mikšić, 1953; Lelo & Kašić-Lelo, 2009). Istraživanjima tokom zadnjih 15 godina autor nije pronašao jedinke ove vrste.</p>

Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. Mikšić, R., 1953: <i>Fauna insectorum Balcanica – Scarabaeidae</i>. Sarajevo: Narodna štamparija Sarajevo, str. 49-281. 2. Lelo, S., Kašić-Lelo, M. (2009): Biodiverzitet listorošaca (Insecta: Coleoptera: Scarabaeoidea) Bosne i Hercegovine: Biosistematski prijedlog podataka sa preliminarnim kartama rasprostranjenja. - Udruženje za inventarizaciju i zaštitu životinja, Ilijaš, Kanton Sarajevo.
------------------	---

Vrsta		<i>Aesalus scarabaeoides</i> (Panzer, 1794)
IUCN kategorija	Evropski status	NT
	Verzija BiH	VU
Rasprostranjenost		<p><i>Aesalus scarabaeoides</i> je vrsta poznata sa lokaliteta: Žepče i Pazarić (Mikšić, 1953; Lelo & Kašić-Lelo, 2009). Istraživanjima tokom zadnjih 15 godina autor nije pronašao jedinke ove vrste.</p>

Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. Mikšić, R., 1953: <i>Fauna insectorum Balcanica – Scarabaeidae</i>. Sarajevo: Narodna štamparija Sarajevo, str. 49-281. 2. Lelo, S., Kašić-Lelo, M. (2009): Biodiverzitet listorošaca (Insecta: Coleoptera: Scarabaeoidea) Bosne i Hercegovine: Biosistematski prijedlog podataka sa preliminarnim kartama rasprostranjenja. - Udruženje za inventarizaciju i zaštitu životinja, Ilijaš, Kanton Sarajevo.
------------------	---

Vrsta		<i>Lucanus cervus</i> (Linnaeus, 1758)
IUCN kategorija	Evropski status	NT
	Verzija BiH	VU
Rasprostranjenost		<p><i>Lucanus cervus</i> je vrsta poznata u cijeloj Federaciji Bosne i Hercegovine (Mikšić, 1953; Lelo & Kašić-Lelo, 2009). Istraživanjima tokom zadnjih 15 godina autor je pronašao jedinke ove vrste skoro na svim područjima u F BiH.</p>

Reference

1. Mikšić, R., 1953: *Fauna insectorum Balcanica – Scarabaeidae*. Sarajevo: Narodna štamparija Sarajevo, str. 49-281.
2. Lelo, S., Kašić-Lelo, M. (2009): Biodiverzitet listorošaca (Insecta: Coleoptera: Scarabaeoidea) Bosne i Hercegovine: Biosistematski prijedlog podataka sa preliminarnim kartama rasprostranjenja. - Udruženje za inventarizaciju i zaštitu životinja, Ilijaš, Kanton Sarajevo.

1.11. Red Amphipoda (rakušci)
Red Decapoda (desetonošci)

1.11.1. Popis vrsta reda Amphipoda predložen za crvenu listu ugroženih i rijetkih vrsta u Federaciji Bosne i Hercegovine

Rakušci reda Amphipoda Latreille, 1816 su makroskopski organizmi koji dominantno naseljavaju slanu vodu, a ukupno ih je do danas opisano 9.100 (Vader, 2005). Od ovog broja samo 20% vrsta i podvrsta (1870) nastanjuju slatke i bočatne vode. Uloga ovih organizama je u razlaganju organske materije u vodnim ekosistemima (ishrana detritusom) i predstavljaju značajnu hranu mnogim ihtipopulacijama (Andersson et al., 1986). Ova grupa organizama je zabilježena kao invazivna posebno alohtone američke i ponto-kaspijske vrste, što je doprinijelo izumiranju autohtone faune unutar vodotoka (Grabowski et al., 2007). Unutar porodice Gammaridae i roda *Gammarus* registrovane su i endemske vrste koje daju posebnu značajnost prostoru i karakteru vodotoka. U samom području Vrela Bosne egzistira vrsta *Gammarus bosniacus* Schaferna, 1922 koja je endem i registrovana je samo na naznačenom području. Za vrste ovog roda značajna je velika brojnost populacija koja može biti u izvorima i preko 10.000 jedinki na 1m² (Žganec, 2005). Najviše vrsta unutar porodice Gammaridae ograničeno je na prostor Euroazije, a pretpostavlja se da su primarno naseljavali kopno, a tek kasnije more (Macdonald et al., 2005). Unutar porodice Gammaridae opisano je 304 vrste (nešto više je unutar Niphargidae 319), a rasprostranjena je u holoarktiku sa centrom na Evropskom kontinentu (Väinölä et al., 2007).

Prema dosadašnjim istraživanjima na području Bosne i Hercegovine konstatovano je prisustvo 42 vrste. Unutar opisanih vrsta velik je broj endema unutar porodice Niphargidae koje su vezane za podzemne vode izvorišta.

Tabela 23. Popis vrsta reda Amphipoda u Federaciji Bosne i Hercegovine

		IUCN kategorija		
		Evropski status	Verzija 3.1 BiH	Crvena lista
Porodica Corophiidae				
1	<i>Corophium curvispinum</i> Sars, 1895		DD	
2	<i>Corophium insidiosum</i> Crawford, 1937		DD	
Porodica Gammaridae				
3	<i>Echinogammarus acarinatus</i> (S. Karaman, 1931)		VU	2
4	<i>Echinogammarus pungens</i> (H. Milne Edwards, 1840)			
5	<i>Echinogammarus stocki</i> G. S. Karaman, 1970			
6	<i>Echinogammarus thoni</i> (Schaferna, 1922)		VU	1
7	<i>Echinogammarus cari</i> (S. Karaman, 1931)		VU	3
8	<i>Echinogammarus veneris</i> (Heller, 1865)		DD	
9	<i>Gammarus balcanicus</i> Schaferna, 1922		LC	
10	<i>Gammarus bosniacus</i> Schaferna, 1922		VU	4
11	<i>Gammarus fossarum</i> Koch, in Panzer 1835		LC	
12	<i>Gammarus lacustris</i> Sars, 1863		LC	
13	<i>Gammarus roeseli</i> Gervais, 1835		LC	
14	<i>Orchestia cavimana</i> Heller, 1865		DD	

Porodica Hadziidae				
15	<i>Hadzia fragilis</i> Karaman, 1932		DD	
Porodica Niphargidae				
16	<i>Niphargus balcanicus</i> Absolon, 1927		DD	
17	<i>Niphargus boskovici borkanus</i> S.Karaman, 1960		DD	
18	<i>Niphargus boskovici boskovici</i> S.Karaman, 1952		DD	
19	<i>Niphargus boskovici</i> S.Karaman, 1952		DD	
20	<i>Niphargus cvijici</i> S.Karaman, 1950		DD	
21	<i>Niphargus hercegovinensis</i> S.Karaman, 1950		DD	
22	<i>Niphargus illidzensis</i> Schaferna, 1922		VU	5
23	<i>Niphargus longidactylus</i> Ruffo, 1937		DD	
24	<i>Niphargus lunaris</i> G.Karaman, 1985		DD	
25	<i>Niphargus multipennatus</i> Sket, 1956		DD	
26	<i>Niphargus salonitanus</i> S.Karaman, 1950		DD	
27	<i>Niphargus serbicus</i> S.Karaman, 1960		DD	
28	<i>Niphargus steueri kolombatovici</i> S.Karaman, 1950		DD	
29	<i>Niphargus steueri</i> Schellenberg, 1935		DD	
30	<i>Niphargus stygius bosniacus</i> S.Karaman, 1943		DD	
31	<i>Niphargus stygius</i> Schiodte, 1847		DD	
32	<i>Niphargus trullipes</i> Sket, 1958		DD	
33	<i>Niphargus vjeternicensis bilecanus</i> S.Karaman, 1953		DD	
34	<i>Niphargus vjeternicensis kusceri</i> S.Karaman, 1950		DD	
35	<i>Niphargus vjeternicensis vjeternicensis</i> S.Karaman, 1932		VU	6
36	<i>Niphargus zvalanus</i> S.Karaman, 1950		VU	
37	<i>Niphargus dabarensis</i> Fišer, Trontelj&Sket 2006		VU	8
38	<i>Niphargus polymorphus</i> Fišer, Trontelj&Sket 2006		VU	9
39	<i>Niphargus dalmatinus</i> Schaferna, 1932		VU	7

PREGLED PO KATEGORIJAMA UGROŽENOSTI

Prijegled ranjivih (VU) i ugroženih (EN) vrsta reda Amphipoda predložen za crvenu listu u Federaciji Bosne i Hercegovine

Vrsta	 <p style="text-align: center;"><i>Echinogammarus thoni</i> (Schaferna, 1922)</p>	
IUCN Kategorija	Evropski status	NE
	Verzija BiH	VU
Zaštićeno područje	Deransko jezero (Hutovo Blato)	
Rasprostranjenost	Ušće Bregave, ušće Bune, Neretva – Dračevo, Bačevići, Deransko jezero (Hutovo Blato)	
Reference	<p>Žganec K., Gottstein S., Đurić P. 2010: Distribution of native and alien Gammarids (Crustacea: Amphipoda) along the course of the Una river. <i>Natura Croatica</i> 19: 141-150, Zagreb</p> <p>Trožić-Borovac, S., Karaman G., Gajević, M. 2012: Distribucija vrsta roda <i>Echinogammarus</i> Stebbing, 1899 u vodotocima Bosne i Hercegovine. (Rad u pripremi)</p>	

Vrsta	<i>Echinogammarus acarinatus</i> (S. Karaman, 1931)	
IUCN Kategorija	Evropski status	NE
	Verzija BiH	VU
Zaštićeno područje		
Rasprostranjenost	Gornji tok rijeke Une	
Reference	<p>Karaman, S. L., 1931: III. Beitrag zur Kenntnis der Amphipoden Jugoslaviens, sowie einiger Arten aus Griechenland. <i>Prirodoslovne Razprave</i> 1, 31–66.</p> <p>Žganec K., Gottstein S., Đurić P. 2010: Distribution of native and alien Gammarids (Crustacea: Amphipoda) along the course of the Una river. <i>Natura Croatica</i> 19: 141-150, Zagreb</p>	

Vrsta	<i>Echinogammarus cari</i> (S. Karaman, 1931)	
IUCN Kategorija	Evropski status	NE
	Verzija BiH	VU
Zaštićeno područje		
Rasprostranjenost	Veseočica (sliv Vrbasa) uzvodno od naselja Vesela	
Reference	Karaman, S. L., 1931: III. Beitrag zur Kenntnis der Amphipoden Jugoslaviens, sowie einiger Arten aus Griechenland. Prirodoslovne Razprave 1 , 31–66. Trožić-Borovac, S., Gajević, M. 2012: Distribucija vrsta roda <i>Echinogammarus</i> Stebbing, 1899 u vodotocima Bosne i Hercegovine. (Rad u pripremi)	

Vrsta		
	<i>Gammarus bosniacus</i> Schaferna, 1922	
IUCN Kategorija	Evropski status	NE
	Verzija BiH	VU
Zaštićeno područje	Vrelo Bosne	
Rasprostranjenost	Vrelo Bosne	
Reference	Karaman G.S. 1974b: Catalogus faunae Jugoslaviae III/3 Crustacea. Amphipoda. III/3 , SAZU, Ljubljana: 1-41	

Vrsta	 <p style="text-align: center;"><i>Niphargus illidzensis</i> Schaferna, 1922</p>	
IUCN Kategorija	Evropski status	NE
	Verzija BiH	VU
Zaštićeno područje	Vrelo Bosne	
Rasprostranjenost	Vrelo Bosne, potok Stojčevac, izvor u Blažuju (punionica vode Dijamant)	
Reference	<p>Karaman G.S. 1974b: Catalogus faunae Jugoslaviae III/3 Crustacea. Amphipoda. III/3 , SAZU, Ljubljana: 1-41</p> <p>Trožić-Borovac S. et all. 2012: Endemic Amphipod <i>Niphargus ilidzensis</i> SNDEMIC AMPHIPOD <i>NIPHARGUS ILIDZENSIS</i> SHÄFFERNA 1922, (CRUSTACEA: AMPHIPODA) WITHIN THE PROTECTED AREA OF CANTON SARAJEVO – rad u štampi</p>	

Vrsta	<i>Niphargus vjeternicensis</i> S.Karaman, 1932	
IUCN Kategorija	Evropski status	NE
	Verzija BiH	VU
Zaštićeno područje	Vjetrenica	
Rasprostranjenost	Vjetrenica	
Reference	Karaman G.S. 1974b: Catalogus faunae Jugoslaviae III/3 Crustacea. Amphipoda. III/3 , SAZU, Ljubljana: 1-41	

Vrsta		
	<i>Niphargus dalmatinus</i> . Schaferna, 1932	
IUCN Kategorija	Evropski status	NE
	Verzija BiH	VU
Zaštićeno područje		
Rasprostranjenost	Izvor Bistrice	
Reference	Trožić-Borovac S. & et.all. 2011: Biokoški monitoring površinskih voda sliva rijeke Neretve i Cetine u FBiH. Agencija za slivno područje Jadranskog mora, Mostar	

Vrsta	<i>Niphargus dabarensis</i> Fišer, Trontelj&Sket 2006	
IUCN Kategorija	Evropski status	NE
	Verzija BiH	VU
Zaštićeno područje		
Rasprostranjenost	Izvor rijeke Dabar (Dabarska pećina)	
Reference	Fišer C, Sket B, Stoch F. 2006: Distribution of four narrowly endemic <i>Niphargus</i> species (Crustacea: Amphipoda) in the western Dinaric region with description of a new species. <i>Zoologischer Anzeiger</i> 245: 77-942.	

Vrsta	<i>Niphargus polymorphus</i> Fišer, Trontelj&Sket 2006	
IUCN Kategorija	Evropski status	NE
	Verzija BiH	VU
Zaštićeno područje		
Rasprostranjenost	Izvor rijeke Dabar (Dabarska pećina)	
Reference	Fišer C, Sket B, Stoch F. 2006: Distribution of four narrowly endemic <i>Niphargus</i> species (Crustacea: Amphipoda) in the western Dinaric region with description of a new species. <i>Zoologischer Anzeiger</i> 245: 77-942.	

11.1.3. Popis vrsta reda Decapoda Latreille, 1802 predložen za crvenu listu na prostoru Federacije Bosne i Hercegovine

Prve podatke o desetonožnim rakovima iz familije *Astacidae* potiču od 1914 Eötvös godine (Trožić-Borovac 2011) gdje se navodi da u slivu Bosne živi *Astacus leptodactylus*, a na području Livna *Astacus astacus* (*Astacus fluviatilis*). Kasnije Karaman (1929) navodi da rijeku Savu, Bosnu, Drinu, sliv Cetine, sliv Krke, naseljava *Potamobius fluviatilis fluviatilis* i *Potamobius fluviatilis balcanicus* (sada *Astacus astacus* sl.6) i *Austropotamobius torrentium* (*Potamobius torrentium*), a da Bosnu i Savu naseljava i *Astacus leptodactylus*.

Tabela 24. Popis vrsta reda Decapoda Latreille, 1802 u Federaciji Bosne i Hercegovine

Takson	IUCN kategorija		Crvena lista
	Evropski status	Verzija 3.1 BiH	
Porodica: Astacidae Latreille, 1802-1803			
Rod <i>Astacus</i> Fabricius, 1775			
1. <i>Astacus astacus</i> (Linnaeus)	VU	VU	1
2. <i>Astacus leptodactylus</i> Eschscholtz	LC	LC	
Rod <i>Austropotamobius</i> Skorikov, 1907			
3. <i>Austropotamobius pallipes</i> Lereboullet	EN	EN	3
4. <i>Austropotamobius torrentium</i> (Schrank)	VU	VU	2

PREGLED PO KATEGORIJAMA UGROŽENOSTI

Pregled ugroženih (EN) i ranjivih vrsta (VU) Decapoda predložen za crvenu listu Federacije Bosne i Hercegovine

Vrsta	 <p style="text-align: center;"><i>Astacus astacus</i> (Linnaeus, 1758)</p>	
IUCN Kategorija	Evropski status	VU
	Verzija BiH	VU
Zaštićeno područje		
Rasprostranjenost	Izvor Bistrice	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. Albrecht H., 1982a: On the origin of the Mediterranean crayfishes. <i>Quad. Lab. Tecnol. Pesca, Ancona</i>, 2–5, 355–362. 2. Albrecht H., 1982b: Das System der europäischen Flußkrebse (Decapoda, Astacidae): Vorschlang und Begründung. <i>Mitt. Hamb. Zool. Mus. Inst.</i>, 79, 187–210. 3. Entz G., 1914: Über die Flusskrebse Ungarns. <i>Mathematische und Naturwissenschaftliche Berichte aus Ungarn</i>, 30, 67–127, 4 pls. [1912]. 4. Holdich DM., 1992: Crayfish nomenclature and terminology: recommendations for uniformity. <i>Finnish Fisheries Research</i> 14: 149-155 5. Holdich DM, Ackefors H, Gherardi F, Rogers WD, Skurdal J., 1999: Native and alien crayfish in Europe: Some conclusions. U: Gherardi F i Holdich DM (eds.) <i>Crayfish in Europea as alien species. How to make the best of a bad situation?</i> AA Balkema, Rotterdam, Brookield, 281-292 6. Karaman S., 1929: Die Potamobiiden Jugoslaviens. <i>Glasnik Zemaljskog Muzeja u Bosni i Hercegovini</i>, 41, 147–150. 7. Trožić-Borovac S., 2011: Freshwater crayfish in Bosnia and Herzegovina: the first report on their distribution. <i>Knowl. Managt. Aquatic Ecosyst.</i> 401, 26p1 -26p13 8. Trožić-Borovac S., Nuhefendić I., Gajević M., Imamović, A., 2012: Morphometric characters of <i>Astacus astacus</i> L. (Astacidae) from the Praca river. „Radovi Šumarskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu – Works of the Faculty of Forestry University of Sarajevo, Volume 42, Issue 1, 2012 (1-10) UDK 595.384.1(282) (497.6 Prača) 	

<p>Vrsta</p>	 <p style="text-align: center;"><i>Austropotamobius torrentium</i> (Schrank, 1803)</p>	
<p>IUCN Kategorija</p>	<p>Evropski status</p>	<p>VU</p>
	<p>Verzija BiH</p>	<p>VU</p>
<p>Zaštićeno područje</p>		
<p>Rasprostranjenost</p>	<p>Sliv rijeke Neretve (Potok kod Boračkog jezera), sliv rijeke Cetine, sliv rijeke Une (Sana – potok na ulazu u Ključ), sliv rijeke Bosne (Koševski potok (Nahorevo), Crna rijeka (Trnovo), Bjelašnica (uzvodno od Tarčina) Željeznica, Bijela, Misoča, Gostović-Mašićki potok)</p>	
<p>Reference</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Albrecht H., 1982a. On the origin of the Mediterranean crayfishes. <i>Quad. Lab. Tecnol. Pesca, Ancona</i>, 2–5, 355–362. 2. Albrecht H., 1982b. Das System der europäischen Flußkrebse (Decapoda, Astacidae): Vorschlang und Begründung. <i>Mitt. Hamb. Zool. Mus. Inst.</i>, 79, 187–210. 3. Entz G., 1914. Über die Flusskrebse Ungarns. <i>Mathematische und Naturwissenschaftliche Berichte aus Ungarn</i>, 30, 67–127, 4 pls. [1912]. 4. Holdich DM., 1992. Crayfish nomenclature and terminology: recommendations for uniformity. <i>Finnish Fisheries Research</i> 14: 149–155 5. Holdich DM, Ackefors H, Gherardi F, Rogers WD, Skurdal J., 1999. Native and alien crayfish in Europe: Some conclusions. U: Gherardi F i Holdich DM (eds.) <i>Crayfish in Europea as alien species. How to make the best of a bad situation?</i> AA Balkema, Rotterdam, Brookfield, 281–292 6. Karaman S., 1929. Die Potamobiiden Jugoslaviens. <i>Glasnik Zemaljskog Muzeja u Bosni i Hercegovini</i>, 41, 147–150. 7. Trožić-Borovac, S., Deljanin, L. and Dautbašić, M., (2007): Ecological and biosystematic characteristic of stone crayfish <i>Austropotamobius torrentium</i> (Shrank, 1804) from the Nohorevo brook. <i>Work of the Faculty of Forestry, University of Sarajevo</i>. No. 1, 2007 (30-55). 8. Trožić-Borovac S., 2011. Freshwater crayfish in Bosnia and Herzegovina: the first report on their distribution. <i>Knowl. Managt. Aquatic Ecosyst.</i> 401, 26p1 -26p13 	

Vrsta	 <p data-bbox="644 611 1251 645"><i>Austropotamobius pallipes</i> (Lereboullet, 1858)</p>	
IUCN Kategorija	Evropski status	EN
	Verzija BiH	EN
Zaštićeno područje		
Rasprostranjenost	Sliv rijeke Neretve, sliv rijeke Cetine i sliv Une (Bihać)	
Reference	<ol data-bbox="480 842 1410 1442" style="list-style-type: none"> 1. Albrecht H., 1982a: On the origin of the Mediterranean crayfishes. <i>Quad. Lab. Tecnol. Pesca, Ancona</i>, 2–5, 355–362. 2. Albrecht H., 1982b: Das System der europäischen Flußkrebse (Decapoda, Astacidae): Vorschlag und Begründung. <i>Mitt. Hamb. Zool. Mus. Inst.</i>, 79, 187–210. 3. Entz G., 1914: Über die Flusskrebse Ungarns. <i>Mathematische und Naturwissenschaftliche Berichte aus Ungarn</i>, 30, 67–127, 4 pls. [1912]. 4. Holdich DM., 1992: Crayfish nomenclature and terminology: recommendations for uniformity. <i>Finnish Fisheries Research</i> 14: 149-155 5. Holdich DM, Ackefors H, Gherardi F, Rogers WD, Skurdal J., 1999: Native and alien crayfish in Europe: Some conclusions. U: Gherardi F i Holdich DM (eds.) <i>Crayfish in Europe as alien species. How to make the best of a bad situation?</i> AA Balkema, Rotterdam, Brookfield, 281-292 6. Karaman S., 1929: Die Potamobiiden Jugoslaviens. <i>Glasnik Zemaljskog Muzeja u Bosni i Hercegovini</i>, 41, 147–150. 7. Trožić-Borovac S., 2011: Freshwater crayfish in Bosnia and Herzegovina: the first report on their distribution. <i>Knowl. Managt. Aquatic Ecosyst.</i> 401, 26p1 -26p13 	

LITERATURA

AMPHIPODA

1. Fišer C, Sket B, Stoch F. 2006: Distribution of four narrowly endemic *Niphargus* species (Crustacea: Amphipoda) in the western Dinaric region with description of a new species. *Zoologischer Anzeiger* 245: 77-942.
2. Karaman, S. L., 1931: III. Beitrag zur Kenntnis der Amphipoden Jugoslaviens, sowie einiger Arten aus Griechenland. *Prirodoslovne Razprave* 1, 31–66.
3. Karaman G.S. 1974b: *Catalogus faunae Jugoslaviae III/3 Crustacea. Amphipoda. III/3*, SAZU, Ljubljana: 1-41
4. Žganec K., Gottstein S., Đurić P. 2010: Distribution of native and alien Gammarids (Crustacea: Amphipoda) along the course of the Una river. *Natura Croatica* 19: 141-150.
5. Žganec K., Gottstein S., Đurić P. 2010: Distribution of native and alien Gammarids (Crustacea: Amphipoda) along the course of the Una river. *Natura Croatica* 19: 141-150.
6. Trožić-Borobavac, S., Bašić, L., Hafner, D., Mušović, A. 2012: Endemic Amphipod *Niphargus ilidzensis* Shäfferna 1922, (Crustacea: Amphipoda) within the protected area of Canton Sarajevo. (rad u štampi)
7. Trožić-Borovac, S. i sur. 2012: Distribucija vrsta roda *Echinogammarus* Stebbing, 1899 u vodotocima Bosne i Hercegovine. (Rad u pripremi)

DECAPODA

1. Albrecht H., 1982a: On the origin of the Mediterranean crayfishes. *Quad. Lab. Tecnol. Pesca, Ancona*, 2–5, 355–362.
2. Albrecht H., 1982b: Das System der europäischen Flußkrebse (Decapoda, Astacidae): Vorschlag und Begründung. *Mitt. Hamb. Zool. Mus. Inst.*, 79, 187–210.
3. Entz G., 1914: Über die Flusskrebse Ungarns. *Mathematische und Naturwissenschaftliche Berichte aus Ungarn*, 30, 67–127, 4 pls. [1912].
4. Holdich DM., 1992: Crayfish nomenclature and terminology: recommendations for uniformity. *Finnish Fisheries Research* 14: 149-155
5. Holdich DM, Ackefors H, Gherardi F, Rogers WD, Skurdal J., 1999: Native and alien crayfish in Europe: Some conclusions. U: Gherardi F i Holdich DM (eds.) *Crayfish in Europe as alien species. How to make the best of a bad situation?* AA Balkema, Rotterdam, Brookfield, 281-292
6. Karaman S., 1929: Die Potamobiiden Jugoslaviens. *Glasnik Zemaljskog Muzeja u Bosni i Hercegovini*, 41, 147–150.
7. Trožić-Borovac S., 2011: Freshwater crayfish in Bosnia and Herzegovina: the first report on their distribution. *Knowl. Managt. Aquatic Ecosyst.* 401, 26p1 -26p13
8. Trožić-Borovac, S., Deljanin, L. and Dautbašić, M., 2007: Ecological and biosystematic characteristic of stone crayfish *Austropotamobius torrentium* (Shrank, 1804) from the Nohorevo brook. *Work of the Faculty of Forestry, University of Sarajevo*. No. 1, 2007 (30-55).
9. Trožić-Borovac S., Nuhefendić I., Gajević M., Imamović, A., 2012: Morphometric characters of *Astacus astacus* L. (Astacidae) from the Praca river. „Radovi Šumarskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu – Works of the Faculty of Forestry University of Sarajevo, Volume 42, Issue 1, 2012 (1-10) UDK 595.384.1(282) (497.6 Prača)

1.12. Red Opiliones (kosci)

1.12.1. Crvena lista kosaca u Federaciji Bosne i Hercegovine

Uvod

Lista za Federaciju Bosne i Hercegovine do sada nije publicirana.

Preliminarna pitanja za formular pripadajućih vrsta

1) Da li je fauna poznata i da li je moguće procijeniti distribuciju vrsta

Fauna je: a) vrlo dobro poznata (skoro sve lokalne populacije su evidentirane)

b) dobro poznata (distribucija je nepotpuno poznata)

c) osrednje poznata (fauna je procijenjena prema literaturi i iskustvu)

a) slabo poznata (za mnoge vrste ne postoje relevantni podaci)

2) Da li je moguća kvalitetna procjena trendova u populacijama

Moguća je: a) vrlo dobra procjena (raspoložemo podacima iz brojnih istraživanja)

b) dobra procjena (postoje kompjutorski podaci, moguća su poređenja)

c) osrednja procjena (na osnovu literature i vlastitog iskustva)

d) slaba procjena (za mnoge vrste ne postoje relevantni podaci)

3) Distribucija i veličina populacije određene vrste na prostoru je poznata

Poznata je: a) tačna distribucija vrste (u procentima datog prostora)

b) tačna distribucija vrste (u km²)

c) tačan broj lokalnih populacija vrste sa procjenom broja

d) aproksimativna procjena distribucije vrste

4) Fluktucija broja individua u lokalnim populacijama u posljednjih 15 godina na datom prostoru je poznata

Poznata je: a) tačna fluktucija povećanja/smanjenja broja individua (u procentima)

b) negativna fluktucija broja individua

5) Da li se ugrožena vrsta nalazi na nekom od zaštićenih područja

Poznata je: a) u okviru zaštićenih područja

b) nije poznata u okviru zaštićenih područja

Za svaku ugroženu vrstu bit će prezentiran podatak da li je zabilježena unutar nekog od zaštićenih područja.

1.12..2. Kosci Federacije Bosne i Hercegovine

Popis faune kosaca dobiven je ljubaznošću Prof. dr. Suvada Lele (Karaman, 2007). Prijegledom podataka, od 54 vrste koliko ih je zabilježeno na teritoriji BiH, napravljena je lista kosaca Federacije Bosne i Hercegovine (Tab. 1) sa 38 vrsta i dvije podvrste.

Crvena lista BiH broji 5 vrsta kosaca: Travuniidae – 1, Nemastomatidae – 4

Tabela 25. Prijegled vrsta u fauni kosaca u Federaciji Bosne i Hercegovine

TAKSON	IUCN kategorija		Crvena lista
	Evropski status*	Verzija 3.1 BiH	
OPILIONES			
TRAVUNIIDAE			
1. <i>Travunia vjetrenicae</i> Hadži, 1932	-	EN	1
NEMASTOMATIDAE			
2. <i>Carinostoma carinatum</i> (Roewer, 1914)	-	LC	-
3. <i>Hadzinia karamani</i> (Hadži, 1940)	-	EN	2
4. <i>Histicostoma dentipalpe</i> (Ausserer, 1867)	-	LC	-
5. <i>Mitostoma cancellatum</i> (Roewer, 1917)	-	NE	-
6. <i>Mitostoma chrysomelas</i> (Herman, 1804)	-	NE	-
7. <i>Nemastoma bidentatum</i> Roewer, 1914 ssp. <i>pluridentatum</i> (Hadži, 1973)	-	VU	3
8. <i>Nemastoma bidentatum</i> Roewer, 1914 ssp. <i>sparsum</i> (Gruber i Martens, 1968)	-	LC	-
9. <i>Paranemastoma quadripunctatum</i> (Perty, 1883)	-	NE	-
10. <i>Paranemastoma radewi</i> (Roewer, 1926)	-	NT	4
11. <i>Paranemastoma titaniacum</i> (Roewer, 1914)	-	NE	-
12. <i>Pyza bosnica</i> (Roewer, 1917)	-	LC	-
13. <i>Dicranolasma opilionoides</i> (L. Koch, 1867)	-	LC	-
14. <i>Dicranolasma scabrum</i> (Herbst, 1799)	-	LC	-
15. <i>Dicranolasma verhoeffi</i> Dahl, 1903	-	LC	-
16. <i>Anelasmaocephalus hadzii</i> Martens, 1978	-	LC	-
17. <i>Trogulus nepaeformis</i> (Scopoli, 1763)	-	LC	-
18. <i>Trogulus squamatus</i> C. L. Koch, 1839	-	LC	-
19. <i>Trogulus torosus</i> Simon, 1885	-	VU	5
20. <i>Trogulus hirtus</i> Dahl, 1903	-	LC	-
PHALANGIIDAE			
21. <i>Amilenus aurantiacus</i> (Simon, 1881)	-	LC	-
22. <i>Egaenus convexus</i> (C. L. Koch, 1835)	-	LC	-
23. <i>Lacinius dentiger</i> (C. L. Koch, 1848)	-	LC	-
24. <i>Lacinius ephippiatus</i> (C. L. Koch, 1835)	-	NE	-
25. <i>Lacinius horridus</i> (Panzer, 1794) (= <i>L. zavalensis</i> Hadži, 1973)	-	LC	-
26. <i>Metaplathybunus carnelutti</i> Hadži, 1973	-	LC	-
27. <i>Mitopus morio</i> (Fabricius, 1779)	-	LC	-
28. <i>Oligolophus tridens</i> (C. L. Koch, 1836)	-	LC	-
29. <i>Opilio dinaricus</i> Šilhavy, 1838	-	LC	-

30. <i>Opilio parietinus</i> (De Geer,1778)	-	NE	-
31. <i>Opilio ruzickai</i> Šilhavy, 1838	-	LC	-
32. <i>Opilio saxatilis</i> C. L. Koch, 1839)	-	LC	-
33. <i>Phalangium opilio</i> Linnaeus, 1761	-	LC	-
34. <i>Platybunus hadzii</i> Kratochvil, 1935	-	LC	-
35. <i>Rilaena triangularis</i> (Herbst,1799)	-	NE	-
SCLEROSOMATIDAE			
36. <i>Astrobunus dinaricus</i> Roewer,1915	-	LC	-
37. <i>Astrobunus laevipes</i> (Canestrini, 1872)	-	NE	-
38. <i>Gyas titanus</i> Simon,1879	-	LC	-
39. <i>Leiobunum rupestre</i> (Herbst, 1799)	-	NE	-
40. <i>Nelima troglodytes</i> Roewer, 1910	-	LC	-

*- Temple, H. J.& Cox, N. A. (2010). *European Red List of Amphibians*. Office for Official Publications of the European Communities, Luxembourg

Na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine nema izumrlih (Extinct) vrsta, kao ni kritično ugroženih (Threatened: Critical Endangered) vrsta kosaca. U kategoriju ugroženih (EN) vrsta moramo svrstati Vjetreničku travuniju i Karamanovu hadžiniju jer državne institucije ne pokazuju dovoljno interesa za očuvanje postojećih lokalnih populacija, a pogotovu njihovih staništa tako da se njihov broj stalno smanjuje.

Dvije vrste bosanskohercegovačkih kosaca neophodno je tretirati kao rizične (VU) jer je njihov broj u prirodi mali uz stalno smanjivanje broja jedinki i intenzivnije ugrožavanje staništa. Također, jednu bh. vrstu treba smatrati niskorizičnom (NT), tj. u skorij budućnosti bi mogla postati ugrožena (Tab. 2.).

Tabela 26. Prijegled ugroženih vrsta u fauni kosaca u Federaciji Bosne i Hercegovine po kategorijama

EN (ugrožene)	1. <i>Travunia vjetrenicae</i> Hadži, 1932 2. <i>Hadzinia karamani</i> (Hadži, 1940)
VU (rizične)	3. <i>Nemastoma bidentatum</i> Roewer, 1914 ssp. <i>pluridentatum</i> (Hadži, 1973) 4. <i>Trogulus torosus</i> Simon, 1885
NT (niskorizične)	5. <i>Paranemastoma radewi</i> (Roewer, 1926)

PREGLED PO KATEGORIJAMA UGROŽENOSTI

Ugrožene vrste (EN) u fauni kosaca u Federaciji Bosne i Hercegovine

ARACHNIDA

Red: Opiliones Sundevall, 1833

Porodica: Travuniidae Absolon & Kratochvil 1932

Vrsta	<i>Travunia vjetrenicae</i> Hadži, 1932		Foto: Roman Ozimec
Narodni naziv	Vjetrenička travunija		
Status	Ugrožena vrsta (Endangered; EN)		
IUCN 2009	-		
Rasprostranjenost	Vjetrenica		
Reference	<ol style="list-style-type: none"> Karaman, I. (2007). Sistematski prijedlog kosaca Bosne i Hercegovine. Unutar: S. Lelo (urednik), Fauna Bosne i Hercegovine – Biosistematski prijedlogi. 3. izmijenjeno i dopunjeno interno izdanje Udruženja za inventarizaciju i zaštitu životinja, Ilijaš, Kanton Sarajevo. Novak, T. (2005a). An overview of harvestmen (Arachnida: Opiliones) in Bosnia and Herzegovina. <i>Natura Croatica</i>, 14(4): 301-350. 		

Porodica: Nemastomatidae Simon, 1872

Vrsta	<i>Hadzinia karamani</i> (Hadži, 1940)		Foto: Roman Ozimec
Narodni naziv	Karamanova hadžinija		
Status	Ugrožena vrsta (Endangered; EN)		
IUCN 2009	-		
Rasprostranjenost	Špilja Resanovačka Ledenica (tipski lokalitet) kod mjesta Resanovci, pokraj Bosanskog Grahova		
Reference	<ol style="list-style-type: none"> Karaman, I. (2007). Sistematski prijedlog kosaca Bosne i Hercegovine. Unutar: S. Lelo (urednik), Fauna Bosne i Hercegovine – Biosistematski prijedlogi. 3. izmijenjeno i dopunjeno interno izdanje Udruženja za inventarizaciju i zaštitu životinja, Ilijaš, Kanton Sarajevo. Novak, T. (2005a). An overview of harvestmen (Arachnida: Opiliones) in Bosnia and Herzegovina. <i>Natura Croatica</i>: 301-350. Ozimec, R. (2009). Karamanova hadžinija. Unutar: Ozimec, R., Katušić, L. (urednici) Crvena knjiga špiljske faune Hrvatske. Ministarstvo kulture, Državni zavod za zaštitu prirode, Republika Hrvatska. pp.247-248. 		

Rizične vrste (VU) u fauni kosaca u Federaciji Bosne i Hercegovine

Porodica: Nemastomatidae Simon, 1872

Vrsta	<i>Nemastoma bidentatum</i> Roewer, 1914 ssp. <i>pluridentatum</i> (Hadži, 1973)	
Narodni naziv	Dvozuba nemastoma	
Status	Rizična vrsta (Vulnerable; VU)	
IUCN 2009	-	
Rasprostranjenost	Paljenik (Vlašić pl.)	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. Karaman, I. (2007). Sistematski prijedlog kosaca Bosne i Hercegovine. Unutar: S. Lelo (urednik), Fauna Bosne i Hercegovine – Biosistematski prijedlogi. 3. izmijenjeno i dopunjeno interno izdanje Udruženja za inventarizaciju i zaštitu životinja, Ilijaš, Kanton Sarajevo. 2. Novak, T. (2005a). An overview of harvestmen (Arachnida: Opiliones) in Bosnia and Herzegovina. <i>Natura Croatica</i>, 14(4): 301-350. 	

Porodica: Nemastomatidae Simon, 1872

Vrsta	<i>Trogulus torosus</i> Simon, 1885	 <p>http://wiki.spinnenforum.de/index.php?title=Trogulus_torosus</p>
Narodni naziv	-	
Status	Rizična vrsta (Vulnerable; VU)	
IUCN 2009	-	
Rasprostranjenost	Špiljski sustav Vjetrenica: špilje Vjetrenica, Bjelušica, Orlica, Pećina kod Manastira, (Zavala, Popovo polje) te Pčelina (Nevada) i Ilijina pećina (Bihovo) i Vučja pećina (Trebinje).	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. 2. Karaman, I. (2007). Sistematski prijedlog kosaca Bosne i Hercegovine. Unutar: S. Lelo (urednik), Fauna Bosne i Hercegovine – Biosistematski prijedlogi. 3. izmijenjeno i dopunjeno interno izdanje Udruženja za inventarizaciju i zaštitu životinja, Ilijaš, Kanton Sarajevo. 3. Novak, T. (2005a). An overview of harvestmen (Arachnida: Opiliones) in Bosnia and Herzegovina. <i>Natura Croatica</i>, 14(4): 301-350. 	

Niskorizične vrste (NT) u fauni kosaca u Federaciji Bosne i Hercegovine

Porodica: Nemastomatidae Simon, 1872

Vrsta	<i>Paranemastoma radewi</i> (Roewer, 1926)	
Narodni naziv	-	
Status	Niskorizična vrsta (Near Threatened; NT)	
IUCN 2009	-	
Rasprostranjenost	Špilja Mokra Megara (kraj Maglaja) –tipski lokalitet; okolica Sarajeva?, Vranica pl., Kozarac (prijedor), Donji Studenci (kraj rijeke Studenčice, Čapljina), izvor Kruščice (Krupa, Gornji Vakuf), Popov most (Tjentište).	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. Mitov, P. (2000). Contribution to the knowlwdge of the harvestmen (Arachnida: Opliones) of Albania. <i>Ekologia (Bratislava)</i>, 19 (3), 159-169. 2. Mitov, P. Harvestmen (Arachnida: Opliones) of Eastern Rhodopes (Bulgaria). Unutar: Beron P., Popov, A. (urednici) <i>Biodiversity of Bulgaria. 2. Biodiversity of Eastern Rhodopes (Bulgaria and Greece). Pensoft & nat. Mus. Natur. Hist., Sofia.</i> 3. Karaman, I. (2007). Sistematski prijedlog kosaca Bosne i Hercegovine. Unutar: S. Lelo (urednik), <i>Fauna Bosne i Hercegovine – Biosistematski prijedlogi. 3. izmijenjeno i dopunjeno interno izdanje Udruženja za inventarizaciju i zaštitu životinja, Ilijaš, Kanton Sarajevo.</i> 4. Novak, T. (2005a). An overview of harvestmen (Arachnida: Opiliones) in Bosnia and Herzegovina. <i>Natura Croatica</i>, 14(4), 301-350. 5. Novak, T. (2005b). The harvestmen fauna (Arachnida: Opiliones) from the submediterranean region of Slovenia. <i>Annales-Ser. His. Nat.</i> 15 (1), 103-114. 	

LITERATURA

1. Mitov, P. (2000). Contribution to the knowlwdge of the harvestmen (Arachnida: Opliones) of Albania. *Ekologia (Bratislava)*, 19(3), 159-169.
2. Mitov, P. Harvestmen (Arachnida: Opliones) of Eastern Rhodopes (Bulgaria). Unutar: Beron P., Popov, A. (urednici) *Biodiversity of Bulgaria. 2. Biodiversity of Eastern Rhodopes (Bulgaria and Greece). Pensoft & nat. Mus. Natur. Hist., Sofia.*
3. Karaman, I. (2007). Sistematski prijedlog kosaca Bosne i Hercegovine. Unutar: S. Lelo (urednik), *Fauna Bosne i Hercegovine – Biosistematski prijedlogi. 3. izmijenjeno i dopunjeno interno izdanje Udruženja za inventarizaciju i zaštitu životinja, Ilijaš, Kanton Sarajevo.*
4. Novak, T. (2005a). An overview of harvestmen (Arachnida: Opiliones) in Bosnia and Herzegovina. *Natura Croatica*, 14(4), 301-350.
5. Novak, T. (2005b). The harvestmen fauna (Arachnida: Opiliones) from the submediterranean region of Slovenia. *Annales-Ser. His. Nat.* 15 (1), 103-114.
6. Ozimec, R. (2009). Karamanova hadžinija. Unutar: Ozimec, R., Katušić, L. (urednici) *Crvena knjiga špiljske faune Hrvatske. Ministarstvo kulture, Državni zavod za zaštitu prirode, Republika Hrvatska. pp. 247-248.*

1.13. Red Pseudoscorpionida (pseudoškorpije)

1.13.1. Crvena lista pseudošorpionona (lažištípavaca) u Federaciji Bosne i Hercegovine

Uvod

Lista za Federaciju Bosne i Hercegovine do sada nije publicirana.

Preliminarna pitanja za formular pripadajućih vrsta

1) Da li je fauna poznata i da li je moguće procijeniti distribuciju vrsta

Fauna je: a) vrlo dobro poznata (skoro sve lokalne populacije su evidentirane)

b) dobro poznata (distribucija je nepotpuno poznata)

c) osrednje poznata (fauna je procijenjena prema literaturi i iskustvu)

d) slabo poznata (za mnoge vrste ne postoje relevantni podaci)

2) Da li je moguća kvalitetna procjena trendova u populacijama

Moguća je: a) vrlo dobra procjena (raspoložemo podacima iz brojnih istraživanja)

b) dobra procjena (postoje kompjutorski podaci, moguća su poređenja)

c) osrednja procjena (na osnovu literature i vlastitog iskustva)

d) slaba procjena (za mnoge vrste ne postoje relevantni podaci)

3) Distribucija i veličina populacije određene vrste na prostoru je poznata

Poznata je: a) tačna distribucija vrste (u procentima datog prostora)

b) tačna distribucija vrste (u km²)

c) tačan broj lokalnih populacija vrste sa procjenom broja

d) aproksimativna procjena distribucije vrste

4) Fluktucija broja individua u lokalnim populacijama u posljednjih 15 godina na datom prostoru je poznata

Poznata je: a) tačna fluktucija povećanja/smanjenja broja individua (u procentima)

b) negativna fluktucija broja individua

5) Da li se ugrožena vrsta nalazi na nekom od zaštićenih područja

Poznata je: a) u okviru zaštićenih područja

b) nije poznata u okviru zaštićenih područja

Za svaku ugroženu vrstu bit će prezentiran podatak da li je zabilježena unutar nekog od zaštićenih područja.

1.13.2. Pseudoškorpioni Federacije Bosne i Hercegovine

Popis faune pseudoškorpiona (lažištipavaca) dobiven je ljubaznošću Prof. dr. Suvada Lele (Ozimec, 2006). Prijegledom podataka, od 62 vrste koliko ih je zabilježeno na teritoriji BiH, napravljena je lista pseudoškorpiona Federacije Bosne i Hercegovine (Tab. 1) sa 37 vrsta i šest podvrsta.

Crvena lista BiH broji 5 vrsta i 5 podvrsta pseudoškorpiona: Chthonidae (2), Neobisiidae (3) vrste i (5) podvrsta unutar porodice Neobisiidae.

Tabela 27. Prijegled vrsta pseudoškorpiona u Federaciji Bosne i Hercegovine

TAKSON	IUCN kategorija		Crvena lista
	Evropski status*	Verzija 3.1 BiH	
PSEUDOSCORPIONIDA			
CHTHONIIDAE			
1. <i>Chthonius magnificus</i> Beier, 1939	-	NE	-
2. <i>Chthonius occultus</i> Beier, 1939	-	EN	1
3. <i>Chthonius orthodactylus</i> (Leach, 1817)	-	NE	-
4. <i>Chthonius subterraneus</i> Beier, 1931	-	NE	-
5. <i>Chthonius tenuis</i> L. Koch, 1873	-	NE	-
6. <i>Chthonius tetrachelatus</i> (Preyssler, 1790)	-	NE	-
7. <i>Chthonius caligatus</i> Beier, 1939	-	NE	-
8. <i>Chthonius cavernicola</i> Beier, 1939	-	VU	2
GARYPIDAE			
9. <i>Garypus beauvoisii</i> (Audouin, 1826)	-	NE	-
OLPIIDAE			
10. <i>Olpium pallipes</i> (Lucas, 1849)	-	NE	-
NEOBISIIDAE			
11. <i>Microbisium manicatum</i> (L. Koch, 1873)	-	NE	-
12. <i>Neobisium bosnicum</i> Beier, 1939 ssp. <i>bosnicum</i> Beier, 1939;	-	VU	3
13. <i>Neobisium caecum</i> Beier, 1939	-	VU	4
14. <i>Neobisium carcinoides</i> (Hermann, 1804)	-	NE	-
15. <i>Neobisium cephalonicum</i> (Daday, 1888)	-	NE	-
16. <i>Neobisium doderoi</i> (E. Simon, 1896)	-	NE	-
17. <i>Neobisium erythrodactylum</i> (L. Koch, 1873)	-	NE	-
18. <i>Neobisium fuscimanum</i> C. L. Koch, 1843)	-	NE	-
19. <i>Neobisium gentile</i> Beier, 1939 ssp. <i>alternum</i> Beier, 1939;	-	NE	-
20. <i>Neobisium gracilipalpe</i> Beier, 1939	-	VU	5
21. <i>Neobisium jugorum</i> (L. Koch, 1873)	-	NE	-
22. <i>Neobisium macrodactylum</i> Daday, 1887	-	NE	-
23. <i>Neobisium muscorum</i> Leach, 1817	-	NE	-
24. <i>Neobisium simile</i> (L. Koch, 1873)	-	LC	-

25. <i>Neobisium sylvaticum</i> (C. L. Koch, 1835)	-	LC	-
26. <i>Neobisium letheum</i> Beier, 1939 ssp. <i>parvum</i> Beier, 1939	-	VU	6
27. <i>Neobisium pluton</i> Beier, 1939	-	NE	-
28. <i>N. tantaleum</i> Beier, 1939 ssp. <i>tantaleum</i> Beier, 1939;	-	VU	7
ssp. <i>jablanicae</i> Beier, 1939;	-	VU	8
ssp. <i>rivale</i> Beier, 1939)	-	VU	9
29. <i>Neobisium vjetrenicae</i> Hadži, 1933	-	EN	10
30. <i>Ronchus lubricus</i> L. Koch, 1873	-	NE	-
CHELIFERIDAE			
31. <i>Chelifer cancroides</i> (Linnaeus, 1758)	-	LC	-
32. <i>Chelifer scorpioides</i> Hermann, 1804	-	LC	-
33. <i>Hysterochelifer tuberculatus</i> (Lucas, 1849)	-	LC	-
34. <i>Rhacochelifer henschii</i> (Daday, 1889)	-	LC	-
35. <i>Rhacochelifer maculatus</i> (L. Koch, 1873)	-	LC	-
36. <i>Chernes armatus</i> * (Tömosvary, 1884) (*nomen dubium)	-	NE	-
37. <i>Chernes cimicoides</i> (Fabricius 1793)	-	LC	-
38. <i>Dinocheirus panzeri</i> (C. L. Koch, 1837)	-	LC	-
39. <i>Lamprochernes nodosus</i> (Schrank, 1803)	-	LC	-
40. <i>Pselaphochernes lacertosus</i> (L. Koch, 1873)	-	NE	-
41. <i>Pselaphochernes scorpioides</i> (Hermann, 1804)	-	NE	-
42. <i>Allochernes wideri</i> (C. L. Koch, 1843) ssp. <i>phaleratus</i> Simon, 1879	-	NE	-
43. <i>Withius hispanus</i> (L. Koch, 1873)	-	NE	-

*- Temple, H. J.& Cox, N. A. (2010). *European Red List of Amphibians*. Office for Official Publications of the European Communities, Luxembourg

Na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine nema izumrlih (Extinct) vrsta, kao ni kritično ugroženih (Threatened: Critical Endangered) vrsta pseudošorpionona. U kategoriju ugroženih (EN) vrsta moramo svrstati dvije vrste jer državne institucije ne pokazuju dovoljno interesa za očuvanje postojećih lokalnih populacija, a pogotovu njihovih staništa tako da se njihov broj stalno smanjuje.

Tri vrste i pet podvrsta pseudošorpionona unutar Federacije BiH neophodno je tretirati kao rizične (VU) jer je njihov broj u prirodi mali uz stalno smanjivanje broja jedinki uz osobito intenzivno ugrožavanje staništa. (Tab. 2.).

Za mnoge vrste točni lokaliteti nisu precizirani, stoga je nemoguće govoriti o stanju njihovih populacija pa se tretiraju kao neprocijenjene (NE).

Tabela 28. Prijegled ugroženih vrsta u fauni pseudošorpionona u Federaciji Bosne i Hercegovine po kategorijama

EN (ugrožene)	1. <i>Chthonius occultus</i> Beier, 1939 2. <i>Neobisium vjetrenicae</i> Hadži, 1933
VU (rizične)	3. <i>Chthonius cavernicola</i> Beier, 1939 4. <i>Neobisium bosnicum</i> Beier, 1939 ssp. <i>bosnicum</i> Beier, 1939 5. <i>Neobisium caecum</i> Beier, 1939 6. <i>Neobisium gracilipalpe</i> Beier, 1939 7. <i>Neobisium letheum</i> Beier, 1939 ssp. <i>parvum</i> Beier, 1939 8. <i>Neobisium tantaleum</i> ssp. <i>tantaleum</i> Beier, 1939 9. <i>Neobisium tantaleum</i> ssp. <i>jablanicae</i> Beier, 1939 10. <i>Neobisium tantaleum</i> ssp. <i>rivale</i> Beier, 1939
NT (niskorizične)	-

PREGLED PO KATEGORIJAMA UGROŽENOSTI

Ugrožene vrste (EN) u fauni pseudoškorpiona u Federaciji Bosne i Hercegovine

ARACHNIDA

Red: Pseudoscorpionida Haeckel, 1866

Porodica: Chthoniidae Daday, 1888

Vrsta	<i>Chthonius occultus</i> Beier, 1939	
Narodni naziv	Tajnoviti lažištípavčić	
Status	Ugrožena vrsta (Endangered; EN)	
IUCN 2009	-	
Rasprostranjenost	Špilje Vjetrenica i Baba u Popovom polju	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> Ćurčić, B.P.M. (1974). Catalogus faunae Jugoslaviae: Arachnoidea, Pseudoscorpiones. III/4. Consilium Academiaram Scientiarum Rei Publicae Socialisticae Foederativae Jugoslaviae. Academia Scientiarum at Artium Slovenica. Ljubljana, 1974. Ozimec, R., (2006). Sistematski prijedlog pseudoškorpiona Bosne i Hercegovine. Unutar: S. Lelo (urednik), Fauna Bosne i Hercegovine – Biosistematski pregledi. Interno izdanje Udruženja za inventarizaciju i zaštitu životinja, Ilijaš, Kanton Sarajevo.	

Porodica: Neobisiidae Chamberlin, 1930

Vrsta	<i>Neobisium vjetrenicae</i> Hadži, 1933	
Narodni naziv	Vjetrenički lažištípavčić	
Status	Ugrožena vrsta (Endangered; EN)	
IUCN 2009	-	
Rasprostranjenost	Vjetrenica	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> Ćurčić, B.P.M. (1974). Catalogus faunae Jugoslaviae: Arachnoidea, Pseudoscorpiones. III/4. Consilium Academiaram Scientiarum Rei Publicae Socialisticae Foederativae Jugoslaviae. Academia Scientiarum at Artium Slovenica. Ljubljana, 1974. Ozimec, R., (2006). Sistematski prijedlog pseudoškorpiona Bosne i Hercegovine. Unutar: S. Lelo (urednik), Fauna Bosne i Hercegovine – Biosistematski pregledi. Interno izdanje Udruženja za inventarizaciju i zaštitu životinja, Ilijaš, Kanton Sarajevo.	

Rizične vrste (VU) u fauni pseudoškorpiona u Federaciji Bosne i Hercegovine

Porodica: Chthoniidae Daday, 1888

Vrsta	<i>Chthonius cavernicola</i> Beier, 1939	
Narodni naziv	Špiljski lažištipavčić	
Status	Rizična vrsta (Vulnerable; VU)	
IUCN 2009	-	
Rasprostranjenost	Pećina Kečina stijena pokraj vodopada Skakavac u Kantonu Sarajevu	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ćurčić, B.P.M. (1974). Catalogus faunae Jugoslaviae: Arachnoidea, Pseudoscorpiones. III/4. Consilium Academiaram Scientiarum Rei Publicae Socialisticae Foederativae Jugoslaviae. Academia Scientiarum at Artium Slovenica. Ljubljana, 1974. 2. Ozimec, R., (2006). Sistematski prijedlog pseudoškorpija Bosne i Hercegovine. Unutar: S. Lelo (urednik), Fauna Bosne i Hercegovine – Biosistematski pregledi. Interno izdanje Udruženja za inventarizaciju i zaštitu životinja, Ilijaš, Kanton Sarajevo. 	

Porodica: Neobisiidae Chamberlin, 1930

Vrsta	<i>Neobisium bosnicum</i> Beier, 1939 ssp. <i>bosnicum</i> Beier, 1939	
Narodni naziv	Bosanski veleštipavac	
Status	Rizična vrsta (Vulnerable; VU)	
IUCN 2009	-	
Rasprostranjenost	Špilja na planini Bjelašnici	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ćurčić, B.P.M. (1974). Catalogus faunae Jugoslaviae: Arachnoidea, Pseudoscorpiones. III/4. Consilium Academiaram Scientiarum Rei Publicae Socialisticae Foederativae Jugoslaviae. Academia Scientiarum at Artium Slovenica. Ljubljana, 1974. 2. Ozimec, R., (2006). Sistematski prijedlog pseudoškorpija Bosne i Hercegovine. Unutar: S. Lelo (urednik), Fauna Bosne i Hercegovine – Biosistematski pregledi. Interno izdanje Udruženja za inventarizaciju i zaštitu životinja, Ilijaš, Kanton Sarajevo. 	

Porodica: Neobisiidae Chamberlin, 1930

Vrsta	<i>Neobisium caecum</i> Beier, 1939	
Narodni naziv	Slijepi veleštipavac	
Status	Rizična vrsta (Vulnerable; VU)	
IUCN 2009	-	
Rasprostranjenost	Planina Velika Žaba, jugozapadno od Popovog polja	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> Ćurčić, B.P.M. (1974). Catalogus faunae Jugoslaviae: Arachnoidea, Pseudoscorpiones. III/4. Consilium Academiaram Scientiarum Rei Publicae Socialisticae Foederativae Jugoslaviae. Academia Scientiarum at Artium Slovenica. Ljubljana, 1974. Ozimec, R., (2006). Sistematski prijedlog pseudoškorpija Bosne i Hercegovine. Unutar: S. Lelo (urednik), Fauna Bosne i Hercegovine – Biosistematski pregledi. Interno izdanje Udruženja za inventarizaciju i zaštitu životinja, Ilijaš, Kanton Sarajevo. 	

Porodica: Neobisiidae Chamberlin, 1930

Vrsta	<i>Neobisium gracilipalpe</i> Beier, 1939	
Narodni naziv	Tankopipalni veleštipavac	
Status	Rizična vrsta (Vulnerable; VU)	
IUCN 2009	-	
Rasprostranjenost	Mlačka jama u Popovom polju	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> Ćurčić, B.P.M. (1974). Catalogus faunae Jugoslaviae: Arachnoidea, Pseudoscorpiones. III/4. Consilium Academiaram Scientiarum Rei Publicae Socialisticae Foederativae Jugoslaviae. Academia Scientiarum at Artium Slovenica. Ljubljana, 1974. Ozimec, R., (2006). Sistematski prijedlog pseudoškorpija Bosne i Hercegovine. Unutar: S. Lelo (urednik), Fauna Bosne i Hercegovine – Biosistematski pregledi. Interno izdanje Udruženja za inventarizaciju i zaštitu životinja, Ilijaš, Kanton Sarajevo. 	

Porodica: Neobisiidae Chamberlin, 1930

Vrsta	<i>Neobisium letheum</i> Beier, 1939 ssp. <i>parvum</i> Beier, 1939	
Narodni naziv	Letski mali veleštipavac	
Status	Rizična vrsta (Vulnerable; VU)	
IUCN 2009	-	
Rasprostranjenost	Jama na pl. Mala žaba, sjeverozapadno od Popovog polja	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> Ćurčić, B.P.M. (1974). Catalogus faunae Jugoslaviae: Arachnoidea, Pseudoscorpiones. III/4. Consilium Academiaram Scientiarum Rei Publicae Socialisticae Foederativae Jugoslaviae. Academia Scientiarum at Artium Slovenica. Ljubljana, 1974. Ozimec, R., (2006). Sistematski prijedlog pseudoškorpija Bosne i Hercegovine. Unutar: S. Lelo (urednik), Fauna Bosne i Hercegovine – Biosistematski pregledi. Interno izdanje Udruženja za inventarizaciju i zaštitu životinja, Ilijaš, Kanton Sarajevo. 	

Porodica: Neobisiidae Chamberlin, 1930

Vrsta	<i>N. tantaleum</i> Beier, 1939 ssp. <i>jablanicae</i> Beier, 1939	
Narodni naziv	Tantalov jablanički veleštipavac	
Status	Rizična vrsta (Vulnerable; VU)	
IUCN 2009	-	
Rasprostranjenost	Špilja kod Jablanice pod Načeljem, na Neretvi	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> Ćurčić, B.P.M. (1974). Catalogus faunae Jugoslaviae: Arachnoidea, Pseudoscorpiones. III/4. Consilium Academiaram Scientiarum Rei Publicae Socialisticae Foederativae Jugoslaviae. Academia Scientiarum at Artium Slovenica. Ljubljana, 1974. Ozimec, R., (2006). Sistematski prijedlog pseudoškorpija Bosne i Hercegovine. Unutar: S. Lelo (urednik), Fauna Bosne i Hercegovine – Biosistematski pregledi. Interno izdanje Udruženja za inventarizaciju i zaštitu životinja, Ilijaš, Kanton Sarajevo. 	

Porodica: Neobisiidae Chamberlin, 1930

Vrsta	<i>N. tantaleum</i> Beier, 1939 ssp. <i>rivale</i> Beier, 1939)	
Narodni naziv	Tantalov potočni veleštípavac	
Status	Rizična vrsta (Vulnerable; VU)	
IUCN 2009	-	
Rasprostranjenost	Dragan-selo kod Konjica	
Reference	<ol style="list-style-type: none"> Ćurčić, B.P.M. (1974). Catalogus faunae Jugoslaviae: Arachnoidea, Pseudoscorpiones. III/4. Consilium Academiaram Scientiarum Rei Publicae Socialisticae Foederativae Jugoslaviae. Academia Scientiarum at Artium Slovenica. Ljubljana, 1974. Ozimec, R., (2006). Sistematski prijedlog pseudoškorpija Bosne i Hercegovine. Unutar: S. Lelo (urednik), Fauna Bosne i Hercegovine – Biosistematski pregledi. Interno izdanje Udruženja za inventarizaciju i zaštitu životinja, Ilijaš, Kanton Sarajevo. 	

LITERATURA

- Ćurčić, B. P. M. (1974). Catalogus faunae Jugoslaviae: Arachnoidea, Pseudoscorpiones. III/4. Consilium Academiaram Scientiarum Rei Publicae Socialisticae Foederativae Jugoslaviae. Academia Scientiarum at Artium Slovenica. Ljubljana, 1974.
- Lukić-Bilela, L., Ozimec R., Tulić, U., Pojskić, N. (2012). Katalogizacija špiljskih tipskih lokaliteta faune Bosne i Hercegovine. Međunarodni naučni skup „Struktura i dinamika ekosistema Dinarida – stanje, mogućnosti i perspektive“ International Conference „STRUCTURE AND DYNAMICS OF ECOSYSTEMS DINARIDES – STATUS, POSSIBILITIES AND PROSPECTS“ 15-16. juni/June 2011, Sarajevo, Bosnia and Herzegovina. Posebna izdanja/Special Editions CXLIX, Odjeljenje prirodnih i matematičkih nauka/Department of Natural Sciences and Mathematics, *Zbornik radova/Proceedings*, 23, 265-275.
- Lukić-Bilela, L. & Ozimec, R. (2010). *Biološka raznolikost kavernikolne faune Bosne i Hercegovine*. Međunarodni kolokvij 2010. godina bioraznolikosti, Livno, BiH; 13.-15.12. 2010. *Zbornik radova*, 207-226.
- Ozimec, R., (2006). Sistematski prijedlog pseudoškorpija Bosne i Hercegovine. Unutar: S. Lelo (urednik), Fauna Bosne i Hercegovine – Biosistematski pregledi. Interno izdanje Udruženja za inventarizaciju i zaštitu životinja, Ilijaš, Kanton Sarajevo.
- Ozimec, R. (2009). Trebinjski lažištípavčić. Unutar: Ozimec, R., Katušić, L. (urednici) Crvena knjiga špiljske faune Hrvatske. Ministarstvo kulture, Državni zavod za zaštitu prirode, Republika Hrvatska. pp.65-66.

---

2. LITERATURA

---

1. Adamović, Ž. R., 1948: Spisak vilinskih konjica (Odonata Fabr.) u Biološkom institutu u Sarajevu. Godišnjak biološkog instituta, 1: 79-84.
2. Adamović, Ž. R., 1949: Spisak vilinskih konjica (Odonata Fabr.) u Prirodnjačkom muzeju Srpske zemlje. Glasnik Prirodnjačkog muzeja Srpske zemlje, B, 1-2: 275-293.
3. Adrović, A., Mujić, M., 2006: Vodozemci iz okoline Gračanice. Gračanički Glasnik, Broj 21 (Maj 2006; prema: <http://glasnik.gracanica.net/arhiva/21/index.php?id=60>).
4. Arnold, E. N., Barton, J. A., Ovenden, D. W., 1978: *Reptiles i Amphibians of Britain and Europe – Field Guide*. Harper Collins, Glasgow. First Edition
5. Arnold, E. N., Barton, J. A., Ovenden, D. W., 1992: *Reptiles i Amphibians of Britain and Europe – Field Guide*. Harper Collins, Glasgow.
6. Arnold, E., Ovenden, D., W., 2002. *Reptiles i Amphibians of Britain and Europe – Field Guide*. Second Edition. Harper Collins, Glasgow.
7. Arntzen, J. W., Wallis, G. P., 1999: Geographic variation and taxonomy of crested newts (*Triturus cristatus* supespecies): morphological and mitochondrial DNA data. *Contribution to Zoology*, 68(3): 181-203.
8. Askew, R. R., 2004: *The Dragonflies of Europe* (revised edition). Harley Books, Essex.
9. Beier, M., 1928: Die Pseudoskorpione des Wiener Naturhistorischen Museums I. Hemictenodactyli. *Ann. naturhist. Mus. Wien*, 42: 285-314.
10. Beier, M., 1928: Die Pseudoskorpione des Wiener Naturhistorischen Museums I. Hemictenodactyli. *Ann. naturhist. Mus. Wien*, 42: 285-314.
11. Beier, M., 1929: Die Pseudoskorpione des Wiener Naturhistorischen Museums II. Panctenodactyli. *Ann. naturhist. Mus. Wien*, 43: 341-367.
12. Beier, M., 1929: Die Pseudoskorpione des Wiener Naturhistorischen Museums II. Panctenodactyli. *Ann. naturhist. Mus. Wien*, 43: 341-367.
13. Beier, M., 1939: Die Höhlenpseudoscorpione der Balkanhalbinsel. *Stud.allg.Karstf., Biol. Ser.*, 4:1-83.
14. Beier, M., 1939: Die Höhlenpseudoscorpione der Balkanhalbinsel. *Stud.allg.Karstf., Biol. Ser.*, 4:1-83.
15. Beier, M., 1963: Ordnung Pseudoscorpionidea (Afterskorpione), Bestimmungsbucher zur Bodenfauna Europas, 1: 1-313.
16. Beier, M., 1963: Ordnung Pseudoscorpionidea (Afterskorpione), Bestimmungsbucher zur Bodenfauna Europas, 1: 1-313.
17. Berberović, Lj., 1980: Mollusca Bosne i Hercegovine. Posebna izdanja, knjiga XLVII, Odjeljenje Prirodnih i matematičkih nauka, knjiga 8., Savjetovanje - Problemi inventarizacije životinjskog svijeta BiH - stanje i perspektive, pp: 57-60.
18. Boettger, O., 1885: Beitrag zur Kenntniss der Schneckenfauna von Central-Bosnien, sowie südlichsten Dalmatiens und Westmontenegros. *Jahrbücher der Deutchen Malakozoologischen Gesellschaft*, 53-7.
19. Bogut, I., Novoselić, D., Pavličević, J., 2006. *Biologija riba I: morfologija riba, anatomija i fiziologija riba, sistematika riba, ekologija i zaštita voda*. Sveučilište u Osijeku, Sveučilište u Mostaru.
20. Boko, F., 1952: *Echinococcus granulosus* kod sarajevskih pasa i mačaka. *Radovi Polj. Šum. Fak Sarajevo*, 1: 35-40.
21. Bolkay, S., 1922: Tablica za određivanje amfibija Jugoslavije. *Glasn. Hrv. prirod.*, 34.
22. Bolkay, S., 1924: Popis vodozemaca i gmizavaca, koji se nalaze u bos.-herc. Zemaljskom muzeju u Sarajevu s morfološkim, biološkim i zoogeografskim bilješkama. *Spomenik Srpske Kraljevske Akademije*, 41(11): 1-29.
23. Bolkay, S., 1924a: Popis vodozemaca i gmizavaca, koji se nalaze u bos.-herc. Zemaljskom muzeju u Sarajevu s morfološkim, biološkim i zoogeografskim bilješkama. *Spomenik Srpske Kraljevske Akademije*, 41(11): 1-29.

24. Bošnjak, M., Vujić, B., 1984: Parazitska fauna koza dalmatinsko-hercegovačkog krša. Veterinarski glasnik, 38(5): 443-453.
25. Brancsik, K., 1890: Consignatio systematica specierum in itinere bosniensi anno 1888 per me collectarum, novaque data ad faunam molluscarum Bosniae ac Hercegovinae. Jahresb. Nat. Ver. Com., 11/12: 68-76.
26. Brancsik, K., 1897: Einige Daten zur Conchylienfauna Bosniensis der Hercegovina und Dalmatiens. Jahresb. Nat. Ver. Com., 19/20: 86-90.
27. Brelih, S., Džukić, G., 1974: Catalogus faune Jugoslaviae IV/2, Reptilia. Acad. scien. et art. Slov.
28. Buturović, A., 1953: Dosada poznati kopneni izopodi Bosne i Hercegovine. Acta. Mus. Mac. Sc. Nat. I, 6: 117-135.
29. Caporiacco, di L., 1950: Le specie e sottospecie del genere *Euscorpius* viventi in Italia ed in alcune zone confinanti, Atti Acc. Naz. Lincei, 8(2):159-230.
30. Ciechanowski, M., Sachanowicz K., Rachwald, A., Benda, P., 2004: First records of *Tadarida teniotis* (Rafinesque, 1814) (Chiroptera, Molossidae) from Serbia and Montenegro and from Bosnia and Herzegovina. Mammalia, 69(2): 257-260.
31. Clements, J. F., Schulenberg T. S., Iliff M. J., Sullivan B.L., Wood C. L., 2009: *The Clements checklist of birds of the world. Version 6.4.* <http://www.birds.cornell.edu>.
32. Čanković, M., Jažić, A., 1998: Parazitologija domaćih životinja. Midhat Čanković, Sarajevo.
33. Čanković, M., Rozman, M., 1977: Helminthofauna preživara na brdsko-planinskom području Bosne i Hercegovine. Savjetovanje o problematici stočarstva brdsko-planinskog područja Jugoslavije. Mostar, 423-433.
34. Ćurčić, B. P. M., 1971: The new finding places of Scorpions in Yugoslavia. Vest. Čs. Spol. Zool., 35(2):92-102.
35. Ćurčić, B. P. M., 1972: Pselaphochernes hadzii, nouveau pseudoscorpion des montagnes du sud-est de la Bosnie. Razprave SAZU, 15: 76-93.
36. Ćurčić, B. P. M., 1972: Pselaphochernes hadzii, nouveau pseudoscorpion des montagnes du sud-est de la Bosnie. Razprave SAZU, 15: 76-93.
37. Ćurčić, B. P. M., 1974: Arachnoidea, Pseudoscorpiones, In: Catalogus faunae Jugoslaviae, SAZU, 3(4): 1-35.
38. Ćurčić, B. P. M., 1974: Arachnoidea, Pseudoscorpiones, In: Catalogus faunae Jugoslaviae, SAZU, 3(4): 1-35.
39. Daday, J., 1889: Adatok a Balkan-felsziget alszcorpio-faunajanak ismeretehez (Data ad cognitionem Pseudoscorpionum paeninsulae Balkanicae), Termeszetráji Füzetek, 12: 80-84.
40. Daday, J., 1889: Adatok a Balkan-felsziget alszcorpio-faunajanak ismeretehez (Data ad cognitionem Pseudoscorpionum paeninsulae Balkanicae), Termeszetráji Füzetek, 12: 80-84.
41. Delić, S., 1961: Neka opažanja o parazitima probavnog trakta ovaca u Bosni i Hercegovini tokom 1958. i 1959. godine. Veterinaria, 10(1): 43-50.
42. Delić, S., Gall, Z., 1965: Helmiti crijevnog trakta pasa iz Sarajeva i bliže okoline. Veterinaria, 11(2): 191-195.
43. Dijkstra, K.-D., Lewigton, R., 2006: Field Guide to the Dragonflies of Britain and Europe. British Wildlife Publishing, Dorset.
44. Divanović, K. A., 1998: Endoparaziti koza šireg područja Sarajevske regije i njihov epizootiološki značaj. Veterinarski fakultet Univerziteta u Sarajevu. Doktorski rad.
45. Drešković, N., Đug, S., Stupar, V., Hamzić, A., Lelo, S., Muratović, E., Lukić-Bilela, L., Brujić, J., Milanović, Đ. & Kotrošan, D., 2011: Natura 2000 u Bosni i Hercegovini. Centar za okolišno održivi razvoj, Sarajevo, pp. 1-459.

46. Dročić, N., 2010: Prilog dopuni popisa ptica Bosne i Hercegovine. Bilten Mreže posmatrača ptica u Bosni i Hercegovini, 6(6): 53-59.
47. Dujaković, G., 2004: Caves of Republic of Srpska. Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Srpsko Sarajevo.
48. Dumont, H. J., 1977: Sur une collection d'odonates de Yougoslavie, avec notes sur la faune des territoires adjacents de Roumanie et de Bulgarie. Bull. Ann. Soc. r. belge Ent., 113.
49. Džukić, G., 1972: Herpetološka zbirka Prirodnjačkog muzeja u Beogradu. Glasnik Prirodnjačkog muzeja u Beogradu, Serija B, Knjiga 27.
50. Đurović, E., 1980: Vodozemci Bosne i Hercegovine. ANU BiH, Posebna izd. 47, Odj. prir. i matem. nauka, 8.
51. Đurović, E., Vuković, T., Pocrnjić, Z., 1979: Vodozemci Bosne i Hercegovine (ključ za određivanje). Zemaljski muzej Bosne i Hercegovine, pp 1-94, Sarajevo.
52. Eastop, V. F., Tanasijević, N., 1968: Aphid records from Yugoslavia. Entomologist, 104: 55-57.
53. Ellingsen, E., 1910: Die Pseudoskorpione des Berliner Museums, Mitteilungen aus dem Zoologischen Museum in Berlin, 4: 356-423.
54. Ellingsen, E., 1910: Die Pseudoskorpione des Berliner Museums, Mitteilungen aus dem Zoologischen Museum in Berlin, 4: 356-423.
55. Esko, S., 1994: Endoparaziti pasa na području Sarajeva i njihov značaj u ratnom okruženju grada. Veterinarski fakultet Univerziteta u Sarajevu. Doktorski rad.
56. Fauna BiH, 2005: Sistematski prijelagled košljoriba Bosne i Hercegovine. Unutar: S. Lelo (urednik), Fauna Bosne i Hercegovine – Biosistematski pregledi. Udruženje za inventarizaciju i zaštitu životinja, Ilijaš, Kanton Sarajevo.
57. Fet, V., Sissom, W. D., Lowe, G., Braunwalder, M. E., 2000: Catalog of the Scorpions of the World (1758-1998). The New York Entomological Society, pp. 1-690.
58. Fet, V., Soledad, M. E., Gantenbein, B., 2004: The Euscorpion: taxonomy and systematics of the genus *Euscorpium* Thorell, 1876 (Scorpiones: Euscorpidae), *Euscorpium*, 17:47-60.
59. Fet, V., Soledad, M.E., 2002: Morphology analysis support presence of more than one species in the *Euscorpium carpathicum* complex (Scorpiones: Euscorpidae), *Euscorpium*, 3:1-51.
60. Fišer, C., Trontelj, P., Sket, B., 2006: Phylogenetic analysis of the *Niphargus orcinus* species-aggregate (Crustacea: Amphipoda: Niphargidae) with description of new taxa. Journal of Natural History, 40(41-43): 2265-2315.
61. Foltz, J. L., 2001: Order Homoptera. <http://eny3005.ifas.ufl.edu/lab1/Homoptera/Homoptera.htm>.
62. Gajić, A. & Lelo, S., 2011: Procjena stepena istraženosti hrskavičastih riba (Chondrichthyes Huxley, 1880) Bosne i Hercegovine. Međunarodni naučni skup „Struktura i dinamika ekosistema dinarida – Stanje, mogućnosti i perspektive“ posvećen životu i naučnom djelu profesora emeritusa dr. Muse Dizdarevića, Sarajevo, 15.-16. juni, Prirodno-matematički fakultet Univerziteta u Sarajevu i Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine, Sarajevo, Bosna i Hercegovina, knjiga sažetaka, pp: 18-19.
63. García-Perea, R., Gisbert, J. 1998-2008: Novedades sobre la lista patrón de los mamíferos de la Península Ibérica, islas Baleares y Canarias. *Galemys*, 10(2). Fauna Iberica, <http://www.fauna-iberica.mncn.csic.es/faunaib/chordata/mammalia/perissodactyla.php>
64. Garcia-Perea, R., Gisbert, J., 2002: Fauna Iberica – Rodentia. <http://www.fauna-iberica.mncn.csic.es/htmlfauna/faunibe/zoolist/chordata/mammalia/rodentia.html>

65. Georgijević, E., (ed.) 1974: *Istraživanje entomofaune šuma Bosne i Hercegovine*. Institut za šumarstvo u Sarajevu, Projekat: E 30-FS-20.
66. Gotlin-Čuljak, T., Igrc-Barić, J., 2002: A check-list of aphid species superfam. Aphidoidea (Hemiptera, Homoptera, Sternorrhyncha) in Croatia. *Natura Croatica*, 11(2): 243–264.
67. Guerra, M., 1980: Catalogo genere *Euscorpis*, Riv. Mus. Civ. Sci. Nat. E. Caffi, Suppl. 2:1-94.
68. Hadži, J., 1932: Prilog poznavanju pećinske faune Vjetrenice, Glasnik SANU, 151: 101-157, Beograd.
69. Hadži, J., 1932: Prilog poznavanju pećinske faune Vjetrenice, Glasnik SANU, 151: 101-157, Beograd.
70. Hadžiabdić, S., 2007: Dabar osvaja nove teritorije. *Fondeko svijet*, 22: 21.
71. Hadžiselimović, R., Lelo, S. & Šljuka, S., 2007: *Bioantropološki praktikum*. Autorizirana skripta, Odsjek za biologiju Prirodno-matematičkog fakulteta Univerziteta u Sarajevu, pp. 1-125.
72. Hamzabegović, A., Kotrošan, D. & Lelo, S., 2002b: Značaj Zemaljskog muzeja Bosne i Hercegovine kao znanstvene institucije s posebnim osvrtom na Odjeljenje za prirodne znanosti. *Muzeologija*, Zagreb, 39: 36-43.
73. Hamzić, A. & Lelo, S., 2007: Rasprostranjenost linjaka, *Tinca tinca* Linnaeus, 1758, (Actinopterygii: Cypriniformes, Cyprinidae) u Bosni i Hercegovini. *Prilozi fauni Bosne i Hercegovine*, Sarajevo, 3: 41-45.
74. Hamzić, A., 2003: *Akvakultura u Bosni i Hercegovini*. Coron`s d.o.o., Sarajevo.
75. Hamzić, A., Hasković, E., Lelo, S., Đug, S. & Suljević, D., 2007: Tehnološki projekat salmonidnog ribogojilišta "Izmišljeni potok" – Vitez. Centar za eksperimentalnu i primijenjenu biologiju Odsjeka za biologiju Prirodno-matematičkog fakulteta, Sarajevo, pp: 1-81.
76. Hamzić, A., Lelo, S., 2006-2007: Sistematski prijedlog košljoriba Bosne i Hercegovine. Unutar: S. Lelo (urednik), *Fauna Bosne i Hercegovine – Biosistematski pregledi*. 2. i 3. izmijenjeno i dopunjeno izdanje Udruženja za inventarizaciju i zaštitu životinja, Ilijaš, Kanton Sarajevo.
77. Hamzić, A., Lelo, S., 2008-2010: Treći korigirani sistematski prijedlog košljoriba Bosne i Hercegovine. Unutar: S. Lelo (urednik), *Fauna Bosne i Hercegovine – Biosistematski pregledi*. 4-7. izmijenjeno i dopunjeno izdanje Udruženja za inventarizaciju i zaštitu životinja, Ilijaš, Kanton Sarajevo, pp. 294-300.
78. Hamzić, A., Lelo, S., Hasković, E. & Skaramuca, B., 2008: Alohtone vrste slatkovodnih riba rijeka Trebišnjice i Neretve (Bosna i Hercegovina). U: B. Skaramuca i J. Dulčić: *Zbornik radova znanstveno-stručnog skupa „Ugrožene i endemske vrste riba u slivovima rijeka Neretve, Trebišnjice i Morače“*, Sveučilište u Dubrovniku i EastWest Institute, Dubrovnik, pp: 91-102.
79. Harvey, M. S., 1990: *Catalogue of the Pseudoscorpiones*. Manch. Univ. Press (ed. V. Mahnert). Manchester and New York.
80. Harvey, M. S., 1990: *Catalogue of the Pseudoscorpiones*. Manch. Univ. Press (ed. V. Mahnert). Manchester and New York.
81. Hasković, E., Hamzić, A., Lelo, S., Suljević, D., Glamuzina, B., Mitrašinović, M. & Skaramuca, B., 2008: Gaovice (*Phoxinellus*, *Telestes*, *Delminichtys*) sliva rijeke Trebišnjice (Bosna i Hercegovina). U: B. Skaramuca i J. Dulčić: *Zbornik radova znanstveno-stručnog skupa „Ugrožene i endemske vrste riba u slivovima rijeka Neretve, Trebišnjice i Morače“*, Sveučilište u Dubrovniku i EastWest Institute, Dubrovnik, pp: 47-58.

82. Hasković, E., Hamzić, A., Skaramuca, B. & Lelo, S., 2007: Gaovice (rod *Phoxinus*) sliva Trebišnjice. Međunarodni znanstveno-stručni skup u okviru projekta prekogranične suradnje u Južnojadranskoj regiji, 14.-15. prosinac/decembar, Čapljina (Karaotok – Hutovo Blato), The EastWest Institute & Sveučilište u Dubrovniku.
83. Heller, K. G., Korsunovskaya, O., Ragge, D. R., Vedenina, V., Willemse, F., Zhantiev, R. D. i Frantsevich, L., 1998: Check-List of European Orthoptera. Articulata – Beiheft, 7: 1 - 61.
84. Hellrigl, K., Ortner, P., 1996: Mammalia (Säugetiere). In: Hellrigl, 1996: *Die Tierwelt Südtirols*. Naturmuseum Südtirol, Bozen.
85. Herrero, P., Montori, A., Garcia-Paris, M., 2006: Fauna Iberica: Amphibia Linnaeus, 1758. <http://www.fauna-iberica.mncn.csic.es/faunaib/chordata/amphibia.php>.
86. Howard, R., Moore, A., 1991: *A Complete Checklist of the Birds of the World: Second Edition*. Academic Press, London.
87. Ivanc, A., Hasković, E., Hamzić, A., Lelo, S. & Đug, S., 2007: Studija izvodljivosti izgradnje salmonidnog mrjestilišta i razvoj sportsko-rekreativnog ribolova na rijeci Krupici – Opština Rudo. Centar za eksperimentalnu i primijenjenu biologiju Odsjeka za biologiju Prirodno-matematičkog fakulteta, Sarajevo, pp: 1-81.
88. Ivanc, A., Hasković, E., Hamzić, A., Lelo, S., Đug, S. & Dekić, R., 2007: Stanje i perspektive izvodljivosti izgradnje salmonidnog ribogojilišta i razvoja sportsko-rekreativnog ribolova na rijeci Krupici – Opština Rudo. Poljoprivredni fakultet Univerziteta u Beogradu, 1.-3. februar, pp. 28.
89. Jažić, A., 1997: Parazitofauna šarana i njen epizootiološki značaj na ribnjačarstvima u Bosni i Hercegovini. *Veterinaria*, 46(1-4): 71-88.
90. Jažić, A., 1997: Parazitofauna šarana i njen epizootiološki značaj na ribnjačarstvima u Bosni i Hercegovini. *Veterinaria*, 46(1-4): 71-88.
91. Jažić, A., Zuko, A., Čanković, M., 2001: Endoparaziti pasa sa područja Bosne i Hercegovine. *Veterinaria*, 50(1-4): 269-277.
92. Jažić, A., Zuko, A., Čanković, M., 2001: Endoparaziti pasa sa područja Bosne i Hercegovine. *Veterinaria*, 50(1-4): 269-277.
93. Jelić, D. & Lelo, S., 2009: Distribution data (UTM grid 10X10 km) and Status quo of *Natrix tessellata* (Laurenti, 1768) in Croatia and Bosnia and Herzegovina. 15th European Congress of Herpetology, *Kuşadası*, 28 September - 2 October, Adnan Menderes University, *Kuşadası*, Aydın, Turkey, Book of Abstracts.
94. Jelić, D. & Lelo, S., 2010: Distribution data (UTM grid 10X10 km) and Status quo of *Natrix tessellata* (Laurenti, 1768) in Croatia and Bosnia and Herzegovina. *Mertensiella*, 18.
95. Jelić, D., Ajtić, R., Sterijovski, B., Crnobrnja-Isailović, J., Lelo, S. & Tomović, Lj., 2010: Distribution and conservation problems of the Vipers in the western and central part of the Balkans. In: Marco A. L. Zuffi (urednik). 3rd Biology of the Vipers Conference, Calci – Pisa, 31st March-2nd April, Museum Nat History of University Pisa, Pisa, Italy, Book of Abstracts, p: 8.
96. Jović, M., Gligorović, B., Stanković, M., 2010: Review of faunistical data on Odonata in Bosnia and Herzegovina. *Acta entomologica serbica*, 15(1): 7-27.
97. Jugo, A., Lelo, S., Karalija, E. & Vesnić, A., 2011: Prilog poznavanju taksonomije i rasprostranjenja velikog trčuljka, *Carabus (Procerus) Dejean, 1826) gigas* Creutzer, 1799 (Insecta: Coleoptera: Carabidae), u Bosni i Hercegovini. Međunarodni naučni skup „Struktura i dinamika ekosistema dinarida – Stanje, mogućnosti i perspektive“ posvećen životu i naučnom djelu profesora emeritusa dr. Muse Dizdarevića, Sarajevo, 15.-16. juni, Prirodno-matematički fakultet Univerziteta u Sarajevu i Akademija nauka i

- umjetnosti Bosne i Hercegovine, Sarajevo, Bosna i Hercegovina, knjiga sažetaka, pp: 76-77.
98. Kaćanski, D., 1970: Fauna Plecoptera na području planina Maglić, Volujak i Zelengora. Glasnik Zemaljskog muzeja, 9: 67-78.
  99. Kaćanski, D., 1971: Plecoptera sliva gornjeg toka reke Bosne. Glasnik Zemaljskog muzeja, 10: 103-118.
  100. Kaćanski, D., 1971: Vodeni insekti sliva gornjeg toka Drine: Plecoptera. Elaborat. Biološki Institut Univerziteta u Sarajevu.
  101. Kaćanski, D., 1978: Plecoptera sliva reke Neretve. Godišnjak Biološkog instituta Univerziteta u Sarajevu, 31: 57-68.
  102. Kaćanski, D., 1981: Endemični vodeni insekti: Plecoptera. Elaborat. Biološki Institut Univerziteta u Sarajevu.
  103. Kaćanski, D., 1983: Plecoptera rijeke Vrbas. Godišnjak Biološkog instituta Univerziteta u Sarajevu, 36: 101-115.
  104. Kaćanski, D., 1987: O naselju endemičnih Plecoptera (Insecta) u tekućim vodama Bosne i Hercegovine. Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine. Odjeljenje prirodnih i matematičkih nauka, 14: 33-38.
  105. Kadrić, A., Vesnić, A. & Lelo, S., 2011: Taksonomska diferencijacija vrsta *Carabus cancellatus* Illiger, 1798 i *C. ullrichii* Germar, 1824 (Coleoptera: Carabidae) u Bosni i Hercegovini. Međunarodni naučni skup „Struktura i dinamika ekosistema dinarida – Stanje, mogućnosti i perspektive“ posvećen životu i naučnom djelu profesora emeritusa dr. Muse Dizdarevića, Sarajevo, 15.-16. juni, Prirodno-matematički fakultet Univerziteta u Sarajevu i Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine, Sarajevo, Bosna i Hercegovina, knjiga sažetaka, pp: 84.
  106. Kalezić, M., Tomović, Lj., 2005: *Hordati*. Biološki fakultet, Univerzitet u Beogradu.
  107. Karalija, E. & Lelo, S., 2007: Ključ za determinaciju bosanskohercegovačkih vrsta potporodice Zygaeninae Latreille, 1809: roda *Zygaena* Fabricius, 1775 (Insecta: Lepidoptera). Prilozi fauni Bosne i Hercegovine, Sarajevo, 3: 29-40.
  108. Karalija, E. & Lelo, S., 2008: Some new data about Zygaenidae Latreille, 1809 (Insecta: Lepidoptera) of Bosnia and Herzegovina. XI International Symposium on Zygaenidae, Sofia, Bulgaria, 17-21 September, Institute of Zoology, Bulgarian Academy of Sciences, Scientific Programme and Abstracts, pp. 4.
  109. Karaman, S., 1931: 3. Beitrag zur Kenntnis des Amphipoden Jugoslawiens, sowie einiger Arten aus Griechenland. Prirod. Razprave Muz. Drustva, Ljubljana, 1: 31-66.
  110. Karaman, S., 1934: 6. Beitrag zur Kenntnis jugoslawischer Süßwasser-Amphipoden. Zool. Anz., 107(11-12): 325-333.
  111. Karaman, S., 1964: Über einige Gammarus (Rivulogammarus) Arten aus Jugoslawien. Arh. Biol. Nauka, Beograd, 16(1-2): 1-2.
  112. Karaman, S., 1970: XXV Beitrag zur Kenntnis der Amphipoden. Kritische Bemerkungen über *Echinogammarus acarinatus* (S. Karaman, 1931) und *Echinogammarus stocki* n. sp. Poljoprivreda i Šumarstvo, 16(1-2): 45-66.
  113. Kašić-Lelo, M. & Lelo, S., 2002: Prostorna promjenljivost vrste *Cetonia aurata* (Linnaeus, 1761) (Coleoptera, Scarabaeidae, Cetoniinae) uže okoline Brodareva. Poljoprivreda i šumarstvo, Podgorica, 4 (3-4): 151-162.
  114. Kašić-Lelo, M. & Lelo, S., 2005: Osnovne spolne karakteristike i brojni odnos spolova u odabranim bosanskohercegovačkim lokalnim populacijama vrste *Oxythyrea funesta* Poda, 1761 (Coleoptera: Scarabaeidae, Cetoniinae). Prilozi fauni Bosne i Hercegovine, 1: 17-24.
  115. Kašić-Lelo, M. & Lelo, S., 2007: Sexual characteristics and the sex ratio in a selected local population of the species *Cetonia aurata* (Linnaeus, 1761)(Scarabaeoidea,

- Coleoptera) in Bosnia and Herzegovina and neighboring regions. *Acta entomologica serbica*, Beograd, *12*(2): 27-42.
116. Kašić-Lelo, M. & Lelo, S., 2008: Kvantitativna analiza odabranih karakteristika lokalne populacije vrste *Cetonia aurata* (Linnaeus, 1761) (Coleoptera: Cetoniidae, Cetoniinae) sela Pediše na planini Romaniji. *Prilozi fauni Bosne i Hercegovine*, *4*: 1-9.
  117. Kašić-Lelo, M. & Lelo, S., 2009: Cetoniidae Leach, 1815 (Insecta: Coleoptera) Bosne i Hercegovine. Simpozijum entomologa Srbije, Sokobanja, 23.-27. septembar, Entomološko društvo Srbije, Srbija, Zbornik plenarnih referata i rezimea, pp: 43.
  118. Kašić-Lelo, M. & Lelo, S., 2009: Cetoniidae Leach, 1815 (Insecta: Coleoptera) from Bosnia and Herzegovina. *Acta entomologica serbica*, Beograd, *14*(2): 225-235.
  119. Kašić-Lelo, M., Lelo, S. & Škrijelj, R., 2006: Opći podaci o poznavanju vrste *Cetonia aurata* (Linnaeus, 1761) (Insecta: Cetoniidae) u Bosni i Hercegovini. *Prilozi fauni Bosne i Hercegovine*, *2*: 52-60.
  120. Kerovec, M., 1986: Priručnik za upoznavanje beskralješnjaka naših potoka i rijeka. Sveučilišna naklada Liber, Zagreb.
  121. Kiauta, B., Kotarac, M., 1995: Two dragonfly records from karst caves in Bosnia-Herzegovina and Slovenia (Anisoptera: Aeshnidae, Cordulidae). *Notulae odonatologicae*, *4*(6): 106-107.
  122. Klapalek, F., 1898: Notes on Neuroptera and Pseudoneuroptera collected in Bosnia and Herzegovina. *Věstník České Akademie císaře Fantiška Josefa pro vědy, slovesnost a umění*, *7*(2): 126-134.
  123. Klaus-Gerhard, H., 2007: Fauna Europaea: Fauna Europaea: Hexapoda, Orthoptera. version 1.3, <http://www.faunaeur.org>.
  124. Komnenov, M., 2009: Checklist of spiders (Araneae) of Bosnia and Herzegovina. *Prilozi fauni Bosne i Hercegovine*, *5*: 1-19.
  125. Kotrošan, D., 2008-2009: Dopune i korekcije popisu ptica zabilježenih u Bosni i Hercegovini od 1888. do 2006. godine. *Bilten Mreže posmatrača ptica u Bosni i Hercegovini*, *4-5*(4-5): 72-86.
  126. Kotrošan, D. & Lelo, S., 2001: Contribution to the knowledge of the revitalisation of the zoological collections in the post-war period. In: L. Fekeža, S. Mader, M. Tarmann and W. G. Tremevan (Editors). *Catastrophes and catastrophe management in museums*, Sarajevo, 17-21 april, Zemaljski muzej Bosne i Hercegovine, Sarajevo, Bosnia and Herzegovina and Tiroler Landesmuseum Ferdinandeum, Innsbruck, Austrija, pp: 21.
  127. Kotrošan, D. & Lelo, S., 2002b: Prilog poznavanju problema funkcije, održavanja i korišćenja ornitoloških kolekcija. *Muzeologija*, Zagreb, *39*: 88-94.
  128. Kotrošan, D. & Lelo, S., 2011: Biodiverzitet puževa (Mollusca: Gastropoda) Bosne i Hercegovine. Međunarodni naučni skup „Struktura i dinamika ekosistema dinarida – Stanje, mogućnosti i perspektive“ posvećen životu i naučnom djelu profesora emeritusa dr. Muse Dizdarevića, Sarajevo, 15.-16. juni, Prirodno-matematički fakultet Univerziteta u Sarajevu i Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine, Sarajevo, Bosna i Hercegovina, knjiga sažetaka, pp: 27-28.
  129. Kotrošan, D., 2005-2007: Sistematski prijelgled ptica Bosne i Hercegovine. Unutar: S. Lelo (urednik), *Fauna Bosne i Hercegovine – Biosistematski pregledi*. 1. te 2. i 3. izmijenjeno i dopunjeno izdanje Udruženja za inventarizaciju i zaštitu životinja, Ilijaš, Kanton Sarajevo, pp: 376-387.
  130. Kotrošan, D., 2008-2009: Dopunjeni i korigirani sistematski prijelgled ptica Bosne i Hercegovine. Unutar: S. Lelo (urednik), *Fauna Bosne i Hercegovine – Biosistematski pregledi*. 4-5. izmijenjeno i dopunjeno interno izdanje Udruženja za inventarizaciju i zaštitu životinja, Ilijaš, Kanton Sarajevo, pp: 487-498.

131. Kotrošan, D., Bjedov, V., Kryštufek, B., 2006: Stanje istraženosti faune sisara Bosne i Hercegovine. Radovi Šumarskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu, 1: 29-55.
132. Kotrošan, D., Lelo, S. & Vesnić, A., 2011: Biodiverzitet ptica (Vertebrata, Aves) Popovog polja. Međunarodni naučni skup „Struktura i dinamika ekosistema dinarida – Stanje, mogućnosti i perspektive“ posvećen životu i naučnom djelu profesora emeritusa dr. Muse Dizdarevića, Sarajevo, 15.-16. juni, Prirodno-matematički fakultet Univerziteta u Sarajevu i Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine, Sarajevo, Bosna i Hercegovina, knjiga sažetaka, pp: 28.
133. Kotrošan, D., Lelo, S., Kašić-Lelo, M., Mulaomerović, J., Dervović, I., Kulijer, D., Selimović, M., Iviš, D., 2010: *Ptice Kantona Sarajevo*. Ornitološko društvo “Naše ptice”, Sarajevo, pp. 1-97.
134. Kotrošan, D., Papes, M., 2007: Popis ptica zabilježenih u Bosni i Hercegovini od 1888. do 2006. godine. Bilten Mreže posmatrača ptica u Bosni i Hercegovini, 3(3): 9-38.
135. Kottelat, M., Freyhof, J., 2007: *Handbook of European Freshwater Fishes*. Kottelat, Cornol, Switzerland and Freyhof, Berlin, Germany.
136. Kovarik, F., 1992: A check list of scorpions (Arachnida:Scorpiones) in the collections of the Zoological Department, National Museum in Prague, Acta Soc. Zool. Bohemoslov., 56:181-186.
137. Kovarik, F., 1997: A check list of scorpion (Arachnida) in the collection of the Hungarian Natural History Museum, Budapest, Ann. Hist.-Nat. Mus. Nat. Hun., 89:177-185.
138. Krilić, M., 1991: Endoparaziti mačaka sa područja Sarajeva. Veterinaria, 40(3-4): 419-429.
139. Kučinić, M., Kerovec, M., Lelo, S. & Hrašovec, B., 2003: The Larva of *Drusus bosnicus* Klapalek, 1899 (Trichoptera: Limnephilidae). Poster, 11th International Symposium on Trichoptera (TOBIKERA2003), Sakai – Osaka, 12-16 June, Osaka Prefecture University, Japan.
140. Kulijer, D., 2009: Sistematski prijedlog vilinih konjica, odonata, Bosne i Hercegovine. Unutar: S. Lelo (urednik), Fauna Bosne i Hercegovine – Biosistematski prijedlogi. 5. izmijenjeno i dopunjeno interno izdanje Udruženja za inventarizaciju i zaštitu životinja, Ilijaš, Kanton Sarajevo.
141. Lelo, S. & Kašić-Lelo, M., 2006b: O poznavanju običnog gundelja *Melolontha melolontha* (Linnaeus, 1758)(Insecta: Melolonthidae) u Bosni i Hercegovini. Prilozi fauni Bosne i Hercegovine, 2: 61-68.
142. Lelo, S. & Kašić-Lelo, M., 2007: Rod *Trichius* Fabricius, 1775 (Insecta: Scarabaeoidea, Cetoniidae) u Bosni i Hercegovini. Prilozi fauni Bosne i Hercegovine, Sarajevo, 3: 16-22.
143. Lelo, S. & Kašić-Lelo, M., 2010: *Biodiverzitet listorožaca (Insecta: Coleoptera, Scarabaeoidea) Bosne i Hercegovine*. Udruženje za inventarizaciju i zaštitu životinja, Ilijaš, Kanton Sarajevo, pp. 1-70.
144. Lelo, S. & Kašić-Lelo, M., 2011: *Hirudo verbana* Carena, 1820 (Hirudinea: Arhynchobdellida, Hirudinidae) nova vrsta pijavice u Bosni i Hercegovini. Međunarodni naučni skup „Struktura i dinamika ekosistema dinarida – Stanje, mogućnosti i perspektive“ posvećen životu i naučnom djelu profesora emeritusa dr. Muse Dizdarevića, Sarajevo, 15.-16. juni, Prirodno-matematički fakultet Univerziteta u Sarajevu i Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine, Sarajevo, Bosna i Hercegovina, knjiga sažetaka, pp: 29-30.
145. Lelo, S. & Kašić-Lelo, M., 2011: *Priručnik za identifikaciju zlataca Bosne i Hercegovine*. Udruženje za inventarizaciju i zaštitu životinja, Ilijaš, Kanton Sarajevo, pp. 1-82.

146. Lelo, S. & Kašić-Lelo, S., 2006a: Nivo istraženosti vrste eremita, *Osmoderma eremita* (Scopoli, 1763) (Insecta: Cetoniidae) u Bosni i Hercegovini. Prilozi fauni Bosne i Hercegovine, 2: 45-51.
147. Lelo, S. & Kučinić, M., 2008: Problemi (ne)poznavanja faune leptira (Insecta: Lepidoptera) u pećinskim ekosistemima Bosne i Hercegovine. 1. biospeleološki simpozij u Bosni i Hercegovini, Sarajevo/Bijambare, Bosna i Hercegovina, 8.-9 novembar, Institut za genetiku i genetičko inženjerstvo Univerziteta u Sarajevu.
148. Lelo, S. & Lukić-Bilela, L., 2010: Preliminarna batrahološka (Vertebrata, Amphibia) istraživanja Općine Zavidovići. *Prilozi fauni Bosne i Hercegovine*, 6, 48-53.
149. Lelo, S. & Sofradžija, A., 2001: Sex ratio of *Leptidea sinapis* Linnaeus, 1758 (Lepidoptera, Pieridae) within populations in broad area of Sarajevo. *Acta entomologica Slovenica*, Ljubljana, 9 (1): 67-79.
150. Lelo, S. & Sofradžija, A., 2005: Citogenetičke osobnosti vrste *Leptidea sinapis* (Linnaeus, 1758) (Lepidoptera: Pieridae, Dismorphiinae) sa područja šire okoline Sarajeva. *Radovi poljoprivrednog fakulteta Univerziteta u Sarajevu*, Sarajevo, 50 (55/1): 13-19.
151. Lelo, S. & Spahić, E., 2007: *Zec, Lepus europaeus* Pallas, 1778 (Mammalia: Lagomorpha) u Bosni i Hercegovini. *Prilozi fauni Bosne i Hercegovine*, Sarajevo, 3: 46-51.
152. Lelo, S. & Spahić, E., 2007d: Mungos u Bosni i Hercegovini: Impresivna tehnika lova. *Lovački list*, 43(119): 14.
153. Lelo, S. & Spasojević, P., 2009: Novi nalaz istočnjačke dijane, *Zerynthia cerisyi* (Godart, 1824) (Lepidoptera, Papilionidae), u Bosni i Hercegovini. Simpozijum entomologa Srbije, Sokobanja, 23.-27. septembar, Entomološko društvo Srbije, Srbija, Zbornik plenarnih referata i rezimea, pp: 52.
154. Lelo, S. & Tinjak, I., 2008: Malo poznata divljač: Etiopski kozorog sa Simijskih planina. *Lovački list*, Sarajevo, 44(121): 12.
155. Lelo, S. & Vesnić, A., 2009: Aktuelna taksonomska pozicija bosanskohercegovačkih pripadnika roda *Phengaris* Doherty, 1891, odnosno *Maculinea* van Eecke, 1915 (Lepidoptera, Lycaenidae). *Prilozi fauni Bosne i Hercegovine*, 5: 70-75.
156. Lelo, S. & Vesnić, A., 2010: Novi nalaz Čapmanovog plavca, *Polyommatus thersites* (Cantener, 1835) (Lepidoptera, Lycaenidae), u okolini Sarajeva. *Prilozi fauni Bosne i Hercegovine*, 6, 11-16.
157. Lelo, S. & Vesnić, A., 2010: Prvi nalaz vrste *Camponotus fallax* (Nylander, 1856) u mirmekofauni Bosne i Hercegovine. *Prilozi fauni Bosne i Hercegovine*, 6, 22-25.
158. Lelo, S. & Vesnić, A., 2011: Revision of the checklist of Amphibians (Vertebrata, Amphibia) of Bosnia and Herzegovina. *Natura Montenegrina*, Podgorica, 10(3): 245-257.
159. Lelo, S. 2007b: Rakunopas u BiH: Rijetka divljač naših lovišta. *Lovački list*, 43(120): 10-11.
160. Lelo, S. 2007d: Rakunopas u BiH: Rijetka divljač naših lovišta. *Lovački list*, 43(120): 10-11.
161. Lelo, S., & Jusić, B. (2010). Novi nalazi šilca, *Platyceps najadum* (Eichwald, 1831) (Squamata: Ophidia, Colubridae), u Bosni i Hercegovini. *Prilozi fauni Bosne i Hercegovine*, 6, 54-59.
162. Lelo, S., (ed), 2005-2011: Fauna Bosne i Hercegovine – Biosistematski pregledi. Interno izdanje Udruženja za inventarizaciju i zaštitu životinja, Ilijaš, Kanton Sarajevo.
163. Lelo, S., (ed.), 2007f: *Praktikum iz evolucije*. Udruženje za inventarizaciju i zaštitu životinja, Ilijaš, Kanton Sarajevo, pp. 1-136.

164. Lelo, S., 2000a: Revised inventory of the butterflies of Bosnia and Herzegovina (Insecta: Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea). *Natura Croatica*, Zagreb, 9 (2): 139-156.
165. Lelo, S., 2000b: Biosistematska shvatanja podjele klase Insecta. *Radovi poljoprivrednog fakulteta Univerziteta u Sarajevu*, Sarajevo, 46 (50): 47-52.
166. Lelo, S., 2002a: Variation in exogenous and endogenous (genitalia) characteristics of butterflies of the species *Leptidea sinapis* Linnaeus, 1758 (Pieridae, Dismorphiinae) within populations from the area around Sarajevo. *Natura Croatica*, Zagreb, 11 (3): 293-319.
167. Lelo, S., 2002b: Spacijalna (prostorna) varijabilnost pigmentacije donje strane stražnjih krila vrste *Leptidea sinapis* (Linnaeus, 1758) (Lepidoptera, Pieridae, Dismorphiinae) sa područja šire okoline Sarajeva. *Poljoprivreda i šumarstvo*, Podgorica, 4 (3-4): 151-162.
168. Lelo, S., 2002c: Prostorna promjenljivost pigmentiranosti donje strane prednjih krila vrste *Leptidea sinapis* (Linnaeus, 1758) (Lepidoptera, Pieridae, Dismorphiinae) sa područja šire okoline Sarajeva. *Radovi poljoprivrednog fakulteta Univerziteta u Sarajevu*, Sarajevo, 47 (51): 5-16.
169. Lelo, S., 2003b: Varijacija jedinki vrste *Cetonia aurata* (Linnaeus, 1761) (Coleoptera, Scarabaeidae, Cetoniinae) na području šire okoline Sarajeva. *Radovi poljoprivrednog fakulteta Univerziteta u Sarajevu*, Sarajevo, 48 (53): 5-12.
170. Lelo, S., 2003d: Varijacija oblika sakusa u populaciji vrste *Leptidea sinapis* (Linnaeus, 1758) (Lepidoptera, Pieridae, Dismorphiinae) sa područja šire okoline Sarajeva. Simpozijum entomologa Srbije, Ivanjica, 24.-27. septembar, Entomološko društvo Srbije, Srbija, Zbornik plenarnih referata i rezimea, pp: 60.
171. Lelo, S., 2004a: *Revizija Rebelovog popisa leptira Bosne i Hercegovine*. Coron`s d.o.o., Sarajevo, pp. 1-295.
172. Lelo, S., 2005a: Nalazi vrste *Testudo hermanni* (Gmelin, 1788) (Chelonia, Testudinidae) na području šire okoline Sarajeva. *Radovi poljoprivrednog fakulteta Univerziteta u Sarajevu*, Sarajevo, 50 (55/2): 27-32.
173. Lelo, S., 2005b: Varijacija dužine sakusa u populaciji vrste *Leptidea sinapis* Linnaeus, 1758 (Lepidoptera, Pieridae, Dismorphiinae) sa područja šire okoline Sarajeva. *Prilozi fauni Bosne i Hercegovine*, 1: 1-7.
174. Lelo, S., 2005c: Prilog reviziji Rebelovog popisa leptira (Lepidoptera) Bosne i Hercegovine. *Prilozi fauni Bosne i Hercegovine*, 1: 69-71.
175. Lelo, S., 2005g: Odnos između nivoa štetnosti na kultivisanim biljkama i ugroženosti vrsta leptira iz porodice kupusara (Insecta, Lepidoptera, Pieridae) u Bosni i Hercegovini. *Radovi poljoprivrednog fakulteta Univerziteta u Sarajevu*, Sarajevo, 50 (56): 57-62.
176. Lelo, S., 2006-2008: Sistematski prijedlog vodozemaca Bosne i Hercegovine. Unutar: S. Lelo (urednik), *Fauna Bosne i Hercegovine – Biosistematski pregledi*. 2-4. izmijenjeno i dopunjeno izdanje Udruženja za inventarizaciju i zaštitu životinja, Ilijaš, Kanton Sarajevo, pp: 422-423.
177. Lelo, S., 2006a: *Leptidea reali* Reissinger, 1989 (Pieridae, Dismorphiinae), nova vrsta u fauni leptira Bosne i Hercegovine. *Glasnik Zemaljskog muzeja*, PN, 32: 107-112.
178. Lelo, S., 2006b: Varijacija dužine edeagusa u populaciji vrste *Leptidea sinapis* Linnaeus, 1758 (Lepidoptera, Pieridae, Dismorphiinae) sa područja šire okoline Sarajeva. *Prilozi fauni Bosne i Hercegovine*, 2: 1-7.
179. Lelo, S., 2006c: Revizija Mikšićevog popisa balegara (Insecta: Scarabaeoidea) Bosne i Hercegovine. *Prilozi fauni Bosne i Hercegovine*. 2: 8-31.
180. Lelo, S., 2006d: Drugi prilog reviziji Rebelovog popisa leptira (Lepidoptera) Bosne i Hercegovine. *Prilozi fauni Bosne i Hercegovine*, 2: 32-37.

181. Lelo, S., 2007: Lelo, S., 2007: Naučni doprinos dr. Sofije Mikšić poznavanju skakavaca, zrikavaca i popaca (Insecta: Orthoptera: Ensifera i Caelifera) Bosne i Hercegovine. Okrugli sto „Život i djelo dr. Sofije Ognjeve – Mikšić“ povodom 20-togodišnjice smrti naučnog savjetnika dr. Sofije Mikšić, Zemaljski muzej Bosne i Hercegovine u Sarajevu, 02. oktobar 2007., Sarajevo.
182. Lelo, S., 2007: Mungos (*Herpestes auropunctatus* Hodgson, 1836) u Bosni i Hercegovini. Prilozi fauni Bosne i Hercegovine, Sarajevo, 3: 46-51.
183. Lelo, S., 2007: Priručnik za identifikaciju bosanskohercegovačkih vodozemaca. Udruženje za inventarizaciju i zaštitu životinja, Ilijaš, Kanton Sarajevo.
184. Lelo, S., 2007: Varijacija oblika sakusa u populaciji vrste *Leptidea sinapis* Linnaeus, 1758 (Lepidoptera, Pieridae, Dismorphiinae) sa područja šire okoline Sarajeva. Prilozi fauni Bosne i Hercegovine, Sarajevo, 3: 1-9.
185. Lelo, S., 2007a: Contribution to knowledge of the fauna of butterflies in Bosnia and Herzegovina. Acta entomologica serbica, 12 (2): 73-92.
186. Lelo, S., 2007a: Mungos (*Herpestes auropunctatus* Hodgson, 1836) u Bosni i Hercegovini. Prilozi fauni Bosne i Hercegovine, 3: 46-51.
187. Lelo, S., 2007g: *Biodiverzitet kolembola/skokuna (Insecta, Collembola) Bosne i Hercegovine*. Udruženje za inventarizaciju i zaštitu životinja – Ilijaš i EKO BiH – Sarajevo, pp. 1-67.
188. Lelo, S., 2007h: *Priručnik za identifikaciju bosanskohercegovačkih vodozemaca*. Udruženje za inventarizaciju i zaštitu životinja, Ilijaš, Kanton Sarajevo, pp. 1-72.
189. Lelo, S., 2007l: Faunistički izvještaj herpetološkog i lepidopterološkog istraživanja Popovog polja tokom 2006. godine. Udruženje za inventarizaciju i zaštitu životinja, Ilijaš i Speleološka udruga “Vjetrenica – Popovo polje”, Ravno, pp: 1-50.
190. Lelo, S., 2007m: Prilog poznavanju dnevnih leptira Bosne i Hercegovine. Simpozijum entomologa Srbije, Užice, 26.-30. septembar, Entomološko društvo Srbije, Srbija, Zbornik plenarnih referata i rezimea, pp: 50.
191. Lelo, S., 2008: *Dnevni leptiri Bosne i Hercegovine (Lepidoptera: Papilionoidea i Hesperioidea: Ključ za determinaciju vrsta sa osnovnim monografskim podacima*. Univerzitetska knjiga. Prirodno-matematički fakultet Univerziteta u Sarajevu, pp. 1-333.
192. Lelo, S., 2009: *Apatura metis* Freyer, 1829 (Papilionoidea: Nymphalidae, Apaturinae), nova vrsta u fauni dnevnih leptira Bosne i Hercegovine. Prilozi fauni Bosne i Hercegovine, 5: 7-13.
193. Lelo, S., 2009: *Biosistematika vertebrata: Herpetologija sa posebnim osvrtom na herpetofaunu Bosnu i Hercegovine*. Skripta. Odsjek za biologiju Prirodno-matematičkog fakulteta Univerziteta u Sarajevu, pp. 1-55.
194. Lelo, S., 2009: Rasprostranjenost gorušičinog bijelca, *Leptidea sinapis* (Linnaeus, 1758) (Lepidoptera, Pieridae), u Bosni i Hercegovini. Simpozijum entomologa Srbije, Sokobanja, 23.-27. septembar, Entomološko društvo Srbije, Srbija, Zbornik plenarnih referata i rezimea, pp: 54.
195. Lelo, S., 2010: Novi nalazi vrsta *Triturus dobrogicus* (Kiritzescu, 1903) i *Bombina bombina* (Linnaeus, 1761) (Vertebrata, Amphibia) u Bosni i Hercegovini. *Prilozi fauni Bosne i Hercegovine*, 6, 42-47.
196. Lelo, S., 2010: Popravljeni sistematski prijedlog vilinih konjica, odonata, Bosne i Hercegovine. Unutar: S. Lelo (urednik), Fauna Bosne i Hercegovine – Biosistematski prijedlogi. 6. izmijenjeno i dopunjeno interno izdanje Udruženja za inventarizaciju i zaštitu životinja, Ilijaš, Kanton Sarajevo, pp. 76-78.

197. Lelo, S., 2010: Rasprostranjenost gorušičinog bijelca, *Leptidea sinapis* (Linnaeus, 1758) (Insecta: Lepidoptera, Pieridae), u Bosni i Hercegovini. *Prilozi fauni Bosne i Hercegovine*, 6, 1-9.
198. Lelo, S., 2011: Biodiverzitet stonoga (Myriapoda Latreille, 1802) Bosne i Hercegovine. Međunarodni naučni skup „Struktura i dinamika ekosistema dinarida – Stanje, mogućnosti i perspektive“ posvećen životu i naučnom djelu profesora emeritusa dr. Muse Dizdarevića, Sarajevo, 15.-16. juni, Prirodno-matematički fakultet Univerziteta u Sarajevu i Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine, Sarajevo, Bosna i Hercegovina, knjiga sažetaka, pp: 46-47.
199. Lelo, S., Abaza, A., Vesnić, A. & Kulijer, D., 2009: Novi nalazi brođara sa žutim prugama, *Pyrgus sidae* (Esper, 1782) (Lepidoptera, Hesperioidea), u Bosni i Hercegovini. *Prilozi fauni Bosne i Hercegovine*, 5: 1-6.
200. Lelo, S., Bajraktarević, A. & Dočkal, J., 2008: Prilog poznavanju faune leptira (Lepidoptera) Zavidovića. *Prilozi fauni Bosne i Hercegovine*, 4: 33-39.
201. Lelo, S., Gajević, M., Džano, A. & Vesnić, A., 2011: Prilog poznavanju herpetološke (Amphibia, Reptilia) faune Bosne i Hercegovine. Međunarodni naučni skup „Struktura i dinamika ekosistema dinarida – Stanje, mogućnosti i perspektive“ posvećen životu i naučnom djelu profesora emeritusa dr. Muse Dizdarevića, Sarajevo, 15.-16. juni, Prirodno-matematički fakultet Univerziteta u Sarajevu i Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine, Sarajevo, Bosna i Hercegovina, knjiga sažetaka, pp: 20.
202. Lelo, S., Kašić-Lelo, M. & Kotrošan, D., 2007: Prvi podaci organiziranih posmatranja ptica (Chordata: Vertebrata: Aves) urbane i suburbane zone Ilijaša. *Prilozi fauni Bosne i Hercegovine*, Sarajevo, 3: 10-15.
203. Lelo, S., Kašić-Lelo, M. & Kotrošan, D., 2008: Prilog poznavanju urbane i suburbane ornitofaune (Chordata: Vertebrata: Aves) Ilijaša. *Prilozi fauni Bosne i Hercegovine*, 4: 16-22.
204. Lelo, S., Kašić-Lelo, M. & Kotrošan, D., 2009: Treći prilog poznavanju urbane i suburbane ornitofaune (Chordata: Vertebrata: Aves) Ilijaša. *Prilozi fauni Bosne i Hercegovine*, 5: 42-50.
205. Lelo, S., Kašić-Lelo, M. & Vesnić, A., 2009: Prilog poznavanju rasprostranjenja jelenka, *Lucanus cervus* Linnaeus, 1758 (Insecta: Coleoptera, Lucanidae), u Bosni i Hercegovini. Simpozijum entomologa Srbije, Sokobanja, 23.-27. septembar, Entomološko društvo Srbije, Srbija, Zbornik plenarnih referata i rezimea, pp: 42.
206. Lelo, S., Kašić-Lelo, M. & Vesnić, A., 2010: Some morphological characteristics and distribution of *Lucanus cervus* (Linnaeus, 1758) (Insecta: Coleoptera, Lucanidae) in Bosna and Herzegovina. *Bulletin of the Natural History Museum, Belgrade*, 3: 139-150.
207. Lelo, S., Kašić-Lelo, M., & Kotrošan, D., 2010: Prvi zapis o galebu klaukavcu, *Larus michahellis* Naumann, 1840 (Charadriiformes, Laridae), na području Kantona Sarajevo. *Prilozi fauni Bosne i Hercegovine*, 6, 60-65.
208. Lelo, S., Kotrošan, D. & Spahić, E., 2008: Da li je vrijednost honorara koji se isplaćuju za izradu zakona i pravilnika vezanih za lovstvo vrijednija od obraza!?. *Prilozi fauni Bosne i Hercegovine*, 4: 48-51.
209. Lelo, S., Kotrošan, D., 2005: Sistematski prijedlog vodozemaca Bosne i Hercegovine. Unutar: S. Lelo (urednik), *Fauna Bosne i Hercegovine – Biosistematski pregledi*. Udruženje za inventarizaciju i zaštitu životinja, Ilijaš, Kanton Sarajevo.
210. Lelo, S., Kotrošan, D., Muftić, K., Trakić, S., Duraković E. & Šunje, E., 2008: Osnovni podaci o staništu i populaciji vrste *Salamandra atra* Laurenti, 1768 (*S. a. prenjensis* Mikšić, 1969) na planini Prenj. *Prilozi fauni Bosne i Hercegovine*, 4: 10-15.
211. Lelo, S., Krunić, A. & Kotrošan, D., 2002: The variation of some qualitative and quantitative characteristics of shells of *Arianta arbustorum* (Linnaeus 1758)

- (Stylommatophora: Helicidae, Ariantinae) from Bosnia and Herzegovina. *Nachrichtenblatt der Ersten Vorarlberger Malakologischen Gesellschaft, Rankweil, 10*: 15-22.
212. Lelo, S., Memišević, E. & Kašić-Lelo, M., 2003: Potvrda stabilne egzistencije bosanskohercegovačke endemične populacije alpskog tritona *Triturus alpestris reiseri* Werner, 1902 (Amphibia: Urodela, Salamandridae) u Prokoškom jezeru i njegovoj okolini. *Radovi poljoprivrednog fakulteta Univerziteta u Sarajevu, Sarajevo, 48 (52)*: 47-56.
  213. Lelo, S., Memišević, E., Kotrošan, D., 2005: Vodozemci Bosne i Hercegovine – Slikovni ključ za determinaciju vrsta. Rukopis.
  214. Lelo, S., Stojanović, D. & Vesnić, A., 2010: Moljac sa purpurnom trakom, *Idaea ostrinaria* (Hübner, 1813) (Lepidoptera: Geometridae, Sterrhinae), nova vrsta u fani leptira Bosne i Hercegovine. *Prilozi fauni Bosne i Hercegovine, 6*, 17-21.
  215. Lelo, S., Stojanović, D. & Vesnić, A., 2011: Prilog poznavanju leptira (Insecta, Lepidoptera) Popovog polja. Simpozijum entomologa Srbije, Donji Milanovac, 21.-25. septembar, Entomološko društvo Srbije, Srbija, Zbornik plenarnih referata i rezimea, pp: 29.
  216. Lelo, S., Vesnić, A., & Spahić, E. (2010). Dabar (*Castor fiber* Linnaeus, 1758) u Bosni i Hercegovini. *Prilozi fauni Bosne i Hercegovine, 5*, 66-73.
  217. Lelo, S., Voloder, M., Kašić-Lelo, M. & Vesnić, A., 2009: Confirmation of existence of the Stick-insects, *Bacillus rossius* (Rossi, 1788) (Insecta: Phasmatodea, Baccilidae), at Bosnia and Herzegovina. *Natura Montenegrina, (In printing)*.
  218. Lelo, S., Voloder, M., Kašić-Lelo, M. & Vesnić, A., 2009: Potvrda egzistencije štapić-insekta, *Bacillus rossius* (Rossi, 1788) (Insecta: Phasmatodea, Baccilidae), u Bosni i Hercegovini. Simpozijum entomologa Srbije, Sokobanja, 23.-27. septembar, Entomološko društvo Srbije, Srbija, Zbornik plenarnih referata i rezimea, pp: 23.
  219. Lelo, S., Voloder, M., Kašić-Lelo, M. & Vesnić, A., 2009: Potvrda egzistencije štapić-insekta, *Bacillus rossius* (Rossi, 1788) (Insecta: Phasmatodea, Baccilidae), u Bosni i Hercegovini. Simpozijum entomologa Srbije, Sokobanja, 23.-27. septembar, Entomološko društvo Srbije, Srbija, Zbornik plenarnih referata i rezimea, pp: 23.
  220. Lelo, S., Voloder, M., Kašić-Lelo, M. & Vesnić, A., 2010: Confirmation of existence of Stick Insect, *Bacillus rossius* (Rossi, 1788) (Insecta: Phasmatodea, Baccilidae), in Bosnia and Herzegovina. *Natura Montenegrina, Podgorica, 9(2)*: 145-150.
  221. Lelong, P., 1990: Identification et biologie des phasmes Français. *Le Monde Des Phasmes, 9-10*: 3-12.
  222. Lelong, P., 1993: Phylogénie et reproduction du genre *Bacillus* en Méditerranée. *Le Monde Des Phasmes, 22*: 3-13.
  223. Lukić Bilela, L. & Lelo, S., 2011: Stupanj istraženosti spužvi (Porifera Grant, 1836) u Bosni i Hercegovini. Međunarodni naučni skup „Struktura i dinamika ekosistema dinarida – Stanje, mogućnosti i perspektive“ posvećen životu i naučnom djelu profesora emeritusa dr. Muse Dizdarevića, Sarajevo, 15.-16. juni, Prirodno-matematički fakultet Univerziteta u Sarajevu i Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine, Sarajevo, Bosna i Hercegovina, knjiga sažetaka, pp: 21-22.
  224. Lukić-Bilela, L., Pleše, B., Tulić, U. & Lelo, S., 2012: Speleobiologija – biospeleologija: znanost razbija zablude. U: N. Buzjak i D. Paar (Urednici). Zbornik radova Stručnog seminara o zaštiti špilja i podzemne faune, Ogulin, 30.-31. siječanj, Hrvatsko biospeleološko društvo, Speleološki odsjek PDS "Velebit", Speleološki klub "Samobor", Speleološki odsjek HPD "Željezničar", Grad Ogulin, Hrvatska, knjiga sažetaka, pp: 47-55.

225. Martin, J. W., Davis, G. E., 2001: *An Updated Classification of the Recent Crustacea*. Natural History Museum of Los Angeles County.
226. Matvejev, S., 1967. *Orthopteroidea*. Catalogus faunae Jugoslaviae III/6. SAZU, Ljubljana, str. 47.
227. Mikšić S., 1967: Fauna Orthoptera Bosne i Hercegovine I dio - Tettigonioidea. Posebni otisak GZM, 6: 97-124.
228. Mikšić S., 1967b: *Miramella bosnica*, nova vrsta *Orthoptera* iz Bosne. Posebni otisak GZM, 6: 126-128.
229. Mikšić S., 1970: Fauna *Orthoptera* planina Maglič, Volujak i Zelengora. GZM, 9:121-134.
230. Mikšić, S. (1973): *Gamposcleis abbreviata renei* ssp. nov. WMBH 3: 161-164.
231. Mikšić, S., 1953: Prilog poznavanju entomozajednice planinskih pašnjaka Treskavice (1951. G.). Godišnjak Biološkog instituta u Sarajevu, GZM, 6(1-2): 43-48.
232. Mikšić, S., 1966: Populacije skakavaca (Acrodoidea) i zrikavaca (Tettigonioidea) na planinskim pašnjacima Bjelašnice. GZM, 5:123-162.
233. Mikšić, S., 1971: Endemični, reliktni i novi oblici Orthoptera na planinama Prenj, Čvrstica i Čabulja. GZM, 10:119-138.
234. Mikšić, S., 1972/73: Prilog poznavanju ekologije *Prionotropis hystrix* (Germar) u Hercegovini (*Orthoptera, Pamphagidae*). GZM, 11-12:125-151.
235. Mikšić, S., 1974: Distribucija *Orthoptera* u Livanjskom polju. Posebni otisak GZM, 13:141-153.
236. Mikšić, S., 1976a: Uticaj antropogenih faktora na sastav gustinu populacija Orthoptera na planini Bjelašnici. Godišnjak Biološkog instituta Univerziteta u Sarajevu, 29: 99-109.
237. Mikšić, S., 1976b: Osvrt na značaj kompleksa Prenj, Čvrstica i Velež, sa posebnim osvrtom na ispitivanje najvažnijih nalazišta biljnih endema ovog područja. GZM, 15:165-176.
238. Mikšić, S., 1977: Orthoptera planinskog masiva Jahorine. Posebni otisak GZM, 16:141-158.
239. Mikšić, S., 1978: *Chrysochraon dispar* ssp. *intermedius* (Orthoptera, Acrididae) nova podvrsta iz Bosne. Posebni otisak GZM, 17: 237-248.
240. Mikšić, S., 1980: Fauna Orthoptera Bosne i Hercegovine. Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine, Posebna izdanja, knjiga XLVII, Odjeljenje Prirodnih i matematičkih nauka, knjiga 8., Savjetovanje - Problemi inventarizacije životinjskog svijeta BiH - stanje i perspektive, pp: 109-114.
241. Möllendorf, O. von, 1873: Beitrage zur Fauna Bosniens, Görlitz: Tzschaschel, 73 pp.
242. Morton, K., 1908: Odonata collected by Miss Fountaine in Bosnia and Hercegovina. Entomologist's monthly magazine, Ser. 2, 19(44): 37.
243. Mrakovčić, M., Brigić, A., Buj, I., Čaleta, M., Mustafić, P., Zanella, D., 2006: Crvena knjiga riba Hrvatske. Ministarstvo kulture, Državni zavod za zaštitu prirode, Republika Hrvatska.
244. Muhamedagić, S., Hamzić, A., Vegara, M., Lelo, S., Đug, S., Drešković, N., Omanović-Miličanin, E., Pavličević, J. & Šljuka, S., 2009: Sastav populacija riba vodotokova Općine Kupres. XX naučno-stručna konferencija poljoprivrede i prehrambene industrije, Neum, 30. septembar-3. oktobar, Poljoprivredno-prehrambeni fakultet Sarajevo, Bosna i Hercegovina, Zbornik plenarnih referata i rezimea.
245. Mulaomerović, J., 2003: EUROBATS monitoring database. <http://www.eurobats.org/Questionnaires/MonitoringDatabasefinal-Rev.1.pdf>.
246. Muzaferović, Š., 2006-2008: Sistematski prijedlog glodara Bosne i Hercegovine. Unutar: S. Lelo (urednik), Fauna Bosne i Hercegovine – Biosistematski pregledi. 2-4.

- izmijenjeno i dopunjeno izdanje Udruženja za inventarizaciju i zaštitu životinja, Ilijaš, Kanton Sarajevo, pp: 442-443.
247. Myers, P., 2000: Rodentia: *Animal Diversity Web*. University of Michigan Museum of Zoology. Retrieved on 2006.
  248. Nieto Nafria, J. M., Mier Durante, M. P., 1998: *Hemiptera, Aphididae I*. En: *Fauna Ibérica*, vol. 11, Ramos, M.A. et. al. (Eds.) Museo Nacional de Ciencias Naturales, CSIC. Madrid. 424 pp.
  249. Nieto Nafria, J., 2007: Fauna Europaea: Fauna Europaea: Hexapoda, Insecta, Hemiptera, Aphidoidea. Version 1.3, <http://www.faunaeur.org>.
  250. Novak, T., 2005: An overview of harvestmen (Arachnida: Opiliones) in Bosnia and Herzegovina. *Natura Croatica*, 14(4): 301-350.
  251. Obratil, S., 1981: Ecological approach for the study of damage of fish-eating birds in Bardac fish-pond (in Serbian). *Glasnik Zemaljskog muzeja, PN*, 19/20: 139-256.
  - Radovanović, M., 1951: *Vodozemci i gmizavci naše zemlje*. Naučna knjiga, Beograd.
  252. Petrović, N.J., Miljković, L.J., Tipa, P. A., Pavlović, P. S., Jurišić, Ž.J., 1891: The second journey of the teachers and pupils of the Second Belgrade secondary school over Serbia and Bosnia. *Prosvetni Glasnik*, 12(3): 104-116.
  253. Petrović, N.J., Miljković, L.J., Tipa, P. A., Pavlović, P. S., Jurišić, Ž.J., 1891: The second journey of the teachers and pupils of the Second Belgrade secondary school over Serbia and Bosnia. *Prosvetni Glasnik*, 12(4): 189-194.
  254. Petrović, N.J., Miljković, L.J., Tipa, P. A., Pavlović, P. S., Jurišić, Ž.J., 1891: The second journey of the teachers and pupils of the Second Belgrade secondary school over Serbia and Bosnia. *Prosvetni Glasnik*, 12(5): 247-254.
  255. Petrović, N.J., Miljković, L.J., Tipa, P. A., Pavlović, P. S., Jurišić, Ž.J., 1891: The second journey of the teachers and pupils of the Second Belgrade secondary school over Serbia and Bosnia. *Prosvetni Glasnik*, 12(6): 320-325.
  256. Petrović, N.J., Miljković, L.J., Tipa, P. A., Pavlović, P. S., Jurišić, Ž.J., 1891: The second journey of the teachers and pupils of the Second Belgrade secondary school over Serbia and Bosnia. *Prosvetni Glasnik*, 12(7/8): 384-398.
  257. Platnick, N. I., 2009: The world spider catalog, version 10.0. American Museum of Natural History. Online at <http://research.amnh.org/entomology/spiders/catalog81-87/index.html>.
  258. Plóciennik, M., Lelo, S. & Jaskuła, R., 2007: Species and genus of Noctuidae (Lepidoptera) new for Bosnia and Herzegovina with records of some other moths and butterflies. *Acta entomologica serbica*, Beograd, 12 (1): 11-16.
  259. Radoman, P., 1983: *Hydroboidae a superfamily of Prosobranchia (Gastropoda), I, Systematics*. Srpska Akademija nauka i umjetnosti, Posebna izdanja, knjiga DXLVII, Odjeljenje prirodno-matematičkih nauka, knjiga 57, Beograd.
  260. Radovanović, M., 1951: *Vodozemci i gmizavci naše zemlje*. Naučna knjiga, Beograd.
  261. Redikorzev, V., 1928: Beitrage zur kenntnis der Pseudoscorpionenfauna Bulgariens, *Mitteilungen aus den Konigl. Naturwissenschaftlichen Instituten in Sofia-Bulgarien*, 1: 119-141.
  262. Sachanowicz, K., Ciechanowski, M., Rachwald, A., 2006: Supplementary notes on the distribution of *Pipistrellus pipistrellus* complex in the Balkans: first records of *P.pygmaeus* in Albania and Bosnia and Herzegovina (Chiroptera: Vespertilionidae). *Lynx (n.s.)* 37: 247-254.
  263. Schäferna, K., 1922: Amphipoda balcanica. *Mém. Soc. r. Sc. Bohème*, Prague for 1921-1922: 1-111.

264. Simić, Č., Richter, B., Petrović, Z., Lepeš, T., 1954: Prilog poznavanju crevnih parazita u našoj državi. VI dio – Crevni paraziti kod školske dece Bosne i Hercegovine. Glas SAN. Odjel medicinskih nauka, 8: 105-121.
265. Simić, Č., Richter, B., Šibalić, D., Mitić, R., 1959: Prilog poznavanju crevnih parazita u našoj državi. XI deo – Crevni paraziti kod školske dece Bosanske krajine. Glas SAN. Odjel medicinskih nauka, 14: 165-172.
266. Skupina autora, 1974: Istraživanje entomofaune šuma Bosne i Hercegovine. Institut za šumarstvo u Sarajevu.
267. Smajlović, A. & Lelo, S., 2011: Procjena genetičke predisponiranosti za konzumaciju alkohola u odabranim skupinama stanovnika Sarajeva. Međunarodni naučni skup „Struktura i dinamika ekosistema dinarida – Stanje, mogućnosti i perspektive“ posvećen životu i naučnom djelu profesora emeritusa dr. Muse Dizdarevića, Sarajevo, 15.-16. juni, Prirodno-matematički fakultet Univerziteta u Sarajevu i Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine, Sarajevo, Bosna i Hercegovina, knjiga sažetaka, pp: 87-88.
268. Sofradžija, A., 1978: *Abplepharus kitaibelli fitzingeri* (Martens, 1952) in the fauna of Bosnia and Hercegovina (a contribution to the knowledge of its distribution). GZM (PN), NS, 17: 337-338.
269. Sofradžija, A., Muzaferović, Š., 1999: Biodiverzitet sisara Bosne i Hercegovine – katalog. Projekat Soros fondacije: Fond “Otvoreno društvo Bosne i Hercegovine”. Sarajevo.
270. Sofradžija, A., Muzaferović, Š., 2007: Biodiverzitet sisara Bosne i Hercegovine – katalog. Institut za genetičko inženjerstvo i biotehnologiju, Sarajevo.
271. Spahić, E. & Lelo, S., 2005: Upotreba naziva zoosistematskih kategorija u Bosanskom jeziku i klasifikacija publikacija biološke tematike u sistemu UDK s posebnim osvrtom na publikacije entomološke tematike. Prilozi fauni Bosne i Hercegovine, 1: 73-82.
272. Spasojević, M., Vesnić, A. & Lelo, S., 2011: Komparativna morfološko-anatomska analiza vrsta *Ctenocephalides canis* (Curtis, 1826) i *C. felis* (Bouche, 1835) (Siphonaptera: Pulicidae, Archaeopsyllinae) uže okoline Sarajeva. Međunarodni naučni skup „Struktura i dinamika ekosistema dinarida – Stanje, mogućnosti i perspektive“ posvećen životu i naučnom djelu profesora emeritusa dr. Muse Dizdarevića, Sarajevo, 15.-16. juni, Prirodno-matematički fakultet Univerziteta u Sarajevu i Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine, Sarajevo, Bosna i Hercegovina, knjiga sažetaka, pp: 107.
273. Speybroeck, J., (ed), 2004-2006: Personal Notes on the Herpetofauna of Europe. In: EUROHERP Database, part of NeMys Database – online. <http://intramar.ugent.be/nemys/start.asp?group=16ic=41idoc=13264>. Werner, F., 1897: *Die Reptilien und Amphibien Oesterreich*. Ungarns und der Occupationsländer.
274. Stumberger, B., 2010: Sredozemni galeb (*Larus audouinii*) kod Neuma. Bilten Mreže posmatrača ptica u Bosni i Hercegovini, 6(6): 61.
275. Sturany, R., 1898: Zur Molluskenfauna Bosniensis und der Hercegovina. Analen d. k. k. Naturhist. Hofmuseums. Bd. 13(2-3): 56-57.
276. Sućeska, S., 2011: Biodiverzitet vilinih konjica (Insecta, Odonata) šire okoline Boračkog jezera. Diplomski rad. Odsjek za biologiju Prirodno-matematičkog fakulteta Univerziteta u Sarajevu
277. Šenk, O., 1980: Gmizavci Bosne i Hercegovine. ANU BiH, Posebna izdanja, 47, Odjeljenje prirodnih i matematičkih nauka, 8.
278. Šoljan, T., 1980: Morska fauna Bosne i Hercegovine. Posebna izdanja, knjiga XLVII, Odjeljenje Prirodnih i matematičkih nauka, knjiga 8., Savjetovanje - Problemi inventarizacije životinjskog svijeta BiH - stanje i perspektive, pp 21-32.

279. Šoljan, T., 1980: Morska fauna Bosne i Hercegovine. Posebna izdanja, knjiga XLVII, Odjeljenje Prirodnih i matematičkih nauka, knjiga 8., Savjetovanje - Problemi inventarizacije životinjskog svijeta BiH - stanje i perspektive, pp 21-32.
280. Šoljan, T., 1980: Morska fauna Bosne i Hercegovine. Posebna izdanja, knjiga XLVII, Odjeljenje Prirodnih i matematičkih nauka, knjiga 8., Savjetovanje - Problemi inventarizacije životinjskog svijeta BiH - stanje i perspektive, pp 21-32.
281. Štamol, V., Jalžić, B., Kletečki, E., 1999: A contribution to knowledge about the distribution of the troglobiontic snail *Pholeoteras euthrix* Sturany, 1904 (Mollusca, Gastropoda). *Natura Croatica*, 8(4): 407-419.
282. Šunje, E. & Lelo, S., 2008: Vodozemci (Amphibia Linnaeus, 1758) na planini Prenj. *Prilozi fauni Bosne i Hercegovine*, 4: 27-32.
283. Šunje, E. & Lelo, S., 2010: Prilog poznavanju rasprostranjenja alpskog daždevnjaka, *Salamandra atra prenjensis* Mikšić, 1969 (Amphibia, Salamandridae), u Bosni i Hercegovini. *Prilozi fauni Bosne i Hercegovine*, 6, 34-41.
284. Tanasijević, M., 1977: Dinamika populacija vrsta roda *Baethis* Leach (Ephemeroptera) u rijeci Stavnji 213 – 258. *Godišnjak Biološkog instituta Univerziteta u Sarajevu*, 30: 213-258.
285. Tanasijević, M., 1978: Razvojni stupnjevi vrste *Ephemerella ignita* (Poda) (Insecta, Ephemeroptera). *Godišnjak Biološkog instituta Univerziteta u Sarajevu*, 31: 183-196.
286. Tanasijević, M., 1979: Prilog poznavanju vrste *Ephemerella ikonovi* Putz. (Insecta, Ephemeroptera). *Godišnjak Biološkog instituta Univerziteta u Sarajevu*, 32: 163-169.
287. Tanasijević, M., 1981: *Caenis robusta* Eaton and *Baetopus tenellus* (Albarda) two new species in fauna of Ephemeroptera of Yugoslavia. *Godišnjak Biološkog instituta Univerziteta u Sarajevu*, 34: 167-170.
288. Tanasijević, M., 1984: *Rhithrogena hercegovina* sp. n. i *Rhithrogena neretvana* sp. n. - dvije nove Heptageniidae (Ephemeroptera iz zapadne Hercegovine). *Godišnjak Biološkog instituta Univerziteta u Sarajevu*, 37: 195-210.
289. Tanasijević, M., 1985: *Rhithrogena jahoriensis* sp.n. (Ephemeroptera, Heptageniidae). *Godišnjak Biološkog instituta Univerziteta u Sarajevu*, 38: 137-142.
290. Tanasijević, N., Eastop, V. F., 1963: Aphid records from Yugoslavia. *Entomologist*, 96: 265-269.
291. Tomović, Lj., Lelo, S., Kotrošan, D., 1. i 2. izmijenjeno i dopunjeno izdanje Udruženja za inventarizaciju i zaštitu životinja, Ilijaš, Kanton Sarajevo, 319-321.
292. Tomović, Lj., Lelo, S., Kotrošan, D., 2007-2010: Korigirani sistematski prijedlog reptila Bosne i Hercegovine. Unutar: S. Lelo (urednik), Fauna Bosne i Hercegovine – Biosistematski pregledi. 3-6. izmijenjeno i dopunjeno izdanje Udruženja za inventarizaciju i zaštitu životinja, Ilijaš, Kanton Sarajevo, pp. 272-273.
293. Trožić-Borovac, S., 2005: Sistematski prijedlog kamenjarki Bosne i Hercegovine. Unutar: S. Lelo (urednik), Fauna Bosne i Hercegovine – Biosistematski pregledi. Udruženje za inventarizaciju i zaštitu životinja, Ilijaš, Kanton Sarajevo.
294. Tulić, U. & Lelo, S., 2009: Osnovne etološke karakteristike adultnih pripadnika vrste *Leptidea sinapis* (Linnaeus, 1758) (Insecta: Lepidoptera: Pieridae, Dismorphiinae) ilidžanske lokalne populacije. *Prilozi fauni Bosne i Hercegovine*, 5: 14-21.
295. Ustamujić, N., 2008: Filogenetski odnosi parazitoida dobijenih iz trofičkih zajednica parazitoida (Hymenoptera, Braconidae) i biljnih vaši u urbanim sredinama Sarajeva. Odsjek za biologiju Prirodno-matematičkog fakulteta Univerziteta u Sarajevu. Diplomski rad.
296. Ustamujić, N., Lelo, S., Parić, A., Muratović, E., 2007: Sistematski prijedlog afidida Bosne i Hercegovine. Unutar: S. Lelo (urednik), Fauna Bosne i Hercegovine –

- Biosistematski pregledi. 3. izmijenjeno i dopunjeno interno izdanje Udruženja za inventarizaciju i zaštitu životinja, Ilijaš, Kanton Sarajevo, pp. 105-107.
297. Vagner, D., 1980: Fauna Oligochaeta (Clitellata, Annelida) Bosne i Hercegovine. Posebna izdanja, knjiga XLVII, Odjeljenje Prirodnih i matematičkih nauka, knjiga 8., Savjetovanje - Problemi inventarizacije životinjskog svijeta BiH - stanje i perspektive, pp. 53-56.
  298. Vagner, D., 1982: Uticaj industrijskog onečišćenja na distribuciju i abundacu oligoheta (Annelida, Clitellata) donjeg toka rijeke Sane. God. Biološkog instituta Univerziteta Sarajevo, 35: 129-141.
  299. Vagner, D., Meštrović, M., 1988: Prilog poznavanju maločetinaša (Annelida, Clitellata) rijeke Trebišnjice. Godišnjak Biološkog instituta Univerziteta Sarajevo, 41: 97-107.
  300. Vegara, M., Muhamedagić, S., Hamzić, A., Lelo, S., Đug, S., Drešković, N., Omanović-Miličanić, E., Pavličević, J. & Šljuka, S., 2009: Kvalitativno-kvantitativni sastav populacija riba Opštine Kalinovik. XX naučno-stručna konferencija poljoprivrede i prehrambene industrije, Neum, 30. septembar-3. oktobar, Poljoprivredno-prehrambeni fakultet Sarajevo, Bosna i Hercegovina, Zbornik plenarnih referata i rezimea.
  301. Vesnić, A. & Lelo, S., 2006: Ključ za determinaciju bosanskohercegovačkih potporodica porodice Formicidae Latreille, 1802 (Insecta: Formicoidea). Prilozi fauni Bosne i Hercegovine, 2: 38-44.
  302. Vesnić, A. & Lelo, S., 2007: Predstavnicu potporodice Dolichoderinae Forel, 1878 (Insecta: Hymenoptera, Formicidae) u Bosni i Hercegovini. Prilozi fauni Bosne i Hercegovine, 3: 23-28.
  303. Vesnić, A. & Lelo, S., 2008: Prilog poznavanju rasprostranjenja predstavnika roda *Cataglyphis* Foerster, 1850 (Insecta: Hymenoptera, Formicidae) na području Bosne i Hercegovine. Prilozi fauni Bosne i Hercegovine, 4: 23-26.
  304. Vesnić, A. & Lelo, S., 2009: Prilog poznavanju rasprostranjenja vrste *Prenolepis nitens* (Mayr, 1853) (Hymenoptera, Formicidae) (europski lažni medni mrav), na jugozapadnom dijelu Balkanskog poluostrva. Simpozijum entomologa Srbije, Sokobanja, 23.-27. septembar, Entomološko društvo Srbije, Srbija, Zbornik plenarnih referata i rezimea, pp: 68.
  305. Vesnić, A. & Lelo, S., 2009: Prostorna promjenljivost kvantitativnih osobina jedinki kaste radnika vrste *Camponotus ligniperdus* (Latreille, 1802) (Hymenoptera: Formicidae). Prilozi fauni Bosne i Hercegovine, 5: 30-37.
  306. Vesnić, A. & Lelo, S., 2009: Prvi nalaz lažnog mednog mrava, *Prenolepis nitens* (Mayr, 1853) (Insecta: Vespoidea, Formicidae), u Bosni i Hercegovini. Prilozi fauni Bosne i Hercegovine, 5: 38-41.
  307. Vesnić, A. & Lelo, S., 2010. Prvi nalaz čvorastog naboranog mrava, *Myrmica rugulosa* Nylander, 1849, (Insecta, Hymenoptera, Formicidae) u mirmekofauni Bosne i Hercegovine. *Prilozi fauni Bosne i Hercegovine*, 6, 30-33.
  308. Vesnić, A. & Lelo, S., 2010: A contribution to the knowledge of distribution of the species *Prenolepis nitens* (Mayr, 1853) (Hymenoptera, Formicidae) in the southwest part of the Balkan Peninsula. *Acta entomologica serbica*, Beograd, 15(1): 121-128.
  309. Vesnić, A. & Lelo, S., 2010: Mravi (Insecta: Hymenoptera, Formicidae) kao nametnici u urbaniziranim sredinama Sarajeva. XXI. Naučno-stručna konferencija poljoprivrede i prehrambene industrije, Neum, 29. septembar – 2. oktobar, poljoprivredno-prehrambeni fakultet Univerziteta u Sarajevu, Bosna i Hercegovina, Zbornik sažetaka, pp: 66-67.
  310. Vesnić, A. & Lelo, S., 2010: Mravi (Insecta: Hymenoptera, Formicidae) kao nametnici u urbaniziranim sredinama Sarajeva. XXI. Naučno-stručna konferencija poljoprivrede i prehrambene industrije, Neum, 29. septembar – 2. oktobar, Poljoprivredno-prehrambeni fakultet Univerziteta u Sarajevu, Bosna i Hercegovina, Zbornik radova, pp: 93-101.

311. Vesnić, A. & Lelo, S., 2011: Biodiversity of ants (Insecta: Hymenoptera, Formicidae) inhabiting cultivated areas and fruit gardens in the municipality of Breza. 22nd. International Scientific-Expert Conference of Agriculture and Food Industry, Sarajevo, 28. September – 1. October, Faculty of Agriculture and Food Science University of Sarajevo, Bosnia and Herzegovina and Faculty of Agriculture Ege University, Izmir, Turkey, Book of Abstracts, p: 127.
312. Vesnić, A. & Lelo, S., 2011: *Priručnik iz etologije*. Udruženje za inventarizaciju i zaštitu životinja, Ilijaš, Kanton Sarajevo, pp. 1-84.
313. Vesnić, A. & Lelo, S., 2012: Biodiversity of ants (Insecta: Hymenoptera, Formicidae) inhabiting cultivated areas and fruit gardens in the municipality of Breza. Proceeding – 22nd International Scientific-Expert Conference of Agriculture and Food Industry, Sarajevo, 28. September – 1. October, 2011, Faculty of Agriculture and Food Science University of Sarajevo, Bosnia and Herzegovina and Faculty of Agriculture Ege University, Izmir, Turkey, pp: 254-257.
314. Vesnić, A., Lelo, S. & Jugo, A., 2011: Biodiverzitet i rasprostranjenje vrsta iz roda *Strongylognathus* Mayr, 1853 (Insecta: Hymenoptera: Formicidae) na zapadnom delu Balkanskog poluostrva. Simpozijum entomologa Srbije, Donji Milanovac, 21.-25. septembar, Entomološko društvo Srbije, Srbija, Zbornik plenarnih referata i rezimea, pp: 52.
315. Vesnić, A., Lelo, S. & Žilić, A., 2011: Biodiverzitet osa (Hymenoptera: Vespidae) Bosne i Hercegovine. Međunarodni naučni skup „Struktura i dinamika ekosistema dinarida – Stanje, mogućnosti i perspektive“ posvećen životu i naučnom djelu profesora emeritusa dr. Muse Dizdarevića, Sarajevo, 15.-16. juni, Prirodno-matematički fakultet Univerziteta u Sarajevu i Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine, Sarajevo, Bosna i Hercegovina, knjiga sažetaka, pp: 82-84.
316. Vesnić, A., Lelo, S., Karaman, M., Đug, S. & Škrijelj, R., 2009: Nivo istraženosti faune mrava (Insecta: Hymenoptera: Formicidae) u Bosni i Hercegovini. Simpozijum entomologa Srbije, Sokobanja, 23.-27. septembar, Entomološko društvo Srbije, Srbija, Zbornik plenarnih referata i rezimea, pp: 69.
317. Vesnić, A., Lelo, S., Škrijelj, R. & Karalija, E., 2009: Potencijalna upotreba mirmekofaune u procjeni biodiverziteta zaštićenih područja u Bosni i Hercegovini. Međunarodna konferencija: Zaštićena područja u funkciji održivog razvoja. Zbornik radova, pp. 569-579.
318. Vukov, T., Džukić, D. G., Lelo, S., Borkin, L. J., Litvinchuk, S. N. & Kalezić, M. L., 2006: Morphometrics of the yellow-bellied toad (*Bombina variegata*) in Central Balkans: implications for taxonomy and zoogeography. Zoological Studies, Taipei, 45 (2): 213-222.
319. Vuković, T., 1977: *Ribe Bosne i Hercegovine – ključ za određivanje*. IGKRO “Svjetlost” OOUR Zavod za udžbenike, Sarajevo.
320. Wagner, A., 1912: Beschreibungen neuer Land-und Süßvaserschnecken aus Südösterreich, Kroatien und Bosnien. Verh. zool.- bot. Ges., 62: 246-260.
321. Werner, F., 1897: *Die Reptilien und Amphibien Oesterreich*. Ungarns und der Occupationsländer.
322. Werner, F., 1906: Dermapteri i ortopteri Bosne i Hercegovine. GZM, 16: 563-574.
323. Werner, F., 1907: Zweiter Beitrag zur Kenntnis der Reptilien und Batrachierfauna Bosniens und der Herzegowina. Wiss. Mitt. Bosn. Herz. Muss., 656-669.
324. Werner, F., 1907: Zweiter Beitrag zur Kenntnis der Reptilien und Batrachierfauna Bosniens und der Herzegowina. Wiss. Mitt. Bosn. Herz. Muss., 656-669.
325. Wiese, V., 2005: Molluscs of central Europe. www.mollbase.de.

326. Zigmajster, M., Mulaomerović, J., Karapandža, B., Paunović, M., 2006: Bats (Mammalia: Chiroptera) of Bosnia and Herzegovina. Draft. http://www.eurobats.org/documents/pdf/MoP5/Inf_MoP5_46_NatRepBosnia2006.pdf.
327. Zuko, A., 1998: Paraziti i parazitoze preživara na brdsko-planinskom regionu Bosne i Hercegovine. Veterinarski fakultet Univerziteta u Sarajevu. Doktorski rad.
328. Zuko, A., 1998: Paraziti i parazitoze preživara na brdsko-planinskom regionu Bosne i Hercegovine. Veterinarski fakultet Univerziteta u Sarajevu. Doktorski rad.
329. Žujo Zekić, D., Lelo, S., Jusić, B. & Abaza, A., 2010: Prilog poznavanju rasprostranjenja žutog mukača, *Bombina variegata* (Linnaeus, 1758), u Bosni i Hercegovini. XXI. Naučno-stručna konferencija poljoprivrede i prehrambene industrije, Neum, 29. septembar – 2. oktobar, Poljoprivredno-prehrambeni fakultet Univerziteta u Sarajevu, Bosna i Hercegovina, Zbornik radova, pp: 693-704.
330. Žujo Zekić, D., Lelo, S., Vesnić, A., Kulijer, D. & Škrijelj, R., 2010: New findings of species *Saturnia pyri* (Denis & Schiffermüller, 1775) (Insecta: Lepidoptera) in Bosnia and Herzegovina. *Natura Montenegrina*, Podgorica, 9(2): 161-168.
331. Žujo Zekić, D. & Lelo, S., 2011: Novi nalaz vrste *Kirinia roxelana* Cramer, 1777 (Insecta: Lepidoptera, Nymphalidae) na lokalitetu Masline (Općina Stolac). Međunarodni naučni skup „Struktura i dinamika ekosistema dinarida – Stanje, mogućnosti i perspektive“ posvećen životu i naučnom djelu profesora emeritusa dr. Muse Dizdarevića, Sarajevo, 15.-16. juni, Prirodno-matematički fakultet Univerziteta u Sarajevu i Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine, Sarajevo, Bosna i Hercegovina, knjiga sažetaka, pp: 45-46.
332. Žujo Zekić, D., Lelo, S., Jusić, B. & Abaza, A., 2010: Prilog poznavanju rasprostranjenja žutog mukača *Bombina variegata* (Linnaeus, 1758) (Amphibia: Anura: Bombinatoridae) u Bosni i Hercegovini. XXI. Naučno-stručna konferencija poljoprivrede i prehrambene industrije, Neum, 29. septembar – 2. oktobar, poljoprivredno-prehrambeni fakultet Univerziteta u Sarajevu, Bosna i Hercegovina, Zbornik sažetaka, pp: 238-239.
333. Žujo Zekić, D., Lelo, S., Vesnić, A., Kulijer, D. & Škrijelj, R., 2009: Novi nalazi vrste *Saturnia (Saturnia) pyri* (Denis & Schiffermüller, 1775) (Insecta: Lepidoptera) u Bosni i Hercegovini. Simpozijum entomologa Srbije, Sokobanja, 23.-27. septembar, Entomološko društvo Srbije, Srbija, Zbornik plenarnih referata i rezimea, pp: 56.

